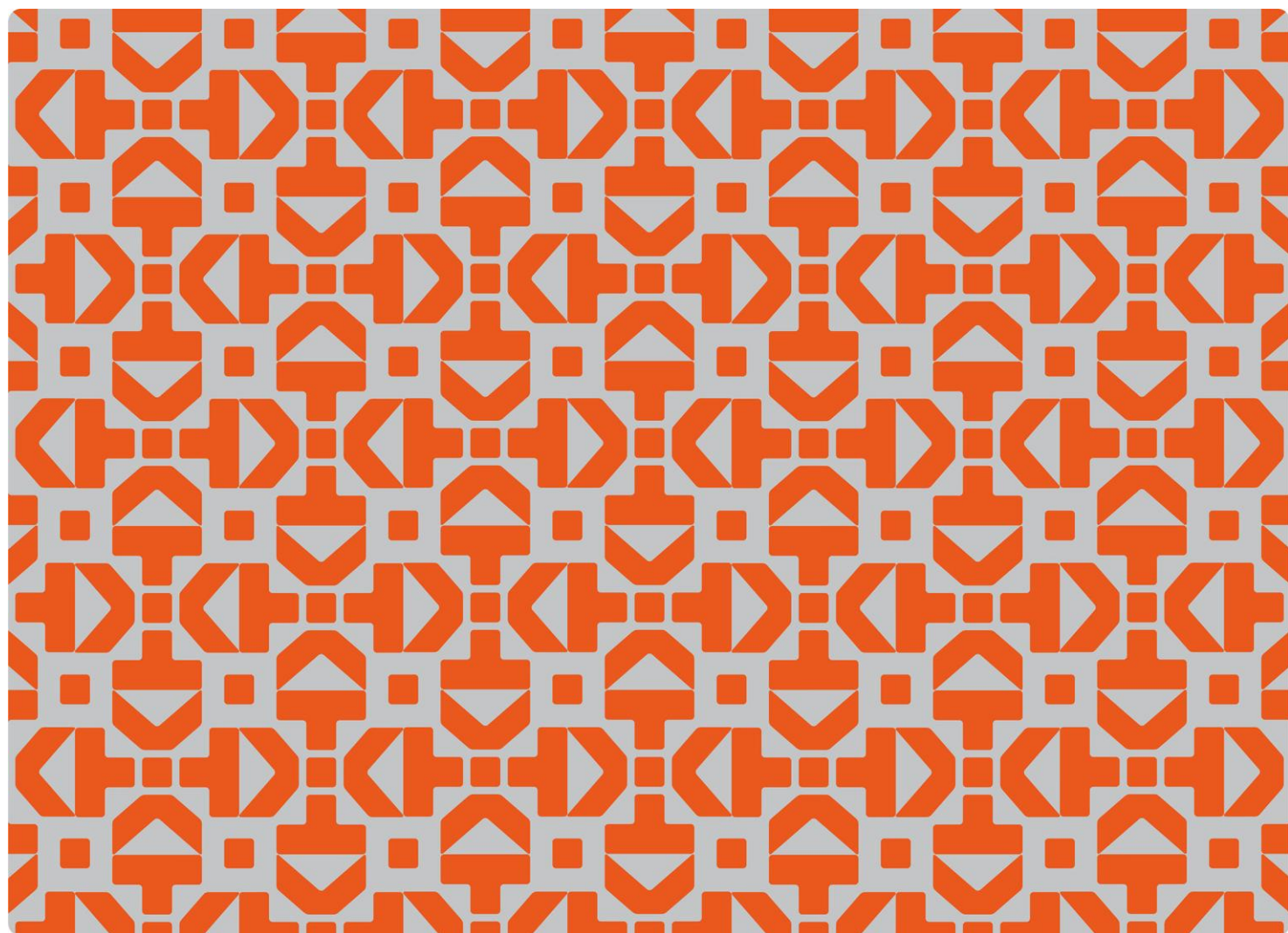

Tilstandsrapport for høye utdanning 2026

Tilstandsrapport for høyere utdanning 2026

Redaktør:
Kristine Offerdal

Forfattere:
Arne Haugen
Trude Holme
Åsgeir Kjetland Rabben

ISSN: 2703-9102
Åpent tilgjengelig CC-BY 4.0

Forord

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse utgir hvert år Tilstandsrapport for høyere utdanning på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Rapporten er en del av grunnlaget for departementets etatsstyring av statlige universiteter og høyskoler, den er også et utgangspunkt for dialogen med de private institusjonene, og den skal gi et grunnlag for departementets budsjettarbeid og politikkutvikling. Rapporten tegner et øyeblikksbilde av tilstanden i høyere utdanning og viser trender og utviklingstrekk som er relevante for en større målgruppe.

Med bakgrunn i en rekke ulike kilder presenterer Tilstandsrapporten statistikk og analyser om utdanning og forskning, og om institusjonenes menneskelige og økonomiske ressurser. En viktig del av rapporten er det digitale vedlegget med detaljert statistikk i tidsserier. Den viktigste kilden er HK-dirs Database for statistikk om høyere utdanning (DBH). Øvrige data er levert av Statistisk sentralbyrå, Forskningsrådet, NOKUT, NIFU, Sikt og Lånekassen.

Tilstandsrapporten har gjennomgått noen endringer de siste årene. Sammenliknet med tidligere har rapporten nå mer detaljert statistikk og viser dermed et noe mer høyoppløst statusbilde av tilstanden i høyere utdanning. Vi tror det gjør rapporten nyttigere for både myndigheter, sektor og andre brukere. De tematiske områdene som rapporten dekker, er i hovedsak de samme som foregående år. Nytt av i år er imidlertid et eget kapittel om videreutdanning, som styrker rapportens og direktoratets ambisjon om å gi et bredt og dekkende bilde av tilstanden i høyere utdanning.

God lesning!

Innholdsfortegnelse

Forord.....	3
Institusjonsoversikt	5
1 Høyere utdanning i 2025 – trender og utviklingstrekk.....	8
2 Søkere	13
3 Studenter tatt opp i 2025	18
4 Registrerte studenter	26
5 Fleksibel utdanning	34
6 Videreutdanning.....	44
7 Gjennomføring og frafall	50
8 Uteksaminerte	65
9 Utveksling.....	72
10 Internasjonalt utdanningssamarbeid.....	82
11 Gradsstudenter til og fra Norge	86
12 Studenter etter innvandringsbakgrunn.....	95
13 Språk.....	99
14 Forskerutdanning.....	102
15 Vitenskapelig publisering.....	113
16 Forskning og fagområder	121
17 Finansiering av UH-sektoren.....	125
18 Årsverk, stillingstyper og kompetanseprofil.....	137
19 Studiepoeng per faglig årsverk	150
20 Kjønnsbalanse blant ansatte.....	155
21 Midlertidighet.....	160
Sektorbilde.....	165
Figurliste	168
Tabelliste.....	171
Referanser.....	172

Institusjonsoversikt

For informasjon om siste organisasjonsendringer, se nederst i denne oversikten. I tilstandsrapporten for høyere utdanning omtales i hovedsak statlige universiteter og høyskoler og private høyskoler med finansiering over statsbudsjettet fra Kunnskapsdepartementet. I tillegg finnes det en rekke andre akkrediterte høyskoler og høyskoler med akkrediterte studietilbud.¹ Noen av disse institusjonene er omtalt i rapporten og i vedleggstabeller, som PHS, FHS og ONH.

Universiteter

- Nord universitet (NU)
- Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)
- Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
- OsloMet – storbyuniversitetet (OsloMet)
- Universitetet i Agder (UiA)
- Universitetet i Bergen (UiB)
- Universitetet i Innlandet (INN)
- Universitetet i Oslo (UiO)
- Universitetet i Stavanger (UiS)
- Universitetet i Sørøst-Norge (USN)
- Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT)

Statlige vitenskapelige høyskoler

- Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)
- Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk (HiM)
- Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO)
- Norges Handelshøyskole (NHH)
- Norges idrettshøgskole (NIH)
- Norges musikkhøgskole (NMH)

¹ Andre høyskoler registrert i DBH: Politihøgskolen (PHS), Kriminalomsorgens høgskole og utdanningssenter (KRUS), Forsvarets høyskole (FHS), Atlantis medisinske høgskole (AMH), Høgskolen for yrkesfag (HØFY), Lillehammer Institute of Music Production Industries (LIMPI), Noroff (NOROFF), Norsk barnebokinstitutt (NBI), Norsk gestaltinstitutt (NGI), NSKI Høyskole (NSKI), Oslo Nye Høyskole (ONH), Skrivekunstakademiet (SKA). Se også komplett liste over akkrediterte institusjoner på NOKUTs nettsider: <https://www.nokut.no/hogare-utdanning/akkrediterte-institusjonar/>

Statlige høyskoler

- Høgskolen i Østfold (HiØ)
- Høgskulen i Volda (HVO)
- Høgskulen på Vestlandet (HVL)
- Sámi allaskuvla / Samisk høgskole (SH)

Private vitenskapelige høyskoler

- Handelshøyskolen BI (BI)
- MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn (MF)
- VID vitenskapelige høgskole (VID)

Private høyskoler

- Ansgar Høyskole (ATH)
- Barratt Due Musikk institutt (BDM)
- Bergen Arkitekt høgskole (BAS)
- Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning (DMMH)
- Fjellhaug Internasjonale Høgskole (FIH)
- Høgskulen for grøn utvikling (HGUT)
- Høyskolen for dansekunst (HFDK)
- Høyskolen for ledelse og teologi (HLT)
- Høyskolen Kristiania (HK)
- Lovisenberg diakonale høgskole (LDH)
- NLA Høgskolen (NLA)
- Steinerhøyskolen (RS)

Siste organisasjonsendringer

- Nordland kunst- og filmhøgskole er overført fra Nordland fylkeskommune til Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet.
- Norges dansehøyskole og Musikkteaterhøyskolen er fra 01.09.2019 fusjonert med Høyskolen Kristiania (HK). Tall er oppgitt for fusjonert institusjon, men før 2017 inngår kun deler av virksomheten i datagrunnlaget. For tidligere Westerdals Oslo ACT inngår kun data for NITH før 2012. For Høyskolen Kristiania inngår kun data for Markedshøyskolen før 2015. I perioden 2015–17 ble rapportering fra HK utvidet til å gjelde hele virksomheten (studentdata f.o.m. 2015, personaldata f.o.m 2016 og økonomidata f.o.m. 2017).
- Westerdals Oslo ACT er fra 01.08.2018 fusjonert med Høyskolen Kristiania (HK). Tall er oppgitt for fusjonert institusjon, men før 2017 inngår kun deler av virksomheten i datagrunnlaget (se over).

- Høgskolen i Sørøst-Norge er fra 04.05.2018 gitt universitetsstatus. Nytt navn er Universitetet i Sørøst-Norge (USN).
- Høgskolen i Oslo og Akershus er fra 12.01.2018 gitt universitetsstatus. Nytt navn er OsloMet – storbyuniversitetet.
- Kunsthøgskolen i Oslo er fra 12.01.2018 gitt status som vitenskapelig høyskole.
- Høgskolen Diakonova er fra 01.01.2018 fusjonert med VID vitenskapelige høgskole (VID). Tall er oppgitt for fusjonert institusjon.
- Universitetet i Bergen og Kunst- og designhøgskolen i Bergen organiseres fra 01.01.2017 som ett universitet med navnet Universitetet i Bergen (UiB). Tall er oppgitt for fusjonert institusjon.
- Høgskolen i Bergen, Høgskulen i Sogn og Fjordane og Høgskolen Stord/Haugesund organiseres fra 01.01.2017 som én høyskole med navnet Høgskulen på Vestlandet (HVL). Tall er oppgitt for fusjonert institusjon.
- Høgskolen i Lillehammer og Høgskolen i Hedmark organiseres fra 01.01.2017 som én høyskole med navnet Høgskolen i Innlandet (HINN). Tall er oppgitt for fusjonert institusjon.
- Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet, Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Harstad organiseres fra 01.01.2016 som ett universitet under navnet Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet (UiT). Tall er oppgitt for fusjonert institusjon.
- Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Nesna organiseres fra 01.01.2016 som ett universitet under navnet Nord universitet (NU). Tall er oppgitt for fusjonert institusjon.
- Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Høgskolen i Gjøvik, Høgskolen i Sør-Trøndelag og Høgskolen i Ålesund organiseres fra 01.01.2016 som ett universitet under navnet Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU). Tall er oppgitt for fusjonert institusjon.
- Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Høgskolen i Telemark var fra 01.01.2016 til 2018 én institusjon under navnet Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN).
- Høgskolen i Innlandet gitt universitetsstatus av Kongen i statsråd 8. november 2024. Nytt navn er Universitetet i Innlandet (INN). Resultater for kalenderåret 2024 er innrapportert og vist under navnet Høgskolen i Innlandet i DBH.
- Bergen Arkitektelhøgskole gitt status som akkreditert høyskole av Kongen i statsråd 13. desember 2024.

Se også oversikt på nettsiden: <https://dbh.hkdir.no/datainnhold/institusjoner/institusjonsendringer>

1 Høyere utdanning i 2025 – trender og utviklingstrekk

Oppsummert viser årets tilstandsrapport en sektor med et rekordhøyt antall studenter og fortsatt vekst i fleksible utdanningstilbud, samtidig som økonomiske rammer og bemanningssituasjonen er blitt strammere. Antallet rekrutteringsstillinger og nye doktorgradsavtaler har gått ned, mens utviklingen i retning økt forskerkompetanse blant de faglig ansatte fortsetter. Utviklingen varierer betydelig mellom institusjonene, og reflekterer både ulike profiler, strategiske prioriteringer og regionale forutsetninger. Samtidig blir institusjonslandskapet mer sammensatt: etablerte forskjeller mellom institusjonstyper vedvarer, men suppleres av nye skillelinjer knyttet blant annet til fleksible utdanningsformer og arbeidsdeling mellom statlige og private aktører.

Institusjonslandskapet

Norge har et mangfoldig landskap av institusjoner innen høyere utdanning, bestående av både statlige og private aktører. Per 2026 omfatter de statlige institusjonene under Kunnskapsdepartementet elleve universiteter, fire høyskoler og seks vitenskapelige høyskoler. I tillegg kommer institusjoner underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet.

Blant de private institusjonene finnes det per 2026 tre vitenskapelige høyskoler og ni akkrediterte høyskoler. I tillegg kommer flere institusjoner med akkrediterte studietilbud. Som hovedregel er det private høyskoler med institusjonsakkreditering som mottar statstilskudd.

Tilstandsrapporten omfatter primært de statlige institusjonene under Kunnskapsdepartementet samt private institusjoner som mottar statstilskudd. Dette danner utgangspunkt for datautvalg og analyser.

På tvers av institusjonskategoriene viser årets tilstandsrapport at norsk høyere utdanning fortsatt er preget av historisk etablerte skillelinjer. Forskjeller i roller og oppgaver mellom disiplinorienterte breddeuniversiteter, profesjonsrettede universiteter og høyskoler, samt faglig spesialiserte institusjoner, kjennetegner fortsatt sektoren (HK-dir, 2022).

Disse skillelinjene kommer til uttrykk på flere av de områdene som er belyst i rapporten. Forskjellene viser seg blant annet i institusjonenes utdanningsprofil, med variasjon i fagområde, forekomst av videreutdanning, fleksible utdanningstilbud og

studentmobilitet. Tilsvarende mønstre finner vi i statistikken om forskning og forskerutdanning, ekstern finansiering og ansattes kompetanseprofil.

Rapporten legger til rette for sammenlikninger mellom institusjoner på ulike indikatorer og områder. Slike sammenlikninger må imidlertid tolkes i lys av institusjonenes profiler og samfunnsoppdrag. Ulikheter uttrykker derfor ikke bare variasjon i kvalitet eller måloppnåelse, men også forskjeller i rammebetingelser, prioriteringer og faglig innretning.

Det er likevel betydelig variasjon innenfor hovedgruppene av institusjoner. Institusjoner har i større eller mindre grad videreutviklet sine profiler over tid, både innen utdanning og forskning.

Sammen med de etablerte skillelinjene ser vi også konturene av nye. Veksten i fleksible utdanninger, som deltids-, nett- og samlingsbaserte tilbud, har vært betydelig de siste årene, men er ujevnt fordelt mellom institusjonene. Særlig de profesjonsrettede institusjonene har mange studenter på slike utdanninger, men det er betydelig forskjell også mellom disse institusjonene. Forskjellene reflekterer blant annet ulike regionale forutsetninger og behov, men kan i noen tilfeller også være uttrykk for en faglig arbeidsdeling.

Parallelt med disse utviklingstrekkene har de private institusjonene samlet sett vokst. Flere private institusjoner har posisjonert seg innenfor fleksible utdanningsformer, som nett- og deltidsstudier, og i fagområder med høy etterspørsel. Private institusjoner har også vist evne til rask oppskalering av studietilbud, med store studentvolum på kort tid. Dette forsterker bildet av et institusjonslandskap i endring.

Utviklingstrekk i høyere utdanning

Det har aldri blitt tatt opp flere studenter på gradsutdanninger enn i 2025, og særlig har opptaket til 2-årige masterutdanninger økt. På dette gradsnivået har det vært en økning for alle fagfelt bortsett fra humanistiske og estetiske fag, der vi ser en nedgang for femte året på rad. Opptaket til bachelorutdanninger er fremdeles lavere enn det var under Covid-19-pandemien. Vi ser likevel en klar økning fra 2024, noe som i første rekke skyldes en stor vekst på sykepleierutdanningen. Også på 5-årige masterutdanninger var opptaket i 2025 klart høyere enn året før, men lavere enn det var under pandemien. Veksten det siste året har her i hovedsak kommet på grunnskolelærerutdanningene. Felles for både sykepleie- og grunnskolelærerutdanningene er at de har hatt spesielle opptakskrav som ble fjernet fra hovedopptaket i 2025. På grunnskolelærerutdanningene har det i 2025 blitt tatt

opp mange studenter med lave karakterer fra videregående opplæring. En tilsvarende utvikling har i mindre grad funnet sted på sykepleieutdanningen.

Andelen studenter som studerer på nett, samlingsbasert eller på deltid, fortsetter å øke. Blant studenter som tar videreutdanning, er det mindre enn 10 prosent som tar en fulltidsutdanning med fysisk oppmøte på campus. Blant studenter som ble tatt opp på bachelorprogram i 2025, var det 13 prosent som begynte på en fleksibel utdanning. Det finnes fleksible tilbud på en rekke ulike bachelorutdanninger, men konsentrasjonen er sterkest på økonomi og administrasjon, sykepleie og barnehagelærerutdanning. Disse har til sammen 40 prosent av de opptatte studentene på fleksible utdanninger. Mange institusjoner har fleksible tilbud på de største profesjonsutdanningene. Dette gjelder både høyskoler og nyere universiteter, som i hovedsak har et regionalt nedslagsfelt. I tillegg har en del institusjoner utviklet et tilbud av rent nettbaserte utdanninger, og da særlig innen økonomiske og administrative fag. Enkelte institusjoner tilbyr også helt nettbaserte bachelorgrader i for eksempel historie, religion, psykologi og spesialpedagogikk.

Frafallet økte noe for kullene som begynte å studere under Covid-19-pandemien (2020 og 2021), men har gått ned igjen for 2022-kullet. Andelen av 2022-kullet som gjennomførte en bachelorgrad på normert tid, var noe høyere enn de to foregående kullene, men er fremdeles lavere enn for kullene som begynte å studere i 2018 og 2019. Forskjellene i utvikling mellom ulike fagfelt er spesielt store det siste året. Helse-, sosial- og idrettsfag og Lærerutdanninger og pedagogikk er de eneste utdanningene med nedgang i andelen som har gjennomført på normert tid. Dette skyldes en nedgang på sykepleie- og barnehagelærerutdanningene. På alle andre fagfelt har det vært en økning i gjennomføring på normert tid på bachelornivå. For 2-årig master har det vært en økning i gjennomføring på normert tid på samtlige fagfelt. Gjennomføringsandelen på rent nettbaserte utdanninger er lavere enn for andre utdanninger. Bare litt over en firedel av bachelorstudentene på nettutdanninger gjennomfører på normert tid, og to år etter normert tid har fremdeles bare litt over en tredel gjennomført.

Det har aldri blitt uteksaminert flere fra gradsgivende studier enn i 2025, og den største økningen de siste årene har skjedd for 2-årige mastergrader. Antallet uteksaminerte med bachelorgrad har også gått opp det siste året, men er fremdeles lavere enn i 2023, da det rekordstore 2020-kullet hadde normert uteksaminering. Den største økningen i antall uteksaminerte fra gradsgivende grunnutdanninger² har det

² 2-årig høyskolekandidatutdanning, 3-årig og 4-årig bachelorutdanning, 5-årig integrert masterutdanning og 6-årig profesjonsutdanning.

siste året kommet innen Naturvitenskapelige og tekniske fag. Her ser vi nå resultatene av sterkt økende opptaks- og gjennomføringstall på informasjons- og datateknologi de siste årene. Det største fallet har kommet på fagfeltet Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk. For de ulike enkeltutdanningene skyldes dette i ulik grad fallende opptakstall og lavere gjennomføring, i tillegg til at svært få ble uteksaminert fra faglærerutdanningen i 2025 som følge av omleggingen til 5-årig utdanning. For 2-årige masterutdanninger er den største endringen en kraftig økning i antall uteksaminerte fra Helse-, sosial- og idrettsfag.

Økonomiske og menneskelige ressurser

Utviklingen i økonomiske og menneskelige ressurser peker mot en sektor med strammere økonomiske rammer. Etter toppåret under pandemien har den samlede finansieringen av universiteter og høyskoler gått reelt ned. Nedgangen fortsatte fra 2024 til 2025. Statstilskuddet er fortsatt den klart viktigste inntektskilden, men nivået er lavere enn tidligere når det justeres for prisvekst. Nedgangen må ses i sammenheng med varslede kutt som ledd i utfasingen av ekstraordinær ressurstilførsel under Covid-19-pandemien (Oslo Economics & NIFU, 2025, s. 10).

De forskjellige formene for ekstern finansiering har utviklet seg ulikt. Inntektene fra Forskningsrådet har falt, mens EU-midler har økt over tid. Veksten er i stor grad konsentrert til de mest forskningstunge institusjonene. For sektoren samlet utgjør EU-finansieringen fortsatt en begrenset andel av inntektene. Samtidig har inntekter fra øvrige bidrags- og oppdragsfinansierte aktiviteter vokst, både reelt og relativt, og var i 2025 større enn inntektene fra Forskningsrådet. Også disse midlene kommer i stor grad fra offentlige kilder. Samlet innebærer dette en viss forskyvning i finansieringsgrunnlaget, samtidig som det økonomiske handlingsrommet har blitt trangere.

Utviklingen i forskerutdanningen og tallet på årsverk i FoU må ses i lys av de økonomiske rammene. Antall avlagte doktorgrader økte kraftig i 2024, og økte noe også i 2025. Flertallet av doktorandene var kvinner, slik det har vært de siste årene. Samtidig har antallet nye doktorgradsavtaler falt betydelig siden 2021, noe som varslar færre avlagte doktorgrader årene framover. Utenlandske statsborgere står for en stor andel av doktorgradene, særlig innen teknologi og naturvitenskap, selv om andelen har gått noe ned de siste årene. Det er betydelige forskjeller i volum og gjennomføring mellom fagfelt, og også mellom institusjoner.

Også utviklingen i bemanning blir påvirket av en strammere ressursituasjon. Antall årsverk i sektoren har gått ned de siste årene, særlig fra 2023 til 2025, blant annet som følge av færre rekrutteringsstillinger. Samtidig har kompetansenivået økt, med en

høyere andel ansatte i førstestillinger og flere i professor- og førsteamanuensisstillinger. Målt opp mot studenttallet økte bemanningen i faglige stillinger fram til 2023, men har deretter gått noe tilbake, og var i 2025 på sitt laveste nivå siden 2017. Det er imidlertid betydelige forskjeller mellom institusjonene, både som følge av ulike profiler og ulik utvikling i studenttall.

Når det gjelder kjønnsbalanse, er det overordnet et lite flertall av kvinner i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger. Det er imidlertid betydelige forskjeller mellom stillingskategorier. Kvinneandelen er høy i lektorstillinger og blant stipendiater. Bildet er mer balansert for førsteamanuensis, dosent og postdoktor. I professorstillinger er det fortsatt et klart flertall av menn, med 61 prosent. Forskjellen er imidlertid redusert over tid, og kvinneandelen blant nyutnevnte professorer har de siste årene vært omkring eller litt over 45 prosent. Endringer i toppstillinger skjer likevel gradvis, blant annet som følge av lange kvalifiseringsløp og lite utskifting i stillingene.

Andelen midlertidige ansatte har gått betydelig ned det siste tiåret. For stillinger finansiert over grunnbudsjettet er andelen i 2025 lavere enn i arbeidsmarkedet som helhet. Midlertidighet er likevel fortsatt utbredt i eksternt finansierte stillinger, selv om også denne andelen har falt. Vi må imidlertid ta forbehold om at midlertidighet i sektoren ikke alltid blir målt presist. Ulike finansieringsformer og organisering av arbeidet, blant annet knyttet til eksterne prosjekter, kan påvirke hvordan stillinger klassifiseres. Formelle ansettelsesforhold gir derfor ikke alltid et fullstendig bilde av faktisk jobbsikkerhet for den ansatte (HK-dir, 2024, kap. 9.5).

2 Søkere

Kapittelet viser statistikk om søkning til høyere utdanning gjennom Samordna opptak. Dette omfatter grunnutdanninger der opptaket er basert på videregående opplæring, det vil si bachelorutdanninger, integrerte masterprogrammer og 6-årige profesjonsutdanninger.³ I tillegg omfatter det årsstudium. Statistikken omfatter samlede søknadstall siste ti år og fordelingen på fagfelt. Videre vises hvordan søkningen til de ulike institusjonene har utviklet seg de siste årene.

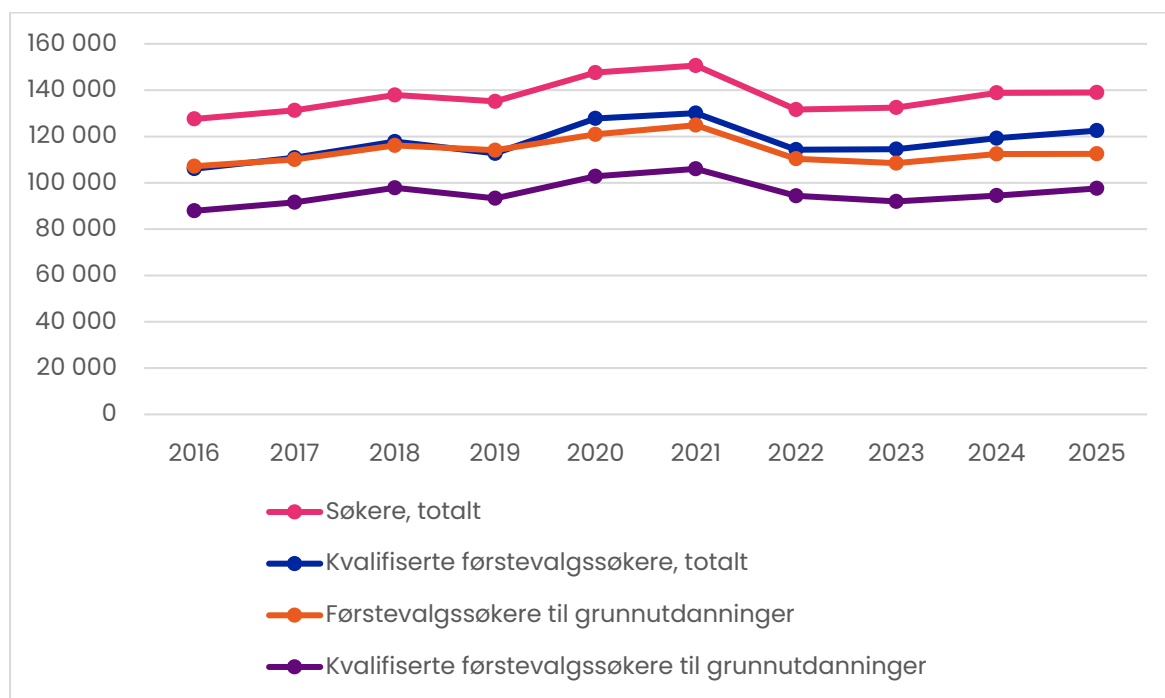
Studieprogrammer som krever fullført høyere utdanning for opptak, som masterprogrammer, har lokale opptak.⁴ Også noen grunnutdanninger har lokale opptak. Det gjelder blant annet studier med opptaksprøver og enkelte fleksible studier. Statistikken her omfatter både statlige og private institusjoner, men de to største private institusjonene, BI og HK, er ikke inkludert. Ingen av de to bruker Samordna opptak. Statistikk fra Samordna opptak gir derfor ikke helt komplett bilde på opptak til høyere utdanning. Dette gjelder særlig for Økonomiske og administrative fag.

I 2025 søkte om lag 140 000 personer om opptak til høyere utdanning gjennom Samordna opptak. Antallet er omtrent det samme som året før. Antallet søkere som oppfyller opptakskravene til det studiet de har som førstevalg,⁵ har samtidig økt med over 3 000 (Figur 2.1). Det meste av denne økningen har kommet på sykepleieutdanningen, der nivåkrav ble fjernet fra det nasjonale opptaket fra og med 2025.

³ I tillegg til et svært lite antall toårige høyskolekandidatutdanninger.

⁴ HK-dir har på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet satt i gang arbeidet med å få på plass et nasjonalt samordna masteropptak med mål om pilotgjennomføring i 2028. Se <https://hkdir.no/hoyere-utdanning-og-forskning/samordna-masteropptak>.

⁵ En søker kan søke om opptak til opptil 10 studieprogrammer i rangert rekkefølge. Søkere som oppfyller opptakskravene til studieprogrammet de har som førstevalg, er videre omtalt som «kvalifiserte førstevalgssøkere». Det vanligste opptakskravet er generell studiekompetanse fra videregående opplæring. Å oppfylle opptakskravet fører ikke automatisk til et tilbud om opptak. Dersom det er flere kvalifiserte søkere enn studieplasser, konkurrerer de kvalifiserte søkerne om opptak basert på karakterpoeng og tilleggspoeng.

Figur 2.1 Søkere gjennom Samordna opptak, 2015–2024. Statlige og private institusjoner

Merknad: Grunnutdanninger omfatter her bachelorutdanninger, høyskolekandidatutdanninger, 5-årige integrerte masterutdanninger og 6-årige profesjonsutdanninger. Grafene med totalt antall søkere omfatter i tillegg årsstudier. Tall for Politi høyskolen er ikke inkludert. Dette gjør at tallene avviker noe fra totaltallene som blir presentert av Samordna opptak. Se ellers tabell V2.4 for institusjonsvise tall.

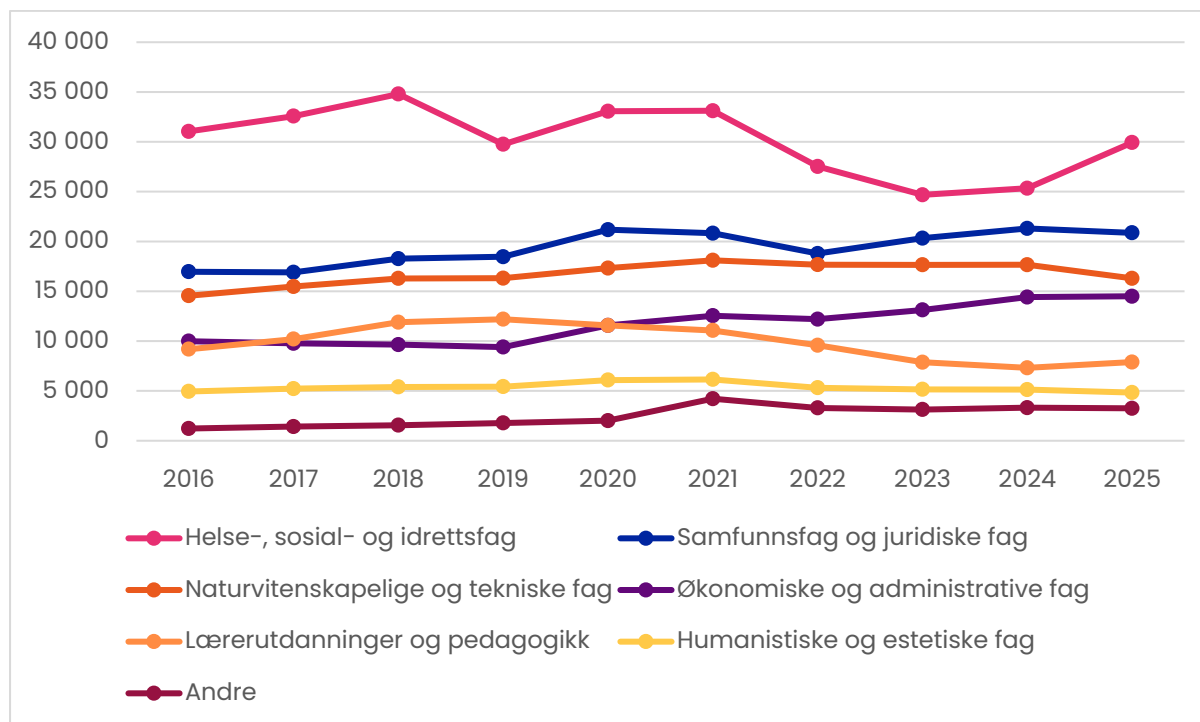
Kilde: HK-dir/DBH

Helse-, sosial og idrettsfag er det fagfeltet som har det klart høyeste antallet førstevalgssøkere. I 2025 hadde 36 000 søkere en grunnutdanning på dette fagfeltet som sitt førstevalg, og av disse var 30 000 kvalifiserte. I Figur 2.2 ser vi at Helse-, sosial- og idrettsfag var det eneste fagfeltet som hadde en betydelig økning i antallet kvalifiserte førstevalgssøkere det siste året. Økningen på sykepleieutdanningen var på hele 5 600, og antallet kvalifiserte førstevalgssøkere kom opp i 11 800 i 2025. Ingen andre grunnutdanninger innen Helse-, sosial og idrettsfag har en økning i antall kvalifiserte førstevalgssøkere på mer enn 100 det siste året. Den klart største nedgangen på fagfeltet kom på vernepleieutdanningen, som hadde 2 300 kvalifiserte førstevalgssøkere i 2025. Dette innebærer en nedgang på over 500, eller nesten 20 prosent, fra 2024.

Fagfeltet med størst nedgang i 2025 er Naturvitenskapelige og tekniske fag (Figur 2.2). Denne nedgangen har i all hovedsak kommet på bachelorutdanninger innen informasjons- og datateknologi, der antallet kvalifiserte førstevalgssøkere falt med 20

prosent, eller litt under 1 200, fra 2024 til 2025.⁶ Antallet i 2025 var litt over 4 600, noe som er det laveste siden 2017. Antallet opptatte var likevel det høyeste noensinne i 2025 (HK-dir, 2026).⁷ Det henger sammen med en økning i antallet studieplasser, samtidig med at antallet søkere fremdeles er høyt.

Figur 2.2 Kvalifiserte førstevalgssøkere til grunnutdanninger gjennom Samordna opptak per fagfelt, 2015–2024

Merknad: Grunnutdanninger omfatter her bachelorutdanninger, høyskolekandidatutdanninger, 5-årige integrerte masterutdanninger og 6-årige profesjonsutdanninger. Grafene med totalt antall søkere omfatter i tillegg årsstudier.

Kilde: HK-dir/DBH

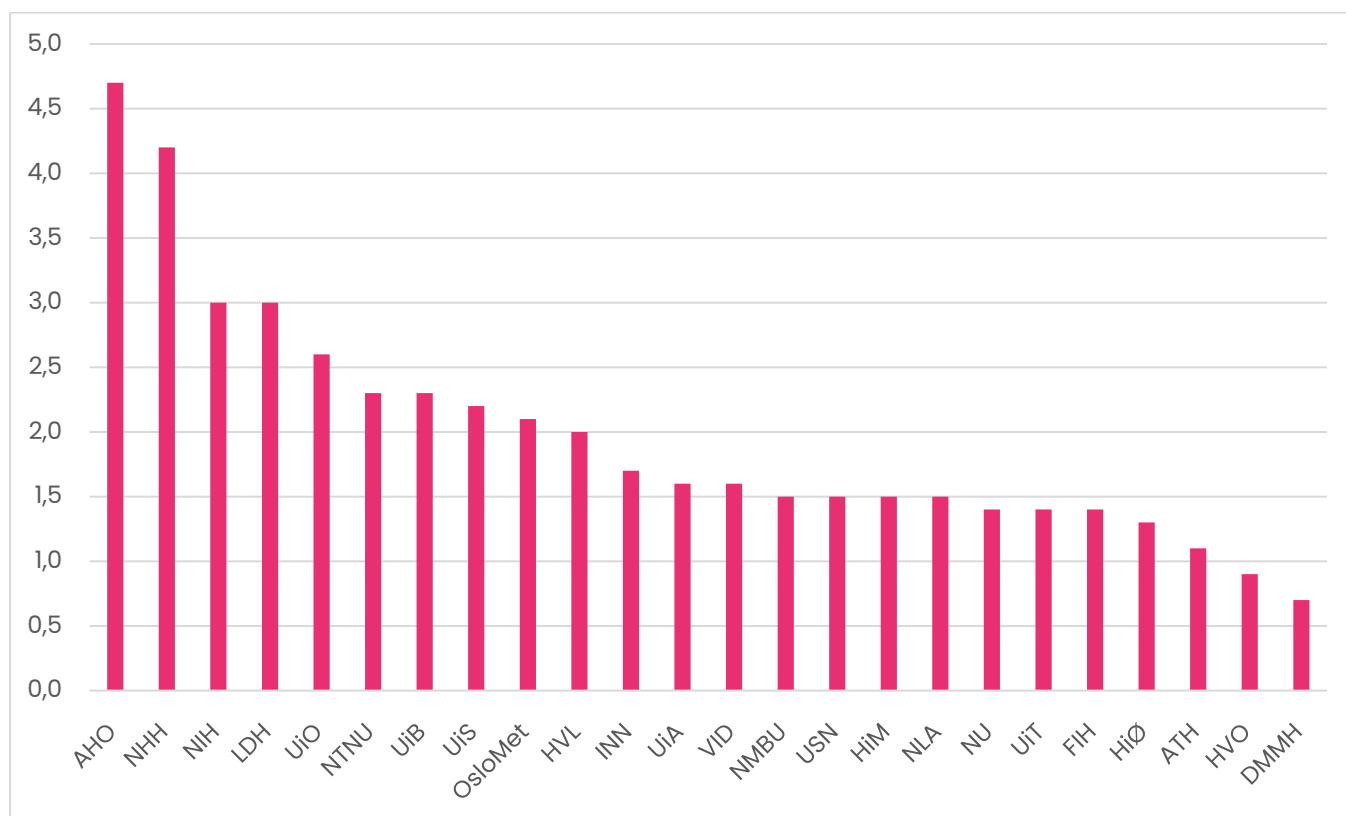
Antall søkere per studieplass varierer med hvilke utdanninger institusjonen tilbyr, men det er også slik at visse institusjoner tiltrekker seg særlig mange søkere. Det høyeste antallet kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass finner vi ved mindre, spesialiserte institusjoner (Figur 2.3). På barnehagelærerutdanningen har søkertallene vært fallende over tid, og antallet kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass på denne utdanningen var samlet sett så lavt som 0,65 i 2025. Dette framgår av Figur 2.3 blant annet ved at DMMH, som er spesialisert innen barnehagelærerutdanning, ligger

⁶ Merk at vi her forholder oss til faggruppen «Informasjons- og datateknologi» i NUS-kodesystemet. Samordna opptak bruker andre inndelinger i sine publikasjoner.

⁷ Summert antall opptatte til Informasjons- og datateknologi fra Tabell 4.10 og Tabell 4.12 i HK-dir (2026).

nederst. Ved større institusjoner er det som regel store forskjeller mellom ulike studieprogram. Dette framkommer ikke i figuren, som viser samlede tall per institusjon.

Figur 2.3 Antall kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass etter institusjon, 2025

Kilde: HK-dir/DBH

Det høyeste antallet kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass finner vi på profesjonsstudiet i psykologi, med 9,1, eller 3 330 søkere på 364 plasser. På en del utdanninger blir ellers antallet kvalifiserte søkere naturlig begrenset av spesielle opptakskrav. Av større utdanninger gjelder dette blant annet profesjonsstudiet i medisin, og også de femårige masterutdanningene i teknologi ved NTNU, der de spesielle opptakskravene er særlig høye.⁸

⁸ På medisinstudiet må det dokumenteres bestått Matematikk R1 (eller Matematikk S1 og S2) og Fysikk 1 og Kjemi 1 og 2 fra videregående opplæring. På femårige masterutdanninger i teknologi ved NTNU må det dokumenteres bestått Matematikk R1 (eller Matematikk S1 og S2) og Fysikk 1 fra videregående, og i tillegg må Matematikk R2 dokumenteres bestått med karakteren 4 eller bedre.

Vedleggstabeller:

[V2.1 Totalt antall førstevalgssøkere, kvalifiserte førstevalgssøkere og møtt til studiestart per institusjon 2016–25](#)

[V2.2 Antall førstevalgssøkere per studieplass, lavere grads nivå og integrert master/profesjon. Kvalifiserte og alle, 2021–25](#)

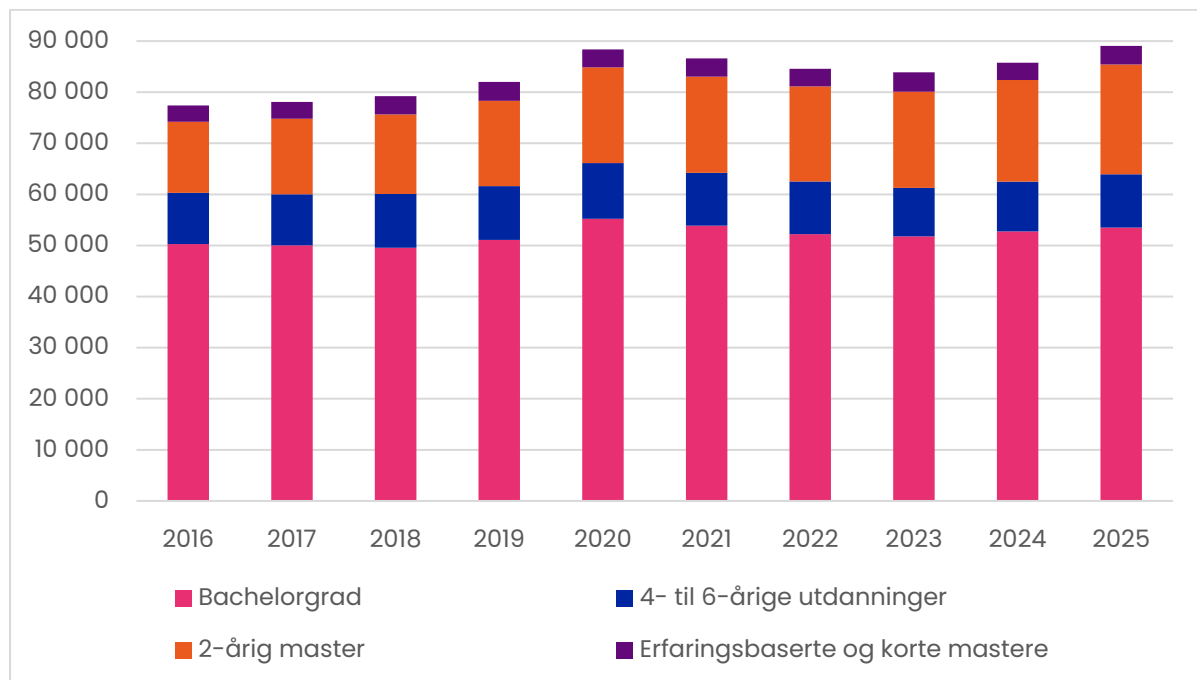
3 Studenter tatt opp i 2025

Dette kapittelet omhandler opptak til utdanninger på ulike gradsnivåer og ulike fagfelt, i tillegg til et delkapittel om opptakskarakterer til grunnskolelærer- og sykepleieutdanningene. En mer detaljert gjennomgang av opptak til høyere utdanning i 2025 og årene før finnes i kapittel 4 i rapporten [Samfunnets kompetansebehov og dimensjonering av høyere utdanning](#) fra februar 2026.

Rekordhøyt masteropptak

Til sammen ble 89 000 tatt opp som student på et gradsstudium i 2025 (Figur 3.1). Dette er det høyeste antallet noen gang. Nesten 21 500 ble tatt opp på toårig mastergrad. Dette er betydelig høyere enn det forrige toppåret, 2024, da litt under 20 000 ble tatt opp. Om lag 53 500 ble tatt opp på en bachelorgrad. Dette er høyere enn de to foregående årene, men et stykke under nivået i 2020, da opptakstallet var over 55 000.

Figur 3.1 Opptatte studenter per gradsnivå, 2016–2025

Merknad: «Bachelorgrad» inkluderer 3-årige og 4-årige bachelorgrader i tillegg til 2-årige høyskolekandidatutdanninger. Om lag 99 prosent av studentene i denne kategorien er tatt opp på 3-årig bachelorgrad. «4- til 6-årige utdanninger» inkluderer 4-årig grunnskolelærerutdanning før omleggingen til 5-årig utdanning i 2017, i tillegg til 5-årige integrerte mastergrader og 6-årige profesjonsutdanninger.

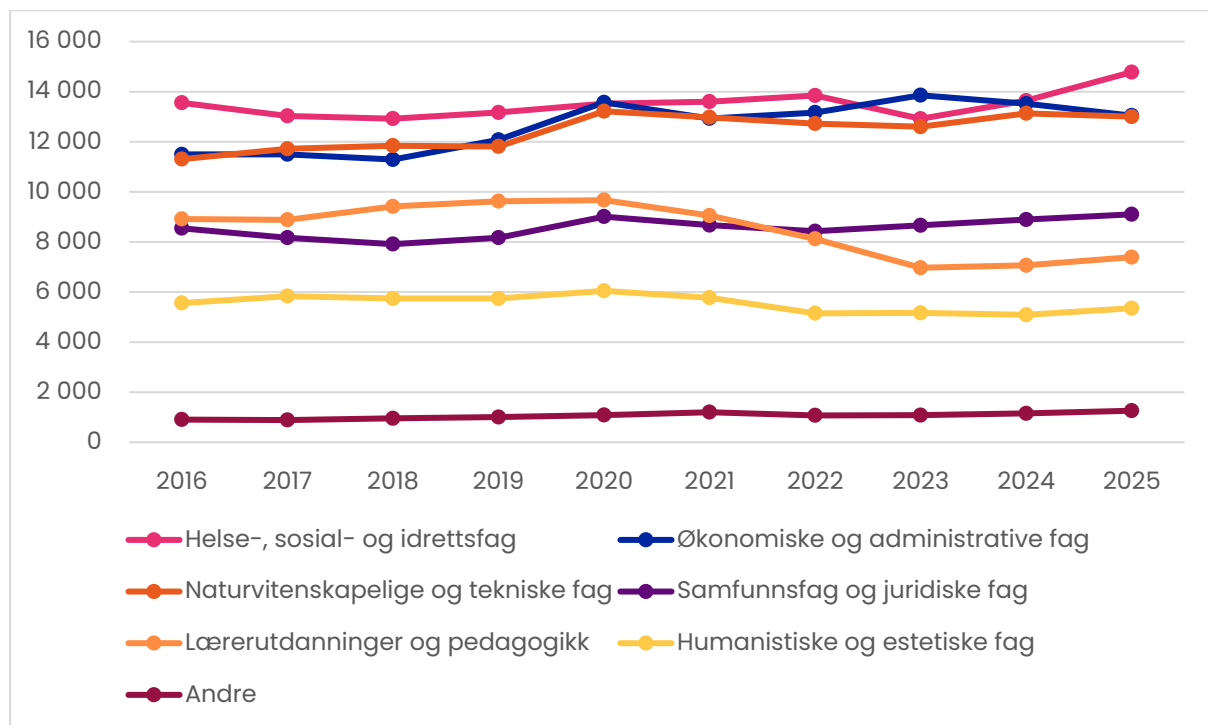
Kilde: HK-dir/DBH

Studenter fra institusjoner som ikke mottar støtte fra KD, er ikke inkludert i tabellen over. Disse utgjorde om lag 2 600 opptatte på bachelornivå i 2025, og antallet har siden 2021 ligget mellom 2 274 og 2 737. Den største av institusjonene som ikke mottar støtte fra KD, Oslo Nye Høyskole (ONH), ble først inkludert i DBH i 2021, og vi kan derfor ikke si sikkert hvor mange som ble tatt opp, før det. På både 2-årig master og erfaringsbaserte og korte mastere ble litt under 100 studenter tatt opp ved institusjoner som ikke mottar støtte fra KD i 2025.

Størst vekst innen helsefag

I 2025 ble samlet sett nesten 64 000 studenter tatt opp på en grunnutdanning, det vil si en gradsgivende utdanning som ikke har annen høyere utdanning som opptakskrav. Helse-, sosial- og idrettsfag var det største fagfeltet, med 14 782 opptatte, eller 23 prosent av alle opptatte til grunnutdanninger. Nest størst var Økonomiske og administrative fag sammen med Naturvitenskapelige og tekniske fag, med rundt 13 000 opptatte hver. Til sammen ble nesten to tredeler av alle opptatte tatt opp til de tre største fagfeltene. Den største økningen det siste året har skjedd på Helse-, sosial- og idrettsfag, og bachelorgrad i sykepleie står for mye av økningen.

Figur 3.2 Opptatte studenter på grunnutdanninger etter fagfelt, 2016–2025

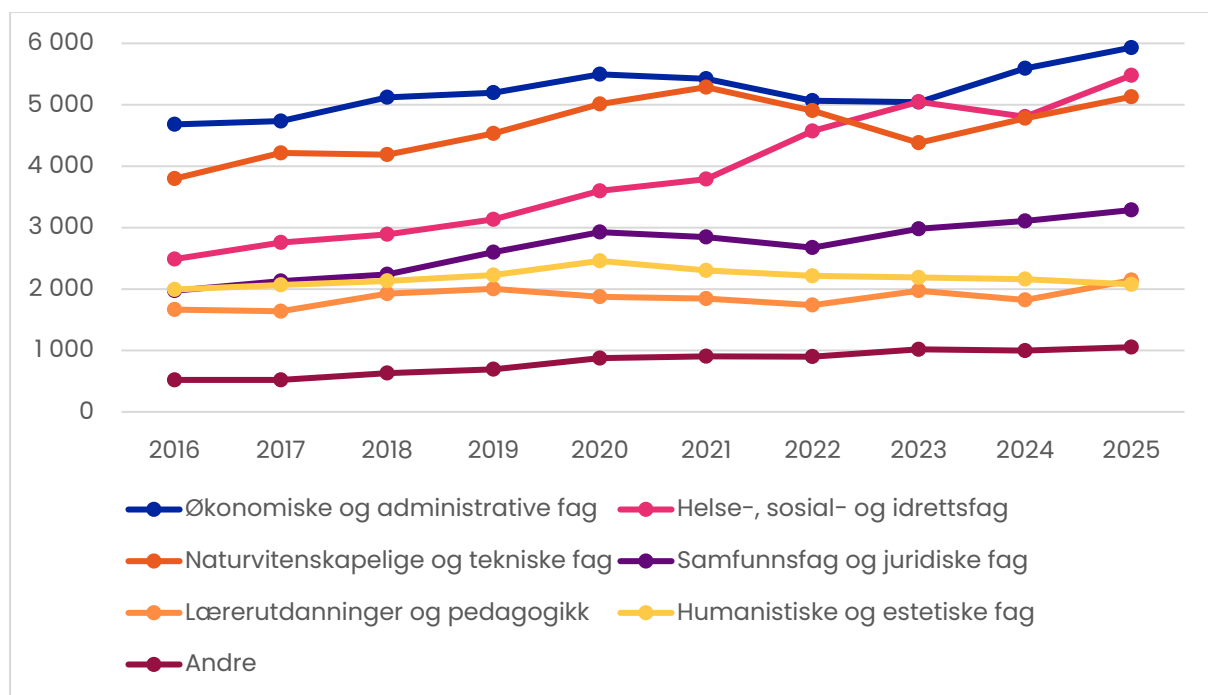
Merknad: Figuren viser opptatte studenter på grunnutdanninger, det vil si 3-årige og 4-årige bachelorgrader, 2-årige høyskolekandidatutdanninger, 4-årige yrkesutdanninger, 5-årige

integreerte mastergrader og 6-årige profesjonsutdanninger.

Kilde: HK-dir/DBH

På toårige og kortere masterutdanninger er opptaket størst på Økonomiske og administrative fag, men også her er veksten størst innen Helse-, sosial- og idrettsfag. I løpet av den siste 10-årsperioden har det vært en kraftig vekst på dette fagfeltet, og mye av dette skyldes en endring fra 1,5-årig videreutdanning til masterutdanning innen helsefag. Det eneste fagfeltet der det ikke er en vekst i 2025, er Humanistiske og estetiske fag. Her har det vært en sammenhengende nedgang siden 2020, og antallet opptatte i 2025 er det laveste siden 2017.

Figur 3.3 Opptatte studenter på 2-årige og kortere masterutdanninger etter fagfelt, 2016–2025

Merknad: Figuren inkluderer opptatte på 2-årige mastere, 1,5-2-årige erfaringsbaserte mastere og 1-1,5-årige mastere.

Kilde: HK-dir/DBH

Flere med lave opptakskarakterer på grunnskolelærerutdanningene

På grunnskolelærerutdanningene og sykepleieutdanningen har opptaket blitt endret i 2025 ved at ulike spesielle opptakskrav har blitt fjernet.⁹ En sammenligning av

⁹ På grunnskolelærerutdanningen var det tidligere karakterkrav knyttet til norsk og matematikk fra videregående opplæring i tillegg til minimumskrav til gjennomsnittskarakter. De aller fleste institusjoner og studieprogram fjernet de spesielle opptakskravene til det nasjonale opptaket i 2025. På sykepleieutdanningen var det tidligere

opptaket fra 2025 med 2023 viser vesentlige endringer. I Figur 3.4, Figur 3.5 og Figur 3.6 har vi delt alle studenter som er tatt opp til en grunnutdanning, i fem grupper etter antall karakterpoeng¹⁰ fra videregående opplæring. Figurene viser at rekrutteringen til grunnskolelærerutdanningene har økt svært sterkt fra den nederste karaktergruppen. Den klart største gruppen av opptatte studenter kom i 2025 fra den nederste karaktergruppen. I 2023 var dette den minste gruppen. På grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn har gjennomsnittlig antall karakterpoeng gått ned fra 44,5 i 2023 til 40,9 i 2025. På grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn har gjennomsnittet gått ned fra 45,0 i 2023 til 40,8 i 2025. Det gjennomsnittlige antallet karakterpoeng blant alle opptatte studenter gjennom Samordna opptak til bachelorutdanninger, 5-årige mastergrader og 6-årige utdanninger gikk til sammenligning ned fra 44,8 til 44,3. Noe av denne nedgangen skyldes nettopp nedgangen på grunnskolelærerutdanningene og sykepleieutdanningen, og dersom disse tas ut av statistikken, er økningen fra 45,0 i 2023 til 44,9 i 2025.

For sykepleieutdanningen ser vi ikke en like stor økning for den nederste karaktergruppen. Her har rekrutteringen økt fra alle karaktergruppene utenom den høyeste. Samlet sett har likevel det gjennomsnittlige antallet karakterpoeng blant opptatte studenter på sykepleiestudiet gått ned fra 42,8 i 2023 til 41,8 i 2025. Forskjellen mellom grunnskolelærerutdanningene og sykepleieutdanningen kan henge sammen med høyere søkertall per studieplass på sykepleieutdanningen, og at fjerningen av nivåkravet førte til økt konkurranse om plassene, og dermed økt poenggrense for opptak ved flere institusjoner og studieprogrammer. På grunnskolelærerutdanningen var situasjonen en annen. Selv om antallet søkere økte etter fjerningen av nivåkravet, var antallet søkere per studieplass fremdeles lavt. På de fleste institusjoner og studieprogrammer kom alle søkere inn.

karakterkrav knyttet til norsk og matematikk. Disse kravene ble fjernet fra alle institusjoner og studieprogram i 2025. I 2024 hadde både grunnskolelærerutdanningene og sykepleieutdanningen åpning for dispensasjon fra spesielle opptakskrav ved suppleringsopptaket om høsten, men ikke til hovedopptaket. Den mest relevante sammenligningen mellom før og etter fjerning av spesielle opptakskrav er derfor 2023 mot 2025.

¹⁰ Karakterpoeng er gjennomsnittskarakter fra videregående opplæring ganget med 10. Se <https://www.samordnaopptak.no/universitet-og-hogskole/poengberegning/karakterpoeng/>.

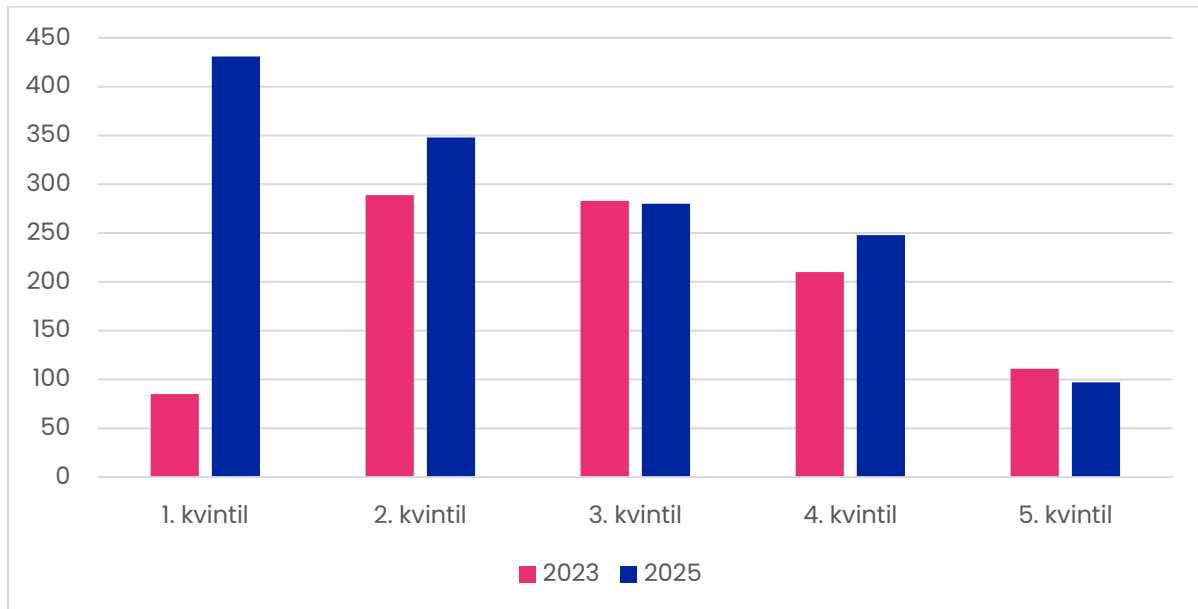
NOKUT-analyse: Svakere resultater for kandidater under dispensasjonsordningen¹¹

Fra høsten 2024 åpnet Kunnskapsdepartementet for at utdanningsinstitusjonene kunne søke om dispensasjon fra særlige karakterkrav ved opptak til lærerutdanningene, blant dem krav om gjennomsnitt 3 i matematikkfag, alternativt bestått programfag, fra VGO. NOKUT undersøkte høsten 2025 hvordan kandidatene som var tatt opp under dispensasjonsordningen, lyktes på nasjonal eksamen vårsemesteret 2025 (Haakens & Torgersen, 2026).

NOKUT gjorde den samme analysen etter høsteksamen 2025, og tallene bekreftet i stor grad funnene fra våren: Kandidatene som kom inn under dispensasjonsordningen, altså de som ikke oppfylte kravene for ordinært opptak, fikk markant svakere resultater enn kandidatene som var tatt opp under ordinære krav. For å kunne skille ut om det å møte kravene indikerer større sannsynlighet for å oppnå læringsutbyttet i matematikkemnet, ble kandidatene som så vidt møtte kravene, sammenlignet med de som var tatt opp under dispensasjon. Tallene viser at kandidatene under dispensasjon strøk i nær 60 prosent av tilfellene, mens kandidatene som så vidt møtte kravene, strøk i omtrent 30 prosent av tilfellene. Videre ble funnene sammenlignet med hvordan kandidatene lyktes på andre eksamener innen studieprogrammet, og dataene viser at kandidatene under dispensasjonsordningen har vesentlig svakere resultater også generelt, så det er ikke særmerket for den nasjonale eksamen.

¹¹ Tekstbidrag fra NOKUT

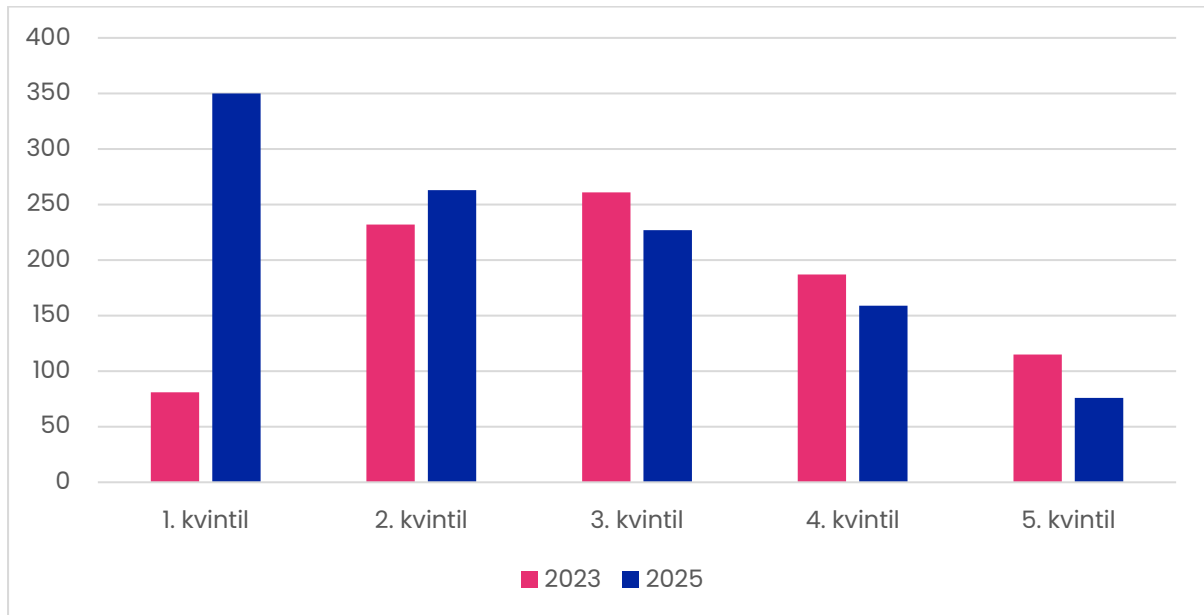
Figur 3.4 Opptatte studenter på grunnskolelærerutdanningen (1.–7. trinn) etter opptakskarakterkvintil

Merknad: Opptakskarakterkvintiler er regnet ut for hvert av de aktuelle årene på bakgrunn av opptakskarakterer (uten tilleggspoeng) for alle møtte studenter som har søkt gjennom Samordna opptak. Studenter som har blitt tatt opp gjennom lokale opptak er inkludert dersom de har søkt gjennom Samordna opptak i tillegg til lokalt opptak. Dette gjelder også studenter som er tatt opp til institusjoner som ikke mottar støtte fra KD er inkludert i statistikken. Karakterpoengintervaller for de ulike kvintilene i 2023: 1. kvintil: 20,0–37,9, 2. kvintil: 37,9–42,5, 3. kvintil: 42,5–46,5, 4. kvintil: 46,5–51,0, 5. kvintil: 51,0–60,0. Karakterpoengintervaller for de ulike kvintilene i 2025: 1. kvintil: 20,0–37,2, 2. kvintil: 37,2–42,0, 3. kvintil: 42,0–46,0, 4. kvintil: 46,0–50,5, 5. kvintil: 50,5–60,0.

Kilde: HK-dir/DBH

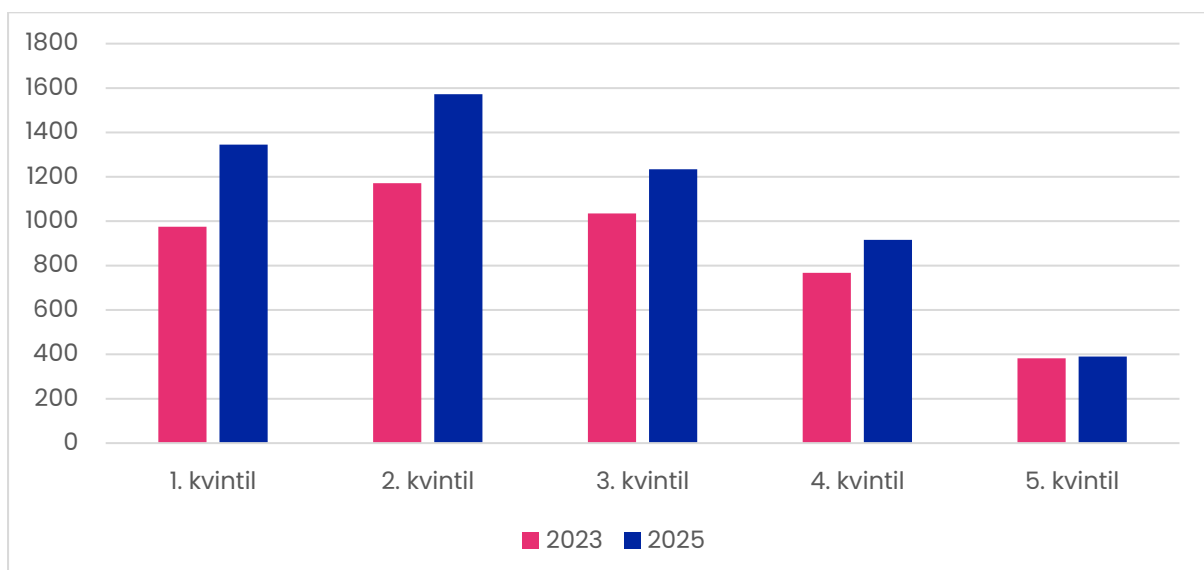
Figur 3.5 Opptatte studenter på grunnskolelærerutdanningen (5.–10. trinn) etter opptakskarakterkvintil

Merknad: Opptakskarakterkvintiler er regnet ut for hvert av de aktuelle årene på bakgrunn av opptakskarakterer (uten tilleggspoeng) for alle møtte studenter som har søkt gjennom Samordna opptak. Studenter som har blitt tatt opp gjennom lokale opptak er inkludert dersom de har søkt gjennom Samordna opptak i tillegg til lokalt opptak. Dette gjelder også studenter som er tatt opp til institusjoner som ikke mottar støtte fra KD er inkludert i statistikken. Karakterpoengintervaller for de ulike kvintilene i 2023: 1. kvintil: 20,0–37,9, 2. kvintil: 37,9–42,5, 3. kvintil: 42,5–46,5, 4. kvintil: 46,5–51,0, 5. kvintil: 51,0–60,0. Karakterpoengintervaller for de ulike kvintilene i 2025: 1. kvintil: 20,0–37,2, 2. kvintil: 37,2–42,0, 3. kvintil: 42,0–46,0, 4. kvintil: 46,0–50,5, 5. kvintil: 50,5–60,0.

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 3.6 Opptatte studenter på sykepleieutdanningen etter opptakskarakterkvintil

Merknad: Opptakskarakterkvintiler er regnet ut for hvert av de aktuelle årene på bakgrunn av opptakskarakterer (uten tilleggspoeng) for alle møtte studenter som har søkt gjennom Samordna opptak. Studenter som har blitt tatt opp gjennom lokale opptak er inkludert dersom de har søkt gjennom Samordna opptak i tillegg til lokalt opptak. Dette gjelder også studenter som er tatt opp til institusjoner som ikke mottar støtte fra KD er inkludert i statistikken. Karakterpoengintervaller for de ulike kvintilene i 2023: 1. kvartil: 20,0–37,9, 2. kvartil: 37,9–42,5, 3. kvartil: 42,5–46,5, 4. kvartil: 46,5–51,0, 5. kvartil: 51,0–60,0. Karakterpoengintervaller for de ulike kvintilene i 2025: 1. kvartil: 20,0–37,2, 2. kvartil: 37,2–42,0, 3. kvartil: 42,0–46,0, 4. kvartil: 46,0–50,5, 5. kvartil: 50,5–60,0.

Kilde: HK-dir/DBH

Vedleggstabeller:

[V3.1 Opptatte studenter, per institusjon og nivå, 2025](#)

[V3.2 Studenter møtt til studiestart via samordna eller lokale opptak, 2025](#)

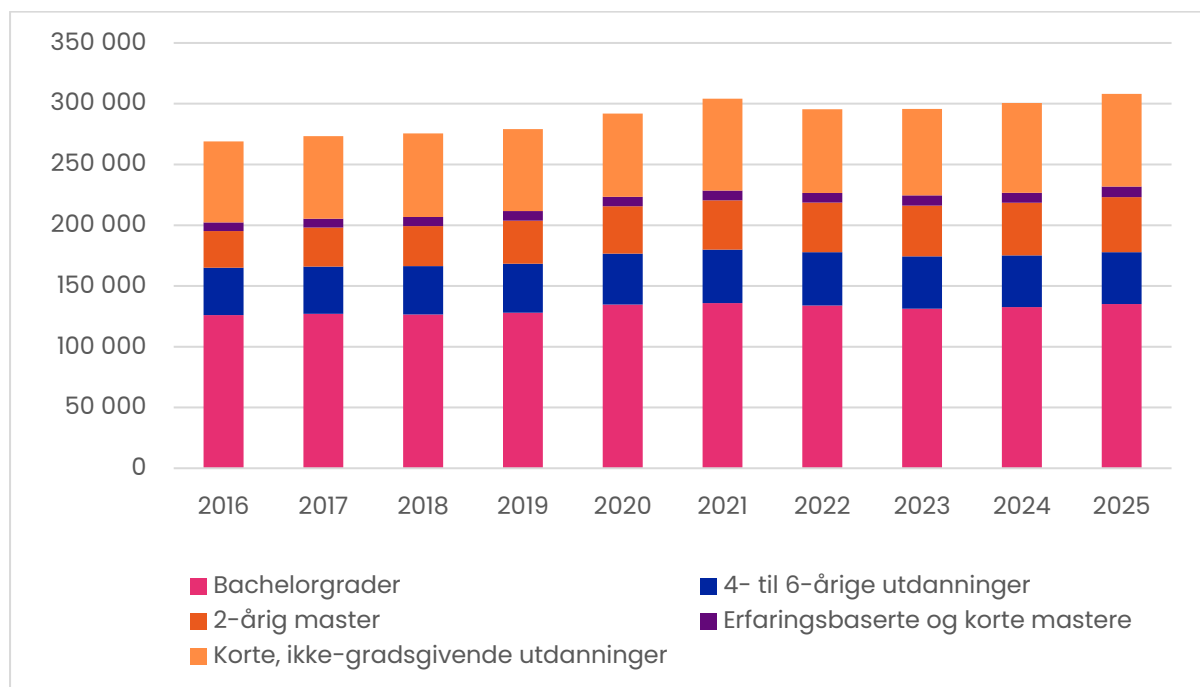
[V3.3 Poengsnitt for studentene som tas opp, per institusjon og fagfelt 2022–25](#)

4 Registrerte studenter

Mens det foregående kapittelet kun omfatter studenter som er tatt opp i 2025, gir dette kapittelet en samlet oversikt over alle registrerte studenter i høyere utdanning. Kapittelet beskriver utviklingen i det totale studenttallet og fordelingen av studenter etter blant annet gradsnivå, fagfelt og institusjon.

Det totale antallet studenter i 2025 er 308 000, noe som tilsvarer en økning på 3 prosent fra 2024 og 15 prosent siden 2016.¹² Se Figur 4.1. Tallet inkluderer alle studenter, uavhengig av om de går på et gradsstudium eller kortere kurs, om de studerer på heltid eller deltid, og om de studerer fysisk eller på nett.

Figur 4.1 Registrerte studenter etter gradsnivå, 2016–2025

Merknad: «Bachelorgrad» inkluderer 3-årige og 4-årige bachelorgrader, samt 2-årige høyskolekandidatutdanninger. Om lag 99 prosent av studentene i denne kategorien er registrert på 3-årig bachelorgrad. «4- til 6-årige utdanninger» inkluderer 5-årige integrerte mastergrader og 6-

¹² Tallet omfatter kun institusjoner med finansiering fra Kunnskapsdepartementet (se nærmere omtale i kapittel 3). Dersom studenter ved institusjoner uten statsstøtte og institusjoner under andre departementer inkluderes, blir det samlede antallet 319 000 registrerte studenter per oktober 2025 ([Database for statistikk om høyere utdanning - DBH](#)). Tallene viser summen av registrerte studenter ved den enkelte institusjon, og en student kan dermed inngå flere ganger dersom vedkommende er registrert ved flere institusjoner. For antall registrerte studenter på nasjonalt nivå, se SSBs utdanningsstatistikk, der hver student telles én gang. SSBs statistikk inkluderer også studenter som tar hele utdanningen sin i utlandet (gradsstudenter). [Studenter i universitets- og høyskoleutdanning - SSB](#)

årige profesjonsutdanninger, i tillegg til den 4-årige grunnskolelærerutdanningen som ble lagt om til 5-årig mastergrad i 2017. Telletidspunkt er 15. oktober hvert år.

Kilde: HK-dir/DBH

Rekordhøyt antall studenter

Antallet registrerte studenter har aldri vært høyere enn i 2025, med 4 000 flere enn i toppåret 2021 (se Figur 4.1). Under Covid-19-pandemien økte studenttallet markant, blant annet som følge av svakere arbeidsmarked, statlige tilskudd til opprettelse av nye studieplasser og økt etterspørsel etter utdanning. Selv om arbeidsmarkedet har bedret seg siden, har studenttallet ikke falt tilbake til nivået før pandemien.

En betydelig andel av studentveksten de siste ti årene har kommet innenfor masterutdanningene. Antallet studenter på toårig master har økt med om lag 15 000 studenter (tilsvarende 50 prosent) siden 2016, mens erfaringsbaserte og kortere masterutdanninger har vokst med over 1 500 studenter (22 prosent) i samme periode (Figur 4.1). Samlet står masterutdanningene for 43 prosent av den totale veksten i studentbefolkningen i perioden.

Samtidig er hver fjerde student, om lag 76 000 personer, registrert på en ikke-gradsgivende utdanning i 2025. Dette inkluderer korte kurs, videreutdanninger, årsstudier og enkeltemner. Den relative fordelingen mellom gradsgivende og ikke-gradsgivende utdanninger har vært stabil de siste ti årene sett under ett. Antallet gradsstudenter har økt med i underkant av 30 000 siden 2016, og er nær 232 000 i 2025. Målt i heltidsekvivalenter tilsvarer dette 220 000 studenter, en vekst på noe under 25 000.

Noe av veksten i antall registrerte studenter skyldes at en større andel av studentene studerer på deltid. I 2025 gjaldt dette 26 prosent av studentmassen, og blant disse har nær to tredeler (63 prosent) en studiebelastning tilsvarende halv tid. Deltidsstudenter tilbringer lenger tid i utdanningssystemet enn heltidsstudenter, noe som bidrar til å øke det samlede studenttallet. Antallet heltidsekvivalenter i 2025 er 266 000, noe som er 27 400 flere enn i 2016.¹³ Antallet heltidsekvivalenter utgjør en

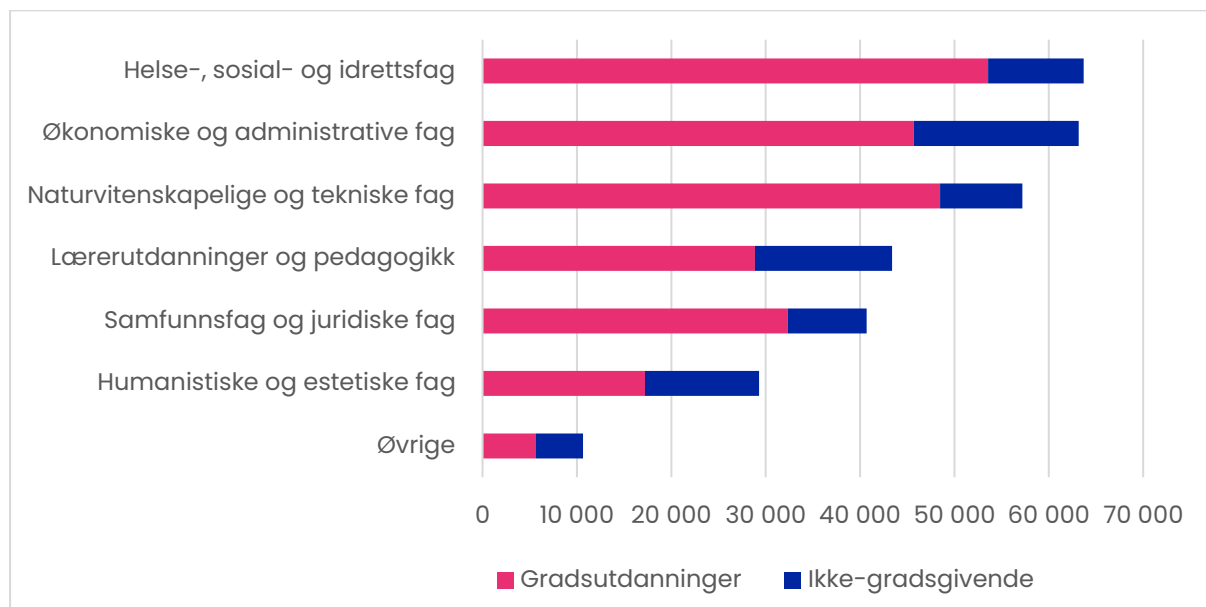
¹³ Heltidsekvivalenter er et mål som justerer studenttallet i forhold til studienes omfang. Én heltidsekvivalent tilsvarer ett fulltidsstudium, mens deltidsstudenter inngår med en vekt som tilsvarer deres studiebelastning. Målet gir dermed et uttrykk for den samlede studieaktiviteten, uavhengig av om studentene er registrert som hel- eller deltidsstudenter.

stadig lavere andel av de registrerte studentene, og andelen har sunket med 2 prosentpoeng de siste ti årene.

Ulik bruk av helgrad og heltid mellom fagfelt

De mest populære fagfeltene målt i antall registrerte studenter er i 2025 Økonomiske og administrative fag og Helse-, sosial- og idrettsfag; begge med over 63 000 studenter. Naturvitenskapelige og tekniske fag følger tett på, med over 57 000 studenter. Totalt går 60 prosent av studentene på ett av disse tre fagfeltene, som hver for seg huser om lag én av fem studenter. Se Figur 4.2.

Figur 4.2 Registrerte studenter etter fagfelt, gradsgivende og ikke-gradsgivende utdanninger, 2025

Kilde: HK-dir/DBH

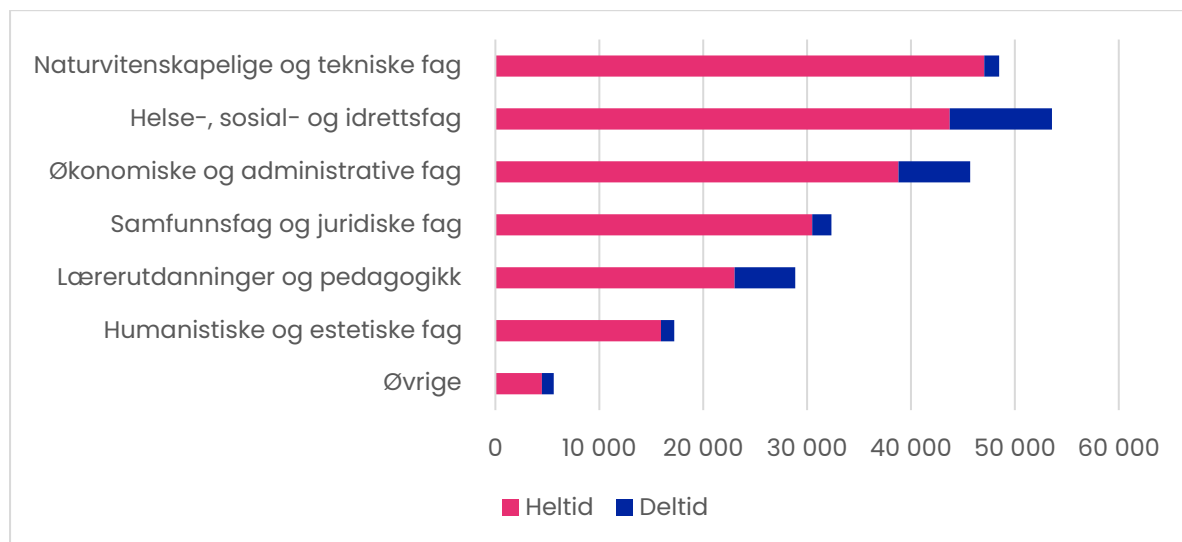
Når vi kun ser på de gradsgivende utdanningene, er det Helse og sosialfag og Naturvitenskapelige og tekniske fag som er størst, med henholdsvis 53 500 og 48 500 studenter. Økonomiske og administrative fag rykker her ned til tredjeplass, med 45 700 studenter.

Andelen studenter på ikke-gradsgivende utdanninger er høyest innen Humanistiske og estetiske fag (41 prosent), fulgt av Lærerutdanninger og pedagogikk (33 prosent) og Økonomiske og administrative fag (28 prosent). Særlig innen Lærerutdanninger og pedagogikk og Økonomiske og administrative fag er det et stort omfang av videreutdanning. Innen Humanistiske og estetiske fag er det mange studenter som

tar enkeltfag uten mål om å ta en hel grad. For ytterligere omtale av høyere videreutdanning, se kapittel 6.

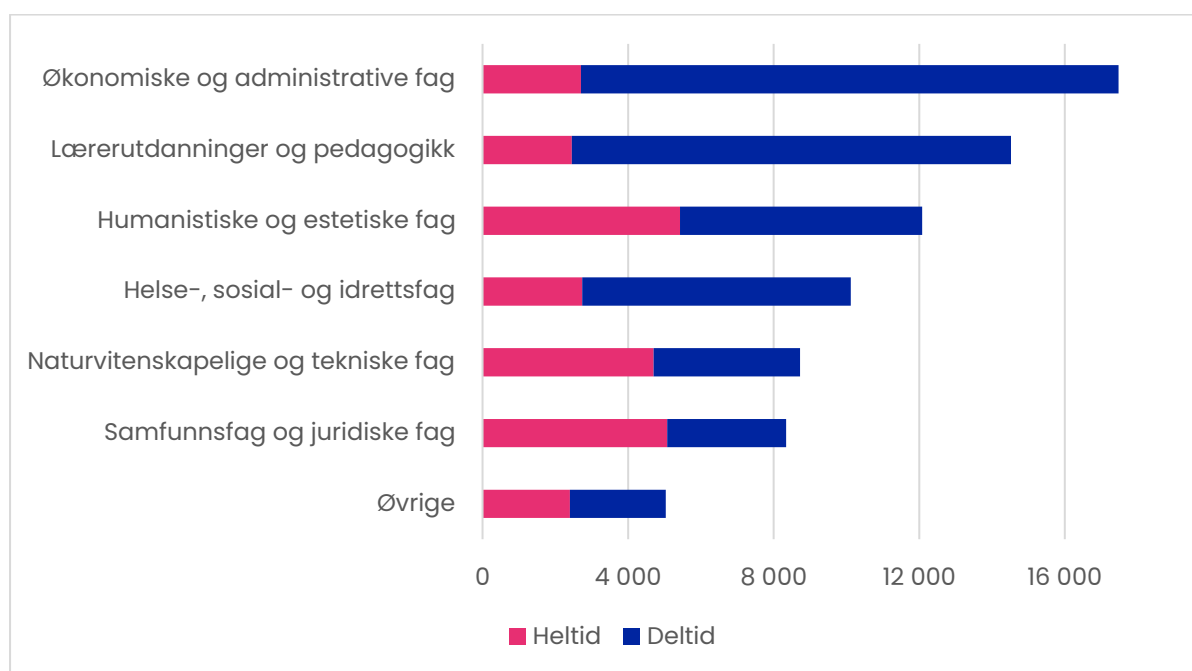
Blant gradsstudentene er heltidsstudier dominerende på tvers av fagfelt. Ni av ti gradsstudenter tar utdanningen på heltid. Gradsstudier innen Lærerutdanning og pedagogikk og Helse-, sosial- og idrettsfag har en andel heltidsstudenter på henholdsvis 80 og 82 prosent, som er noe lavere enn de andre fagfeltene. Innenfor Økonomiske og administrative fag er andelen som studerer på heltid 85 prosent. Se Figur 4.3.

Figur 4.3 Heltid og deltid blant gradsstudenter, fordelt på fagfelt, 2025

Kilde: HK-dir/DBH

Forskjellene mellom fagfeltene når det gjelder andelen heltids- og deltidsstudenter er tydeligst blant studenter på korte, ikke-gradsgivende utdanninger (Figur 4.4). Også her skiller Økonomiske og administrative fag, Lærerutdanninger og pedagogikk, samt Helse-, sosial og idrettsfag seg ut med de laveste heltidsandelene, henholdsvis 15, 17 og 27 prosent.

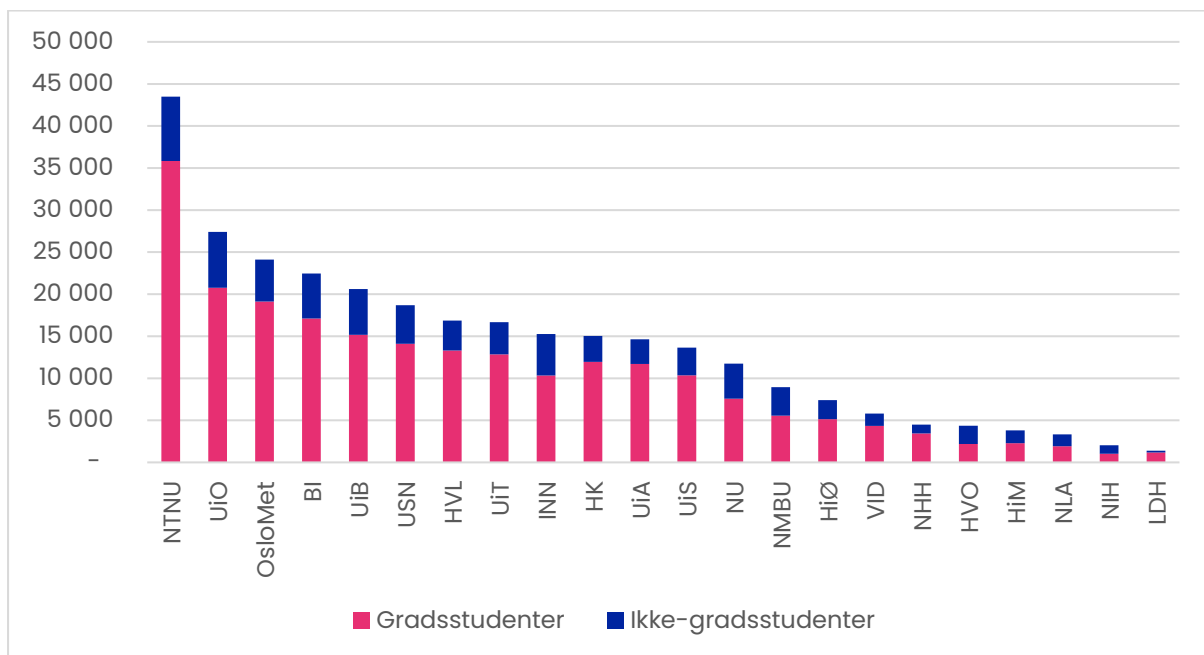
Figur 4.4 Heltid og deltid blant ikke-gradsstudenter, fordelt på fagfelt, 2025

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 4.5 viser alle de høyere utdanningsinstitusjonene med over 1 000 registrerte studenter, fordelt på helgrad og ikke-grad. NTNU ruver i institusjonslandskapet, med 43 500 studenter i 2025. Dette tilsvarer 14 prosent av alle landets registrerte studenter, og 59 prosent flere enn nest største lærested, UiO (27 500 studenter). BI er størst av de private lærestedene, med 22 500 studenter.

I sektoren samlet er tre av fire studenter registrert på gradsstudier. De 12 største lærestedene varierer med mellom 74 og 82 prosent av studentene på helgrad. Unntaket er INN, med 68 prosent helgrad. De høyeste og laveste verdiene ser vi ved de minste institusjonene.

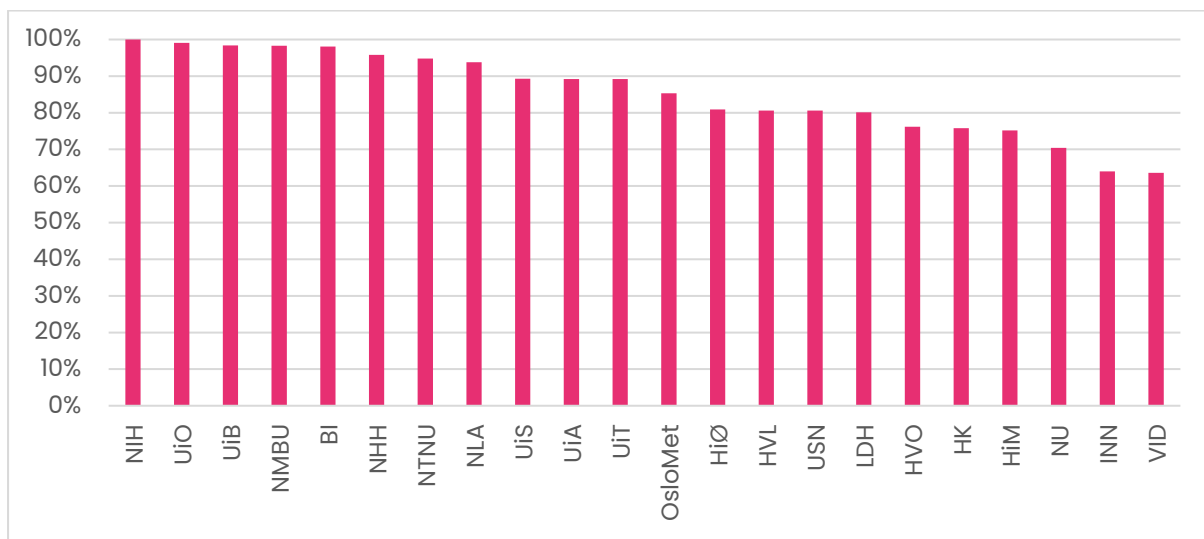
Fordelingen av studenter mellom gradsgivende og ikke-gradsgivende programmer kan være preget av ett enkelt eller noen få studieprogrammer. Det gjelder blant annet NMBU med sitt nettbaserte årsstudium i bærekraftig økonomi og ledelse, med 2 000 studenter i 2025. Dette utgjorde 22 prosent av institusjonens studenter.

Figur 4.5 Registrerte studenter per institusjon, fordelt på grad og ikke-grad, 2025

Merknad: Institusjoner med mer enn 1 000 registrerte studenter i 2025.

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 4.6 viser hvor stor andel av gradsstudentene, de røde søylene i Figur 4.5, som studerer på heltid ved de ulike institusjonene. Overordnet viser fordelingen at heltidsstudier er utbredt innenfor gradsutdanninger på tvers av institusjonslandskapet. Både de store breddeuniversitetene som UiO, UiB og NTNU, og høyt spesialiserte institusjoner som NIH, NHH og BI, har nesten utelukkende heltidsstudenter på sine gradsgivende studieprogrammer. Læresteder med et høyt innslag av profesjonsutdanninger har gjennomgående flere studenter på deltid.

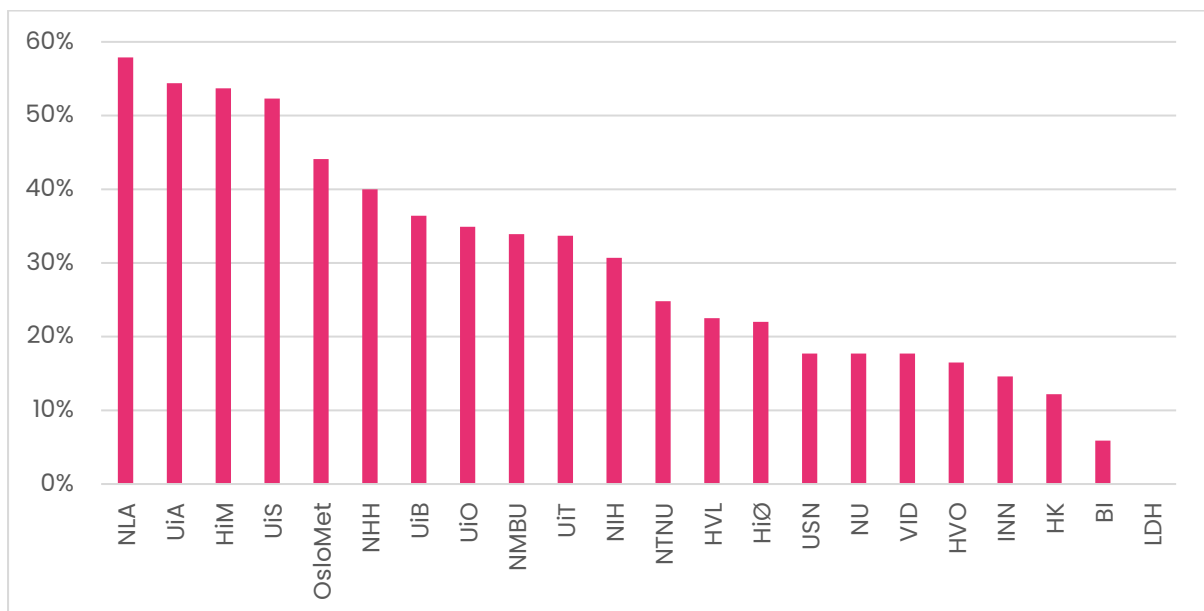
Figur 4.6 Andel heltidsstudenter på gradsgivende utdanning per institusjon, 2025

Merknad: Institusjoner med mer enn 1 000 registrerte studenter i 2025.

Kilde: HK-dir/DBH

Dette tyder på at ikke-gradsgivende utdanninger har svært ulik karakter mellom institusjonene, både når det gjelder organisering og forventet studieinnsats.

Figur 4.7 viser hvor stor andel av studentene på ikke-gradsgivende utdanninger, det vil si de blå søylene i Figur 4.5, som studerer på heltid ved de ulike lærestedene. Her er det vesentlig større variasjon mellom institusjonene enn det som er tilfellet for de gradsgivende utdanningene i Figur 4.6. Heltidsandelen varierer fra 58 prosent ved NLA til 6 prosent ved BI og 0 prosent ved LDH. Dette tyder på at ikke-gradsgivende utdanninger har svært ulik karakter mellom institusjonene, både når det gjelder organisering og forventet studieinnsats.

Figur 4.7 Andel heltidsstudenter på ikke-gradsgivende utdanning per institusjon, 2025

Merknad: Institusjoner med mer enn 1 000 registrerte studenter i 2025.

Kilde: HK-dir/DBH

Vedleggstabeller:

[V4.1 Antall studenter i høyere utdanning \(SSB\), per institusjon 2016–25.](#)

[V4.2 Antall studenter i høyere utdanning \(DBH\), per institusjon 2016–25. Alle studenter.](#)

[V4.3 Antall studenter i høyere utdanning \(DBH\), per institusjon 2016–25.
Egenfinansierte studenter](#)

[V4.4 Studenter per institusjon etter alderskategorier og kjønn 2025. Prosent og antall](#)

[V4.5 Antall studenter per fagområde 2016–25](#)

[V4.6 Studenter per fagområde etter alderskategorier og kjønn 2025. Prosent og antall](#)

[V4.7 Antall studenter ulike utdanninger, statlig og privat 2016–25](#)

[V4.8 Antall studieprogram fordelt på ulike nivåer, 2016–25](#)

[V4.9 Antall studieprogram innenfor ulike fagfelt 2016–25](#)

5 Fleksibel utdanning

Her vises statistikk om fleksible studier. *Fleksible studier* innebærer her studieprogrammer¹⁴ som er organisert på en annen måte enn som fysisk undervisning på heltid på campus.¹⁵ Statistikken i kapittelet viser hvordan studenter på fleksible studieprogrammer fordeler seg på ulike utdanningstyper og -nivå, fagfelt og institusjoner. Der annet ikke er spesifisert, inkluderer statistikken alle studenter, både på gradsgivende utdanninger og på kortere kurs og enkeltemner.

Fortsatt vekst i antall nettstudenter

Antallet studenter på fleksible studieprogrammer fortsetter å vokse (Figur 5.1), og antallet som framkommer i DBH, var i 2025 litt under 88 000. Dette inkluderer studenter på studieprogrammer med ulike typer fleksibilitet. *Desentralisert undervisning* er studier der studentene fysisk møter til undervisning utenfor ordinær campus. *Nettbasert undervisning* foregår over nett, men kan være med eller uten fysiske samlinger.¹⁶ Både desentraliserte og nettbaserte studieprogrammer kan være på deltid. Vi har her skilt ut deltidsstudier som undervises fysisk på campus, som egen kategori, *Deltid på campus*. Utenom dette kommer *samlingsbaserte studier*, som det ikke finnes en fullstendig oversikt over. Der vi likevel har data om samlingsbaserte studier, nevnes dette spesifikt. Antallet på 88 000 fleksible studenter inkluderer ikke studenter på samlingsbaserte programmer, med mindre disse også er på deltid og/eller er registrert som nettbasert eller desentralisert i DBH.¹⁷

¹⁴ Med studieprogram menes en studieenhet som består av en samling emner med totalt læringsutbytte, som studenter kan søke og få opptak (studierett) på. Et studieprogram kjennetegnes ved at det ikke er nødvendig å søke nytt opptak for å ta nye emner innenfor studieprogrammet.

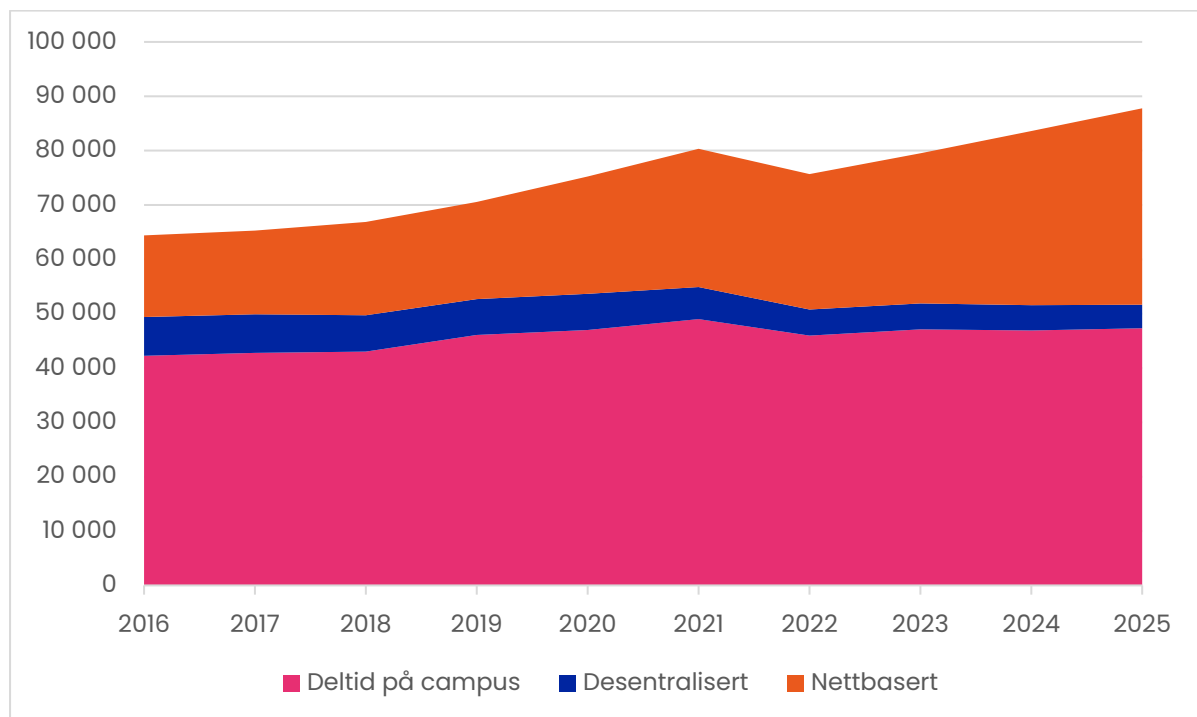
¹⁵ Se ellers diskusjon av ulike former for fleksibilitet og muligheter og problemer knyttet til måling av disse i kapittel 1.2 og 1.3 i HK-dir (2023).

¹⁶ For presis beskrivelse av registrerte organiseringsformer i DBH, se: <https://dbh.hkdir.no/datainnhold/tabell-dokumentasjon/347>.

¹⁷ Fra Samordna opptak har vi informasjon om samlingsbaserte utdanninger for studenter som er tatt opp på grunnutdanninger. I 2025 ble 2666 studenter tatt opp på en samlingsbasert grunnutdanning. Om lag to tredeler av disse ble tatt opp på et program som i tillegg var på deltid og/eller registrert som nettbasert eller desentraliserte. Disse vil derfor telle med i statistikken om studenter på fleksible studieprogrammer, og er da i hovedsak fordelt mellom kategoriene «Nettbasert» og «Deltid». 921 studenter ble i 2025 tatt opp på samlingsbaserte grunnutdanninger som ikke i tillegg er på deltid, nettbasert eller desentralisert, og disse teller ikke med i statistikken om studenter på fleksible programmer. Når vi tar i betraktning opptakene de siste årene, kan vi derfor regne med at noen tusen studenter på samlingsbaserte grunnutdanninger ikke er med i statistikken om studenter på fleksible programmer. For 2-årige og kortere mastergrader og for ikke-gradsgivende studier har vi ingen lignende data eller estimater om samlingsbasert utdanning. For ikke-gradsgivende studier er det likevel slik at svært mange programmer er på deltid og/eller nett, og derfor uansett er med i statistikken om studenter på fleksible programmer.

Veksten i antall fleksible studenter de siste årene har i all hovedsak skjedd på nettbaserte programmer, som nå har til sammen litt over 36 000 studenter. Dette er mer enn dobbelt så mange som i 2019, og 4 000 flere enn i 2024. Litt over 47 000 studenter var registrert på deltidsprogrammer på campus. Dette antallet har vært omtrent uendret de siste årene, etter en topp på 49 000 under Covid-19-pandemien. Litt under halvparten av de fleksible studentene går på et program som er registrert som videreutdanning (se kapittel 6).

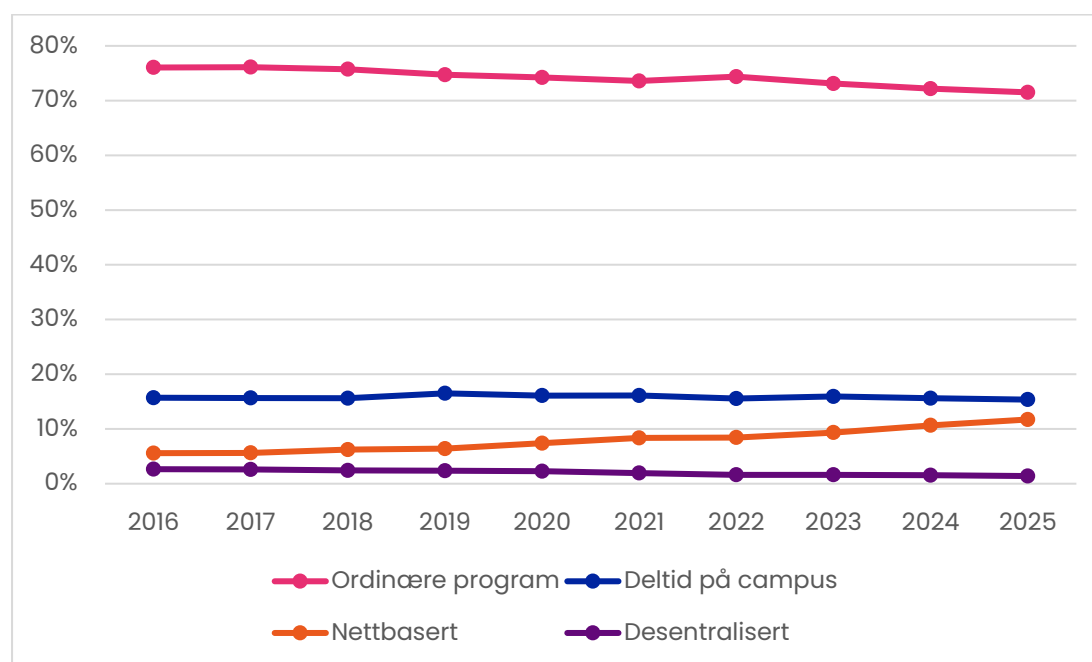
Figur 5.1 Studenter på fleksible studieprogrammer, 2015–2024

Merknad: Figuren inkluderer tall for studenter ved nettbaserte studier ved BI. Av tekniske årsaker har disse ikke vært inkludert tidligere år. Dette medfører en samlet økning på mellom 700 og 1 000 studenter på fleksible program for hvert år i tidsserien, i tillegg til en overflytting av om lag like mange studenter fra kategorien «Deltid på campus» til «Nettstudier».

Kilde: HK-dir/DBH

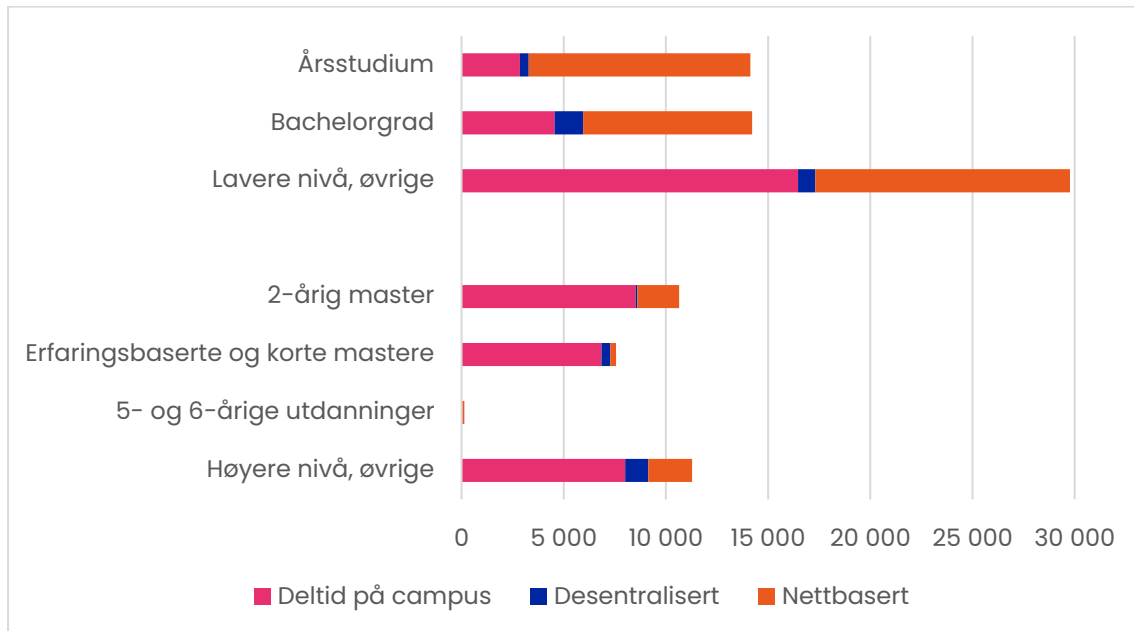
Samlet sett har andelen studenter på fleksible programmer økt fra 24 prosent i 2016 til 28 prosent i 2025 (Figur 5.2). Andelen på nettbaserte programmer har gått opp fra 6 prosent i 2016 til 12 prosent i 2025. På den andre siden er andelen på deltidsprogram på campus 15 prosent i 2025, mens den ellers har vært 16 eller 17 prosent i årene siden 2016.

Figur 5.2 Andel registrerte studenter etter organisering av studieprogrammet, 2016–2025

Kilde: HK-dir/DBH

Nesten 30 000 studenter, eller mer enn en tredel av alle fleksible studenter, er registrert på ikke-gradsgivende programmer på lavere nivå. Disse finner man i kategorien «Lavere nivå, øvrige» i Figur 5.3. Av disse er om lag 19 000 registrert på videreutdanninger (se kapittel 7). Både på årsstudier og bachelorgrader finner man noe over 14 000 fleksible studenter, og størsteparten av disse er registrert som nettstudenter. På høyere nivå går de fleste fleksible studentene på deltidsutdanninger på campus.

Figur 5.3 Registrerte studenter etter organisering av studieprogrammet og nivå. Fleksible studieprogrammer, 2025

Merknad: «Lavere nivå, øvrige» omfatter ikke-gradsgivende programmer på lavere nivå, hovedsakelig på mindre enn 60 studiepoeng. «Høyere nivå, øvrige» omfatter videreutdanninger og deler av en mastergrad som tilbys separat som ikke-gradsgivende studier, men som til sammen kan bygges opp til en mastergrad. Se <https://dbh.hkdir.no/datainnhold/kodeverk/nivaakoder>.

Kilde: HK-dir/DBH

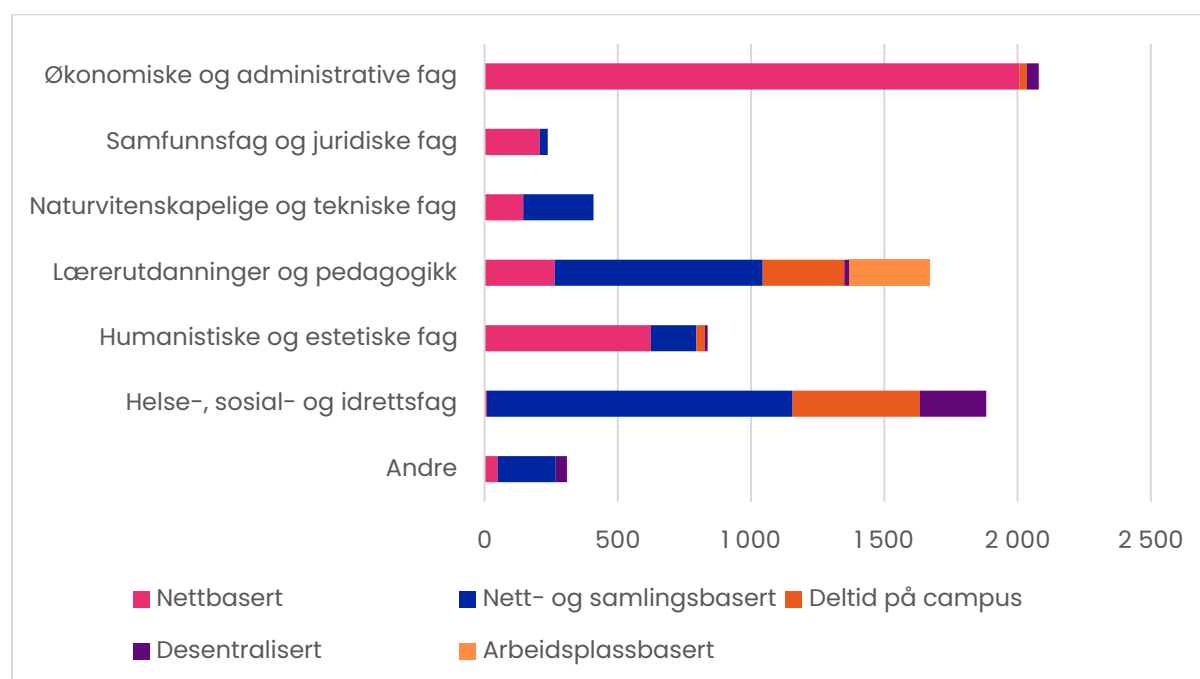
Stadig flere tas opp på fleksible grunnutdanninger

Statistikken som er presentert til nå i kapittelet, gjelder alle studenter som er registrert på en igangværende fleksibel utdanning. Som omtalt har denne statistikken noen begrensninger knyttet til samlingsbaserte studier. Når det gjelder statistikk for opptak til grunnutdanninger, har vi derimot mulighet til å supplere med informasjon om samlingsbasert utdanning fra Samordna opptak. Samlet sett har vi da om lag 7 400 opptatte studenter på fleksible grunnutdanninger, det vil si 12 prosent av alle opptatte på grunnutdanninger.¹⁸ Dette innebærer en økning på mer enn 600 fra 2024, da andelen var 11 prosent (HK-dir, 2025a, s. 10). Om lag 7 000 av de fleksible studentene ble tatt opp på en bachelorgrad. Om vi ser på bachelornivået alene, utgjorde andelen fleksible studenter 13 prosent.

¹⁸ Dersom vi forholder oss til datagrunnlaget i DBH alene, finner vi at det ble tatt opp 6 506 studenter på fleksible grunnutdanninger i 2025. Når vi legger til data fra SO, får vi ytterligere 921 studenter på samlingsbaserte studier som ikke er registrert som fleksible i DBH, og ender da opp med totalt 7 427.

Figur 5.4 viser opptatte studenter på fleksible grunnutdanninger fordelt etter fagfelt og studieprogrammets organisering. Vi har her opprettet kategorien «Nett- og samlingsbaserte» studier. Denne kategorien inkluderer alle samlingsbaserte studier, både de som også er registrert som nettbaserte i DBH, og de som ikke er det. I praksis vil de aller fleste studier i dag ha større eller mindre nettkomponenter, og det vil være lite hensiktsmessig å prøve å skille mellom samlingsbaserte studier med og uten nettkomponent. Om lag halvparten av de nett- og samlingsbaserte studiene og litt under 60 prosent av de rent nettbaserte studiene er på deltid. Ellers er arbeidsplassbaserte studier, som alle er barnehagelærerutdanninger, skilt ut som egen kategori. Samtlige av disse er deltidsstudier.

Figur 5.4 Antall opptatte studenter på fleksible grunnutdanninger etter fagfelt og studieprogrammets organisering, 2025

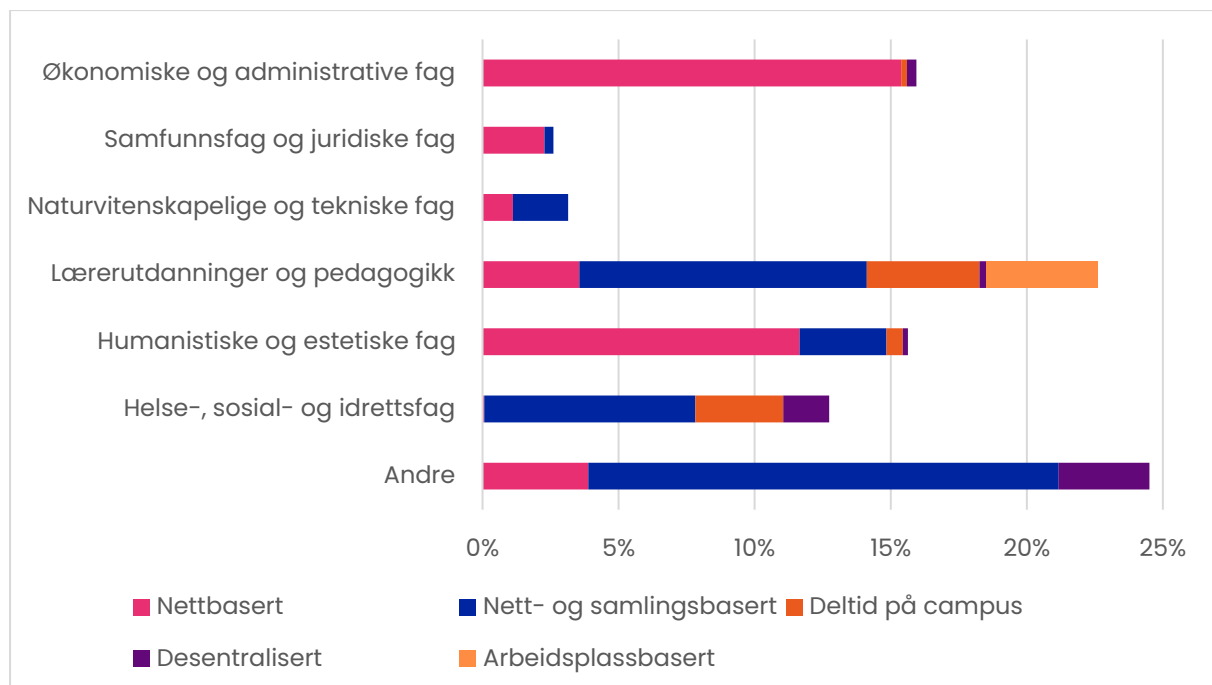
Merknad: Grunnutdanninger omfatter 3-årige og 4-årige bachelorgrader, 2-årige høyskolekandidatutdanninger, 5-årige integrerte mastergrader og 6-årige profesjonsutdanninger. 95 prosent av alle opptatte på fleksible grunnutdanninger ble tatt opp på en 3-årig bachelorgrad. Kilde: HK-dir/DBH og Samordna opptak

Det klart høyeste antallet finner vi på Økonomiske og administrative fag. Her ble litt under 2 100 studenter tatt opp på fleksible grunnutdanninger, og da så å si utelukkende på nettbaserte utdanninger. Samlet sett ble 16 prosent av grunnutdanningsstudentene på Økonomiske og administrative fag tatt opp på fleksible studieprogrammer (Figur 5.5). En enda høyere andel finner vi for Lærerutdanninger og pedagogikk, der hele 23 prosent, eller litt under 1 700 studenter,

ble tatt opp på fleksible programmer. Litt over halvparten av disse ble tatt opp på barnehagelærerutdanningen. De fleksible barnehagelærerstudentene fordeler seg omtrent likt på arbeidsplassbaserte studier, nett- og samlingsbaserte studier og deltidsstudier på campus (Figur 5.6). Nøyaktig halvparten av barnehagelærerstudentene ble tatt opp på fleksible studier i 2025. Dette er en økning fra 46 prosent i 2024 og 30 prosent i 2016 (HK-dir, 2025a, s. 10). Det som ligger bak denne økningen, er et fallende antall opptatte på ordinære programmer, mens antallet opptatte på fleksible programmer har ligget stabilt på rundt 900.

Det nest høyeste antallet finner vi på Helse-, sosial- og idrettsfag, med litt under 1 900 (Figur 5.4), men dette utgjør en lavere andel av alle opptatte enn for flere andre fagfelt (Figur 5.5). Av disse 1 900 ble godt over 1 000 tatt opp på sykepleieutdanningen, og 450 på vernepleierutdanningen. Som vi så i kapittel 3, er Humanistiske og estetiske fag det fagfeltet der det tas opp klart færrest studenter samlet sett. Her ble det tatt opp 837 studenter på fleksible programmer i 2025, noe som utgjorde 16 prosent av alle opptatte på fagfeltet. Over halvparten av disse ble tatt opp på nettstudier ved HVO.

Figur 5.5 Prosentvis fordeling av opptatte studenter på fleksible grunnutdanninger etter fagfelt og studieprogrammets organisering, 2025

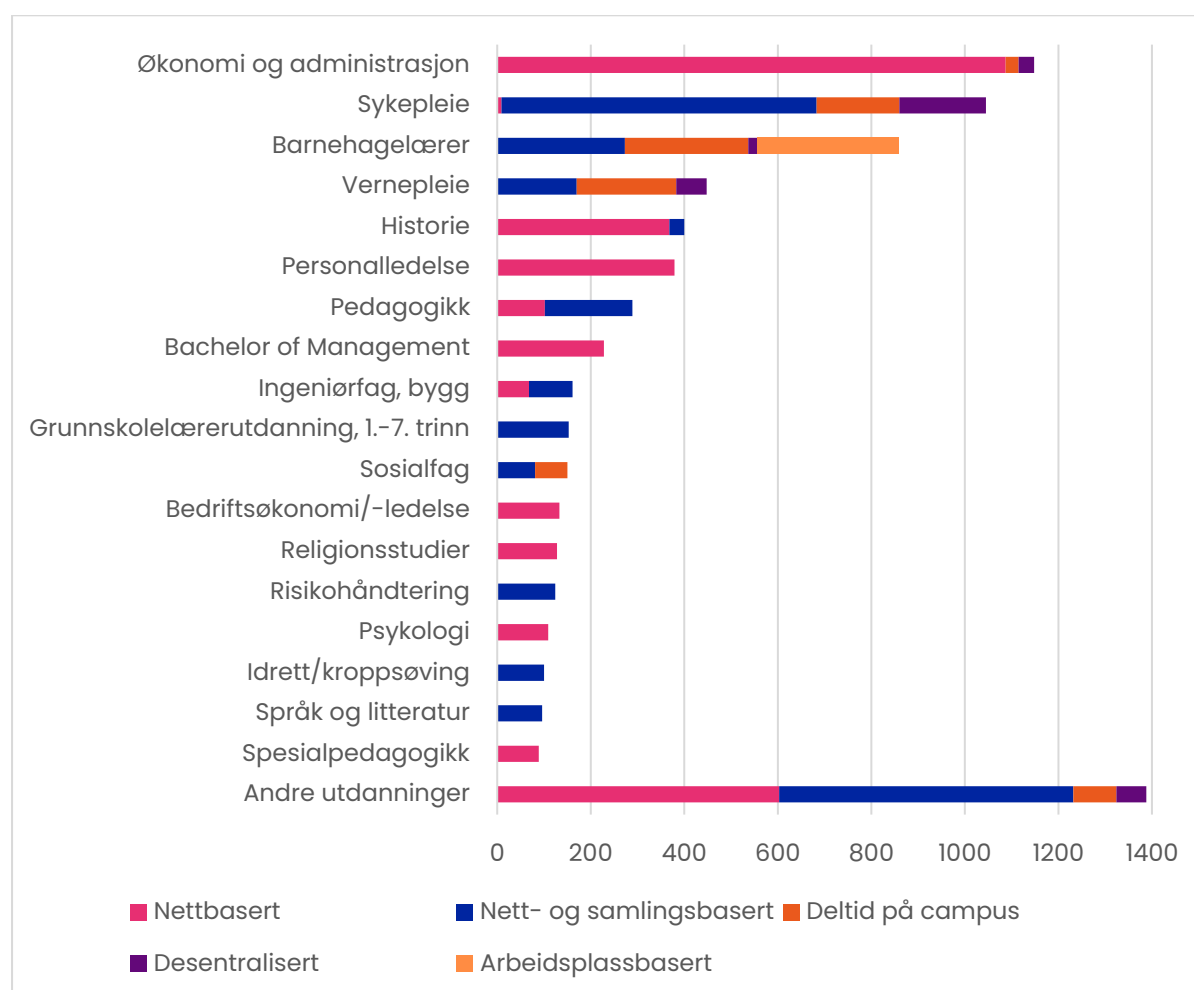

Merknad: Grunnutdanninger omfatter 3-årige og 4-årige bachelorgrader, 2-årige høyskolekandidatutdanninger, 5-årige integrerte mastergrader og 6-årige profesjonsutdanninger. 95 prosent av alle opptatte på fleksible grunnutdanninger ble tatt opp på en 3-årig bachelorgrad.

Kilde: HK-dir/DBH og Samordna opptak

Den største enkeltutdanningen målt i antall opptatte fleksible studenter er bachelorstudiet i økonomi og administrasjon, som også er den klart største utdanningen innen fagfeltet Økonomiske og administrative fag. De aller fleste fleksible studentene her er tatt opp på nettbaserte utdanninger, og 45 prosent av disse går på utdanninger som i tillegg er på deltid. Sykepleieutdanningen er den nest største enkeltutdanningen målt i antall opptatte fleksible studenter, og her er flertallet av de fleksible tatt opp på nett- og samlingsbaserte utdanninger. Nesten 90 prosent av disse går på utdanninger som i tillegg er på deltid. Barnehagelærerutdanningen har det tredje høyeste antallet opptatte fleksible studenter, og til sammen går litt mer enn 40 prosent av de fleksible grunnutdanningsstudentene på en av de tre største enkeltutdanningene. Figur 5.6 viser de 18 enkeltutdanningene der det ble tatt opp flest studenter på fleksible studieprogrammer i 2025. Som vi ser, er det nesten 1 400 studenter på andre utdanninger enn disse 18, og det finnes med andre ord fleksible programmer på svært mange forskjellige enkeltutdanninger.

Figur 5.6 Antall opptatte studenter på fleksible enkeltutdanninger etter studieprogrammets organisering, 2025

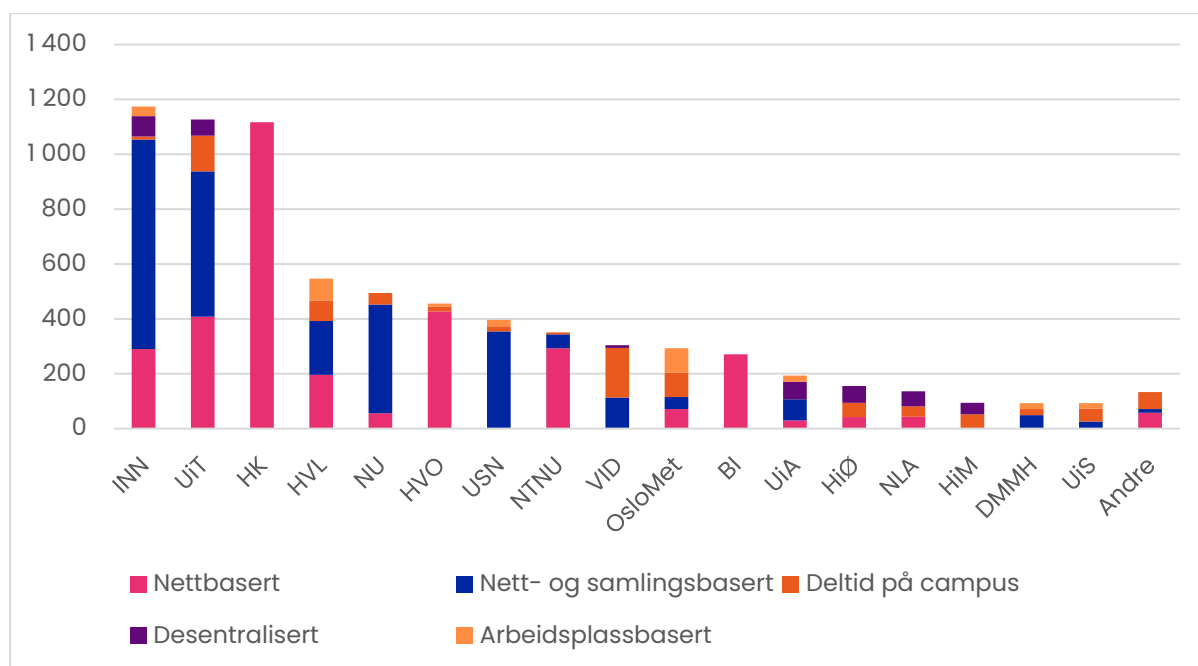

Merknad: Alle utdanningene i figuren er treårige bachelorutdanninger, med unntak av Grunnskolelærerutdanning, 1.-7. trinn, som er en femårig integrert masterutdanning. Figuren viser enkeltutdanninger fra [NUS-kodesystemet](#). En enkeltutdanning inkluderer alle studieprogrammer med en spesifikk NUS-kode, uavhengig av studieprogrammenes navn.

Kilde: HK-dir/DBH og Samordna opptak

De tre institusjonene INN, UiT og HK skiller seg ut med mellom 1 100 og 1 200 opptatte studenter på fleksible studieprogrammer (Figur 5.7). Disse tre tok opp nesten halvparten av alle studenter på fleksible grunnutdanninger i 2025. Både INN og UiT tar opp mange fleksible studenter på Helse-, sosial og idrettsfag og Økonomiske og administrative fag, men også på flere andre fagfelt. INN tok blant annet opp nesten 30 prosent av sine fleksible studenter på Lærerutdanninger og pedagogikk. Ved HK dominerer ulike utdanninger innen Økonomiske og administrative fag. Fleksible grunnutdanninger ved HK er ensbetydende med nettutdanninger som går på deltid. Både INN og UiT har et tyngdepunkt av studenter på nett- og samlingsbaserte utdanninger, i tillegg til en del på nettutdanninger og annet. Ved INN studerer 63 prosent av de fleksible studentene på deltid, mens andelen ved UiT er 17 prosent. Ved både INN og UiT har antallet fleksible studenter økt med nesten 200 siden 2024, og nesten 700 siden 2019. Ved HK har antallet derimot gått ned med om lag 250 siden 2024, og med nesten 1 300 siden toppåret 2023, da HK tok opp hele 2 400 studenter på fleksible utdanninger. Antallet ved HK er i 2025 det laveste siden 2017.

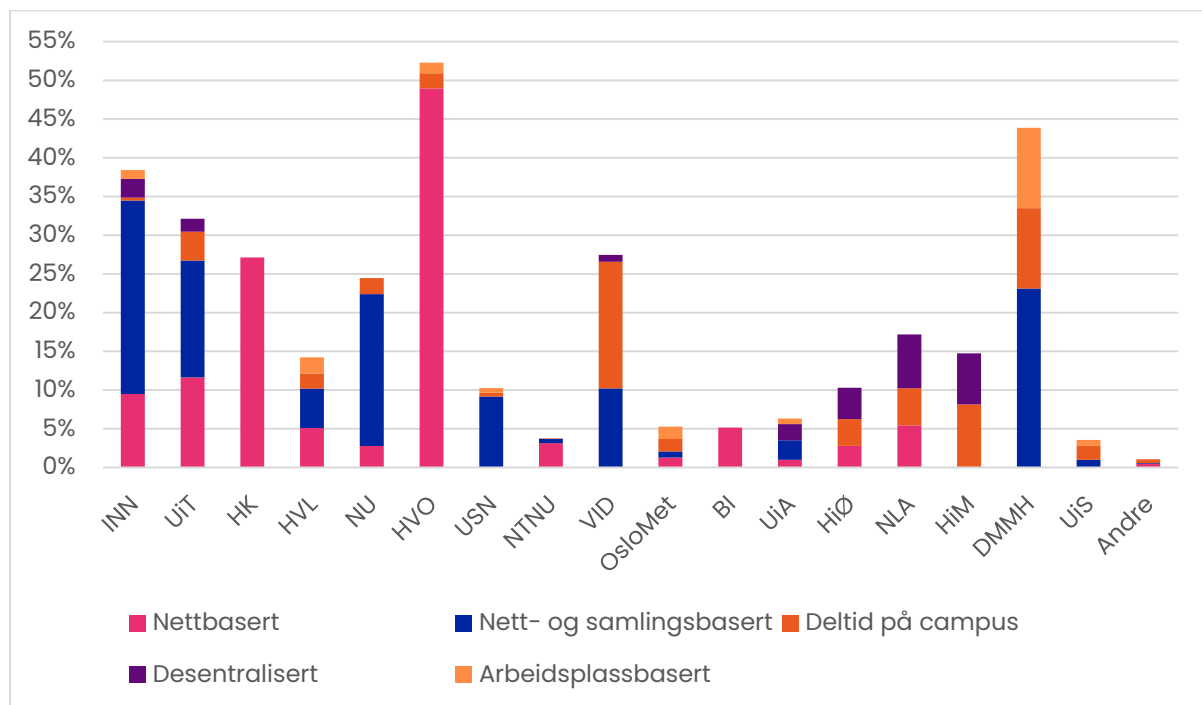
Figur 5.7 Antall opptatte studenter på fleksible grunnutdanninger per institusjon etter studieprogrammets organisering, 2025

Kilde: HK-dir/DBH og Samordna opptak

Når vi ser på fleksible studenter som andel av alle opptatte studenter på grunnutdanninger, ser vi et noe annet bilde (Figur 5.8). To mindre institusjoner, HVO og DMMH, tar opp en svært høy andel av sine grunnutdanningsstudenter på fleksible studieprogrammer. Ved HVO henger dette sammen med høye opptakstall på nettbaserte bachelorprogrammer i historie og i religion og kultur, mens det ved den spesialiserte institusjonen DMMH henger sammen med den svært høye andelen fleksible studenter på barnehageutdanningen. Blant de øvrige institusjonene ser vi at institusjoner med et høyt antall fleksible studenter også har en relativt høy andel fleksible studenter. Ved INN ble 38 prosent av grunnutdanningsstudentene tatt opp på fleksible studieprogrammer, mens tilsvarende ved UiT var 32 prosent.

Figur 5.8 Opptatte studenter på fleksible grunnutdanninger per institusjon etter studieprogrammets organisering, 2025. Andel.

Kilde: HK-dir/DBH og Samordna opptak

Vedleggstabeller:

[V5.1 Antall fleksible studieprogram fordelt på ulike nivåer, 2016–25](#)

[V5.2 Studenter på fleksible studieprogram per institusjon etter alderskategorier og kjønn 2025. Prosent og antall](#)

[V5.3 Studenter på fleksible studieprogram per fagområde etter alderskategorier og kjønn 2025. Prosent og antall](#)

[V5.4 Studenter på fleksible studieprogram per institusjon 2016–25](#)

[V5.5 Andel studenter på fleksible studieprogram per institusjon. Totalt og etter finansieringskategori. Høst, 2025. Prosent](#)

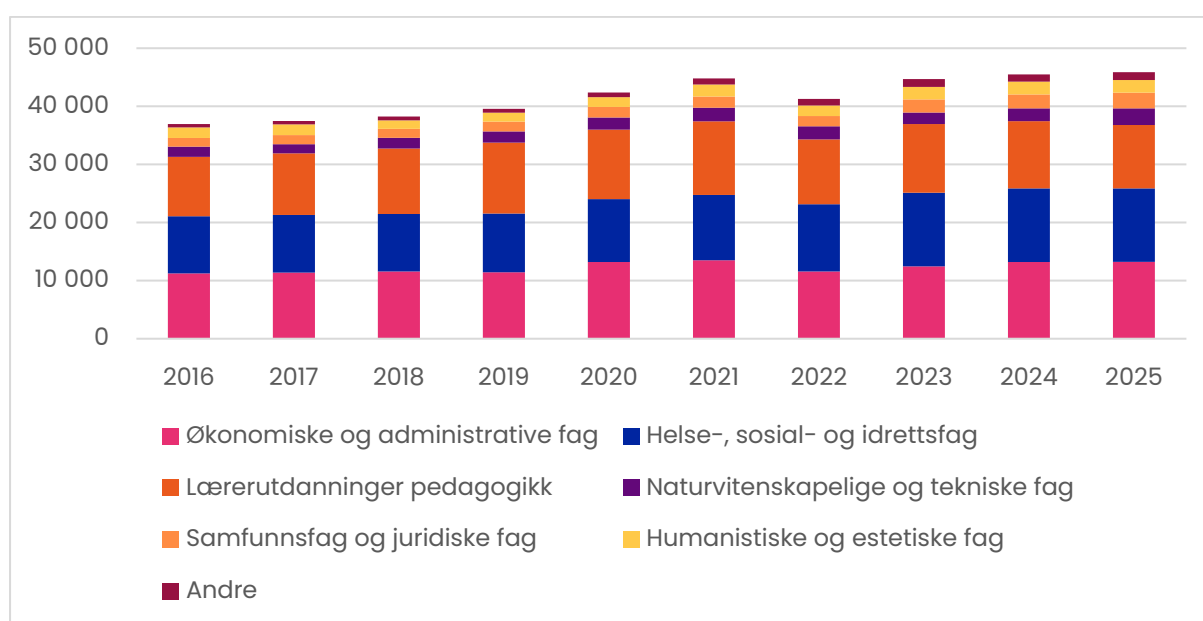
[V5.6 Studenter på fleksible studieprogram per fylke 2016–25](#)

6 Videreutdanning

Dette kapittelet tar for seg studenter som er registrert på ulike videreutdanninger.¹⁹ Det viser fordelingen mellom fagfelt og ulike utdanninger og institusjoner.

Antallet studenter på videreutdanningsprogram vokste før og under Covid-19-pandemien, og falt året etter pandemien. De siste tre årene har antallet vokst igjen, og var i underkant av 46 000 i 2025 (Figur 6.1).

Figur 6.1 Studenter på videreutdanningsprogram etter fagfelt, 2016–2025

¹⁹ Vi har her inkludert studieprogrammer som er registrert som videreutdanning i DBH, studieprogrammer som har en NUS-kode som sier at det er en videreutdanning, og studieprogrammer som har et navn som sier at det er en videreutdanning. I tillegg har vi inkludert alle erfaringsbaserte masterprogrammer, både de som er registrert som videreutdanning, og de som ikke er det. 2-årige mastergrader skal i utgangspunktet ikke registreres som videreutdanning, men enkelte institusjoner har likevel gjort dette for visse 2-årige mastergrader. [Grenseoppgangen mellom hva som skal regnes som videreutdanning og ikke, er ikke nødvendigvis entydig](#), men siden de alle fleste institusjoner har fulgt instruksjonen om å ikke registrere 2-årige mastergrader som videreutdanning, har vi utelukket de tilfellene der dette har blitt gjort fra statistikken. Unntaket her er 2-årige mastergrader i sykepleie og jordmorutdanning. For disse utdanningene har vi inkludert samtlige 2-årige mastergrader, uavhengig av om institusjonene selv har registrert dem som videreutdanning. Slik unngår vi at statistikken viser en nedgang i videreutdanning av sykepleiere i takt med innføringen av 2-årig master som alternativ til 1,5-årig videreutdanning. Vi har også gjort enkelte andre endringer: Tilfeller der praktisk-pedagogisk utdanning har blitt registrert som videreutdanning, har blitt ekskludert fra statistikken. Det samme har tilfeller der årsstudier i tradisjonelle universitetsfag som historie, engelsk og nordisk m.fl. er registrert som videreutdanning, så sant disse ikke er lagt opp helt spesifikt som videreutdanning for lærere. Et alternativt perspektiv på videreutdanning er å ta utgangspunkt i studentenes alder og eventuelle opphold mellom fullført videregående og påbegynt høyere utdanning, uten å ta hensyn til innholdet i utdanningen. Dette benyttes blant annet av [SSB](#).

Kilde: HK-dir/DBH

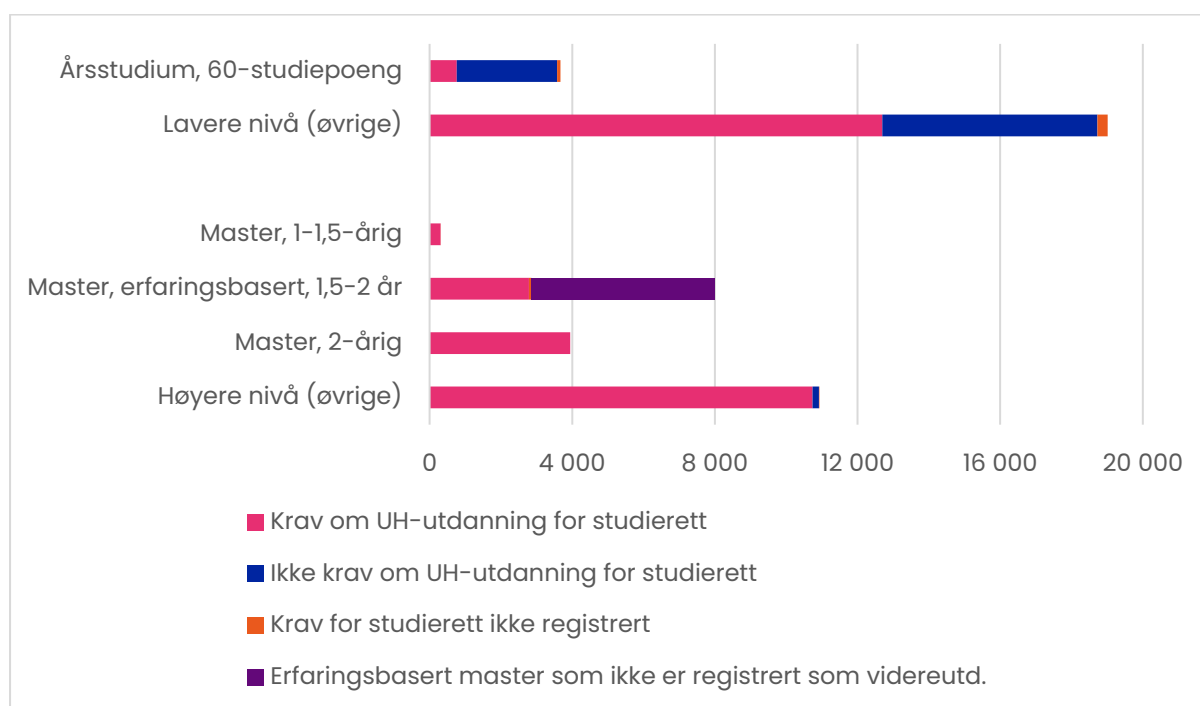
Det største fagfeltet innen videreutdanning er Økonomiske og administrative fag, med 13 200 studenter i 2025, fulgt av Helse-, sosial- og idrettsfag, med 12 700 studenter og Lærerutdanninger og pedagogikk, med 10 900 studenter. For alle øvrige fagfelt er antallet studenter lavere enn 3 000. Svært mye av videreutdanningen foregår på deltid, og antallet heltidsekvivalenter er derfor mye lavere enn antallet studenter. Målt i heltidsekvivalenter var antallet i 2025 om lag 23 000, altså halvparten av antallet studenter.

Mange studenter på korte programmer

Videreutdanningsstudentene er spredd på utdanninger på ulike nivåer og gradstyper, men de klart fleste går på korte programmer. Kategorien «Lavere nivå (øvrige)» i Figur 6.2 omfatter stort sett studenter på programmer på 30 studiepoeng eller mindre, inkludert 8 700 studenter på programmer som er på 15 studiepoeng eller mindre. Her finner vi både programmer som er beregnet som videreutdanning for personer som allerede har en spesifikk utdanning, som lærerutdanning, og programmer som omfatter enkeltemner fra en bachelorgrad. På lavere nivå finner vi samlet sett litt over 2 600 studenter på enkeltemneprogrammer som er registrert som videreutdanning, og litt under 2 000 av disse studerer ved BI.

I kategorien «Høyere nivå (øvrige)» går majoriteten av studentene på programmer på 30 studiepoeng, men det finnes også studenter på både lengre og kortere programmer. Videre omfatter kategorien programmer som utgjør deler av en mastergrad, og som samlet kan utgjøre full mastergrad. Dette inkluderer videreutdanninger i sykepleie. Det er i dag mulig å fullføre disse spesialiseringene både som 1,5-årig videreutdanning og som 2-årig master.²⁰ Siden det er unaturlig å skille disse, har vi inkludert også 2-årige mastergrader i sykepleie i statistikken. Samtlige studenter på 2-årige mastergrader i Figur 6.2 og Figur 6.3 går på masterprogrammer i sykepleie.

²⁰ Inkludert jordmorutdanning.

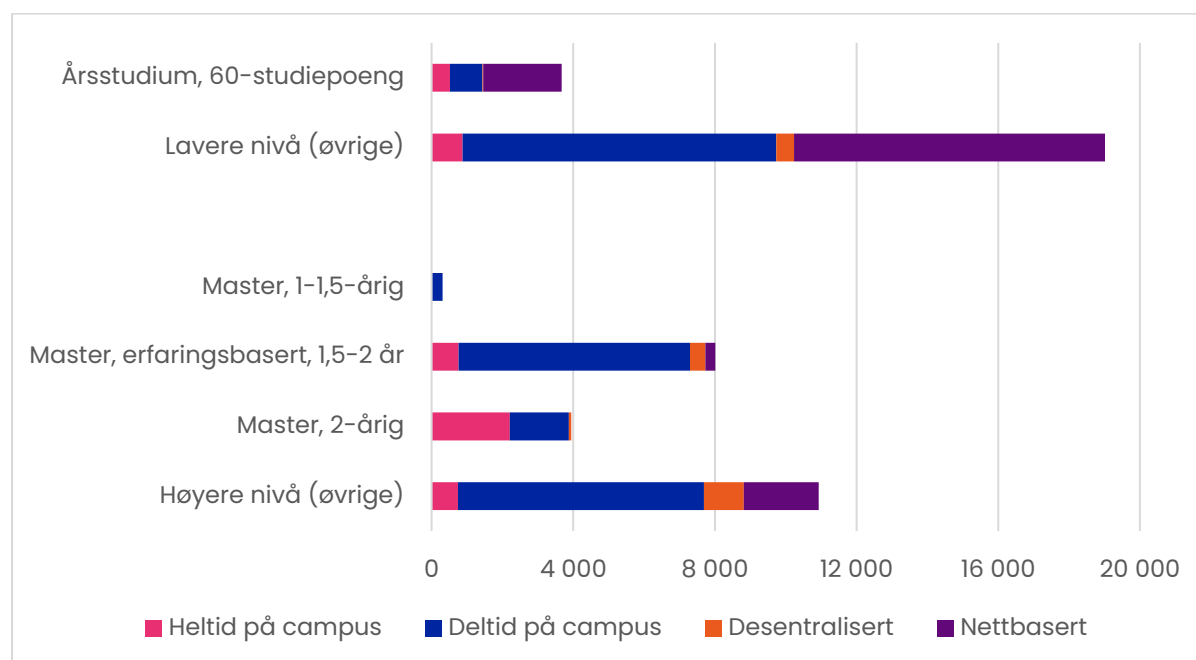
Figur 6.2 Studenter på videreutdanningsprogram etter gradsnivå og krav for studierett, 2025

Merknad: Kategorien «Master, 2-årig» inkluderer utelukkende mastergrader i sykepleie og jordmorutdanning. Se fotnote 19.

Kilde: HK-dir/DBH

De fleste studentene på videreutdanningsprogrammer går på et fleksibelt studieprogram. Figur 6.3 viser at den største kategorien er «Deltid på campus». I figuren er alle nettbaserte programmer samlet i kategorien «Nettbaserte», uten skille mellom heltid og deltid. Samlet sett studerer 87 prosent av alle videreutdanningsstudenter på deltid. Om vi ser bort fra studentene på 2-årig mastergrad i sykepleie, er andelen 92 prosent. Som omtalt i kapittel 5 mangler vi opplysninger om samlingsbasert utdanning. Det er derfor uklart i hvilken grad slike tilbud inngår i de ulike kategoriene i figuren.

Figur 6.3 Studenter på videreutdanningsprogram etter gradsnivå og studieprogrammets organisering, 2025

Merknad: Kategorien «Master, 2-årig» inkluderer utelukkende mastergrader i sykepleie og jordmorutdanning. Se fotnote 19.

Kilde: HK-dir/DBH

Flest studenter på Økonomiske og administrative fag

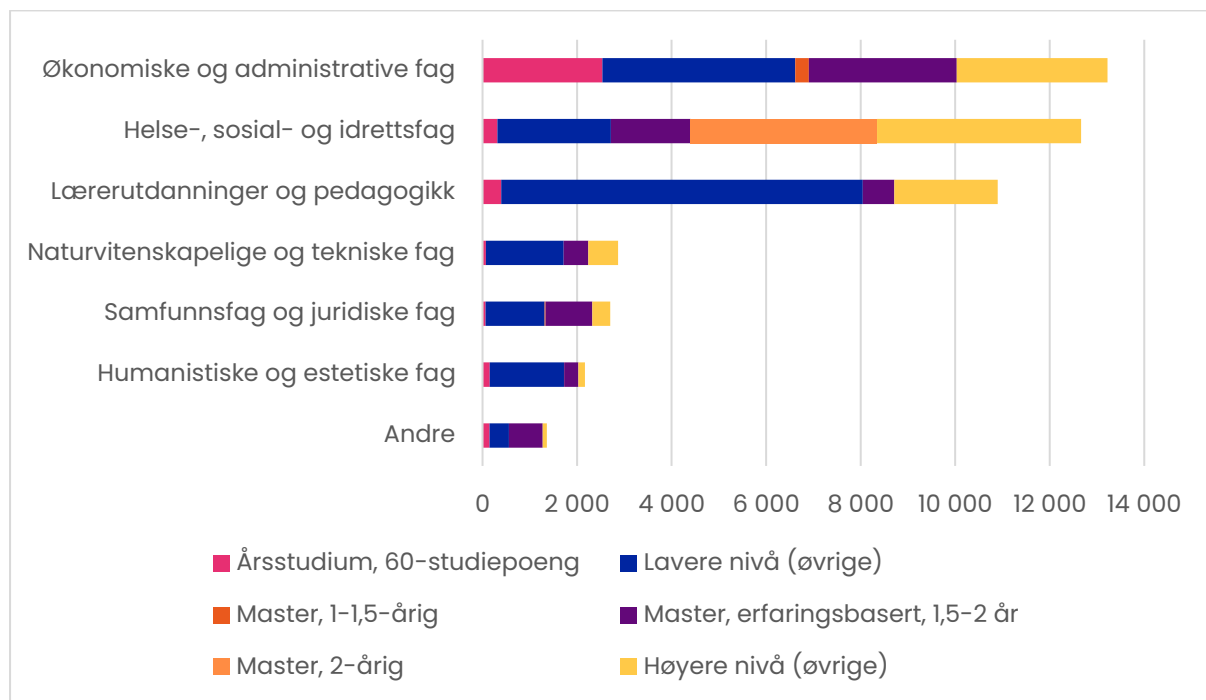
Figur 6.4 viser hvordan studenter på videreutdanningsprogrammer i 2025 fordeler seg mellom ulike gradsnivåer og organiseringsformer. Økonomiske og administrative fag er det største fagfeltet, og har studenter fordelt på mange ulike nivåer. 39 prosent av studentene på dette fagfeltet, mer enn 5 100 studenter, studerer ved BI. Disse er i hovedsak fordelt mellom 30-studiepoengsenheter på masternivå, emner på bachelornivå og bedriftsinterne program. Etter BI følger NMBU og NU, med henholdsvis rundt 2 000 og 1 600 studenter. Ved NMBU er samtlige av disse registrert på et nettbasert årsstudium på deltid i bærekraftig økonomi og ledelse. NU har over 1 000 studenter på erfaringsbaserte mastergrader innen Økonomiske og administrative fag, og 670 av disse er registrert på MBA i strategi og ledelse.

Innen Helse-, sosial- og idrettsfag er VID den største institusjonen, med mer enn 1 700 studenter. De største studieprogrammene her er master i klinisk sykepleie, fulgt av et tverrfaglig utdanningsprogram ved Senter for psykoterapi og psykososial rehabilitering ved psykoser. HVL er nest størst, med noe under 1 600 studenter, fulgt av OsloMet, med 1 500, og NTNU, med 1 400 studenter. Til sammen studerer om lag

halvparten av videreutdanningsstudentene innen Helse-, sosial og idrettsfag ved VID, HVL, OsloMet og NTNU.

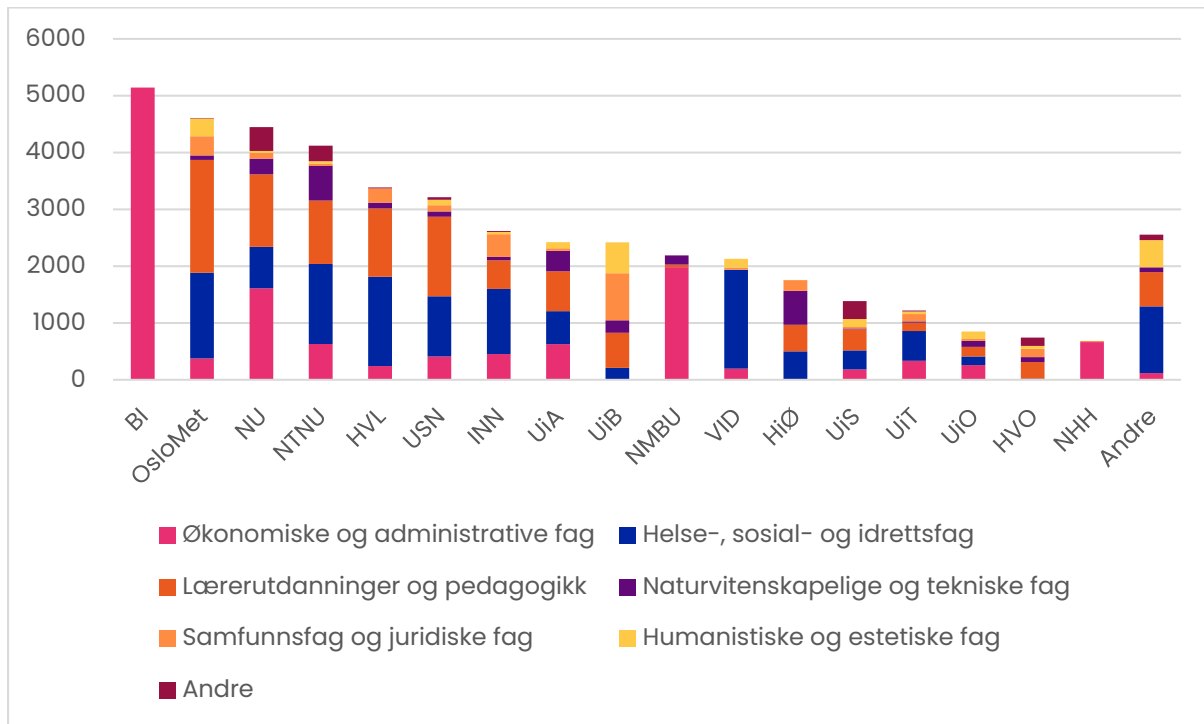
De litt under 11 000 videreutdanningsstudentene på Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk er fordelt på mange ulike institusjoner og mange ulike typer utdanninger. Fem institusjoner, OsloMet, NU, USN, NTNU og HVL, skiller seg likevel ut, med mellom 1 000 og 2 000 studenter. OsloMet er størst, med like under 2 000 studenter, fordelt på en lang rekke ulike studieprogrammer som inkluderer videreutdanninger for lærere og barnehagelærere, spesialpedagogikk, rektorutdanning og veilederutdanning.

Figur 6.4 Studenter på videreutdanningsprogram etter fagfelt og grads nivå, 2025

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 6.5 viser fordelingen av studenter på videreutdanningsprogrammer på institusjonsnivå. BI har flest studenter, med 5 100, samtlige innen Økonomiske og administrative fag. OsloMet har nest flest, med 4 600, fulgt av NU, med 4 400 og NTNU, med 4 100. Også HVL og USN har godt over 3 000 studenter på videreutdanninger. NU har et tyngdepunkt innen Økonomiske og administrative fag og Lærerutdanninger og pedagogikk, mens NTNU seg ut som den av samtlige institusjoner som har flest studenter på Naturvitenskapelige og tekniske fag. OsloMet, USN og HVL har på sin side mellom 76 og 82 prosent av sine videreutdanningsstudenter på Lærerutdanninger og pedagogikk eller Helse-, sosial- og idrettsfag.

Figur 6.5 Studenter på videreutdanningsprogram etter institusjon og fagfelt, 2025

Kilde: HK-dir/DBH

7 Gjennomføring og frafall

Dette kapittelet viser statistikk over gjennomføring og frafall over tid for ulike gradsnivåer og fagfelt.²¹ I tillegg vises detaljer for noen av de største bachelorutdanningene og integrerte femårige masterutdanningene. Det vises i dette kapittelet gjennomgående til opptakskull. Kullene som ble uteksaminert etter normert tid i 2025 med 2-årig master, 3-årig bachelor og 5-årig master, ble tatt opp i henholdsvis 2023, 2022 og 2020.

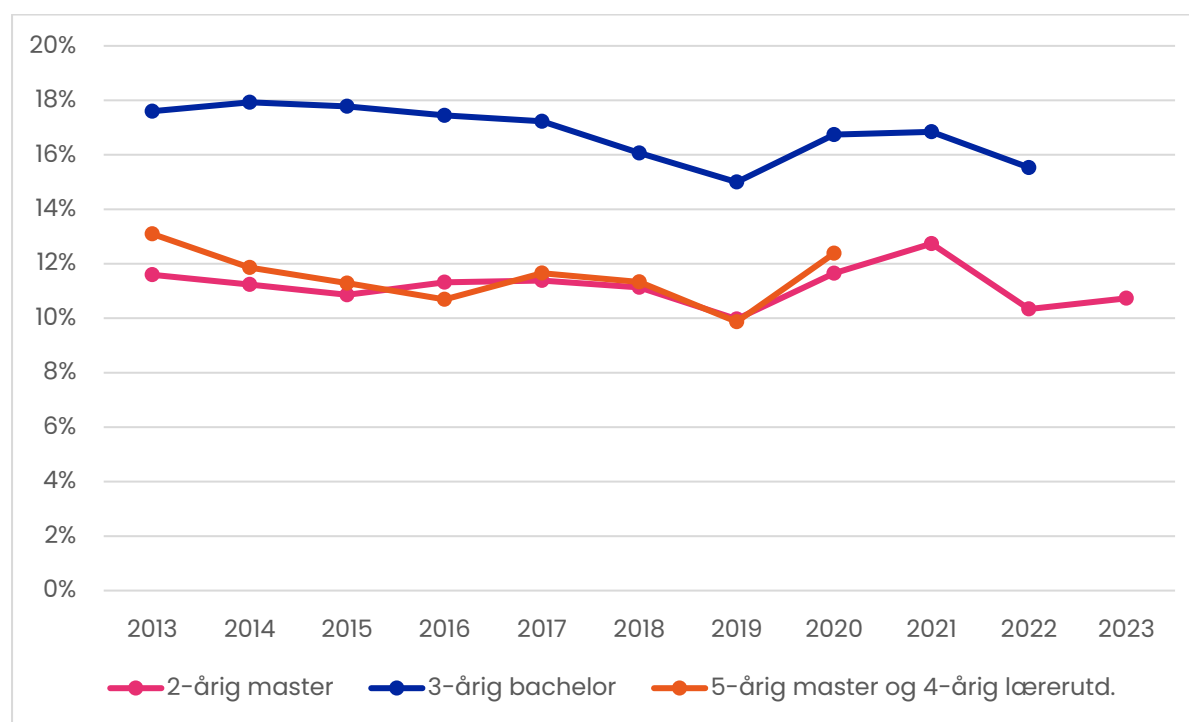
Rekordhøy gjennomføringsandel på 2-årig master

Gjennomføringen på normert tid på 2-årig master var 62 prosent for kullet som begynte å studere i 2023 (Figur 7.2). Dette er det høyeste som er registrert så langt tilbake det finnes data i DBH om dette.²² På 3-årig bachelorgrad gjennomførte 54 prosent av 2022-kullet på normert tid, noe som kun er lavere enn 2018- og 2019-kullene (Figur 7.3). På 5-årig master gjennomførte 52 prosent for 2020-kullet på normert tid (Figur 7.4). Også dette er høyt historisk sett, men likevel lavere enn de tre foregående kullene.

Som vi ser i Figur 7.1, har andelen som har falt fra når normert studietid er utløpt, jevnt over gått noe ned over tid, men økte igjen for 2020- og 2021-kullene. Disse to kullene ble tatt opp underveis i Covid-19-pandemien, og var de til da klart største kullene som noen gang hadde blitt tatt opp på 3-årig bachelor- og 2-årig masternivå (Figur 3.1). For 3-årig bachelor var frafallet for disse kullene likevel lavere enn det hadde vært bare få år tidligere. For 2-årig master var frafallet i 2021 derimot det høyeste siden 2009-kullet, med 13 prosent. For 2022- og 2023-kullene er frafallet tilbake på et historisk sett lavt nivå.

²¹ Data for Handelshøyskolen BI er ikke tatt med i beregningene. Se begrunnelse i [Tilstandsrapport for høyere utdanning 2024](#).

²² Tilbake til 2009-kullet.

Figur 7.1 Andel frafalte når normert studietid er utløpt. Opptakskull 2013–2023 etter gradsnivå.

Merknad: Gjelder heltidsutdanninger. Figuren viser frafall etter normert tid på sektornivå. Som frafalte regnes da studenter fra startkullet som ikke har fullført et studieprogram på egen institusjon eller på en annen institusjon (på samme gradsnivå som de begynte på), og som heller ikke er registrert som student ved noen av institusjonene. Det regnes med andre ord ikke som frafall dersom studenten bytter institusjon eller studium innenfor samme gradsnivå. Se full definisjon på [nettsidene til DBH](#). På grunn av omleggingen av grunnskolelærerutdanningen fra 4- til 5-årig i 2017 er den 4-årige grunnskolelærerutdanningen her slått sammen med de 5-årige masterutdanningene. Siste kull på 4-årig grunnskolelærerutdanning hadde opptak i 2016.

Kilde: HK-dir/DBH

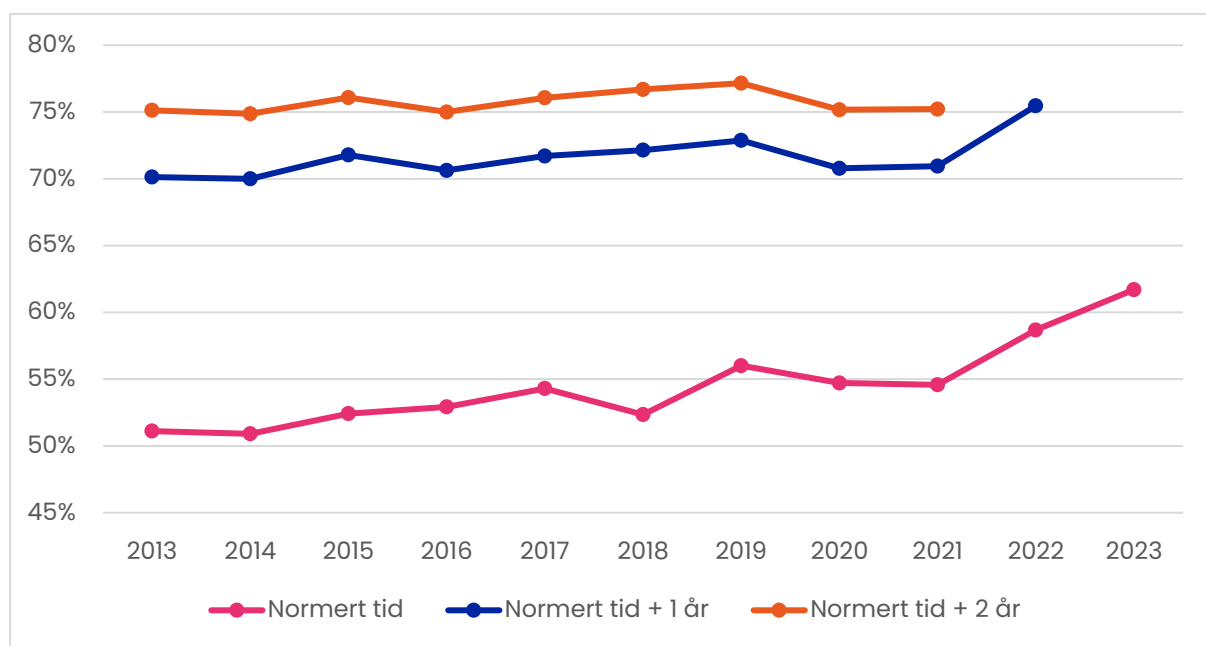
Utviklingen i gjennomføring de siste årene følger det motsatte mønsteret. For både 2-årige masterutdanninger, 3-årige bachelorutdanninger og 5-årige masterutdanninger økte andelen som hadde gjennomført på normert tid, fram mot en topp for kullet som begynte å studere i 2019, deretter gikk den noe ned. For 2-årige masterutdanninger og 3-årige bachelorutdanninger ser vi to år med påfølgende nedgang i 2020 og 2021, og så en økning igjen i 2022. For 5-årige utdanninger er 2020-kullet foreløpig det siste som er uteksaminert.

Mange studenter bruker mer enn normert tid på å fullføre en grad. For 2-årige mastergrader økte andelen fra 2021-kullet som hadde gjennomført, fra 55 prosent etter normert tid til 71 prosent ett år etter normert tid, og videre til 75 prosent to år etter normert tid. Også for 3-årige bachelorgrader øker andelen selv om økningen her er noe mindre: Mens 54 prosent av 2020-kullet hadde fullført etter normert tid, økte

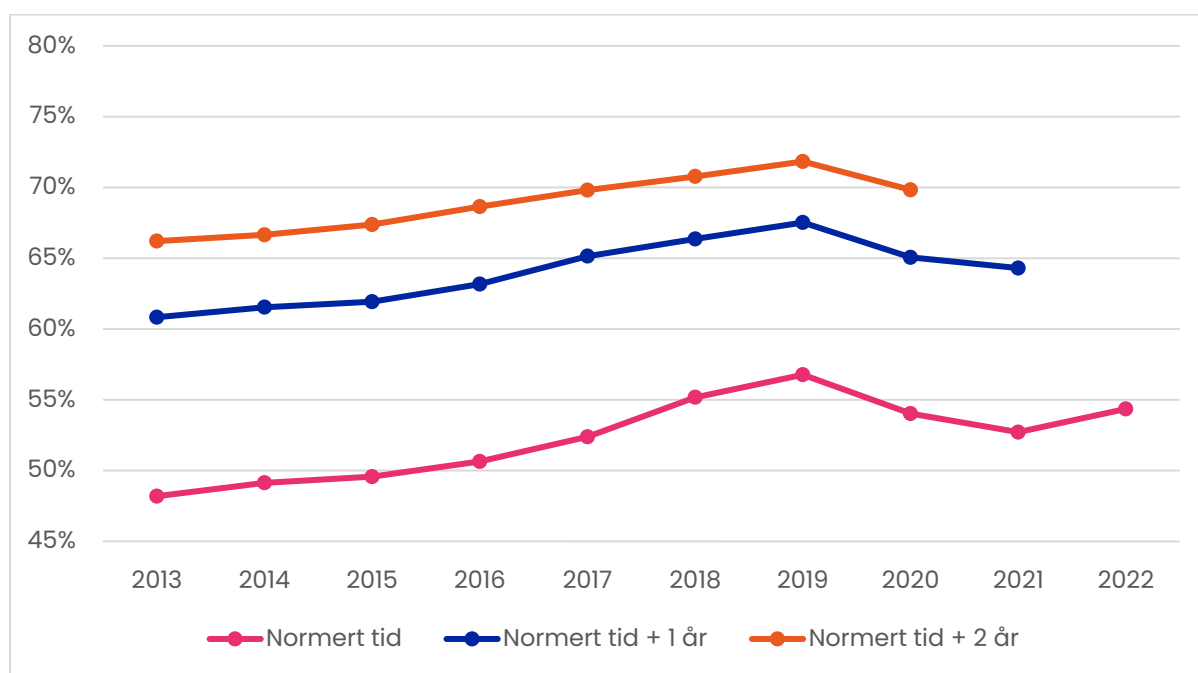
andelen til 65 prosent ett år etter normert tid, og videre til 70 prosent to år etter normert tid. For 5-årige mastergrader må vi tilbake til 2018-kullet for å finne det siste uteksaminerte kullet der det har gått to år siden normert gjennomføring. Andelen som hadde gjennomført etter normert tid for dette kullet, var 54 prosent, mens den hadde steget til 68 prosent ett år senere, og til 72 prosent etter to år. Andelen som fremdeles var registrert som student ved en institusjon på dette tidspunktet, var henholdsvis 7, 11 og 11 prosent for 2-årig master, 3-årig bachelor og 5-årig master.

Differansen mellom hvor mange som har gjennomført etter normert tid, og hvor mange som har gjennomført ett og to år etter normert tid, har minnet for alle gradsnivåer. Det betyr at en økende andel av de som samlet sett har gjennomført når det har gått to år mer enn normert tid, har gjennomført etter normert tid.

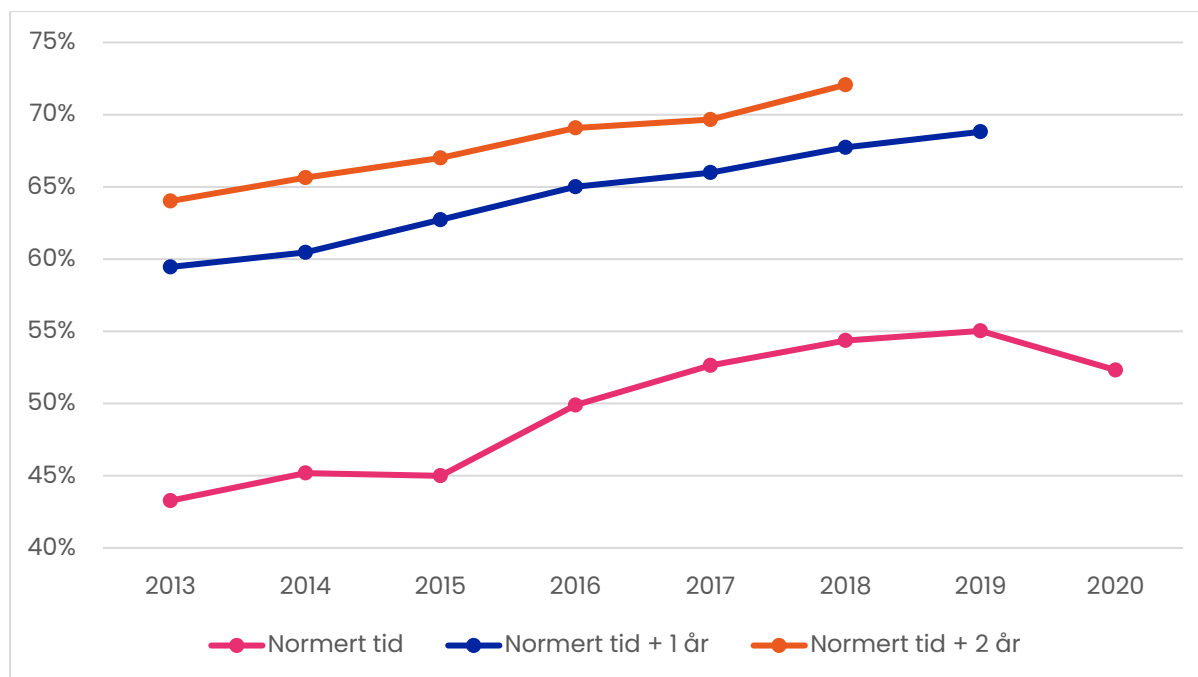
Figur 7.2 Gjennomføring på 2-årige masterprogrammer per opptakskull, 2013–2023. Andel

Merknad: Gjelder heltidsutdanninger. Figuren viser gjennomføring etter normert tid, normert tid +1 år og normert tid +2 år på sektornivå, dvs. uavhengig av om studenten bytter institusjon.

Figur 7.3 Gjennomføring på 3-årige bachelorprogrammer for opptakskull, 2013–2022. Andel

Merknad: Gjelder heltidsutdanninger. Figuren viser gjennomføring etter normert tid, normert tid +1 år og normert tid +2 år på sektornivå, dvs. uavhengig av om studenten bytter institusjon.

Figur 7.4 Gjennomføring på 4- og 5-årige utdanninger for opptakskull, 2013–2020. Andel

Merknad: Gjelder heltidsutdanninger. Figuren viser gjennomføring på normert tid på sektornivå, dvs. uavhengig av om studenten bytter institusjon. På grunn av omleggingen av grunnskolelærerutdanningen fra 4- til 5-årig i 2017 er den 4-årige grunnskolelærerutdanningen her slått sammen med de femårige masterutdanningene. Siste kull på 4-årig grunnskolelærerutdanning hadde opptak i 2016.

Kilde: HK-dir/DBH

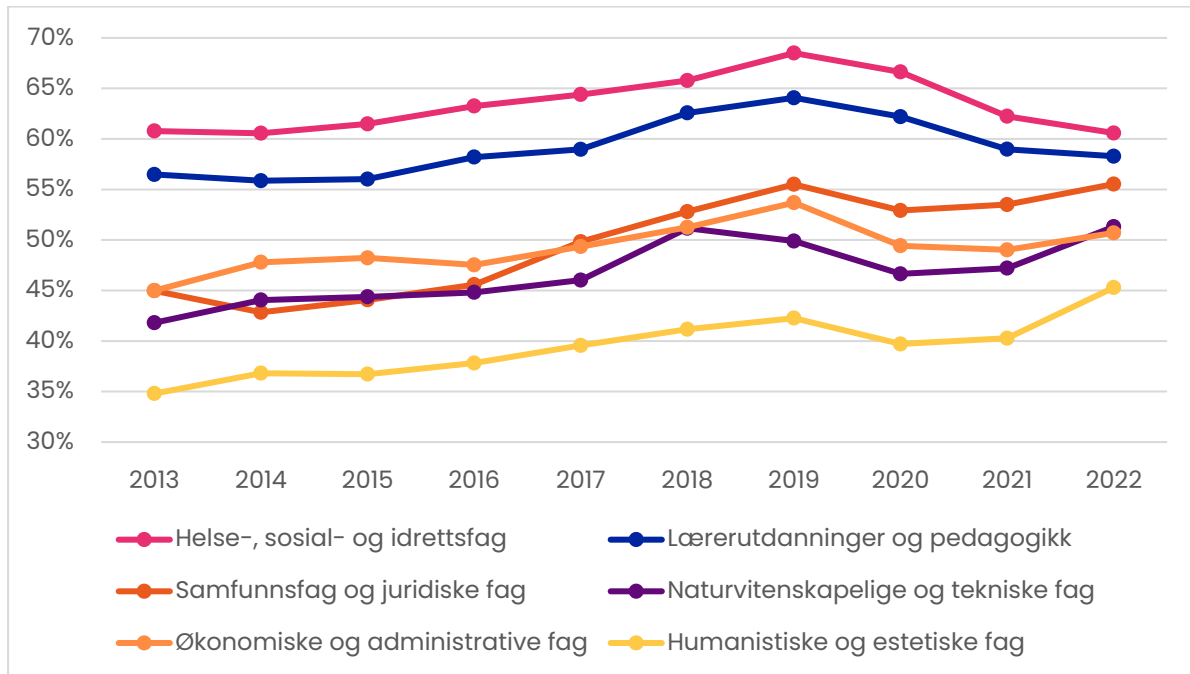
Mindre forskjeller mellom fagfelt enn tidligere

Figur 7.5 viser gjennomføring på normert tid for 3-årig bachelorgrad etter fagfelt. Det er fortsatt betydelige forskjeller, men forskjellene mellom fagfelt i 2025 er mindre enn tidligere. Helse-, sosial- og idrettsfag har høyest gjennomføring etter normert tid, fulgt av Lærerutdanninger og pedagogikk. Disse fagfeltene skiller seg likevel ut ved at de er de eneste der gjennomføringsandelen etter normert tid har falt også det siste året. De fleste fagfeltene følger mønsteret for bachelornivået samlet, med en topp for 2019-kullet og et fall for de to påfølgende kullene. For 2022-kullet har gjennomføringsgraden steget for de fleste fagfeltene, og er for humanistiske og estetiske fag nå på det klart høyeste nivået som har blitt registrert (45 prosent).

Også for Samfunnsfag og juridiske fag (56 prosent) og Naturvitenskapelige og tekniske fag (51 prosent) er gjennomføringen etter normert tid høyere enn noen gang tidligere, men med noe mindre margin. For Helse-, sosial og idrettsfag er gjennomføringen derimot den laveste siden 2014-kullet (61 prosent). Her lå gjennomføringen stabilt mellom 59 og 61 prosent for kullene som ble tatt opp mellom 2008²³ og 2014, og for 2022-kullet var gjennomføringen tilbake på dette nivået.

For Lærerutdanninger og pedagogikk var andelen som gjennomførte på normert tid blant 2022-kullet, den laveste siden kullet som ble tatt opp i 2016 (58 prosent). På dette fagfeltet har imidlertid gjennomføringen vært enda lavere lenger tilbake i tid.

²³ Her har vi data tilbake til kullet som ble tatt opp i 2008.

Figur 7.5 Gjennomføringsandel på normert tid for 3-årig bachelorgrad etter fagfelt. Opptakskull 2013–2022.

Merknad: Gjelder heltidsutdanninger

Kilde: HK-dir/DBH

Fall på sykepleie- og barnehagelærerutdanningene, økning på ingeniør og IKT

Fallet på Helse-, sosial- og idrettsfag kommer i første rekke av et fall i gjennomføringen på sykepleieutdanningen. Denne utdanningen har stått for 44 prosent av startkullene på fagfeltet de siste årene. Gjennomføringen på normert tid på sykepleieutdanningen var på 58 prosent for 2022-kullet (Figur 7.6), og har falt sammenhengende fra toppnivået på 70 prosent for 2019-kullet. Dette inkluderer et fall på 3,5 prosentpoeng siste år. Gjennomføringen på normert tid er nå på det samme nivået som for kullene som ble tatt opp mellom 2008 og 2013, da den lå stabilt mellom 56 og 58 prosent. Nedgangen for de siste kullene kan henge sammen med en nedgang i antall karakterpoeng blant de opptatte studentene på studiet. Da antallet søkere til sykepleieutdanningen falt i 2022, falt også gjennomsnittlig antall karakterpoeng blant de opptatte studentene fra 44,9 i 2021 til 43,4 i 2022. Gjennomsnittet har etter dette falt videre til 42,8 for kullet som ble tatt opp i 2023, og som har normert uteksamineringsår i 2026. For kullet som ble tatt opp i 2025 har karaktersnittet falt ytterligere, til 41,8.

Andelen frafalte²⁴ fra sykepleieutdanningen når normert tid var utløpt, var 18 og 19 prosent for 2022- og 2021-kullene (Figur 7.7). Dette er høyere enn bunnivået for 2019-kullet, da det var 13 prosent, men noe lavere enn for 2013-kullet og tidligere kull, da frafallet lå på om lag 20 prosent. Andelen som hadde gjennomført to år etter normert tid, var omkring 75 prosent for kullene fra 2013 og tidligere. Denne andelen økte så fram til toppnivået på 84 prosent for 2019-kullet. Det gjenstår å se om gjennomføringen for 2022-kullet blir på samme nivå som for kullene fra 2008 til 2013 også når det har gått to år mer enn normert tid.

De fleste institusjonene har hatt en nedgang i gjennomføring på normert tid det siste året. Hvis vi sammenligner 2022-kullet med 2019-kullet, er det bare UiA og LDH som ikke har hatt en nedgang (7.1). Ved OsloMet gjennomførte 46 prosent av 2022-kullet på normert tid, noe som er 19 prosentpoeng lavere enn 2019-kullet. Ved VID og USN har det vært en nedgang på 18 prosentpoeng, men VID ligger fremdeles relativt høyt, med 60 prosent gjennomføring på normert tid. Ved USN er andelen 43 prosent. Høyst gjennomføring for 2022-kullet har LDH (77 prosent), UiA (70 prosent) og NTNU (68 prosent). Disse tre institusjonene hadde også de høyeste gjennomsnittlige antall karakterpoeng blant sine opptatte studenter til sykepleieutdanningen for dette kullet. Ved LDH var gjennomsnittet 48,6, ved NTNU 45,5, mens det var tredje høyest ved UiA med 45,2.

²⁴ I denne sammenhengen ser vi på frafall på studiumnivå, det vil si at vi regner vi bytte av studium til en annen utdanning som frafall. Fullføring av påbegynt sykepleierutdanning ved en annen institusjon regnes ikke som frafall.

7.1 Gjennomføring på normert tid på sykepleiestudiet etter institusjon og opptakskull. Prosent.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Antall tatt opp i 2022
LDH	56	64	69	72	74	78	76	73	71	77	248
UiA	72	67	64	73	73	61	69	73	73	70	337
NTNU	66	64	66	67	66	73	72	74	72	68	695
HVL	60	66	68	68	67	69	76	73	65	65	559
VID	64	62	65	72	72	66	77	77	65	60	536
NU	58	57	63	60	67	71	71	69	64	60	337
Hiø	61	66	66	61	51	64	68	67	56	57	272
UiS	59	49	54	56	60	60	64	65	62	56	345
UiT	51	57	55	59	58	60	68	59	60	56	238
INN	57	65	64	62	66	67	68	66	57	55	219
HiM	65	57	75	61	61	66	79	77	67	47	128
OsloMet	46	48	52	57	61	59	65	53	44	46	703
USN	56	60	52	54	56	61	60	64	56	43	489
Totalt	58	59	61	63	65	65	70	68	62	58	5 106

Merknad: Grunnlagsdataene for gjennomføringstall stammer fra en annen rapportering enn grunnlagsdataene for opptatte studenter, som er brukt i kapittel 3. Oppgitt størrelse på startkull vil derfor avvike noe.

Kilde: HK-dir/DBH

For andre utdanninger innen Helse-, sosial og idrettsfag er det ingen entydig tendens det siste året, men vi ser en sterk nedgang i gjennomføring på normert tid på bioingeniørutdanningen på nesten 8 prosentpoeng.

Innen Lærerutdanninger og pedagogikk utgjør opptatte til barnehagelærerutdanningen nesten 60 prosent av alle opptatte på bachelornivå. Gjennomføringen på denne utdanningen var like under 56 prosent for 2022-kullet, det laveste siden 2011-kullet, da under navnet førskolelærerutdanning. Her har det vært et kontinuerlig fall fra 64 prosent for 2019-kullet. Hvis vi ser bort fra de aller minste institusjonene, har det klart største fallet siden 2019-kullet kommet ved OsloMet, med 19 prosentpoeng. Gjennomføringen ved OsloMet var 46 prosent for 2022-kullet, og OsloMet hadde da det største startkullet. Den nest største institusjonen, HVL, har hatt en nedgang på 10 prosentpoeng siden 2019-kullet, og hadde en gjennomføring på 54 prosent for 2022-kullet. INN skiller seg ut med en økning på 7 prosentpoeng siden 2019-kullet, og hadde den høyeste gjennomføringsgraden for 2022-kullet, med 67 prosent.

Figur 7.6 viser også utviklingen for ingeniørutdanninger og utdanninger innen informasjons- og datateknologi.²⁵ Dette er de største utdanningskategoriene innen Naturvitenskapelige og tekniske fag på bachelornivå, med henholdsvis 41 og 36 prosent av startkullet på fagfeltet. Begge disse utdanningene har hatt en kraftig økning i gjennomføring siste år, noe som også gjenspeiles på fagfeltet samlet sett (Figur 7.5). Gjennomføringen på informasjons- og datateknologi har steget kraftig i løpet av den siste tiårsperioden, og er nå på nivå med gjennomføringen for alle bachelorutdanninger samlet (54 prosent).

Fjorårets tilstandsrapport omtalte at økningen i gjennomføring på informasjons- og datateknologi har skjedd samtidig som søking og opptak til denne utdanningen har økt kraftig, og de opptatte studentene har hatt stadig høyere karakterer fra videregående opplæring. Andelen som gjennomfører på normert tid, er høyest blant studenter med høye karakterer fra videregående, men det har også vært en økning i gjennomføring på normert tid blant studenter med lavere karakterer fra videregående (HK-dir, 2025b). På ingeniørutdanningen har gjennomføringen steget med 5 prosentpoeng det siste året, men den er likevel lav sammenlignet med tidligere år.

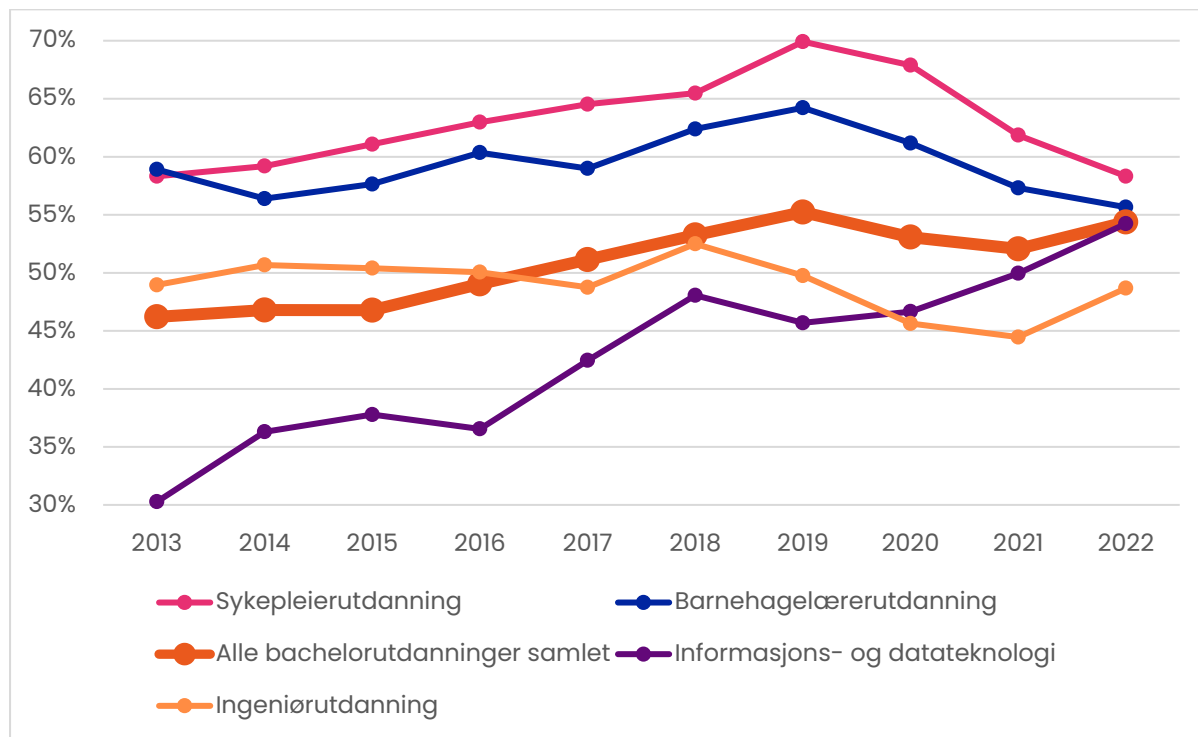
Det finnes mange ulike typer ingeniørutdanninger og utdanninger innen informasjons- og datateknologi, og sammenligning mellom institusjoner er ikke nødvendigvis like relevant for disse utdanningene som for sykepleie- og barnehagelærerutdanninger. Den desidert høyeste gjennomføringsgraden på ingeniørutdanninger for 2022-kullet finner vi samlet sett ved NTNU, med 65 prosent. Det er klart høyere enn for andre institusjoner. Nest høyest ligger HVL, med 51 prosent. Dette kan henge sammen med at gjennomsnittlig antall karakterpoeng blant opptatte til ingeniørutdanningene også er klart høyest ved NTNU. For 2022-kullet var gjennomsnittet 45,1 ved NTNU, mens det var nest høyest ved UiS med 41,0. Ved HVL var gjennomsnittet 40,6.

Humanistiske og estetiske fag har hatt den høyeste økningen i gjennomføring det siste året (Figur 7.5). Inndelt i mindre faggrupper finner vi en økning for alle de tre største faggruppene, det vil si historisk-filosofiske utdanninger, bildende kunst og kunsthåndverk samt språkutdanninger. De aller fleste institusjonene har hatt økt gjennomføring i humanistiske og estetiske fag. Dette inkluderer UiO, UiB og NTNU, som er de største på fagfeltet. Særlig sterk er økningen ved UiB, der gjennomføringen har

²⁵ Se figurmerknad.

gått opp med 8 prosentpoeng til 40 prosent. Ved UiO er gjennomføringen 36 prosent, en økning på 5 prosentpoeng.

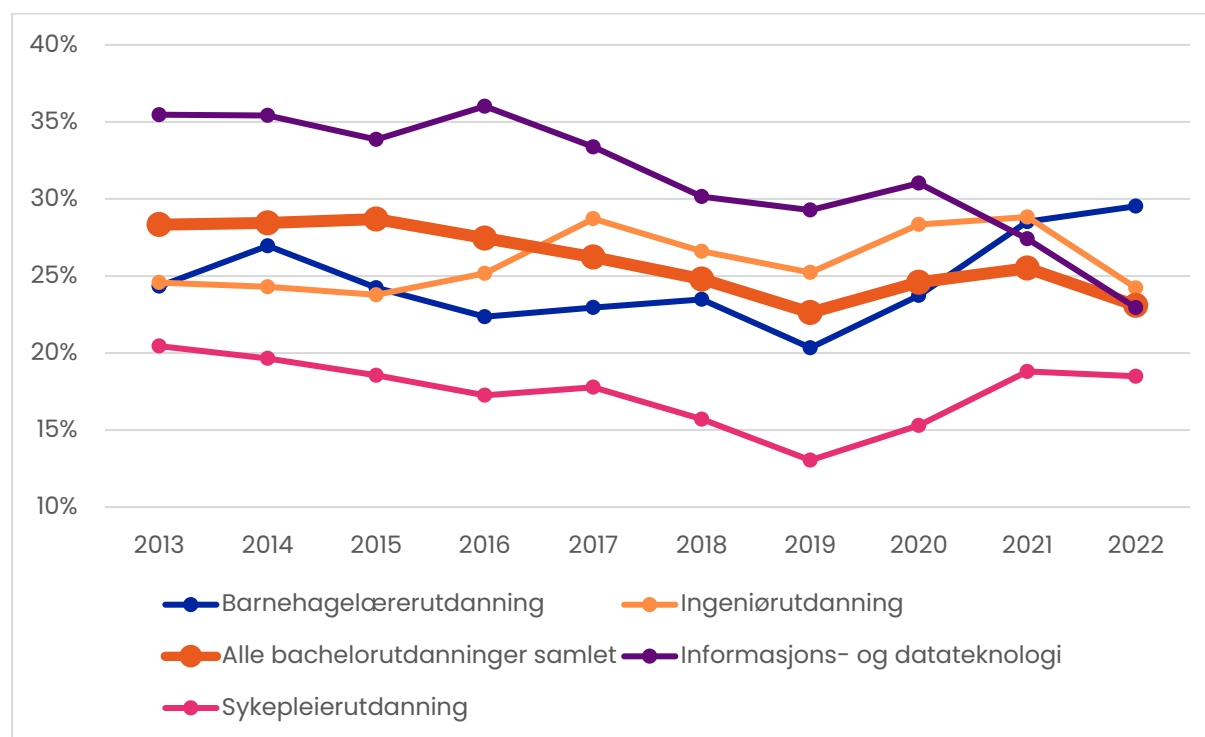
Figur 7.6 Gjennomføringsandel etter normert tid, fire store bachelorutdanninger. Opptakskull 2013–2022

Merknad: Dataingeniørutdanninger er her kategorisert som «Ingeniørutdanning», og ikke som «Informasjons- og datateknologi». Figuren viser gjennomføring på studiumnivå. Det vil si at studenter teller som fullført bare dersom de har fullført innen kategorien de begynte på. Dette medfører at totalandelen som har gjennomført for alle bachelorutdanninger i denne figuren, skiller seg noe fra Figur 7.3.

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 7.7 Andel frafalte når normert studietid er utløpt, fire store bachelorutdanninger. Opptakskull 2013–2022

Merknad: Dataingeniørutdanninger er her kategorisert som «Ingeniørutdanning», og ikke som «Informasjons- og datateknologi». Figuren viser frafall på studiumnivå. Som frafalte regnes da studenter fra startkullet som verken har fullført studieprogrammet de begynte på eller et annet studieprogram innen samme studium på egen institusjon eller på en annen institusjon, og som heller ikke er registrert student ved noen av institusjonene innen samme studium. Se definisjon på [nettsidene til DBH](#). Siden bytte av studium her regnes som frafall, skiller totalandelen for alle bachelorutdanninger seg i denne figuren seg fra andelen frafalte fra bachelorutdanninger i Figur 7.1.

Kilde: HK-dir/DBH

Lav gjennomføring på nettstudier

Figur 7.8 viser gjennomføring for ulike typer fleksibel utdanning. Nettbaserte studieprogrammer skiller seg klart ut med en svært lav gjennomføringsgrad. For de årskullene som er inkludert her (2016–2022),²⁶ ligger andelen som har gjennomført på normert tid, stabilt på 26 til 27 prosent. Frafallsandelen er svært høy, og ligger mellom 41 og 46 prosent tre år etter studiestart. Andelen som fullfører på mer enn normert tid, er dermed lav. Ett år over normert tid har andelen fullførte steget til mellom 31 og 34

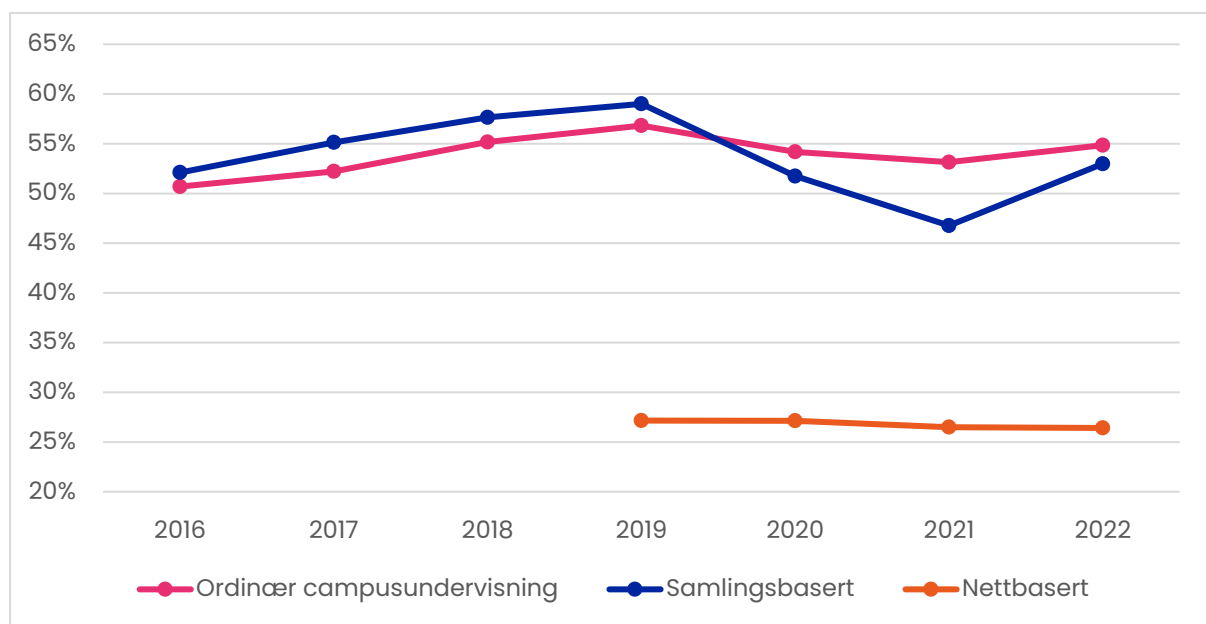
²⁶ Antall studenter i datagrunnlaget for nettbaserte studier er svært lavt før 2022, og tidsserien begynner derfor i 2022 for denne fleksibilitetsformen. For samlingsbasert utdanning går tidsserien så langt tilbake som det er data tilgjengelig.

prosent, mens andelen to år etter normert tid er 35 og 36 prosent for de to kullene i tidsserien der dette er aktuelt.

Forskjellen i gjennomføring mellom studieprogrammer med ordinær campusundervisning og samlingsbaserte studieprogrammer er forholdsvis liten. Det er likevel verdt å merke seg at fallet i gjennomføring for kullene som ble tatt opp under Covid-19-pandemien (2020 og 2021), var særlig stort for samlingsbaserte studieprogrammer. Frafallsandelen er også høyere på samlingsbaserte studier enn på studier med ordinær campusundervisning. På samlingsbaserte studier har mellom 21 og 25 prosent falt fra tre år etter studiestart, mens andelen på ordinære studier ligger mellom 15 og 17 prosent for de årskullene som er inkludert her. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at forskjellene mellom disse like gjerne kan skyldes hvilke fag og utdanninger som blir tilbudt som samlingsbaserte, som undervisningsformen i seg selv.

Den samlede andelen som har fullført ett og to år etter normert tid, er høyest for ordinære studieprogrammer. Det gjelder også for de årene i Figur 7.8 der andelen etter normert tid er høyest for samlingsbaserte studier. To år etter normert tid har mellom 69 og 72 prosent fullført på ordinære studieprogrammer, mens andelen på samlingsbaserte studier ligger mellom 64 og 69 prosent.

Figur 7.8 Gjennomføring på normert tid for 3-årig bachelorgrad etter fleksibilitet. Opptakskull 2016-2022

Merknad: Gjelder heltidsutdanninger. «Samlingsbasert» inkluderer her alle studieprogrammer som er innmeldt til SO som samlingsbaserte, inkludert program som i tillegg er registrert som nettbaserte i DBH eller SO, eller som i tillegg er registrert som desentralisert i DBH.

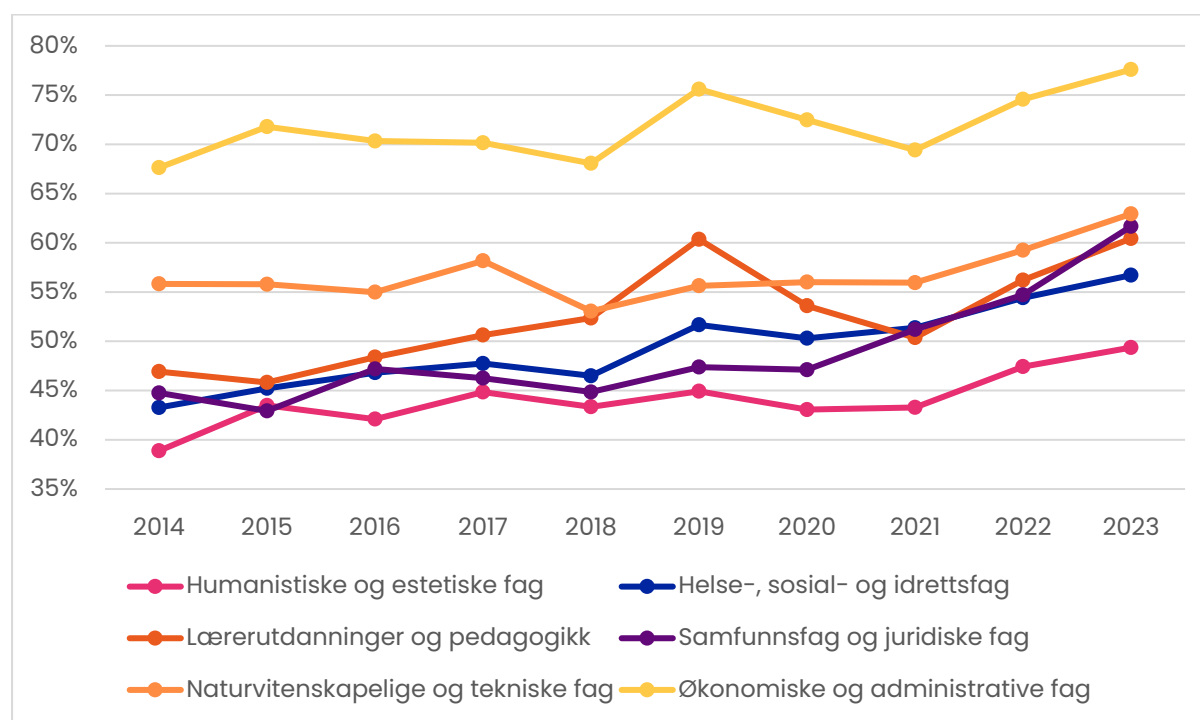
Studieprogrammer som er registrert som nettbasert i DBH, og som ikke samtidig er registrert som samlingsbasert i SO, inngår her i kategorien «Nettbasert». Studieprogrammer som er registrert som desentralisert i DBH, og som ikke samtidig er registrert som samlingsbasert eller nettbasert i SO, er ekskludert. Dette gjelder svært få studieprogrammer. Kategorien «Ordinær campusundervisning» inkluderer studieprogrammer som er registrert som «Undervisning ved institusjonen» i DBH, og som ikke er registrert som samlingsbasert eller nettbasert i SO. Merk ellers at HK, som har et høyt antall nettbaserte studenter, ikke er med i gjennomføringsstatistikken. Antall studenter i datagrunnlaget for nettbaserte studier er svært lavt før 2022, og tidsserien begynner derfor i 2022 for denne fleksibilitetsformen. Ellers går tidsseriene så langt tilbake som det er data tilgjengelig.

Kilde: HK-dir/DBH og Samordna opptak.

Høy gjennomføring på Økonomiske og administrative fag på masternivå

For 2-årige mastergrader er gjennomføringen klart høyest på Økonomiske og administrative fag, der 78 prosent av 2023-kullet gjennomførte på normert tid (Figur 7.9). Høyest gjennomføring er det på den klart største institusjonen på masternivå på fagfeltet, NHH, med hele 89 prosent. Den nest største institusjonen, BI, er ikke inkludert i Figur 7.9 på grunn av uriktige tall i begynnelsen av tidsserien (se fotnote 21), men hadde en gjennomføring på normert tid på 81 prosent for 2022-kullet. Alle andre institusjoner har betydelig færre studenter enn disse to, og gjennomføringen ved disse spriker fra 45 prosent ved HiM til 88 prosent ved HK.

For øvrig har alle fagfelt hatt en klar vekst i gjennomføringen for de to siste kullene, og på de fleste fagfelt er det også en relativt stor vekst over tid. På samtlige fagfelt er gjennomføringen i 2025 den høyeste som har blitt registrert. Det klart største fagfeltet målt i størrelsen på startkull er Naturvitenskapelige og tekniske fag, med over 3 500 studenter i kullet som ble tatt opp i 2022. 63 prosent av disse fullførte på normert tid. Litt under en tredjedel av 2022-kullet studerte ved NTNU, der gjennomføringsandelen for dette kullet var 71 prosent.

Figur 7.9 Gjennomføring på normert tid på 2-årige masterutdanninger. Opptakskull 2014–2023

Merknad: Gjelder heltidsutdanninger.

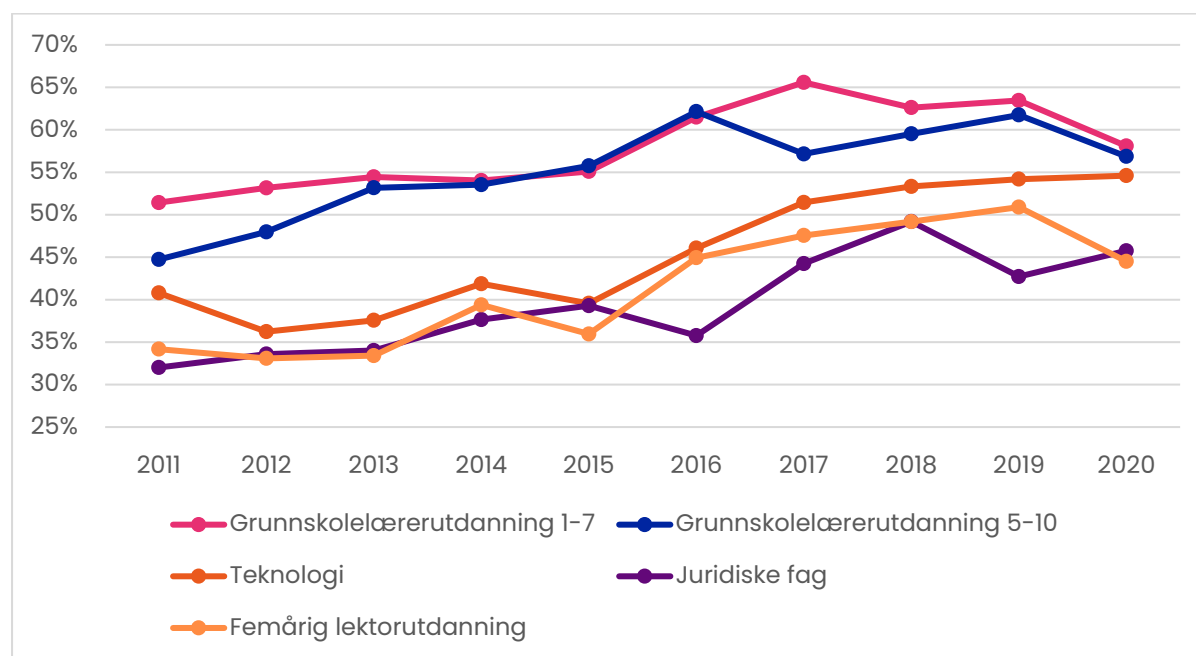
Kilde: HK-dir/DBH

Fall på lærerutdanningene

Figur 7.10 viser gjennomføring for femårige utdanninger og fireårige lærerutdanninger. De tre lærerutdanningene har hatt et betydelig fall i gjennomføringen. For grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn (GLU 1-7) gjennomførte 58 prosent av 2020-kullet på normert tid, det laveste etter overgangen til 5-årig utdanning. På grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn (GLU 5-10) fullførte 57 prosent av 2020-kullet på normert tid, en like stor andel som for 2017-kullet. De fleste av de store institusjonene på området har nedgang i gjennomføring på disse to utdanningene det siste året. Blant de større institusjonene utmerker USN seg med et kraftig fall på GLU 1-7 fra 68 prosent for 2019-kullet til 53 prosent for 2022-kullet. Samtidig er USN en av få institusjoner med en økning på GLU 5-10 det siste året, fra 54 til 56 prosent.

På 5-årig master i teknologi står NTNU for nesten tre firedeler av studentene. Ved NTNU gjennomførte 59 prosent av 2020-kullet på normert tid, om lag samme nivå som de foregående tre årene.

Figur 7.10 Gjennomføring på normert tid. 5-årige mastergrader og 4-årige lærerutdanninger etter studium. Opptakskull 2011–2020

Merknad: Gjelder heltidsutdanninger. Figuren viser de fem største femårige utdanningene. Grunnskolelærerutdanningen vises også for perioden da den var fireårig (t.o.m. opptakskull 2016).

Kilde: HK-dir/DBH

Vedleggstabeller:

[V7.1 Gjennomføring og frafall for ulike utdanninger ved normert tid, ett og to år etter normert tid. Opptakskull 2017–2020. Prosent](#)

[V7.2 Andelen av et opptakskull som fullfører bachelorgrad på normert tid, per institusjon. Opptakskull 2020–22. Prosent](#)

[V7.3 Andelen av et opptakskull som fullfører mastergrad på normert tid, per institusjon. Opptakskull 2021–23. Prosent](#)

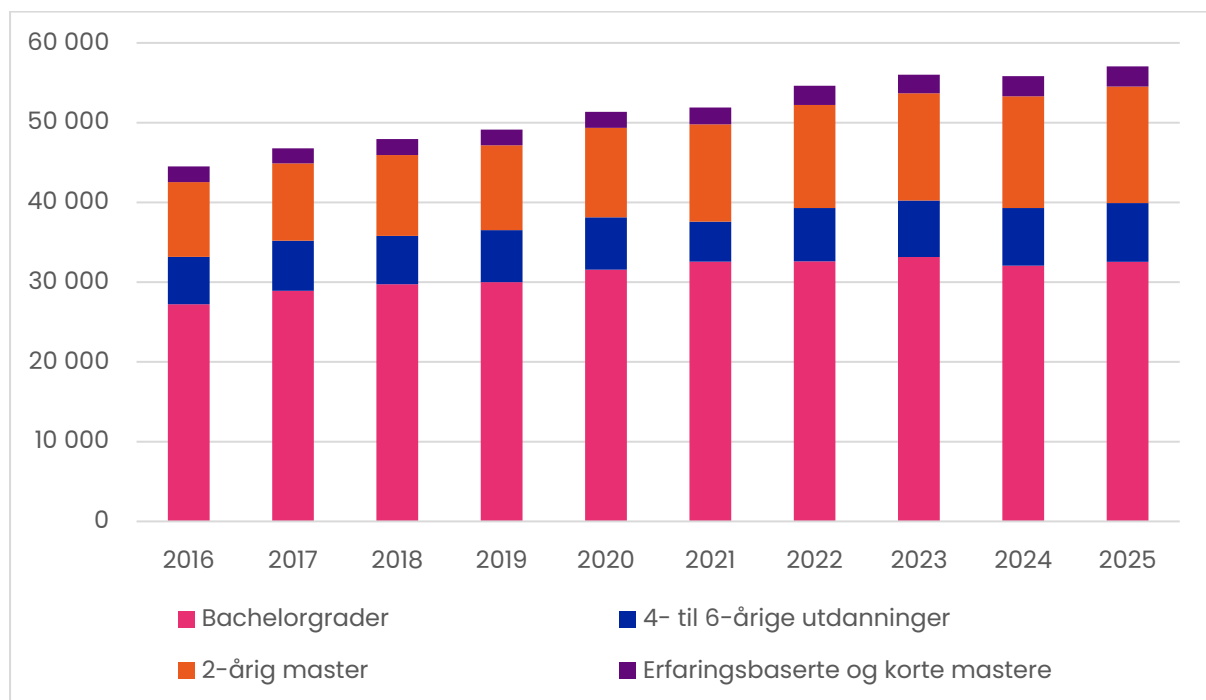
[V7.4 Gjennomføring i forhold til avtalt utdanningsplan, studiepoeng og prosent, per institusjon 2023–25](#)

8 Uteksaminerte

Kapittelet viser utviklingen i antall uteksaminerte kandidater fra høyere utdanning, fordelt på fagfelt, gradsnivå og utdanningstyper. Det belyser sammenhengen mellom opptakstall, gjennomføring og antall ferdige kandidater, samt peker på sentrale endringstrekk de siste årene.

57 000 studenter ble uteksaminert fra en gradsgivende utdanning i 2025. Det er det høyeste antallet noen gang. Antallet uteksaminerte med 2-årig mastergrad var 14 600, og har aldri vært høyere. Til sammen 7 400 ble uteksaminert fra 5- og 6-årige utdanninger, også dette er det høyeste antallet noen gang. Antallet uteksaminerte med bachelorgrad har gått litt opp og ned de siste årene, og var i 2025 litt under 33 000, og om lag det samme som i 2021. Svingningene på bachelornivå reflekterer blant annet økningen i opptakskull under Covid-19-pandemien og påfølgende nedgang årene etter.

Figur 8.1 Uteksaminerte fra gradsstudier etter gradsnivå og år, 2016–2025

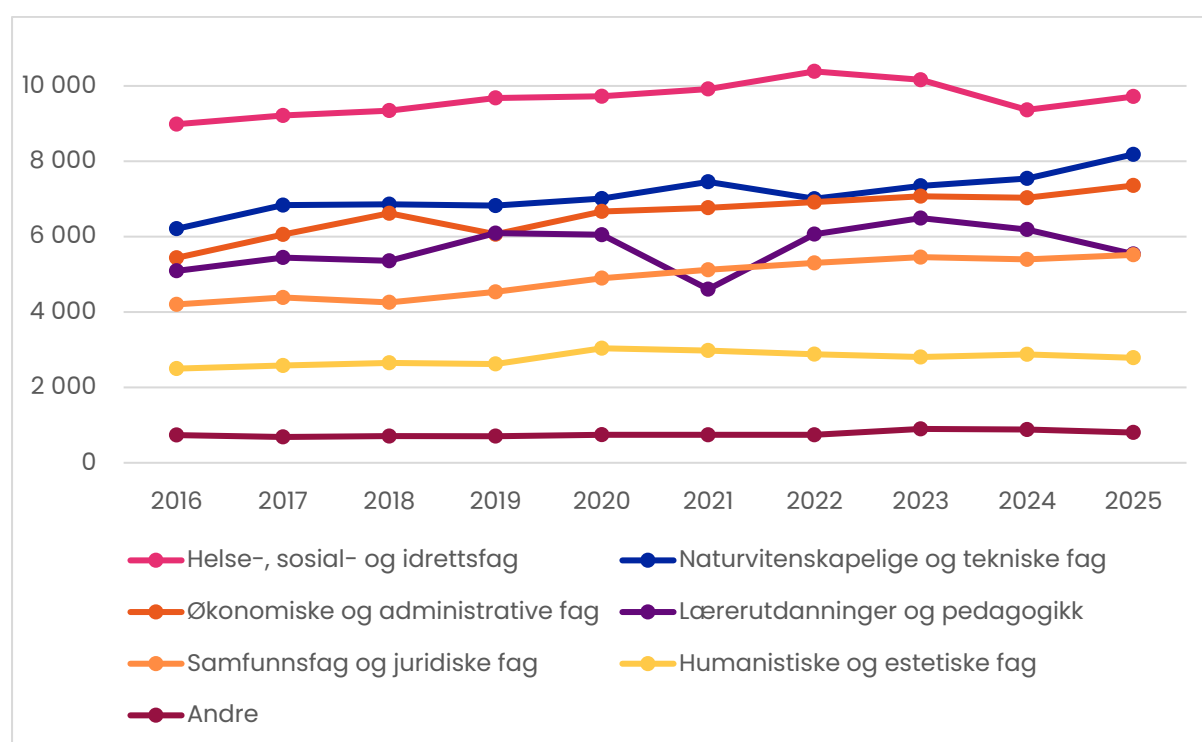
Merknad: «Bachelorgrad» inkluderer 3-årige og 4-årige bachelorgrader i tillegg til 2-årige høyskolekandidatutdanninger. Om lag 99 prosent av studentene i denne kategorien er tatt opp på 3-årig bachelorgrad. «4- til 6-årige utdanninger» inkluderer 4-årig grunnskolelærerutdanning fram til omleggingen til 5-årig, i tillegg til 5-årige integrerte mastergrader og 6-årige profesjonsutdanninger. Siste opptakskull fra den 4-årige grunnskolelærerutdanningen hadde normert uteksaminering i 2020.

Kilde: HK-dir/DBH

Flest uteksaminerte fra grunnutdanninger innen Helse-, sosial og idrettsfag

Antall uteksaminerte fra grunnutdanninger er høyest på Helse-, sosial- og idrettsfag. Kapittel 3 viste at antall opptatte de siste årene har vært nokså likt for de tre største fagfeltene, det vil si Helse-, sosial- og idrettsfag, Naturvitenskapelige og tekniske fag og Økonomiske og administrative fag. På grunn av høyere gjennomføring ligger Helse-, sosial- og idrettsfag likevel klart høyere når det gjelder antall uteksaminerte. Den største økningen det siste året har kommet på Naturvitenskapelige og tekniske fag, der antallet har gått opp med 640. Litt under halvparten av denne økningen har kommet på informasjons- og datateknologi, der det har vært en stor økning i både opptakstall og gjennomføring de siste årene.

Figur 8.2 Uteksaminerte fra grunnutdanninger etter fagfelt, 2016–2025

Merknad: Figuren viser uteksaminerte studenter fra grunnutdanninger, det vil si 3-årige og 4-årige bachelorgrader, 2-årige høyskolekandidatutdanninger, 4-årige yrkesutdanninger, 5-årige integrerte mastergrader og 6-årige profesjonsutdanninger.

Kilde: HK-dir/DBH

Den største nedgangen det siste året har kommet på Lærerutdanninger og pedagogikk, der antallet har falt med 650. Dette skyldes flere forhold. På barnehagelærerutdanningen har antallet falt med 288 (Figur 8.3), hovedsakelig som følge av et kraftig fall i opptakstallene i 2022. Opptakstallene falt ytterligere i 2023, og

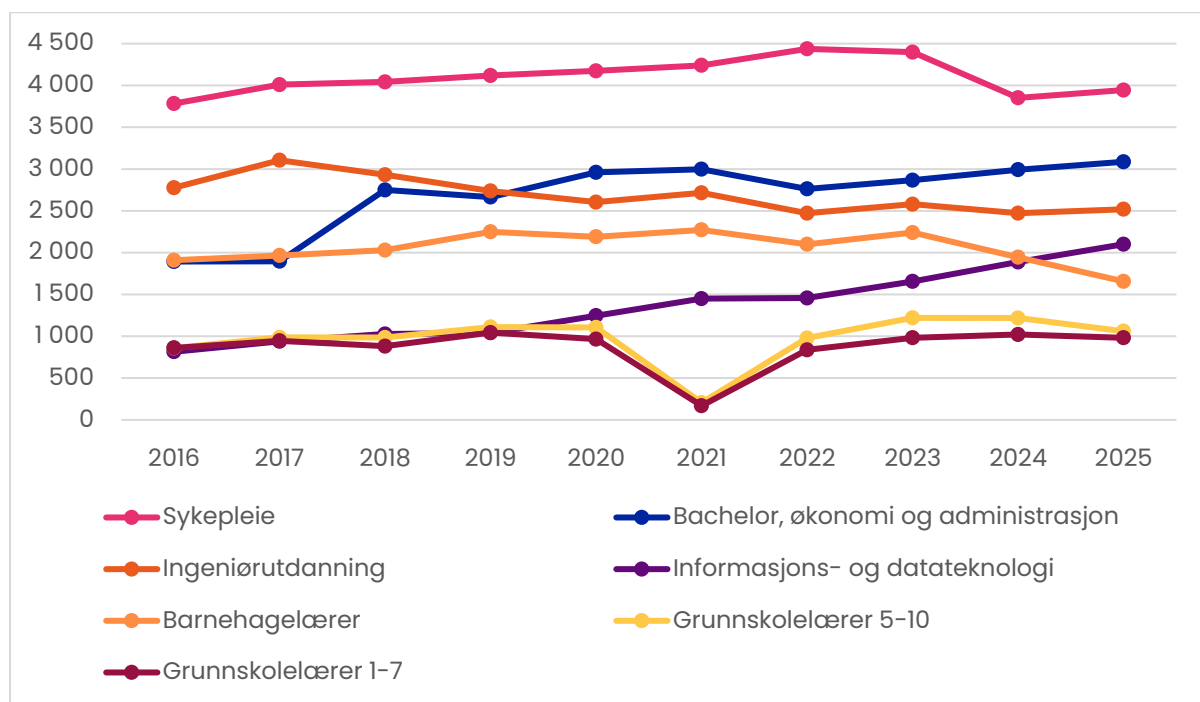
også i 2025, og vi kan derfor forvente et videre fall i antall uteksaminerte fra denne utdanningen.

På GLU 5–10 har antallet uteksaminerte falt med 154 det siste året, som følge av fallende gjennomføring og noe fallende opptakstall fra 2019 til 2020. På denne utdanningen var det et kraftig fall i antall opptatte fra 2020 og fram mot et bunnpunkt 2023. Dette vil påvirke antallet uteksaminerte de kommende årene. Også på GLU 1–7 var det et kraftig fall i opptakstall denne perioden, noe som vil føre til færre uteksaminerte også der.

2024 var uteksamineringsåret for det siste store kullet på den treårige faglærerutdanningen, som har blitt erstattet med en femårig utdanning. Vi ser derfor et fall i antall uteksaminerte på denne utdanningen fra 233 i 2024 til 57 i 2025, uten at dette ennå har blitt kompensert for i form av uteksaminerte fra den femårige utdanningen. Det første store kullet på den femårige utdanningen har normert uteksaminering i 2027.

Også på den 5-årige lektorutdanningen har det vært et fall det siste året, fra 813 til 749, noe som i hovedsak skyldes fallende gjennomføring. På denne utdanningen har det vært et kraftig og vedvarende fall i antall opptatte fra 2020 til 2025, noe som vil påvirke antallet uteksaminerte i mange år fra og med 2026.

Figur 8.3 Antall uteksaminerte fra syv store grunnutdanninger, 2016–2025

Merknad: Barnehagelærer inkluderer uteksaminerte fra førskolelærerutdanningen fram til de siste ble uteksaminert derifra i 2018. Grunnskolelærerutdanningene inkluderer 4-årige utdanninger. Det lave antallet uteksaminerte i 2021 skyldes overgangen til 5-årig utdanning. Et lite antall uteksaminerte fra allmennlærerutdanningen i 2016–2018 er ikke inkludert i figuren. Ingeniørutdanninger innen informasjons- og datateknologi er her plassert under ingeniørutdanninger. «Bachelor, økonomi og administrasjon» er den største enkeltutdanningen innen fagfeltet Økonomiske og administrative fag.

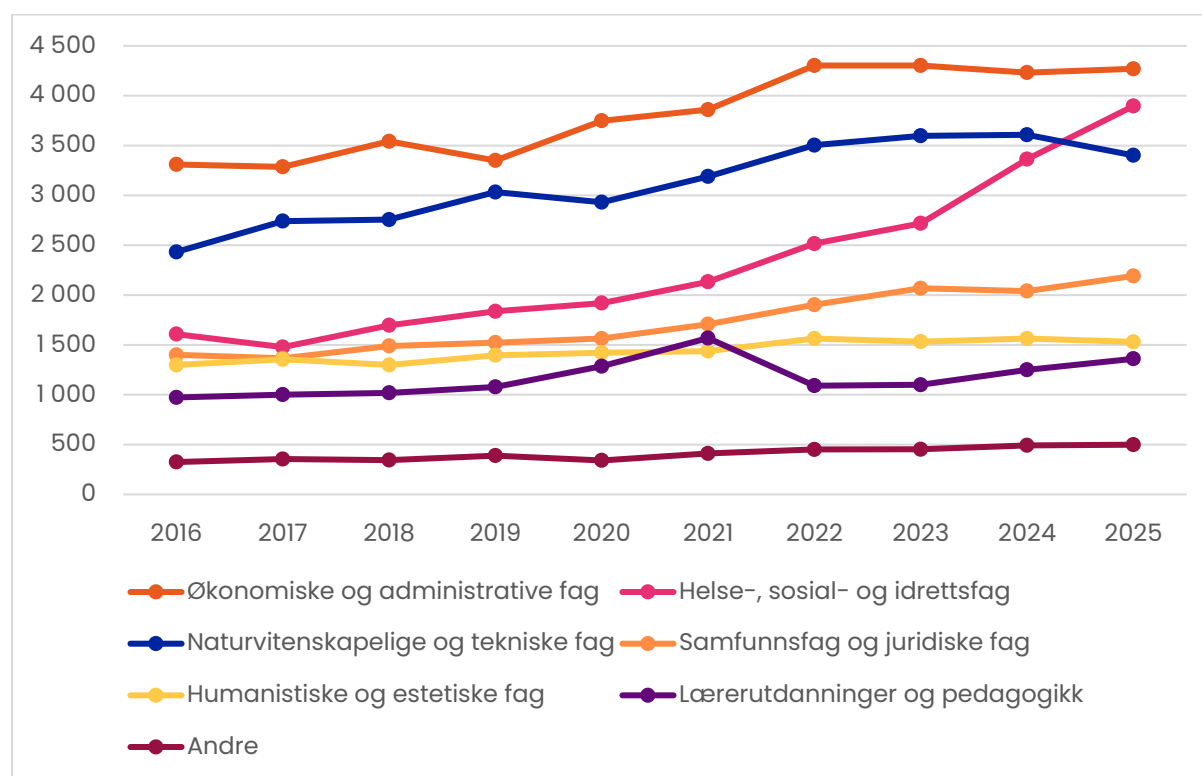
Kilde: HK-dir/DBH

Kapittel 7 viste at gjennomføringen på normert tid i sykepleiestudiet gikk ned fra 70 prosent for kullet som ble tatt opp i 2019 til 58 prosent for 2022-kullet. Det innebærer en relativ nedgang i gjennomføringen på 17 prosent, og dermed 17 prosent færre uteksaminerte etter normert tid,²⁷ gitt stabile opptakstall. Opptakstallene i den aktuelle perioden har riktignok økt noe, og var om lag 130 høyere i 2022 sammenlignet med 2019. Dette kompenserer likevel ikke for nedgangen som følger av fallende gjennomføring, noe som er tydelig dersom man sammenligner antall uteksaminerte i 2022 og 2025 (Figur 8.3). Et fall på nesten 600 opptatte i 2023 gjør at man må forvente en kraftig nedgang i antall uteksaminerte fra denne utdanningen også i 2026. Opptakstallene økte igjen de neste årene, og var det høyeste noensinne i 2025.

Høyest andel masterutdannede ved NMBU

På de 2-årige og kortere masterutdanningene har den største endringen de siste årene vært en kraftig økning innen Helse-, sosial og idrettsfag (Figur 8.4). Som omtalt i kapittel 3 henger dette i stor grad sammen med en overgang fra 1,5-årig videreutdanning til 2-årig for flere utdanninger på dette fagfeltet. Den største nedgangen i 2025 kom innen Naturvitenskapelige og tekniske fag. Dette henger sammen med lave opptakstall i 2023 (Figur 3.3). Opptakstallene på dette fagfeltet økte på nytt i 2024 og 2025, til det nest høyeste antallet noen gang.

²⁷ Som vist i kapittel 7 har også frafallet gått opp. Det er derfor trolig at en lavere andel av 2022-kullet samlet sett vil ende opp med å fullføre studiet sammenlignet med 2019-kullet, også når det har gått flere år mer enn normert tid.

Figur 8.4 Antall uteksaminerte fra 2-årige og kortere masterutdanninger etter fagfelt, 2016–2025

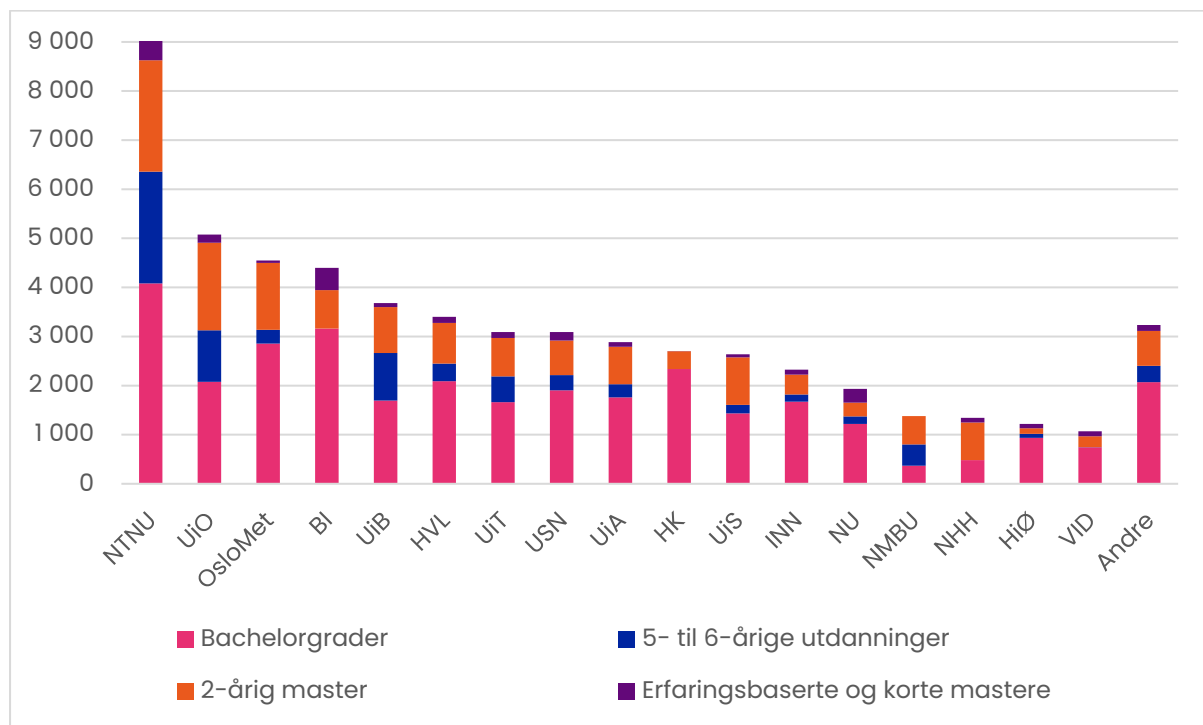
Merknad: Figuren inkluderer uteksaminerte fra 2-årige, 1,5-2-årige erfaringsbaserte mastere og 1-1,5-årige masterprogram. I 2025 ble 85 prosent av disse uteksaminert fra 2-årige masterprogram.
Kilde: HK-dir/DBH

Samlet sett ble litt over 57 000 personer uteksaminert med en grad i 2025. 16 prosent av disse, det vil si litt over 9 000, ble uteksaminert fra NTNU (Figur 8.5). UiO er nest størst, med 9 prosent av alle uteksaminerte.

Blant de større institusjonene utmerker UiO seg med en høy konsentrasjon uteksaminerte fra høyere grads studier (2-årige og kortere masterutdanninger samt 5- og 6-årige utdanninger). 59 prosent av de uteksaminerte ved UiO kommer fra denne typen utdanninger. Også NTNU og UiB ligger høyt her, med henholdsvis 55 og 54 prosent uteksaminerte fra høyere grads studier. NMBU og NHH ligger høyest og nest høyest, med henholdsvis 73 og 64 prosent, men utdanner langt færre. Statlige høyskoler og nyere universiteter har som regel en klar overvekt av bachelorutdannede, med mellom 60 og 80 prosent av de uteksaminerte. Unntaket her er UiS, der 54 prosent er uteksaminert med bachelorgrad. Også ved de to store private høyskolene blir de fleste uteksaminert med bachelorgrad. Ved BI er andelen 72 prosent, og ved HK så høy som 87 prosent.

NU og BI har en særlig høy andel uteksaminerte fra erfaringsbaserte og korte mastere, med 14 og 10 prosent. Disse to institusjonene uteksaminerer samlet sett nesten 30 prosent av alle med denne typen mastergrad.

Figur 8.5 Antall uteksaminerte fra gradsstudier etter gradsnivå og institusjon, 2025

Kilde: HK-dir/DBH

Vedleggstabeller:

[V8.1 Antall uteksaminerte studenter etter institusjonskategori, per studienivå og totalt 2016–25](#)

[V8.2 Uteksaminerte studenter fra bachelorstudier 2016–25. Antall](#)

[V8.3 Uteksaminerte studenter fra masterstudier 2016–25. Antall](#)

[V8.4 Uteksaminerte studenter fra bachelorstudier per institusjon etter alderskategori og kjønn 2025. Prosent og antall](#)

[V8.5 Uteksaminerte studenter fra masterstudier per institusjon etter alderskategori og kjønn 2025. Prosent og antall](#)

[V8.6 Antall uteksaminerte studenter per studium 2016–25](#)

[V8.7 Uteksaminerte studenter etter fagområde, alderskategorier og kjønn 2025. Antall](#)

[V8.8 Uteksaminerte på spesifikke helse- og lærerutdanninger, per institusjon 2016–25](#)

[V8.9 Karakterfordeling etter fagområde 2025. Prosent](#)

[V8.10 Karakterfordeling alle studienivåer per institusjon 2025. Prosent](#)

[V8.11 Andel stryk per institusjon 2016–25. Prosent](#)

[V8.12 Antall studiepoeng, totalt per institusjon og per student i høstsemesteret, heltidsekvivalenter 2016–25](#)

[V8.13 Resultater fra nasjonal deleksamen i anatomi, fysiologi og biokjemi, gjennomsnittskarakter og antall kandidater 2020–25](#)

[V8.14 Resultater fra nasjonal deleksamen i matematikk for grunnskolelærerutdanningene \(GLU\), trinn 1–7 og 5–10, 2025](#)

9 Utveksling

Dette kapittelet gir en samlet framstilling av studentutveksling til og fra Norge. Kapittelet belyser omfanget av utvekslingen, utviklingen over tid og sentrale kjennetegn ved studentmobiliteten, herunder destinasjonsland, varighet på oppholdene og fordeling på fagfelt og institusjoner.

Rekordhøy utveksling til og fra Norge

Et rekordhøyt antall studenter utvekslet til og fra Norge i 2025 (Figur 9.1). I underkant av 8 200 studenter har gjennomført et studieopphold i utlandet på tre måneder eller mer. Det er en moderat økning sammenlignet med året før. Samtidig kom om lag 11 600 studenter til Norge på utveksling i 2025. Økningen blant de innreisende utgjør nær 500 studenter i forhold til 2024.

Økningen i studentutvekslingen til og fra Norge har vært nokså jevn det siste tiåret, med unntak av årene med Covid-19-pandemi (2020–2021). Antallet studenter på lengre utvekslingsopphold i utlandet er nå 18 prosent høyere enn for ti år siden. Antallet studenter på utveksling til Norge har økt med 31 prosent i samme periode. Til sammenligning har den samlede studentpopulasjonen økt med 14 prosent i perioden, se kapittel 4.

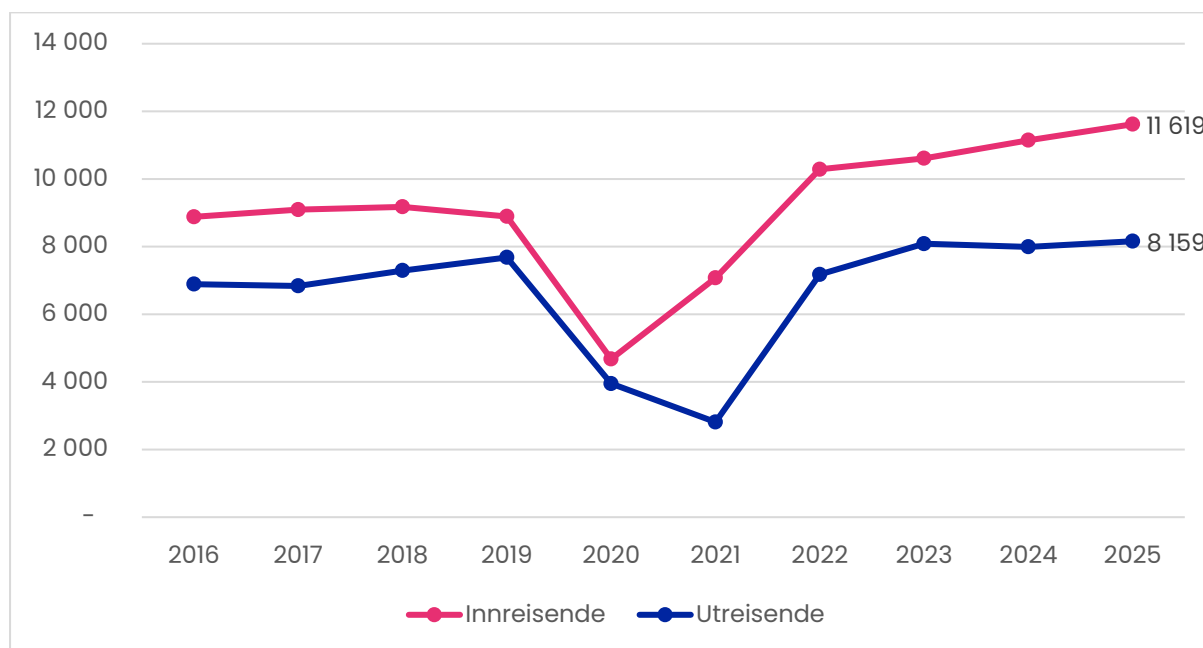
Tidsserien i Figur 9.1 inneholder tall som er noe høyere enn tilsvarende verdier i tidligere årganger. Dette skyldes at årets tall inkluderer studenter på både institusjonsbaserte og individbaserte utvekslingsavtaler.²⁸ Tidligere har tilstandsrapporten primært formidlet tall for utvekslingsstudenter på institusjonsbaserte avtaler, ettersom disse inngikk i den resultatbaserte finansieringen av universiteter og høyskoler. Individbaserte utvekslingsopphold var derimot ikke en del av finansieringsgrunnlaget. Når utveksling fra og med 2025 ikke lenger gir uttelling i finansieringssystemet, er det mindre grunnlag for å avgrense framstillingen til én avtalestype. Årets rapport inkluderer derfor begge avtaletypene, med sikte på å gi et mest mulig helhetlig bilde av utvekslingsaktiviteten.

Det vil være relevant å følge med på om bortfallet av utvekslingsindikatoren i finansieringssystemet påvirker omfanget av studentutvekslingen eller institusjonenes

²⁸ Institusjonsbaserte avtaler omfatter utveksling som gjennomføres innenfor etablerte avtaler mellom hjemminstitusjonen og vertsminstitusjonen (for eksempel gjennom Erasmus+ eller bilaterale avtaler). Slik utveksling er normalt integrert i studieprogrammet, med forhåndsgodkjente emner og tydelige rammer for faglig oppfølging. Individbaserte avtaler innebærer at studenten selv organiserer utvekslingsoppholdet ved et utenlandsk lærested, utenfor institusjonelle avtalestrukturer.

registreringspraksis. Det er et krav at mobiliteten fortsatt rapporteres fullt ut til DBH, slik at sammenlignbarheten i statistikken over tid opprettholdes.

Figur 9.1 Utvekslingsstudenter til og fra Norge, 2016–2025

Merknad: Utvekslingsopphold på tre måneder og over.

Kilde: HK-dir/DBH

I tillegg til studieopphold på tre måneder eller mer reiser hvert år et usikkert antall studenter på kortere opphold. Usikkerheten gjelder især opphold under 28 dager, fordi rapportering av slike opphold i DBH er frivillig for institusjonene. Siden 2024 har lærestedene vært anmodet om å rapportere utvekslingsopphold med varighet mellom én og tre måneder til DBH, på lik linje med lengre opphold. En sammenstilling av tall for utgående mobilitet fra statistikkbanken til Erasmus+ og et tilsvarende utsnitt i DBH tyder imidlertid på at også opphold av 1–3 måneders varighet fortsatt er beheftet med vesentlig underrapportering. Sammenstillingen tilsier at mobilitet med varighet på 1–3 måneder ligger minst 11 prosent høyere enn det som er vist i DBH, mens mobilitetsopphold under én måned er minst 44 prosent høyere enn det som framkommer i DBH. For opphold med varighet over tre måneder tyder analysen på at tallene i DBH er fullstendige.

Korttidsmobilitet er særlig utbredt innenfor rammeplanstyrte utdanninger, hvor stramme krav til progresjon, praksis og læringsutbytte gjør korte opphold enklere å innpasse enn lengre utvekslingsopphold. Helse- og sosialfag står for 42 prosent av den rapporterte utgående mobiliteten under tre måneder i 2025, og lærerutdanninger står for 20 prosent.

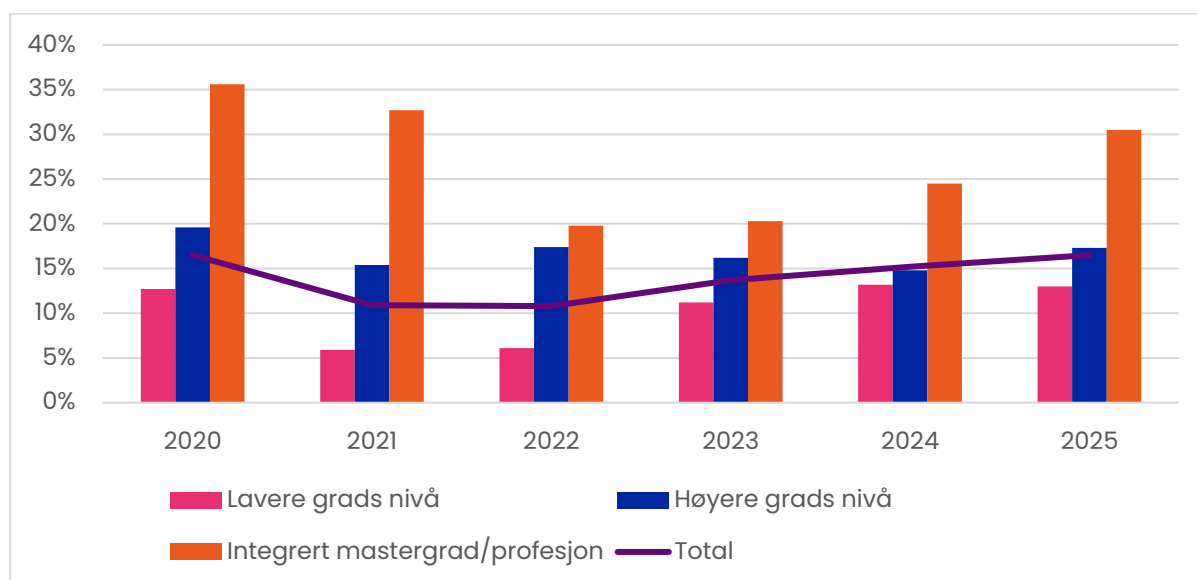
Uteksaminerte med utvekslingsopphold

Studentmobilitet har i flere tiår vært et sentralt utdanningspolitisk mål, både i det europeiske samarbeidet og i norsk politikk. Gjennom Bolognaprosessen forpliktet Norge seg i 2009 til et mål om at 20 prosent av studentene som fullfører en grad, skulle ha gjennomført et studie- eller praksisopphold i utlandet innen 2020. Gjennom Kvalitetsmeldingen (Meld. St. 16 (2016–2017), 2017) satte regjeringen i 2017 som langsiktig politisk ambisjon at halvparten av alle som avlegger en grad i Norge, skal ha gjennomført et utvekslingsopphold i løpet av studiene.

17 prosent av de som ble uteksaminert i 2025, har gjennomført et studie- eller praksisopphold i utlandet med varighet over tre måneder, se Figur 9.2. Tallene gir imidlertid ikke et fullstendig bilde av studentmobiliteten, ettersom kortere mobilitetsopphold ikke inngår på grunn av mangelfull datakvalitet, som omtalt over. I tillegg er det fortsatt et visst etterslep i utvekslingsraten etter Covid-19. Figur 9.2 viser at dette både gjelder for høyere grads nivå, hvor utvekslingsandelen også omfatter kandidater som har vært på utveksling i et tidligere studieprogram, typisk på lavere grad, og for de lange integrerte studieløpene. Kun på lavere grad er utvekslingsandelen nå minst like høy som før pandemien. I 2025 var utvekslingsandelen blant de ferdige kandidatene på samme nivå som ved starten av tidsserien i 2020, som i Norge var pandemiens første år.

Andelen uteksaminerte med utvekslingserfaring er størst innenfor integrert mastergrad/profesjonsutdanning, 31 prosent (Figur 9.2). Til tross for at utvekslingsandelen i disse utdanningene er høyere i 2025 enn året før, er tallet vesentlig lavere nå enn for fem år siden. Også dette kan ses i lys av pandemien, som har en forsinket, negativ effekt på utvekslingsraten innenfor lange studieløp.

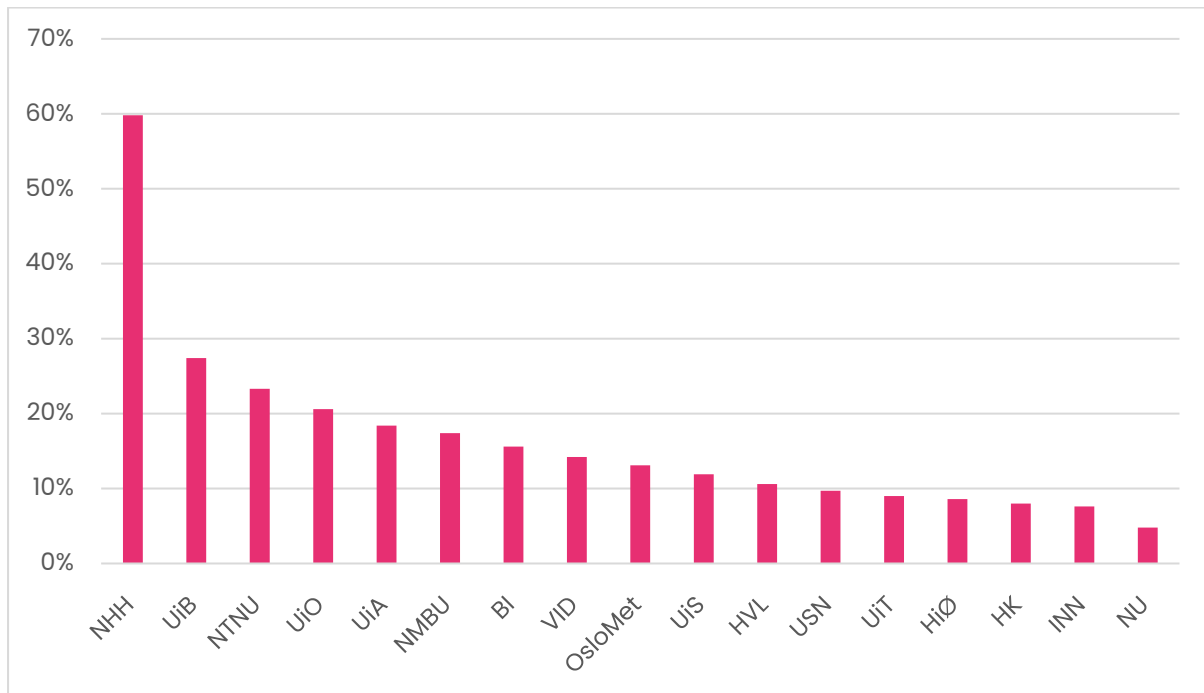
Figur 9.2 Andel uteksaminerte med gjennomført utveksling 2020–2025, totalt og per utdanningstype

Merknad: Uteksaminerte (egenfinansierte) med fullført utvekslingsopphold i utlandet på minst tre måneder.

Kilde: HK-dir/DBH

Ved de statlige institusjonene har 17 prosent av de uteksaminerte studentene vært på utveksling i tre måneder eller mer, mot 12 prosent blant de private. Ved NHH har godt over halvparten av de uteksaminerte, 60 prosent, vært på utveksling (Figur 9.3). Dette er langt over øvrige læresteder.

Figur 9.3 Andel uteksaminerte studenter med utveksling, per institusjon, 2025

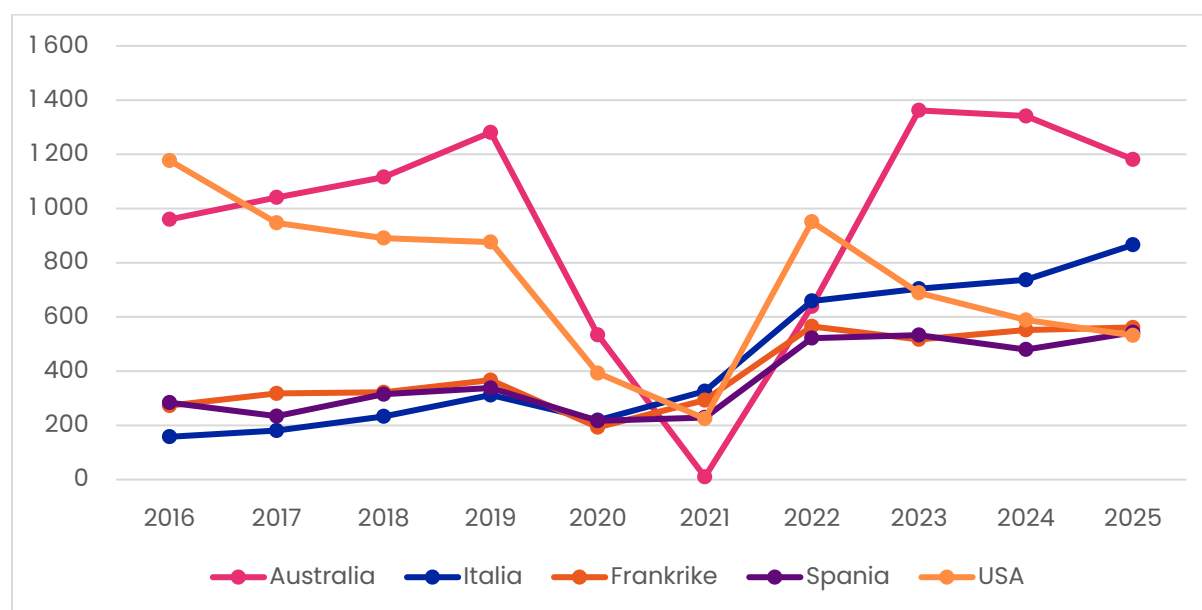
Merknad: Figuren omfatter kun institusjoner med over 1 000 uteksaminerte i 2025, og gjelder utvekslingsopphold av minst tre måneders varighet.

Kilde: HK-dir/DBH

Sør-Europa i vekst, engelskspråklige land går ned

Australia har vært det mest populære studielandet for studenter på utveksling fra Norge siden 2017. 15 prosent av utvekslingsstudentene reiste dit i 2025. Det tilsvarer 1 180 studenter, noe som er 23 prosent flere enn for ti år siden, men som samtidig utgjør en nedgang på 12 prosent siste år. Ti år tilbake var USA det største utvekslingslandet, med nær 1 200 studenter fra Norge. I 2025 er antallet mer enn halvert. Nedgangen har skjedd nokså gradvis, hvis vi ser bort fra unntaksårene med Covid-19-pandemi. Også til Storbritannia har tilstrømmingen av utvekslingsstudenter fra Norge blitt halvert de siste ti årene.

Samtidig som de tre store engelskspråklige utvekslingslandene har tappt terreng, har flere land i Sør-Europa opplevd sterk vekst i utvekslingen fra Norge. Italia er nå det nest mest populære utvekslingslandet totalt, med over 850 studenter i 2025. Dette er nesten fem og en halv ganger så mange som i 2016. Også Frankrike og Spania er populære land, og har begge hatt en dobling i antallet utvekslede fra Norge siden 2016.

Figur 9.4 Utreisende utvekslingsstudenter, topp fem land, 2016–2025

Merknad: Utvekslingsopphold på tre måneder og over.

Kilde: HK-dir/DBH

Årsaken til disse endringene er sammensatte, og kan blant annet ses i sammenheng med økonomiske faktorer som lavere kronekurs, gode stipendordninger i Erasmus+ og økte omkostninger for utvekslingsstudenter knyttet til Brexit. I tillegg viser en rapport fra British Council og Studyportals (2024) at det har vært en markant vekst i engelskspråklige studietilbud i Italia og Frankrike siden 2019. Dette kan ha bidratt til å gjøre utveksling til disse landene mer tilgjengelig enn tidligere.

Norske myndigheter ønsker å øke utdanningssamarbeidet med to utvalgte grupper av sterke kunnskapsland: EU- og Panorama-landene²⁹ (Kunnskapsdepartementet, 2021). Det er derfor relevant å følge utviklingen blant disse. Totalt gikk 68 prosent av utvekslingen i 2025 til de prioriterte landene. Halvparten av utvekslingsstudentene har hatt studieopphold i et av våre europeiske samarbeidsland³⁰, og 18 prosent i et Panorama-land (Figur 9.5). I løpet av de siste ti årene har utvekslingen til EU/EØS økt med 85 prosent, mens utvekslingen til det som i 2025 regnes som Panoramaland, har gått ned med 28 prosent.

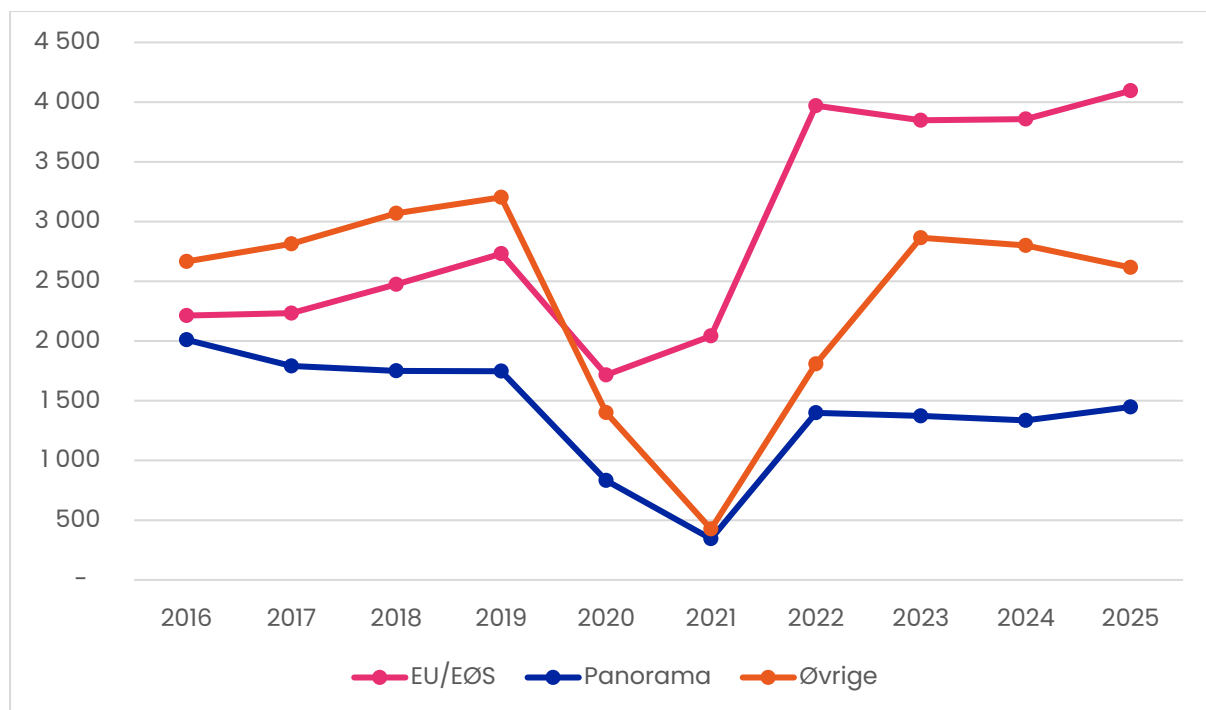
Nedgangen må blant annet ses i lys av endringer i Panorama-porteføljen. USA, Canada og Sør-Korea ble inkludert i samarbeidet i 2021, men utvekslingen til disse

²⁹ Brasil, Canada, India, Japan, Kina, Russland, Sør-Afrika, Sør-Korea og USA.

³⁰ Land i EU, EØS og EFTA.

landene har samlet sett gått betydelig ned den siste tiårsperioden. Samtidig er samarbeidet med et av de opprinnelige Panorama-landene, Russland, midlertidig suspendert som følge av landets invasjon av Ukraina i 2022. Mens utvekslingen til de opprinnelige Panorama-landene lå 11 prosent høyere i 2025 enn ti år tidligere, med i overkant av 600 studenter, har utvekslingen til de nye Panorama-landene falt med 43 prosent i samme periode. Både USA og Canada har halvert antallet utvekslingsstudenter fra Norge på ti år. Samtidig har Sør-Korea nær doblet antallet som reiser dit med 59 studenter i 2025, fra et nokså beskjedent utgangspunkt i 2016. Årsakene til utviklingen er sammensatte og varierer mellom land.

Figur 9.5 Utveksling til prioriterte land, 2016–2025

Merknad: Utvekslingsopphold på tre måneder og over.

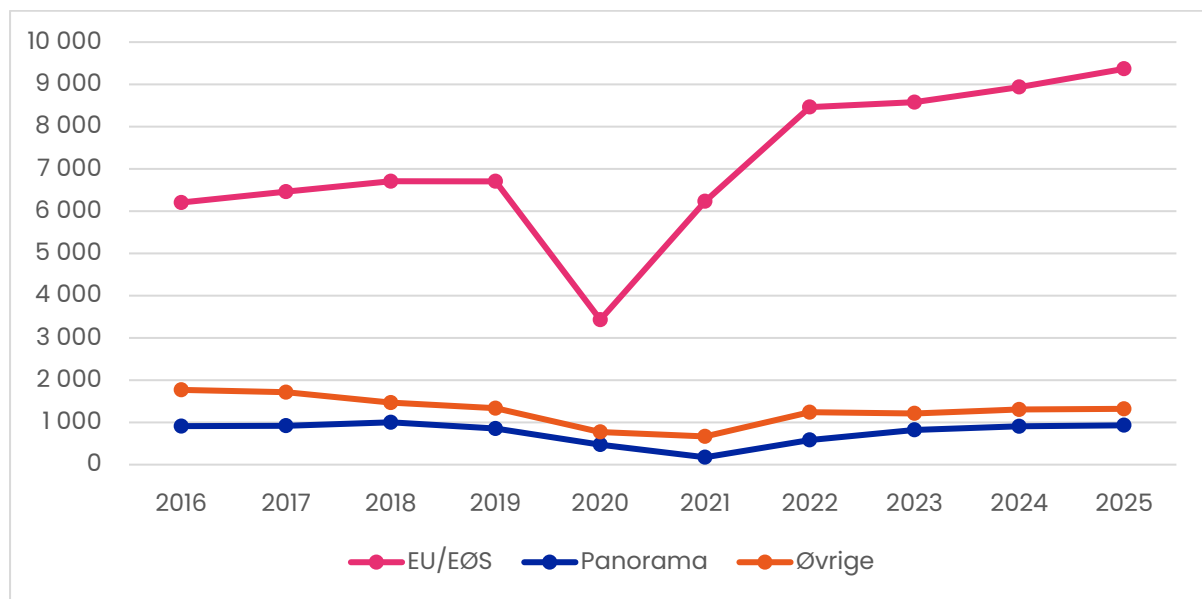
Kilde: HK-dir/DBH

Rundt tre firedeler av utvekslingsstudentene er jevnt fordelt mellom de store fagfeltene Naturvitenskapelige og tekniske fag, Økonomiske og administrative fag samt Samfunnsfag og juridiske fag. Halvparten reiser ut fra et studieprogram på bachelornivå. Landets største universitet, NTNU, sender ut mer enn hver femte utvekslingsstudent.

Utteksling til Norge – Tyskland på topp

De langt fleste utvekslingsstudentene i Norge i 2025, 85 prosent, kom fra et annet land i Europa. Det tilsvarer nær 10 000 studenter. De aller fleste av disse, nær 9 400 studenter, kom fra EØS-området. Uttvekslingen fra de europeiske samarbeidslandene har doblet seg det siste tiåret, mens utvekslingen fra Panorama-landene er omtrent på 2016-nivå. De øvrige landene utvekslet derimot 25 prosent færre studenter til Norge i 2025 enn ti år tidligere, se Figur 9.6.

Figur 9.6 Uttveksling fra prioriterte land, 2016–2025

Merknad: Uttvekslingsopphold på tre måneder og over.

Kilde: HK-dir/DBH

En av fem innreisende studenter kom i 2025 fra Tyskland, dernest fulgte Frankrike, Nederland, Italia og Spania på listen over de største avsenderlandene. Særlig Italia har hatt sterk vekst det siste tiåret (144 prosent), slik utviklingen har vært også for den utgående mobiliteten. En annen parallell mellom utgående og inngående mobilitet er USAs negative utvikling de siste ti årene. For de amerikanske utvekslingsstudentene har nedgangen vært på 34 prosent i perioden.

NTNU tok imot mer enn hver femte innreisende student i 2025, nær 2 500 utvekslingsstudenter. UiO og UiB mottok begge rundt 1 500 innreisende studenter. Ved NTNU tok 72 prosent av utvekslingsstudentene naturvitenskaplige og tekniske fag. Totalt studerte nær 30 prosent av de innreisende studentene i Norge naturvitenskaplige og tekniske fag. Den nøyaktige andelen kan imidlertid ikke fastslås,

ettersom 17 prosent av utvekslingsstudentene er registrert med uoppgitt fagfelt.³¹ Dette skyldes ulik registreringspraksis hos lærestedene. De aller fleste innreisende studerer på bachelornivå (90 prosent).

Utteksling gjennom Erasmus+

Erasmus+ er EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett, og spiller en sentral rolle i utviklingen av norsk studentmobilitet til europeiske samarbeidsland. Av de 8 200 studentene som reiste på utveksling over tre måneder i 2025, dro halvparten, litt over 4 000 studenter, gjennom Erasmus+. Det er 80 prosent flere enn for ti år siden. I tillegg reiste 600 studenter på studieopphold mellom en og tre måneder gjennom programmet, og nær 1 000 studenter på opphold under en måned, ifølge tall fra Erasmus+. Samlet innebærer dette at rundt 5 600 studenter deltok i utveksling gjennom Erasmus+ i 2025.

Data fra Erasmus+ viser at korttidsmobiliteten fra Norge gjennom programmet har økt markant de siste to årene. For opphold under en måned er veksten på 70 prosent, og for opphold mellom en og tre måneder 61 prosent. Veksten i korte opphold kan ses i sammenheng med endringer i programmet fra og med 2021, med satsning på *Blended Intensive Programmes*, hvor korte fysiske opphold kombineres med digitale elementer.

Den nasjonale strategien for Erasmus+ har som mål at 30 000 studenter reiser på utvekslingsopphold i løpet av inneværende programperiode, 2021–27 (Kunnskapsdepartementet, 2021). Hittil har 21 500 studenter deltatt i utveksling gjennom programmet siden 2021. Dersom vi legger årets tall til grunn for de resterende årene i programperioden, ligger Norge godt an til å nå den nasjonale målsettingen.

Andelen som utvekslet med opphold over tre måneders varighet gjennom Erasmus+ i 2025, utgjorde 1,39 prosent av alle registrerte studenter. Det utgjør en liten økning fra 1,36 prosent året før, på tross av at den totale studentbefolkningen også har økt det siste året.

Av de totalt 11 600 utvekslingsstudentene som hadde et studieopphold i Norge over tre måneder i 2025, kom 80 prosent gjennom Erasmus+. Det tilsvarer i underkant av 9 400 studenter. Hver fjerde innreisende Erasmus+-student kom fra Tyskland. NTNU mottok

³¹ Dette følger av hvordan NUS-kodeverket er innrettet. Innreisende utvekslingsstudenter som er registrert på egne «program» uten definert faglig innhold, skal klassifiseres med NUS-kode 699903 («uoppgitt fagfelt»).

flest, 2 200 studenter, etterfulgt av UiB og UiO, med henholdsvis 1 200 og 1 100 innreisende studenter på opphold over tre måneder. Også blant de utreisende ligger disse tre institusjonene øverst, med om lag henholdsvis 1 000, 700 og 400 studenter på opphold over tre måneder.

Vedleggstabeller:

[V9.1 Utreisende utvekslingsstudenter i Erasmus, antall og andel av totalt antall studenter, per institusjon 2016–25](#)

[V9.2 Norske utvekslingsstudenter i utlandet fordelt per fagfelt 2016–25. Antall og prosent endring siste år](#)

[V9.3 Utreisende utvekslingsstudenter per land 2016–25. Antall og prosent endring siste år](#)

[V9.4 Utreisende utvekslingsstudenter per institusjon 2016–25. Antall og prosent endring siste år](#)

[V9.5 Innreisende utvekslingsstudenter per land 2016–25. Antall og prosent endring siste år](#)

[V9.6 Innreisende utvekslingsstudenter per institusjon 2016–25. Antall og prosent endring siste år](#)

[V9.7 Utreisende og innreisende Erasmusstudenter per institusjon 2025](#)

[V9.8 Uteksaminerte studenter med utveksling, per nivå, 2020–25. Antall og prosent](#)

[V9.9 Uteksaminerte studenter med utveksling, per institusjon, 2020–25. Antall og prosent](#)

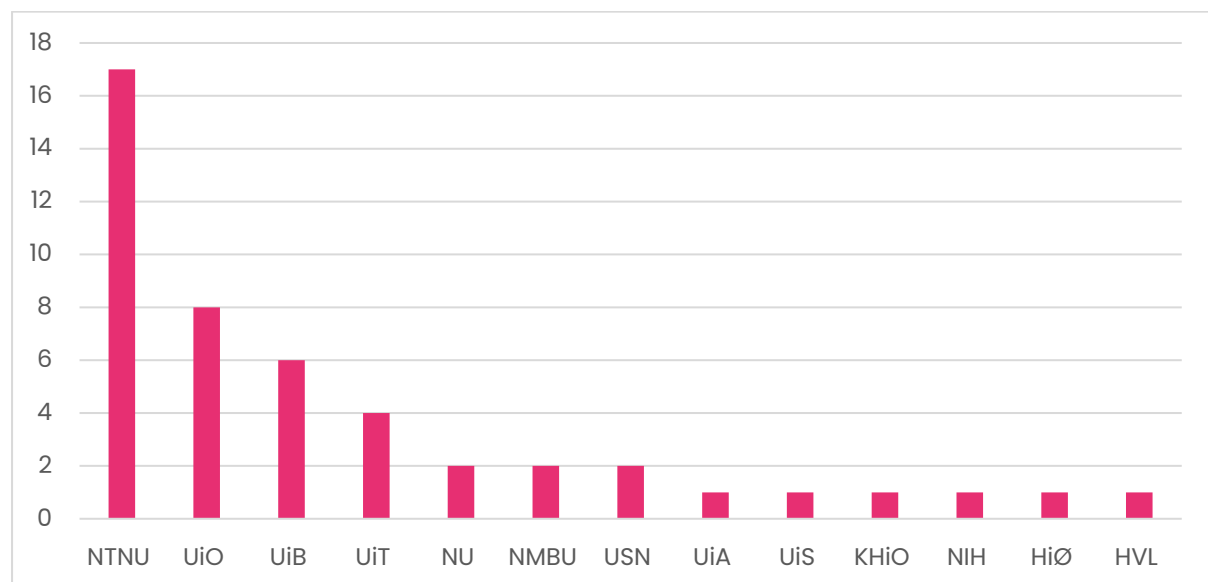
10 Internasjonalt utdanningssamarbeid

Dette kapittelet dekker noen av de mest utbredte tiltakene innenfor institusjonelt utdanningssamarbeid norske læresteder deltar i internasjonalt. Erasmus+ (2021–2027), EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett, er verdens største utdanningsprogram og en viktig arena for norske universiteter og høyskoler.

Samlet hadde universiteter og høyskoler 47 internasjonale fellesgrader i 2025. Antallet har endret seg lite over tid, de siste ti årene har det variert mellom 40 og 52. Figur 10.1 viser at de mest forskningstunge breddeinstitusjonene har flest fellesgrader, og at NTNU skiller seg ut med et forholdsvis høyt antall (17). NTNU er også den eneste institusjonen der antallet har endret seg betydelig de siste ti årene. Fram til 2021 hadde institusjonen 8–9 fellesgrader, deretter har antallet ligget mellom 15 og 17.

En fellesgrad er den mest integrerte formen for internasjonalt utdanningssamarbeid. Dette innebærer at to eller flere institusjoner sammen eier et studieprogram og den tilhørende graden, og at de tar et felles ansvar for faglig innhold, undervisnings- og vurderingsformer, samt kvalitetssikring. Fellesgrader kan i prinsippet etableres både på bachelor-, master- og doktorgradsnivå, men forekommer oftest på masternivå.

Figur 10.1 Antall internasjonale fellesgrader per institusjon, 2025

Merknad: Antall studieprogrammer der det finnes samarbeidsavtale med utenlandsk institusjon om tildeling av fellesgrad.

Kilde: HK-dir/DBH

Erasmus+ er den største arenaen for internasjonalt utdanningssamarbeid for norske institusjoner. Samarbeidstiltak i Erasmus+ omfatter både sentraliserte og desentraliserte tiltak som skal styrke kvalitet, relevans og internasjonalt samarbeid i høyere utdanning og andre utdanningssektorer. De sentraliserte tiltakene, som forvaltes direkte av EU-kommisjonen, inkluderer blant annet fellesgrader gjennom Erasmus Mundus, Europeiske universiteter, Kapasitetsbygging i høyere utdanning og Lærerakademier. De sentraliserte tiltakene retter seg særlig mot større, strategiske og langsiktige partnerskap på europeisk og globalt nivå.

De desentraliserte tiltakene, som forvaltes av nasjonale kontor, omfatter samarbeidsprosjekt i form av Samarbeidspartnerskap og Småskalapartnerskap, hvor institusjoner kan utvikle og dele praksis, metoder og innovasjoner.

Tabellene 10.1 og 10.2 viser norske universiteters og høyskolars deltakelse i henholdsvis sentraliserte og desentraliserte tiltak. I perioden 2021–2025 har 18 norske universiteter og høyskoler deltatt i sentraliserte tiltak. Deltakelsen varierer mye mellom institusjonene, men forskjellene viser i liten grad sammenheng med institusjonenes faglige profil. NTNU, UiO, HVL og INN har alle 10 deltakelser eller mer, mens UiB og UiA ligger lavt med henholdsvis 3 og 4 deltakelser.

Kapasitetsbygging er det tiltaket som har bredest norsk deltakelse, noe som kan ses i sammenheng med sterke tradisjoner for slikt samarbeid ved norske institusjoner.

En analyse fra 2026 viser hvordan universiteter og høyskoler bruker samarbeidet gjennom Erasmus+ til å utvikle eget utdanningstilbud (Jones et al., 2026):

Samarbeidspartnerskap utvikler som regel få tilbud, mens sentraliserte tiltak har kapasitet til å utvikle langt flere og mer omfattende tilbud. Fagmiljøene benytter Erasmus+ både til nyutvikling og til videreutvikling av eksisterende tilbud. Det er særlig mer tradisjonelle formater som pensum og kurs som blir utviklet, mens mer innovative tilbud som Collaborative Online International Learning (COIL) og BIP utvikles relativt sjeldent innenfor rammene av et prosjekt. De aller fleste prosjektene har som ambisjon å utvikle tilbud som integreres inn i institusjonens ordinære fagtilbud.

10.1 Deltakelse i Erasmus+ Sentraliserte tiltak 2021–2025

Institu- sjon	Erasmus Mundus forprosj.	Felles- grader	Kapasitets- bygging	Lærer- akademier	Euro- peiske univer- sitet	Andre tiltak	Totalt
NTNU	2	6	6	2	1	2	19
UiO	1	1	3	1	1	7	14
HVL	2	1	1	3	1	3	11
INN	2	0	3	2	1	2	10
NMBU	0	1	4	0	0	1	6
OsloMet	0	0	3	2	0	0	5
Nord	0	0	1	2	1	1	5
USN	0	0	0	1	1	3	5
NIH	0	0	0	1	0	4	5
UiT	0	0	1	0	1	2	4
UiS	0	1	1	0	1	1	4
UiA	1	0	2	0	1	0	4
UiB	0	0	1	0	1	1	3
NMH	0	0	0	0	1	0	1
NHH	0	0	0	0	1	0	1
HiM	0	0	0	0	0	1	1
BI	0	0	0	0	0	1	1
NLA	0	0	0	1	0	0	1
Totalt	8	10	26	15	12	29	100

Merknad: Sentraliserte tiltak er tiltak administrert av EU-kommisjonen. «Andre tiltak» inneholder Innovasjonsallianser, Jean Monnet, Politikktutvikling, Idrett og COVE.

Kilde: Erasmus+ Dashboard

I alt 22 norske universiteter og høyskoler hadde totalt 183 deltakelser i Samarbeidsprosjekt i perioden 2021–2025.

10.2 Deltakelse i Erasmus+ Samarbeidsprosjekt (Småskalapartnerskap og Samarbeidspartnerskap) 2021–2025

Institusjon	Koordinator	Partner	Totalt
NTNU	10	24	34
HVL	5	20	25
UiS	6	14	20
OsloMet	3	15	18
UiT	2	15	17
UiA	3	8	11
Nord	1	8	9
UiO	3	5	8

INN	2	6	8
USN	3	5	8
UiB	4	3	7
NMBU	2	1	3
HiØ	2	1	3
VID	0	2	2
NIH	0	2	2
HVO	0	2	2
HiM	0	1	1
HGUT	0	1	1
AHO	0	1	1
BAS	0	1	1
DMMH	0	1	1
SH	0	1	1
Totalt	46	137	183

Merknad: Tabellen viser samlet oversikt over deltakelse i samarbeidsprosjekt administrert av HK-dir, i perioden 2021–2025.

Kilde: Erasmus+ Dashboard

Vedleggstabeller:

[V10.1 Antall internasjonale fellesgrader per institusjon 2016–25](#)

11 Gradsstudenter til og fra Norge

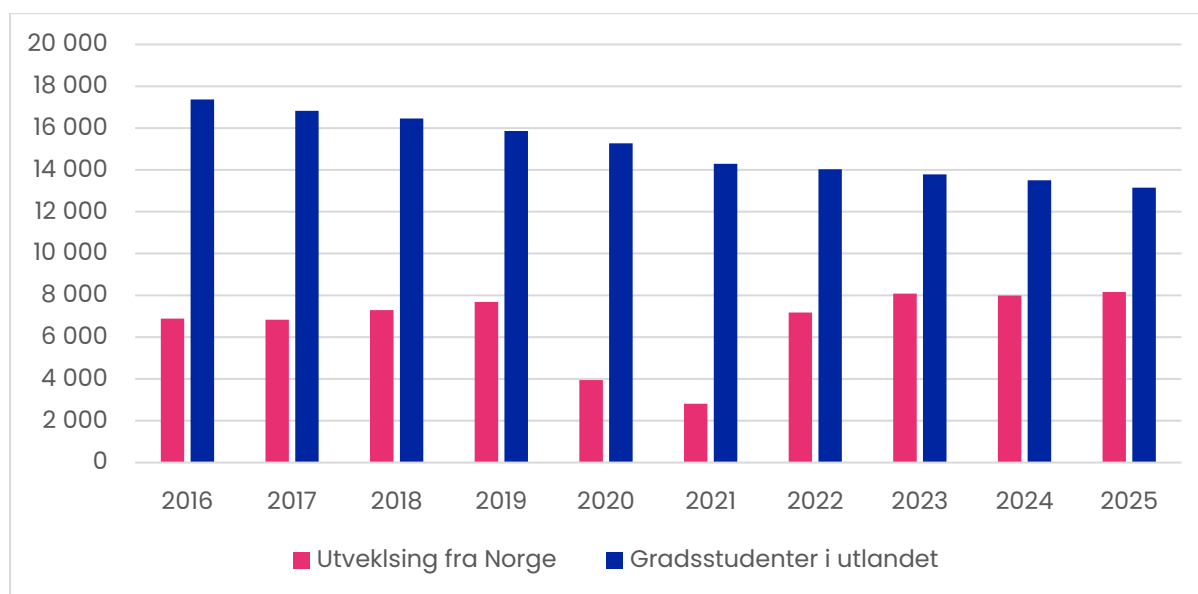
Kapittelet omtaler internasjonale studenter som kommer til Norge for å ta en akademisk grad, og norske studenter som tar en hel grad i utlandet. Statistikken viser omfanget av slik gradsmobilitet, hvilke land studentene reiser til og fra, samt hvordan de er fordelt på ulike fagområder.

Gradsstudenter i utlandet – nedgangen vedvarer

I studieåret 2024–25 var det 13 150 gradsstudenter fra Norge i utlandet. Antallet er 25 prosent lavere enn i 2015–16, som var et historisk toppår med omkring 17 400 gradsstudenter i utlandet. Antallet i 2025 var det laveste siden 2009, og representerer også en tydelig nedgang fra foregående studieår. Til sammenlikning økte tallet på gradsstudenter ved norske universiteter og høyskoler med 15 prosent fra 2016 til 2025.

Figur 11.1 viser hvordan utveksling med unntak for pandemiårene har steget svakt, samtidig som stadig færre velger gradsstudier i utlandet.

Figur 11.1 Antall gradsstudenter og utvekslingsstudenter fra Norge, 2016–2025

Merknad: For gradsstudenter angir årstallet det siste kalenderåret i studieåret

Kilde: Statens lånekasse og HK-dir/DBH

Flest gradsstudenter i utlandet finner vi innenfor medisin og økonomisk-administrative utdanninger. Begge hadde i underkant av 3 000 gradsstudenter i 2024–25, se 11.1. De fleste større fagretningene har hatt nedgang i antall studenter de siste ti årene, men i varierende grad. Medisin, der tallet på studieplasser i Norge er

langt lavere enn etterspørselen, har hatt relativt svak nedgang med 10 prosent siden 2015–16.

Innenfor økonomisk-administrative utdanninger supplerer gradsstudier i utlandet et bredt og voksende tilbud i Norge. Innenfor dette fagområdet sank tallet på gradsstudenter i utlandet fram mot pandemien, og gikk ytterligere noe ned under pandemien. De siste årene har antallet vokst, og i 2024–25 var det omtrent på nivå med året før pandemien. Dermed vokser disse utdanningene både i Norge og blant norske gradsstudenter i utlandet.

Den største nedgangen finner vi i humanistiske fag. Nedgangen følger utviklingen i tilsvarende fag i Norge, men er sterkere. Antall gradsstudenter i utlandet på dette fagfeltet ble halvert fra 2015–16 til 2024–25. Videre er psykologi blant fagretningene med størst nedgang. Her har tallet på gradsstudenter falt med nesten 40 prosent de siste ti årene.

To av fagretningene i tabellen hadde flere studenter i 2024–2025 enn i 2015–2016, odontologi og IKT. Tallet på studenter i IKT-utdanninger har økt sterkt også i Norge i løpet av perioden.

11.1 Gradsstudenter i utlandet per fagretning³². Antall

Fagretning	2015 -16	2016 -17	2017 -18	2018 -19	2019 -20	2020 -21	2021 -22	2022 -23	2023 -24	2024 -25
Medisin	3313	3276	3157	3096	3062	3064	3028	2961	2940	2974
Økonomisk-administrative utdanninger	3679	3436	3274	3048	2842	2642	2656	2649	2760	2910
Samfunnsfag	1 346	1 372	1 362	1 307	1 266	1 179	1 250	1 196	1 129	1 040
Psykologi	1058	996	944	954	967	922	834	793	706	656
Ingeniørfag	808	818	798	773	709	600	564	574	548	620
Realfag	603	639	723	729	732	730	684	637	581	520
Bildende kunst, kunsthåndverk	654	557	485	486	465	422	432	430	443	433
Humanistfag	850	780	763	723	679	607	524	514	450	430
Odontologi	289	285	272	283	302	315	323	352	353	352
IKT	198	231	246	288	306	329	332	338	337	347
Veterinærmed.	436	419	412	410	392	391	381	372	353	321

Kilde: Statens lånekasse

³² Fagretning er inndelingen Lånekassen bruker. Den er forskjellig fra det som er brukt ellers i rapporten.

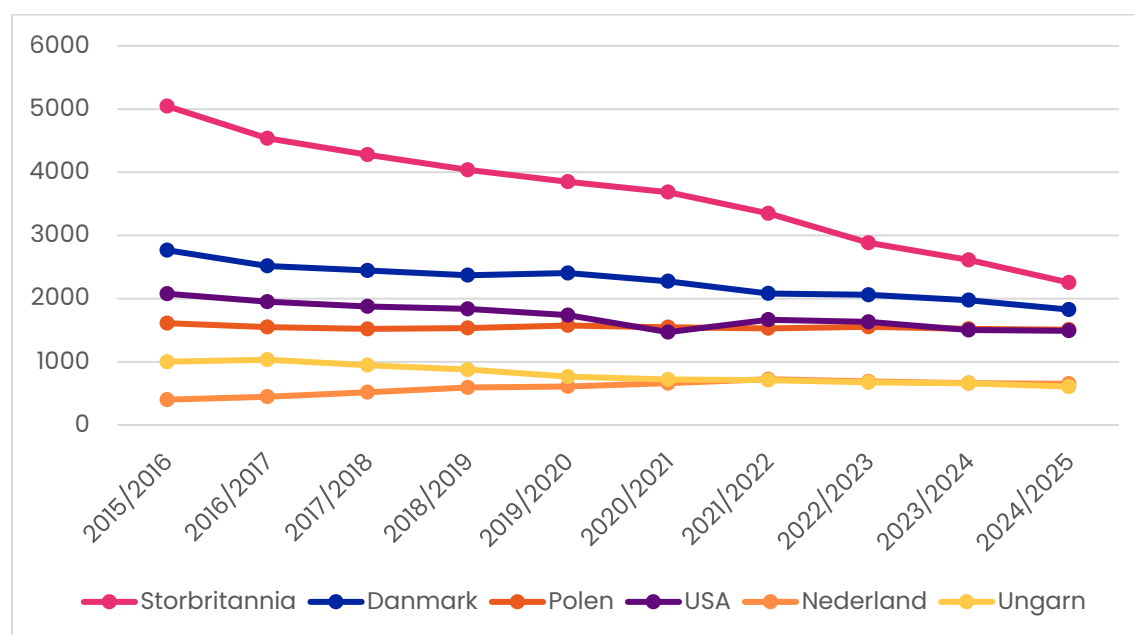
Storbritannia fortsetter nedgangen

Den største endringen i gradsmobiliteten til utlandet de siste ti årene er den sterke og vedvarende nedgangen for Storbritannia, se Figur 11.2. Tallet på gradsstudenter til Storbritannia er mer enn halvert sammenliknet med 2015–16, og nedgangen for Storbritannia alene utgjør to tredeler av samlet nedgang. Også de to andre store engelskspråklige destinasjonene, USA og Australia, har hatt betydelig nedgang i perioden, med henholdsvis 28 og 34 prosent. Som tidligere var Danmark i 2024–25 landet med nest flest gradsstudenter fra Norge. Også for Danmark har imidlertid tallet på gradsstudenter falt jevnt de siste ti årene.

I enkelte europeiske land øker antallet gradsstudenter fra Norge. Dette gjelder blant annet Spania, Italia og Portugal, som er land der det også har vært en økning i antallet norske utvekslingsstudenter. For Italia og Portugal er de absolutte tallene imidlertid fortsatt relativt lave, med færre enn 400 norske gradsstudenter totalt. Nederland har hatt jevn vekst de siste ti årene, og er med 654 norske gradsstudenter i 2025 det femte største studielandet.

Som tidligere er listen over norske gradsstudenters studieland preget av det store innslaget av medisinstudenter i land i Sentral- og Øst-Europa. Polen har over tid vært blant landene med flest norske gradsstudenter. Det samme har Ungarn, men her har antallet sunket tydelig de siste årene.

I tråd med Panoramastrategien (2021–2027) ønsker norske myndigheter å styrke båndene med prioriterte land utenfor Europa i høyere utdanning (se kapittel 9). Fra studieåret 2022/2023 ble det innført et rekrutteringsstipend for studenter som tar hele eller deler av utdannelsen i Brasil, India, Japan, Kina, Sør-Afrika eller Sør-Korea. Antall gradsstudenter til disse landene er lavt – færre enn eller omkring ti for India, Brasil og Sør-Afrika, mellom 20 og 40 fra Kina og Japan og nesten 60 for Sør-Korea. Det er foreløpig ingen tegn til at norske studenter velger å ta utdanningen i disse landene.

Figur 11.2 Gradsstudenter i utlandet 2015/2016–2024/2025, mest populære land per 2024/2025

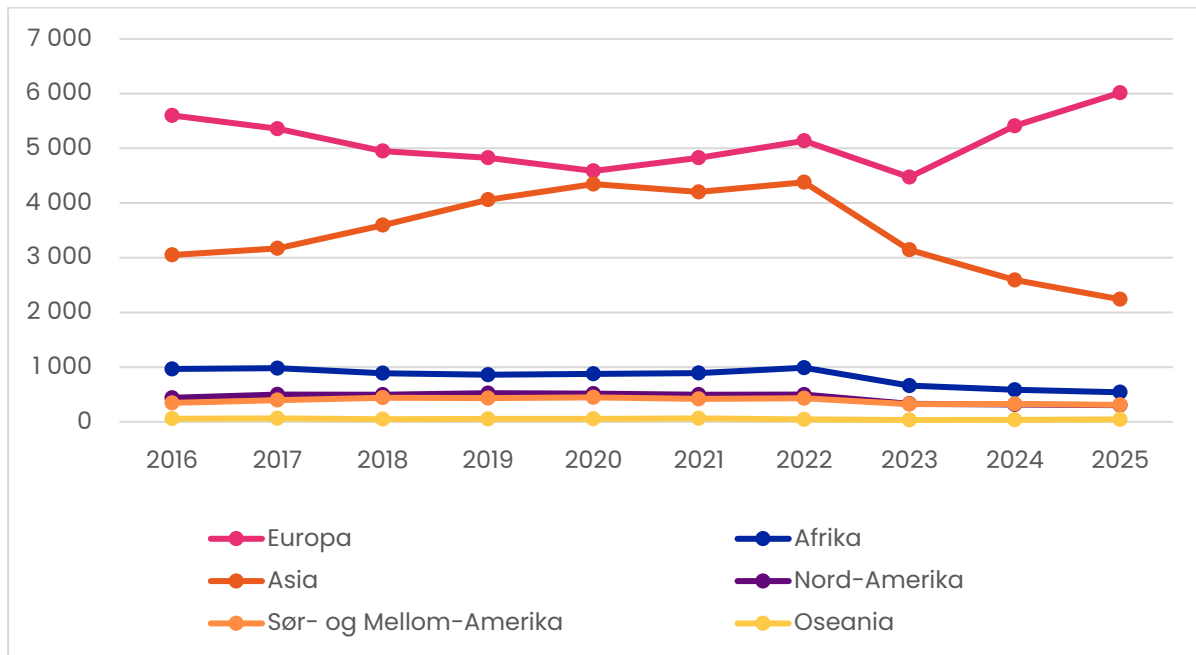
Merknad: Årstall angir siste kalenderår i studieåret

Kilde: Statens lånekasse

Færre internasjonale studenter i Norge

I 2025 var det 9 460 internasjonale gradsstudenter i Norge ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå. 64 prosent av disse kom fra ulike land i Europa og 24 prosent fra Asia. Dette går fram av Figur 11.3, som viser landbakgrunnen til de internasjonale gradsstudentene i Norge fordelt på verdensdeler. Utviklingen i antall internasjonale studenter i Norge de siste ti årene kjennetegnes av et stabilt nivå og svak økning fram mot toppåret 2022, etterfulgt av et markant fall i 2023. De siste to årene har antallet økt gradvis igjen. Allikevel er det om lag 2 000 færre internasjonale gradsstudenter i Norge i 2025 sammenlignet med 2022.

Nedgangen kan i stor grad ses i sammenheng med innføringen av studieavgifter for studenter fra land utenfor EU/EØS høsten 2023. De to påfølgende årene har det særlig vært økt tilstrømming av gradsstudenter fra Europa, etter et gradvis fall i denne gruppen fram mot 2020. For studenter fra Asia er trenden motsatt, med god økning fram mot 2020 og et markant fall fra og med 2023. Mens det var 400 flere gradsstudenter fra europeiske land i Norge i 2025 enn ti år tidligere, var det 800 færre fra Asia og 400 færre fra Afrika i 2025 sammenlignet med i 2016.

Figur 11.3 Internasjonale studenter i Norge fordelt på verdensdel, 2016–2025

Kilde: Statistisk sentralbyrå, utdanningsstatistikk

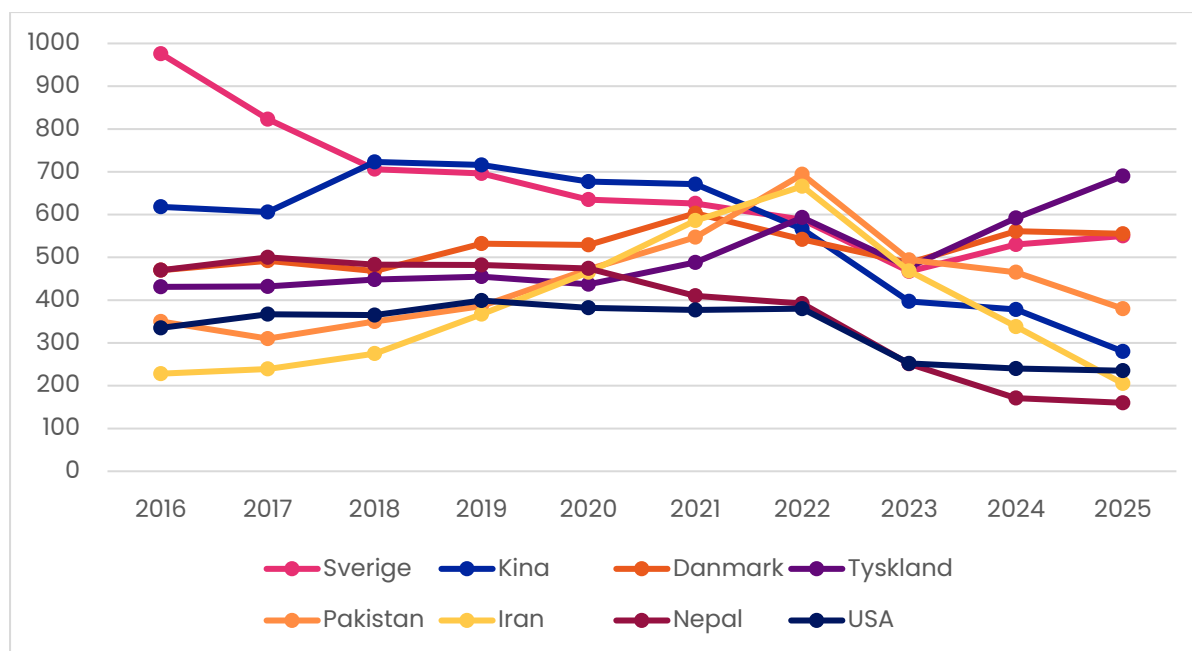
Store endringer i landbakgrunn

Figur 11.4 viser utviklingen for landene som de ti siste årene sammenlagt har hatt flest internasjonale gradsstudenter i Norge. I 2025 kom det flest studenter fra Tyskland (690 studenter). Det er 60 prosent flere enn for ti år siden. Derneft kom det flest fra Ukraina (600), Danmark og Sverige (begge 550). De siste ti årene det vært en markant nedgang i antallet studenter fra Nepal (66 prosent), Kina (55 prosent), Sverige (44 prosent) og USA (30 prosent), mens det var en tydelig økning i studenter fra Iran og Pakistan først i perioden, etterfulgt av et markant fall i studenter fra disse landene de siste tre årene.

Selv om innføringen av studieavgift trolig forklarer en stor del av endringen i landsammensetningen blant de internasjonale studentene, kan mobilitetsmønstrene også påvirkes av andre forhold, for eksempel geopolitisk spenning og økonomisk ustabilitet. I tillegg har definisjonsmessige avgrensninger i statistikken betydning. Tallene er utarbeidet av Statistisk sentralbyrå på grunnlag av OECDs definisjon av internasjonale studenter. Denne omfatter i prinsippet alle individer som har krysset landegrensene for å studere, unntatt utvekslingsstudenter. I praksis omfatter statistikken imidlertid langt flere individer enn kun de som skal regnes som internasjonale studenter i OECDs forstand. Dette gjelder blant annet personer som opprinnelig har kommet til Norge som arbeidsinnvandrere, flyktninger, asylsøkere eller

familiegjennforente, men som senere har begynt å studere. At krigsrammede Ukraina nå er det nest største opprinnelseslandet blant internasjonale studenter i Norge, illustrerer dette. Siden Russlands invasjon av Ukraina i februar 2022 har antallet ukrainske gradsstudenter i Norge mer enn seksdoblet seg. Langt de fleste av disse er flyktninger, ikke personer som primært har kommet for å studere.

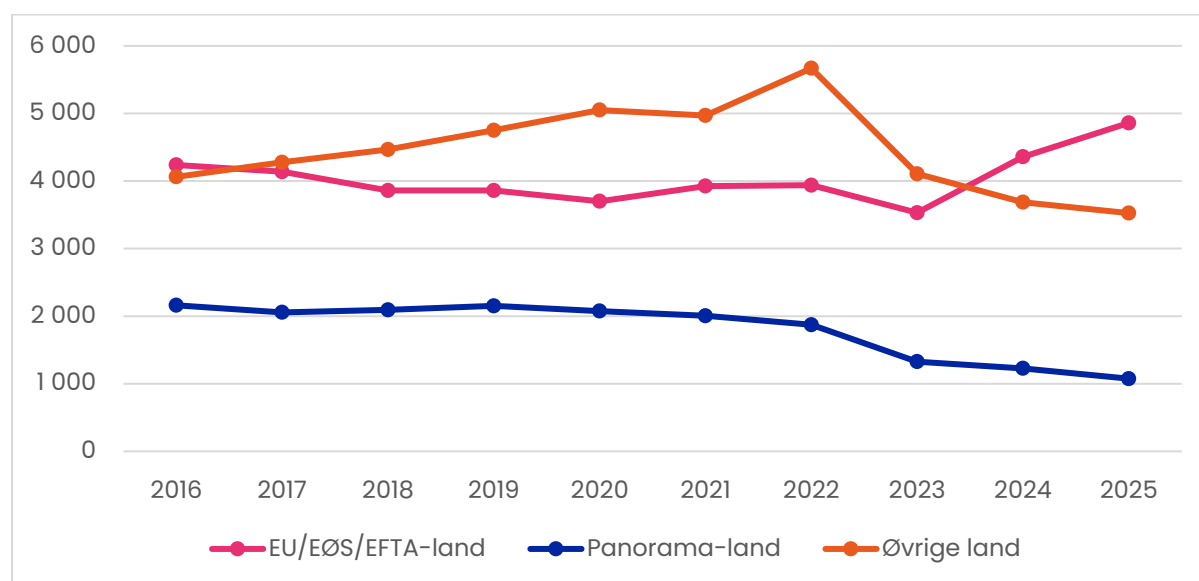
Figur 11.4 Internasjonale studenter i Norge. Åtte største opprinnelsesland, 2016–2025

Kilde: Statistisk sentralbyrå, utdanningsstatistikk

Figur 11.5 viser utviklingen de siste ti årene i antall internasjonale gradsstudenter fra land som norske myndigheter har prioritert innen kunnskapssamarbeid: EU- og Panoramalandene (se kapittel 9). Det siste året har antallet gradsstudenter fra EU/EØS/EFTA økt med 11 prosent, mens Panoramalandene har 15 prosent færre gradsstudenter i Norge i 2025 enn året før. De øvrige landene hadde 4 prosent færre studenter i Norge i 2025 enn ett år tidligere.

Totalt har gruppen av Panoramaland hatt en nedgang på 43 prosent siden 2022, som var det siste året før innføring av studieavgift for studenter utenfor det europeiske samarbeidet. For de siste ti årene sett under ett, er nedgangen på 50 prosent. Innføringen av studieavgift for tredjelandsstudenter ser ut til å ha forsterket en allerede nedadgående trend i antallet gradsstudenter fra disse landene. For de øvrige landene, altså land som ikke er prioritert i kunnskapssamarbeid, er nedgangen på 38 prosent siden 2022. Det er et tydelig skifte sammenlignet med årene 2016–2022, da tilstrømmingen av studenter fra disse landene steg med 40 prosent.

Figur 11.5 Internasjonale studenter i Norge fordelt på prioriterte samarbeidsland, 2016–2025

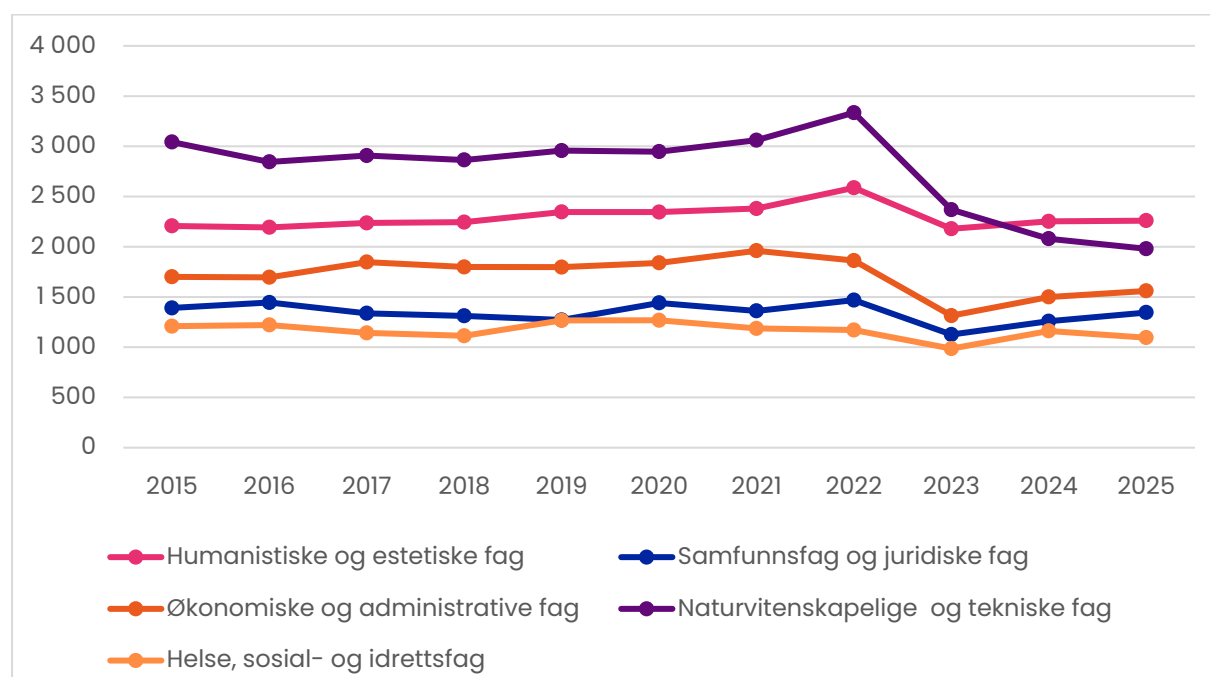
Kilde: Statistisk sentralbyrå, utdanningsstatistikk

Studieavgift og skifte i fagprofil

Høsten 2025 betalte om lag 800 studenter fra land utenfor EU/EØS studieavgift i Norge. Det er en økning på 17 prosent siden året før og 74 prosent siden avgiften ble innført høsten 2023.³³ Halvparten av disse studerte ved private læresteder i 2025. Bl huser 70 prosent av studentene i denne gruppen, noe som bidrar til at økonomi og administrasjon er det største fagfeltet blant studenter med studieavgift. Mange i denne gruppen tar også utdanning innenfor Humanistiske og estetiske fag ved private læresteder med kristent verdigrunnlag. Særlig gjelder dette HLT, som har i overkant av 60 betalingsstudenter på bachelorprogrammer innen religion.

For internasjonale gradsstudenter samlet sett har Humanistiske og estetiske fag vært det største fagfeltet de siste to årene, se Figur 11.6. Dette representerer et skifte fra tidligere år, da Naturvitenskapelige og tekniske fag var det største fagfeltet. Antallet internasjonale gradsstudenter i Naturvitenskapelige og tekniske fag har gått ned med 41 prosent fra 2022 til 2025.

³³ https://dbh.hkdir.no/tall-og-statistikk/statistikk-meny/studenter/statistikk-side/3.12/param?visningId=111&visKode=false&admdebug=false&columns=arstall&hier=instkode%219%21land&formel=186&index=1&sti=¶m=semester%3D3%219%21dep_id%3D1&binInst=1101

Figur 11.6 Internasjonale studenter i Norge per fagfelt, 2016–2025

Kilde: Statistisk sentralbyrå, utdanningsstatistikk

Den markante nedgangen i tallet på internasjonale studenter de siste årene har kun foregått innenfor masterutdanninger. Samlet er nedgangen blant internasjonale masterstudenter 40 prosent siden 2022. På bachelornivå har det derimot vært en økning på 16 prosent i samme periode.

En spørreundersøkelse utført av Ideas2evidence for HK-dir i 2025 (Jones & Høgestøl, 2025) viser at de internasjonale gradsstudentene i Norge gjennomgående rapporterer om høy faglig innsats og tilfredshet med studiene i Norge, og mange uttrykker ønske om å bli værende i Norge etter fullført utdanning. Andelen som ønsker å bli etter endt utdanning, er høyere blant studenter fra tredjeland (82 prosent) enn blant studenter fra EU/EØS (68 prosent), og høyest blant studenter innenfor Naturvitenskapelige og tekniske fag, samt Helse-, sosial- og idrettsfag (om lag 80 prosent for begge). 70 prosent av de som vurderer å bli er masterstudenter, og andelen er noe høyere blant gradsstudenter med studieavgift (84 prosent) enn øvrige (75 prosent).

Vedleggstabeller:

[V11.1 Internasjonale gradsstudenter i Norge, per land 2016–25, per utdanningsnivå](#)

[V11.2 Internasjonale gradsstudenter i Norge, per fagfelt 2016–25, per utdanningsnivå](#)

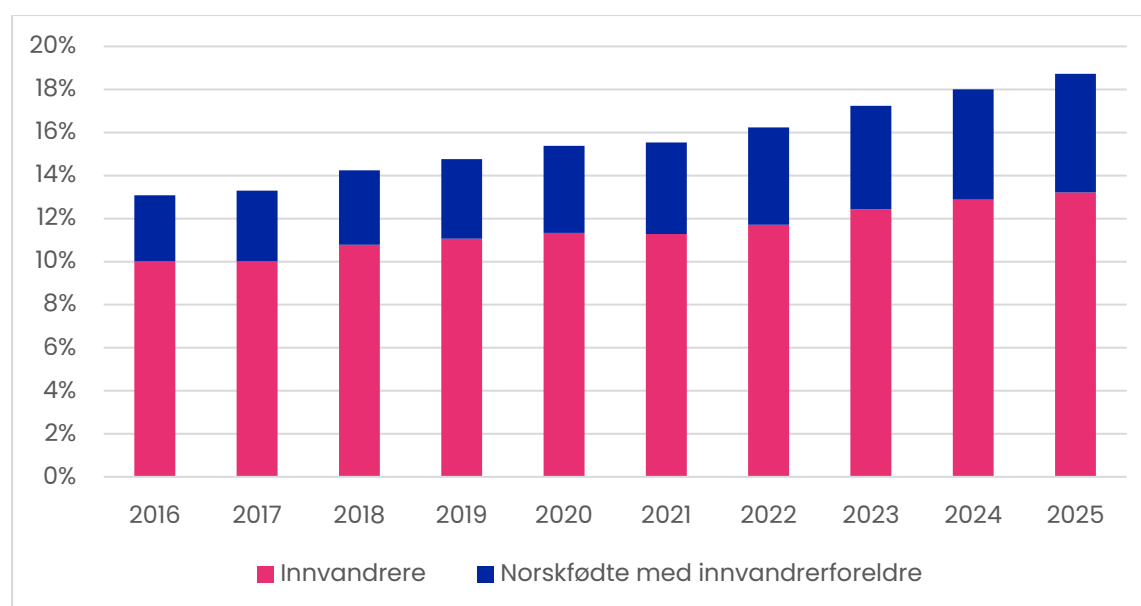
[V11.3 Internasjonale gradsstudenter i Norge, per institusjon 2016–25, per utdanningsnivå](#)

12 Studenter etter innvandringsbakgrunn

Kapittelet viser studenter med innvandringsbakgrunn i høyere utdanning, samlet og fordelt på de største fagfeltene og på enkelte utdanninger. Studenter med innvandrerbakgrunn omfatter to atskilte grupper, både personer som selv har innvandret og barn av innvandrede foreldre.

Andelen studenter med innvandrerbakgrunn³⁴ fortsetter å øke, og er i 2025 oppe i 18,7 prosent (Figur 12.1).³⁵ Andelen studenter som selv har innvandret, har økt fra 10 til 13,2 prosent i løpet av de siste ti årene, mens andelen norskfødte med innvandrerforeldre har økt fra 3,1 til 5,5 prosent. Et klart flertall har bakgrunn fra landgruppe 2.³⁶ Dette gjelder to tredeler av innvandrerne og over 90 prosent av de norskfødte med innvandrerforeldre.

Figur 12.1 Andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre av norske studenter 2016–2025

Merknad: Innvandrere er personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre. Norskfødte med innvandrerforeldre: Personer som er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

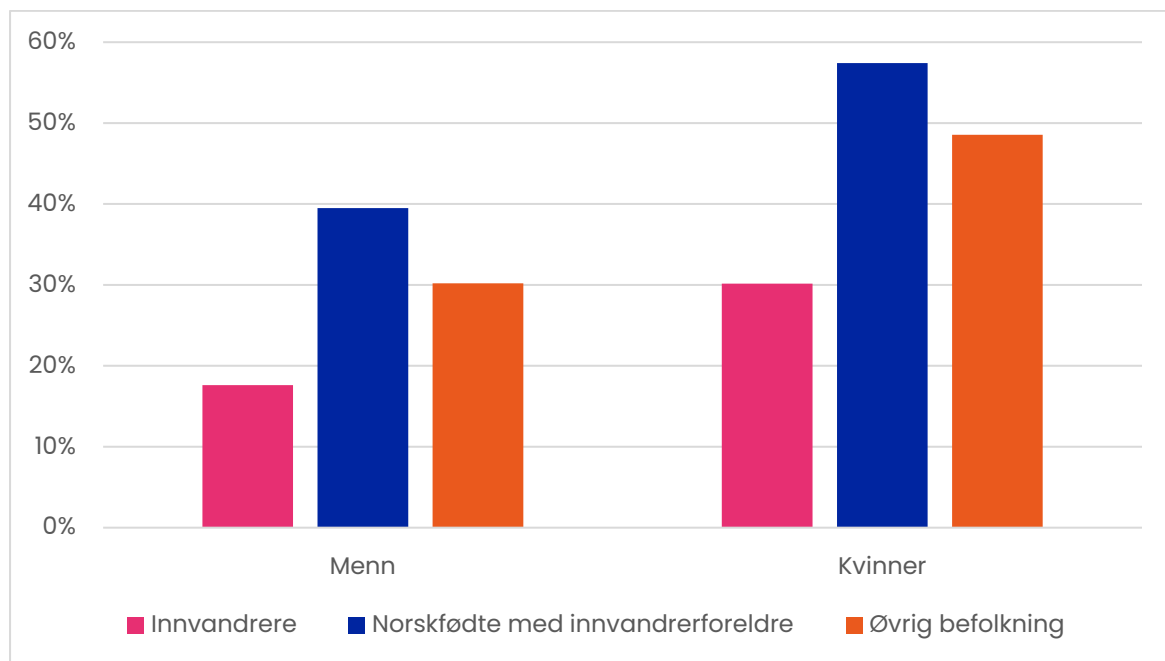
³⁴ Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

³⁵ Det er oppdaget en feil i tallmaterialet som ble brukt i fjorårets tilstandsrapport, noe som førte til en underrapportering av antallet innvandrere i 2024. Dette er korrigert i årets rapport.

³⁶ Omfatter land i Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand og Europa utenom EU/EØS/EFTA.

Norskfødte med innvandrerforeldre har høyere studietilbøyelighet enn både innvandrere og den øvrige befolkningen (Figur 12.2). 57 prosent av alle norskfødte kvinner med innvandrerforeldre i alderen 19–24 år studerer ved et universitet eller en høyskole. Den tilsvarende andelen blant kvinner i samme aldersgruppe som selv har innvandret, er 30 prosent, mens den er 49 prosent for den øvrige befolkningen. Blant menn i samme aldersgruppe er det en langt lavere andel som studerer, men mønsteret er det samme. Den laveste andelen studenter i aldersgruppen 19 til 24 år finner vi blant mannlige innvandrere, der andelen er 18 prosent.

Figur 12.2 Andel studenter blant personer i alderen 19–24 etter kjønn og innvandringskategori, 2025

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Det høyeste antallet studenter med innvandrerbakgrunn finner vi på Helse-, sosial-, og idrettsfag, med litt under 13 000 (Figur 12.3). Omtrent 9 500 av disse har selv innvandret, mens rundt 3 500 er norskfødte med innvandrerforeldre. Til sammen utgjør disse gruppene 20 prosent av studentene på fagfeltet. Bachelorutdanningen i sykepleie er den enkeltutdanningen med det klart høyeste antallet studenter med innvandrerbakgrunn, med 3 000 innvandrere og mer enn 800 norskfødte med innvandrerforeldre. Også på barnehagelærerutdanningen er det mange studenter med innvandrerbakgrunn. Her er antallet innvandrere noe under 900, mens rundt 200 er norskfødte med innvandrerforeldre.

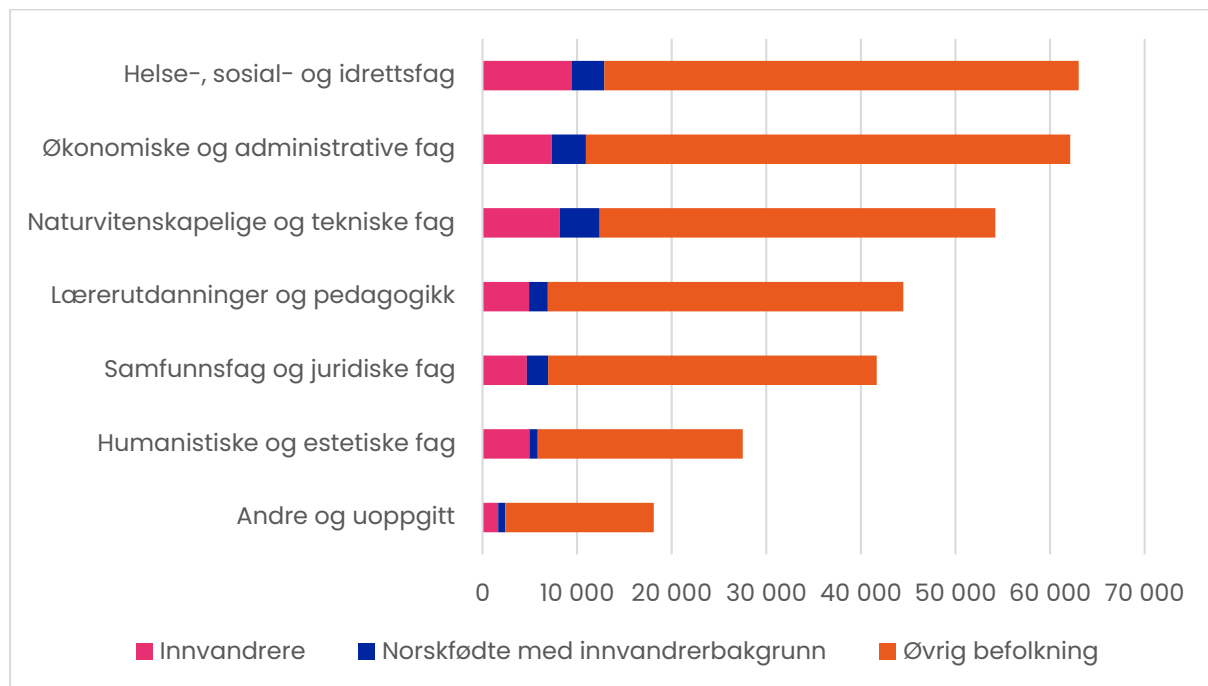
Den høyeste *andelen* studenter med innvandrerbakgrunn finner vi på Naturvitenskapelige og tekniske fag, med 23 prosent. Antallet her er litt over 12 000,

fordelt på 8 000 som selv har innvandret og 4 000 norskfødte med innvandrerforeldre. Av disse går til sammen rundt 2 000 innvandrere og 1 500 norskfødte med innvandrerforeldre på fire store bachelorutdanninger innen data og IT.³⁷

På Økonomiske og administrative fag er antallet studenter med innvandrerbakgrunn til sammen rundt 11 000. Om lag 1 700 innvandrere og 1 000 norskfødte med innvandrerbakgrunn er registrert på den største enkeltutdanningen på dette fagfeltet, nemlig bachelorutdanning i økonomi og administrasjon.

På Humanistiske og estetiske fag, Lærerutdanninger og pedagogikk og Samfunnsfag og juridiske fag ligger antallet studenter med innvandrerbakgrunn mellom 5 800 og 6 900. Den høyeste andelen som selv har innvandret, finnes på Humanistiske og estetiske fag, med 18 prosent, men her er det til gjengjeld få norskfødte med innvandrerforeldre.

Figur 12.3 Studenter etter fagfelt og innvandrerkategori, 2025

Kilde: Statistisk sentralbyrå

³⁷ Disse fire bachelorutdanningene er dataingeniør, informasjons- og kommunikasjonsteknologi, informatikk og cyber security.

Vedleggstabeller:

[V12.1 Studenter etter lærested, innvandringskategori og landbakgrunn. 2025](#)

[V12.2 Studenter på enkeltutdanninger etter innvandringskategori. Antall. 2025](#)

[V12.3 Studenter registrert bosatt i Norge etter innvandringskategori, kjønn og alder 2025. Antall og prosent](#)

[V12.4 Studenter i høyere utdanning i Norge etter fagfelt, innvandringskategori og landbakgrunn 2025. Antall og prosent](#)

13 Språk

Dette kapittelet handler om bruken av norsk og andre språk i høyere utdanning. Kapittelet presenterer statistikk om planlagt undervisningsspråk på emnenivå og språkbruk i masteroppgaver.

Statistikken om undervisningsspråk er basert på planlagt undervisningsspråk per emne. Det registreres ikke informasjon om hvilket språk som faktisk blir benyttet i undervisningen. For en del emner mangler det også opplysninger om planlagt undervisningsspråk, ettersom det ikke er obligatorisk å registrere dette. En tidligere kartlegging viste at i underkant av 40 prosent av emnene mangler slik informasjon. Statistikken gir likevel en indikasjon på utviklingen i språkbruk i undervisningen over tid.

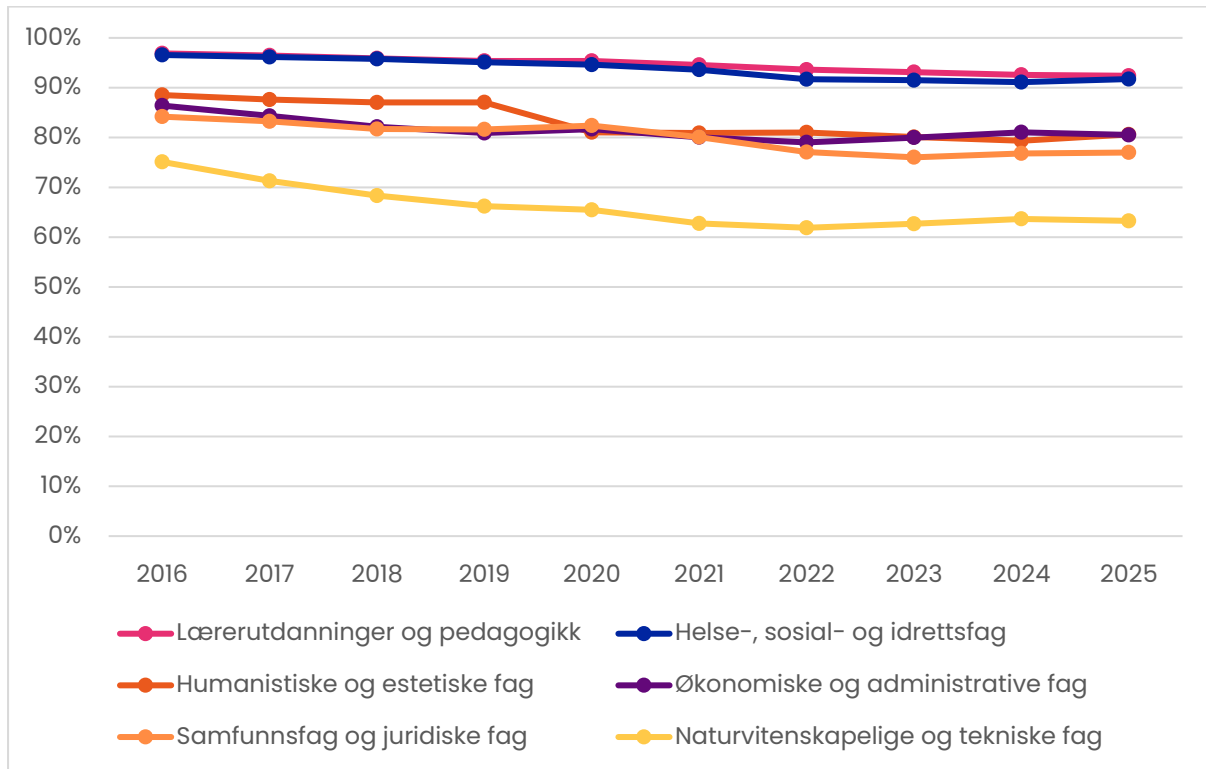
Emner innen språkutdanning er utelatt fra statistikken. Det er derfor rimelig å legge til grunn at andre undervisningsspråk enn norsk i hovedsak er engelsk.

Figur 13.1 viser andelen studenter på emner med norsk som planlagt undervisningsspråk. Samlet sett var 78 prosent av studentene i 2025 på emner der norsk var planlagt undervisningsspråk. Andelen har vært stabil de siste tre årene, men har gått ned i et lengre tidsperspektiv. I 2016 var andelen 86 prosent.

Samtidig er det betydelige forskjeller mellom fagfelt. Lærerutdanning og pedagogikk og Helse-, sosial- og idrettsfag har begge en andel på over 90 prosent, mens andelen er 63 prosent innen Naturvitenskapelige og tekniske fag. Dette fagfeltet har også hatt den største nedgangen i andelen med norsk undervisningsspråk de siste ti årene, selv om tendensen har vært den samme for alle fagområdene.

Det at det tilbys emner på engelsk i alle fagfelt, er en viktig forutsetning for å nå målene om studentutveksling og internasjonalisering i høyere utdanning.

Figur 13.1 Andel studenter på emner der planlagt undervisningsspråk var norsk, per fagfelt, 2016–2025

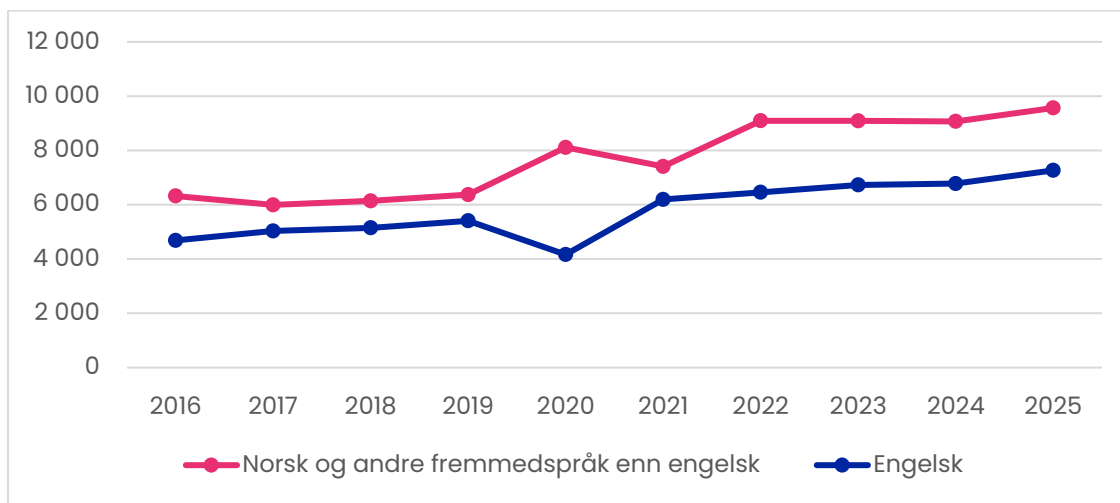

Merknad: Antall emner der undervisningsspråket er henholdsvis norsk og ulikt norsk. Tallene viser kun emner der det finnes eksamensresultater for gitt år. Emner innen språkutdanning (NUS-faggruppe 11) og emner med ukjent undervisningsspråk er utelatt. Emner på nivåene forskerutdanning (FU) og videregående skoles nivå (VS) teller ikke med.

Kilde: HK-dir/DBH

Data fra Norsk vitenarkiv (NVA) gir et godt grunnlag for å analysere språk i masteroppgaver. Språkfordelingen har vært relativt stabil de siste ti årene. Både i 2016 og i 2025 var 43 prosent av masteroppgavene skrevet på engelsk, mens 57 prosent var skrevet på norsk eller, i svært få tilfeller, på andre språk.

For pandemiåret 2020 avviker tallene fra både foregående og påfølgende år, uten at vi kan forklare hva det skyldes. I 2022 kom en klar økning i tallet på masteroppgaver på norsk, noe som sammenfaller med uteksaminering av det første kullet fra femårige lærerutdanninger.

Figur 13.2 Antall masteroppgaver fordelt på språk, 2016–2025

Kilde: Sikt, Nasjonalt vitenarkiv (NVA)

Vedleggstabeller:

[V13.1 Planlagt undervisningsspråk i emner per fagområde 2016–25. Antall emner](#)

[V13.2 Planlagt undervisningsspråk i emner per fagområde 2016–25. Antall studenter](#)

[V13.3 Undervisningsspråk i emner på bachelornivå per institusjon 2016–25. Antall og endring siste år](#)

[V13.4 Undervisningsspråk i emner på masternivå per institusjon 2016–25. Antall og endring siste år](#)

[V13.5 Undervisningsspråk i emner på bachelornivå per institusjon 2016–25. Prosent](#)

[V13.6 Undervisningsspråk i emner på masternivå per institusjon 2016–25. Prosent](#)

14 Forskerutdanning

Forskerutdanningen utgjør en viktig del av rekrutteringsgrunnlaget for norsk forskning, høyere utdanning og samfunnsutvikling. Kapittelet inneholder statistikk om avlagte doktorgrader fordelt på fagområder, institusjoner og doktorandenes geografiske bakgrunn. I tillegg vises utviklingen i nye doktorgradsavtaler ved universiteter og høyskoler.

Flere avlagte doktorgrader – færre nye doktorgradsavtaler

2025 var andre år på rad med et rekordhøyt antall avlagte doktorgrader. I 2025 ble det avlagt 1 878 doktorgrader. Figur 14.1 viser en relativt jevn økning, men med pause i veksten i perioden 2021–2023. Utviklingen ville trolig vært jevnere uten Covid-19-pandemien, med de store konsekvensene den hadde (Solberg et al., 2021).

I 2025 ble 53 prosent av doktorgradene avlagt av kvinner. Kjønnbalansen har vært relativt stabil de siste årene, med et svakt flertall av kvinner. Over hele tiårsperioden ser vi likevel en endring. I 2016 var det fortsatt noen flere menn enn kvinner som avla doktorgrad. Tall fra Eurostat for 2022 viser at kjønnsfordelingen i Norge var omtrent den samme for de nordiske landene. Sverige hadde imidlertid et flertall av menn med 53 prosent. For EU-landene samlet var menn i flertall med 52 prosent (Eurostat, 2026).

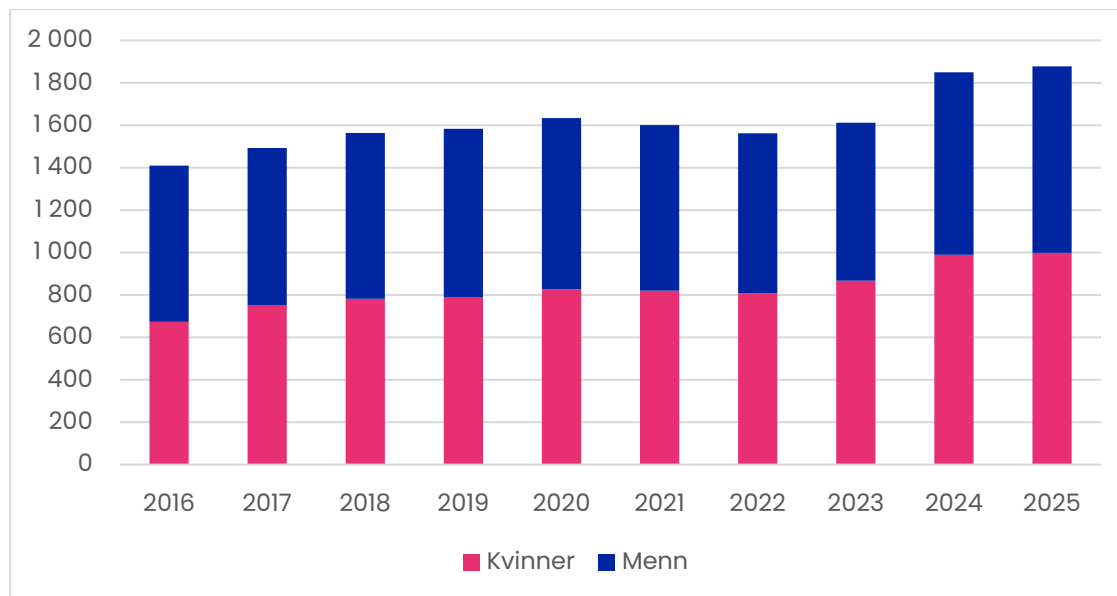
Mens antallet avlagte doktorgrader øker, har antallet nye doktorgradsavtaler gått ned de siste årene, se Figur 14.2. Antallet nye avtaler økte relativt jevnt fram mot 2021, men deretter har trenden snudd. Sammenliknet med toppåret 2021 var antallet nye doktorgradsavtaler 21 prosent lavere i 2024. Antallet var også lavere enn i 2015, og dermed det laveste antallet de siste ti årene. Nedgangen i nye avtaler vil vises igjen i antall avlagte grader i årene som kommer.

Foreløpig har ikke nedgangen i antall nye doktorgradsavtaler ført til noen stor nedgang i det totale antallet personer som er i doktorgradsutdanning samlet, se Figur 14.2. Antallet økte betydelig hvert år fram mot 2022, men har deretter vært relativt stabilt omkring 12 000. 2024 var det første året med nedgang, men reduksjonen var marginal.

På grunn av rapporteringspraksis er tallene for inngåtte avtaler i 2025 ikke komplette, så vi kan foreløpig ikke si med sikkerhet om utviklingen fortsetter i 2025. Tallene for vårsemesteret kan imidlertid tyde på videre nedgang. Antall nye doktorgradsavtaler våren 2025 (665) er lavere enn våren 2024, og det laveste nivået siden 2012.

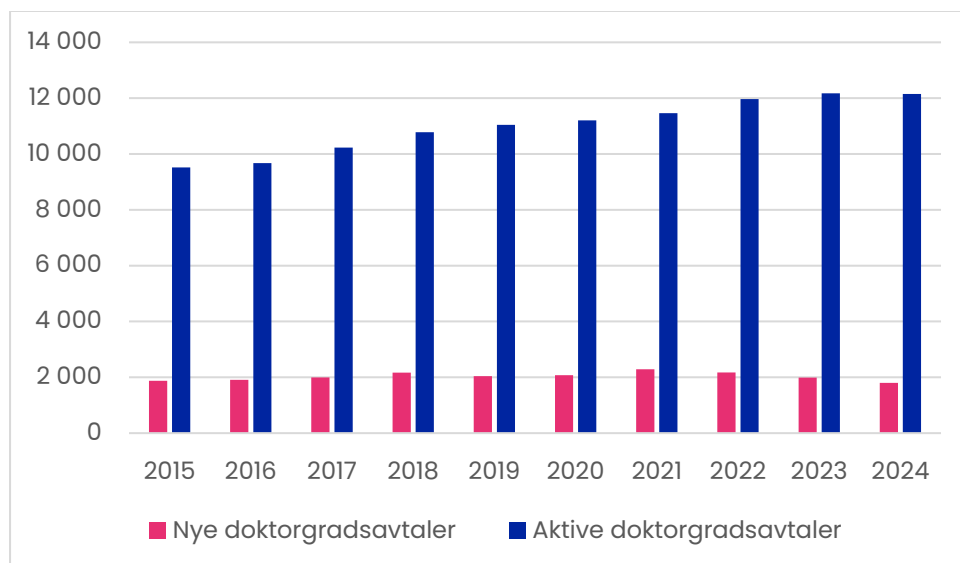
Forholdstallet mellom antall aktive doktorgradsavtaler og årsverk i stillinger med førstekompetanse sier noe om veiledningskapasiteten i sektoren. Målt slik har veiledningskapasiteten hatt en svakt stigende tendens de siste ti årene, og økt fra 1,1 årsverk med førstestillingskompetanse per doktorgradsavtale i 2016 til 1,2 årsverk i 2025. Se kapittel 18 for statistikk om ansatte ved universiteter og høyskoler.

Figur 14.1 Antall avlagte doktorgrader fordelt på kjønn, 2016–2025

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 14.2 Antall nye doktorgradsavtaler og aktive doktorgradsavtaler, 2015–2024

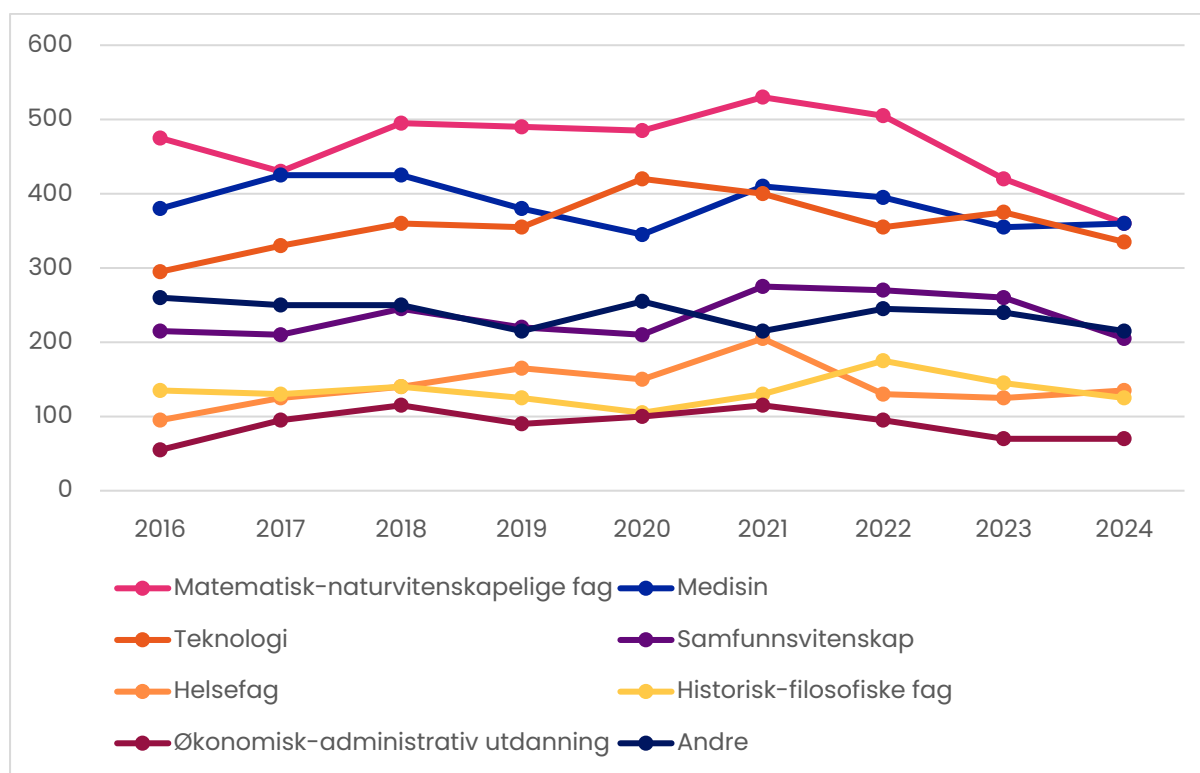
Merknad: Som følge av rapporteringsrutiner er 2024 siste oppdaterte år.

Kilde: HK-dir/DBH

Ikke alle ph.d.-kandidater er stipendiater, og andelen ph.d.-kandidater som er i stipendiatstilling, har sunket noe over tid. I 2025 var om lag 70 prosent av de som hadde en aktiv doktorgradsavtale, tilsatt i stipendiatstilling, mens andelen var 62 prosent i 2023 (Norges forskningsråd, 2025, kap. 3.4). Se [Indikatorrapporten](#) for mer informasjon om stipendiater.

Fordelingen av nye doktorgradsavtaler på fagområder har endret seg gjennom den siste tiårsperioden. Figur 14.3 viser at forskjellen mellom de største fagområdene har minsket. Særlig har de matematisk-naturvitenskapelige fagene hatt en tydelig nedgang etter toppåret i 2021, mens teknologi og medisin har holdt seg mer stabile, slik at de tre fagområdene var omtrent jevnstore i antall nye doktorgradsavtaler i 2024.

Figur 14.3 Nye doktorgradsavtaler per fagområde, 2016–2024

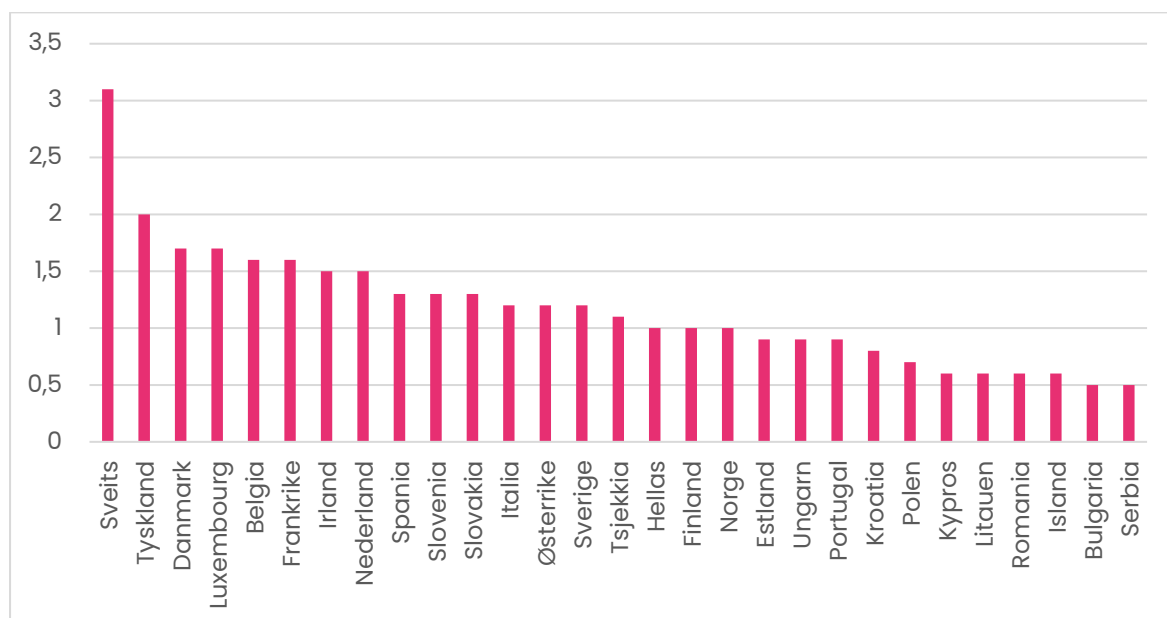
Merknad: Inndeling i fagområder basert på variabelen "studium" i DBH

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 14.4 viser hvor stor andel av befolkningen mellom 25 og 34 år som har doktorgrad i en rekke europeiske land. Ser vi på de nordiske landene, kommer Norge på nivå med Finland, noe bak Sverige og klart bak Danmark. Sveits skiller seg fra alle andre land med langt flere doktorgradsutdannede i den definerte aldersgruppen. Det at Norge har en relativt lav andel i denne aldersgruppen, kan blant annet henge

sammen med at norske studenter og doktorander har relativt høy alder i internasjonal sammenheng.

Figur 14.4 Antall personer med doktorgrad per 1000 innbyggere i aldersgruppen 25–34 år

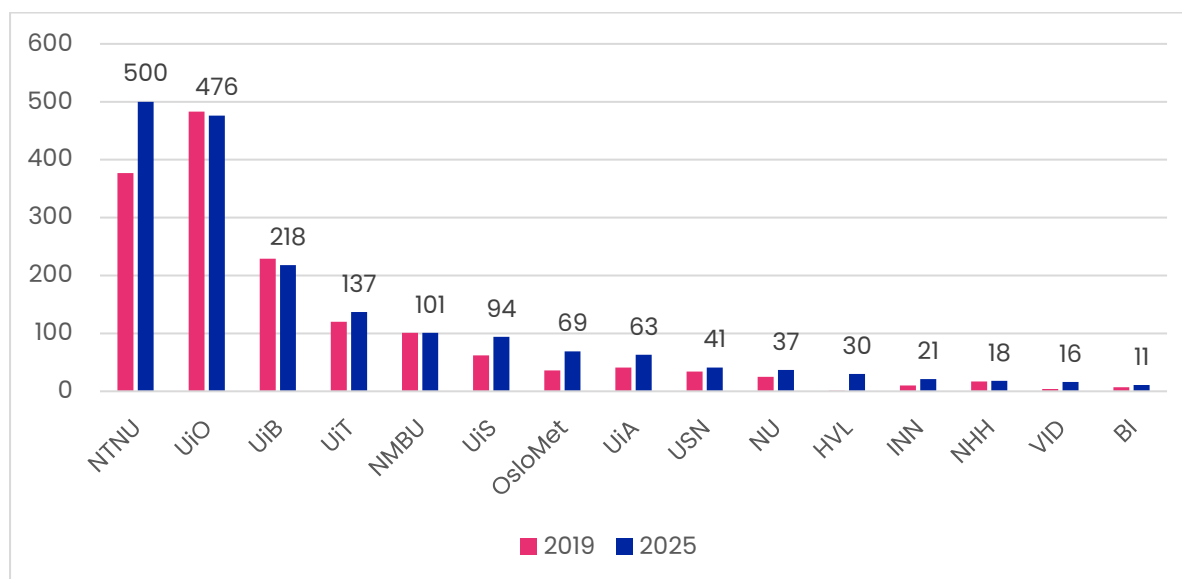

Kilde: Eurostat

NTNU og UiO har mer enn halvparten av alle doktorgrader

Det er som tidligere stor forskjell mellom institusjonene i antall avlagte doktorgrader. Figur 14.5 viser antall avlagte doktorgrader per institusjon for 2019 og 2025. NTNU og UiO skiller seg særlig ut, og stod for litt mer enn halvparten av alle avlagte doktorgrader i 2025. NTNU hadde en kraftig økning fra 2019 til 2025, og stod alene for mer enn 40 prosent av veksten i perioden. UiO, derimot, er sammen med UiB eneste institusjon med færre avlagte doktorgrader i 2025 enn i 2019, selv om nedgangen er liten. Ved UiB ble det avlagt litt over 200 doktorgrader i 2025, noe som er tredje flest.

Veksten ved nyere universiteter og høyskoler er uttrykk for oppbygging av forskningskapasitet. Eksempelvis økte HVL fra nesten ingen doktorgrader i 2019 til 30 i 2025. Andre institusjoner som har økt mye både i andel og antall, er UiS og OsloMet, der det ble avlagt henholdsvis 94 og 69 doktorgrader i 2025, mot 62 og 36 i 2019.

Figur 14.5 Avlagte doktorgrader per institusjon, 2019 og 2025

Merknad: Viser institusjoner med minst ti avlagte doktorgrader i 2025.

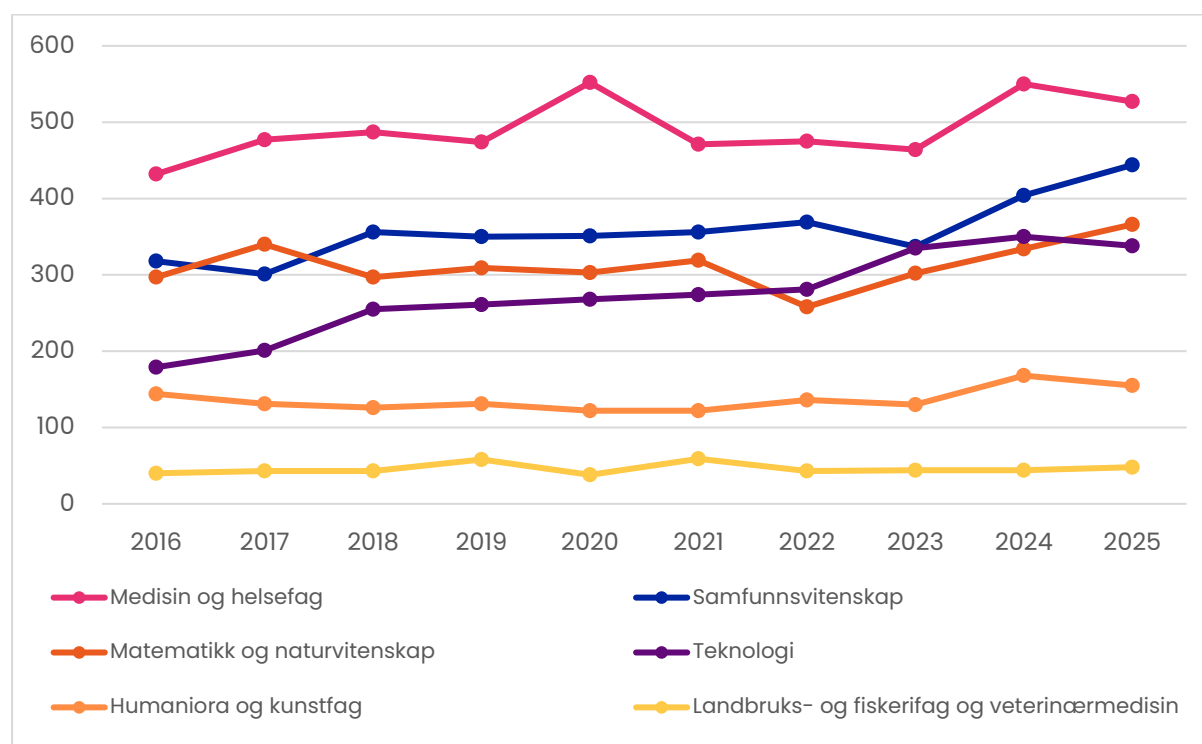
Kilde: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanken, 13592

Veksten vi så i antall avlagte doktorgrader de to siste årene, har kommet i medisin og helsefag, samfunnsvitenskap og matematikk og naturvitenskap.

Figur 14.6 viser utviklingen i antall avlagte doktorgrader per fagområde fra 2016 til 2025. Medisin- og helsefag har gjennom hele perioden hatt det høyeste antallet avlagte doktorgrader, mens teknologi skiller seg ut med den sterkeste veksten over perioden. På dette fagområdet økte antallet betydelig fram mot 2023, mens det deretter har flatet ut.

Også samfunnsvitenskap har vokst mye, og framfor alt de siste to årene. I 2025 ble det avlagt 444 doktorgrader på fagområdet, mens det i perioden 2018 til 2022 ble avlagt i overkant av 350 doktorgrader i samfunnsvitenskap per år. I 2025 var samfunnsvitenskap med god margin det nest største fagområdet målt i antall avlagte doktorgrader.

Den sterkeste veksten de siste tre årene finner vi i matematikk og naturvitenskap, men antallet avlagte doktorgrader ligger i 2025 likevel ikke vesentlig over nivået i 2017. Humaniora hadde synkende antall doktorgrader fra 2016 til 2021, men ligger noe høyere de to siste årene.

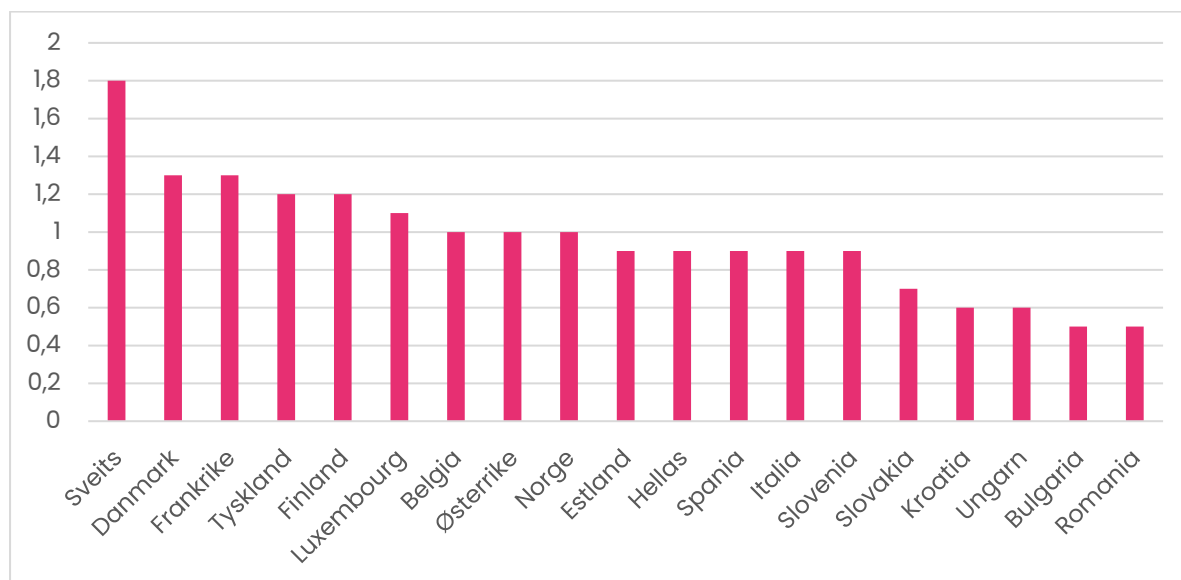
Figur 14.6 Antall avlagte doktorgrader per fagområde, 2016–2025

Merknad. Fra 2025 er avhandlingens fagområde definert med bakgrunn i fagkoden til instituttet der doktorgraden er avlagt. Tidligere ble fagområde definert ut fra tilgjengelig metadata for hver enkelt avhandling.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanken, 13522

Figur 14.7 viser forekomsten av kandidater med doktorgrad innenfor Matematisk-naturvitenskapelige og tekniske fag i aldersgruppen 25–34 år. Tallene fra Eurostat tilsier at Danmark og Finland ligger henholdsvis 30 og 20 prosent over Norge, mens Sveits skiller seg også her kraftig ut, med særlig mange doktorgradsutdannede innenfor disse fagområdene.

Figur 14.7 Kandidater med doktorgrad innen naturvitenskap, matematikk, IKT, ingeniørfag, produksjon og bygg- og anleggsgag, etter kjønn. Per 1000 av befolkningen i alderen 25–34 år

Kilde: Eurostat

Svak nedgang i andelen utenlandske statsborgere

Utenlandske statsborgere har en stor plass i norsk forskerutdanning. Fra 2016 til 2021 økte andelen utenlandske statsborgere fra 38 til 44 prosent. Høyere enn dette har andelen imidlertid ikke steget. Også i 2023 var andelen 44 prosent, mens den har vært noe lavere de siste to årene, med 41 prosent i 2025.

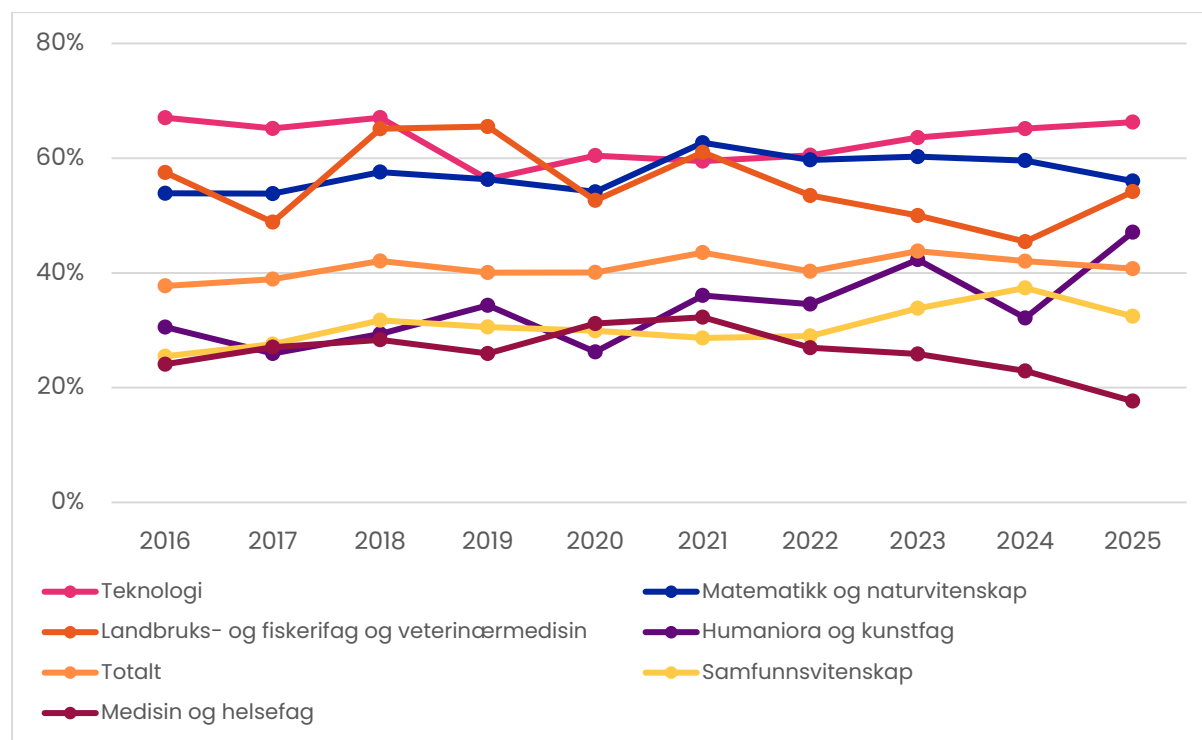
Innslaget av utenlandske statsborgere varierer mye mellom fagområdene, se Figur 14.8. Færrest utenlandske statsborgere finner vi på det største fagområdet, medisin og helsefag. Der har andelen utenlandske statsborgere sunket markant, fra 32 prosent i 2021 til 18 prosent i 2025. Innen tre av fagområdene er utenlandske statsborgere i flertall, det gjelder teknologi (66 prosent), matematikk og naturvitenskap (56 prosent) og landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin (54 prosent). Det sistnevnte fagområdet har såpass få doktorgrader at andelen kan variere sterkt mellom år.

Også for humaniora og kunsthøgskolefag er det store årlige svingninger på grunn av forholdsvis lave tall, men tendensen de siste ti årene går klart i retning av økt andel utenlandske statsborgere. I 2025 var andelen rekordhøye 47 prosent.

For samfunnsvitenskap har andelen utenlandske statsborgere endret seg relativt lite de siste ti årene. Andelen var 38 prosent i 2016, og 41 prosent i 2025.

Flertallet av de utenlandske doktorandene i 2025 kom fra land i Europa utenom Norden (44 prosent) og Asia (32 prosent), se Figur 14.9. Denne fordelingen har endret seg noe de siste ti årene ved at en litt større andel av doktorandene kommer fra Europa, og en noe lavere andel fra Asia. I 2016 kom 40 prosent fra Europa utenom Norden, og 30 prosent fra Asia.

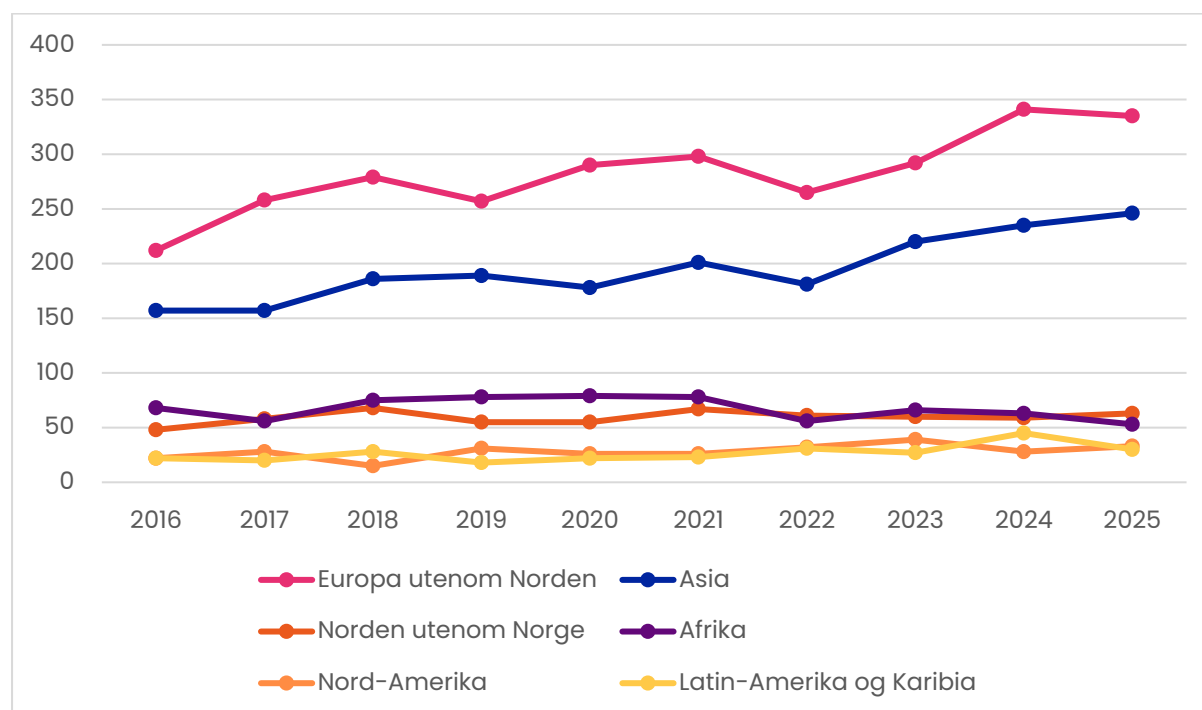
Figur 14.8 Andel doktorgrader avlagt av utenlandske statsborgere per fagområde, 2016–2025

Merknad: Fra 2025 blir statsborgerskap hentet fra folkeregisteret. Ved dobbelt statsborgerskap bruker vi det norske. Tidligere ble det brukt tilgjengelig informasjon fra lærestedet. Fra 2025 er avhandlingens fagområde definert med bakgrunn i fagkoden til instituttet der doktorgraden er avlagt. Tidligere ble fagområde definert ut fra tilgjengelig metadata for hver enkelt avhandling.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanken, 13522

Figur 14.9 Utenlandske statsborgere blant doktorandene fordelt på region for statsborgerskap, 2016–2025

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanken, 13593

Stabilt nivå på gjennomføring i doktorgradsutdanningen

14.1 viser at om lag to tredeler av doktorgradskandidatene fullfører innen seks år. Dette gjennomføringsmålet er ikke justert for permisjoner eller andre opphold. For kullet som ble tatt opp i 2019, var gjennomføringsandelen 64,1 prosent. Andelen har vært relativt stabil over tid, men de to siste årene har de laveste andelen i de sju årene tabellen omfatter.

Det er samtidig tydelige forskjeller mellom institusjonene. Blant de største universitetene har NTNU en gjennomgående høy gjennomføringsandel (72,0 prosent i 2025), fulgt av UiB (70,4 prosent). UiO ligger noe lavere, med 63,3 prosent i 2025.

Institusjoner med færre doktorgradskandidater har større variasjon. For eksempel har INN svingt fra 86 prosent i 2020 til 40 prosent i 2025. Universitetet i Sørøst-Norge har en markant nedgang til 37,7 prosent i 2025.

Tabellen tyder på at gjennomføringen er svakere ved private institusjoner enn ved statlige, men antallet kandidater ved private institusjoner er svært lavt. Private institusjoner tok opp kun 38 kandidater i 2019, og per 2025 hadde 45 prosent av disse disputert.

14.1 Andel disputerte av kandidater opptatt på doktorgradsprogram seks år tidligere, 2019–2025.**Prosent**

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Tatt opp 2019
UiO	61,4	67,2	65,1	65,2	60,2	62,7	63,3	477
NTNU	75,1	75,5	73,4	71,2	74,0	69,4	72,0	475
UiB	64,4	73,7	71,4	69,6	69,1	66,5	70,4	247
UiT	64,7	55,9	62,9	65,8	64,6	56,0	51,8	191
UiA	65,0	66,0	79,2	65,0	55,2	53,1	64,7	116
UiS	57,8	75,0	67,9	64,4	60,3	56,1	65,2	92
NMBU	81,8	75,7	69,8	68,9	67,0	70,9	75,9	83
OsloMet	61,8	76,3	64,5	71,7	67,3	57,8	61,7	81
USN	66,7	66,7	63,4	62,8	61,7	63,8	37,7	53
NU	78,3	72,7	57,1	61,9	49,0	56,0	57,4	47
INN	51,7	85,7	73,3	63,6	78,3	76,9	40,0	35
HVL	-	-	0,0	69,2	54,2	32,1	46,4	28
NHH	72,2	81,8	55,0	54,5	85,2	59,1	64,0	25
Statlige inst.	66,4	70,3	67,9	67,2	65,6	64,0	64,5	1 997
Private inst.	64,3	55,6	48,6	53,3	62,9	48,7	44,7	38
Alle inst.	66,4	70,0	67,5	67,0	65,6	63,7	64,1	2 035

Merknad: Tall for 2019 er prosentandel av personer som inngikk doktorgradsavtale med finansieringsdato i 2013, som har disputert i perioden 2013–2019. Tall for 2025 er for kullet som ble tatt opp i 2019.

Kilde: HK-dir, DBH

Vedleggstabeller:

[V14.1 Antall avlagte doktorgrader per institusjon 2016–25](#)

[V14.2 Antall samarbeidsgrader per institusjon 2016–25](#)

[V14.3 Antall avlagte doktorgrader per finansieringskilde for statlige og private institusjoner 2016–25](#)

[V14.4 Antall avlagte doktorgrader innenfor IKT per institusjon 2016–25](#)

[V14.5 Antall doktorgradsavtaler innenfor IKT per institusjon 2016–25](#)

[V14.6 Utenlandske statsborgere blant norske doktorander, per opprinnelsesregion 2016–25. Antall og prosent](#)

[V14.7 Avlagte doktorgrader av personer med utenlandsk statsborgerskap, per fagområde 2016–25. Prosentandel.](#)

[V14.8 Andel avlagte doktorgrader av personer med utenlandsk statsborgerskap, per utstedende institusjon 2018–2025. Prosent](#)

[V14.9 Kjønnsfordeling blant doktorandene etter fagområde 2016–25. Antall og prosent](#)

[V14.10 Totalt antall stipendiater i kunstnerisk utviklingsarbeid per institusjon og fagområde \(per 31.12.2025\). Antall.](#)

[V14.11 Fullførte kandidater ved program for kunstnerisk utviklingsarbeid, per institusjon 2016–22](#)

[V14.12 Oversikt over antall aktive OFFPHD prosjekter fordelt på gradsgivende institusjon](#)

[V14.13 Nærings – ph.d.-prosjekter per institusjon 2018–25](#)

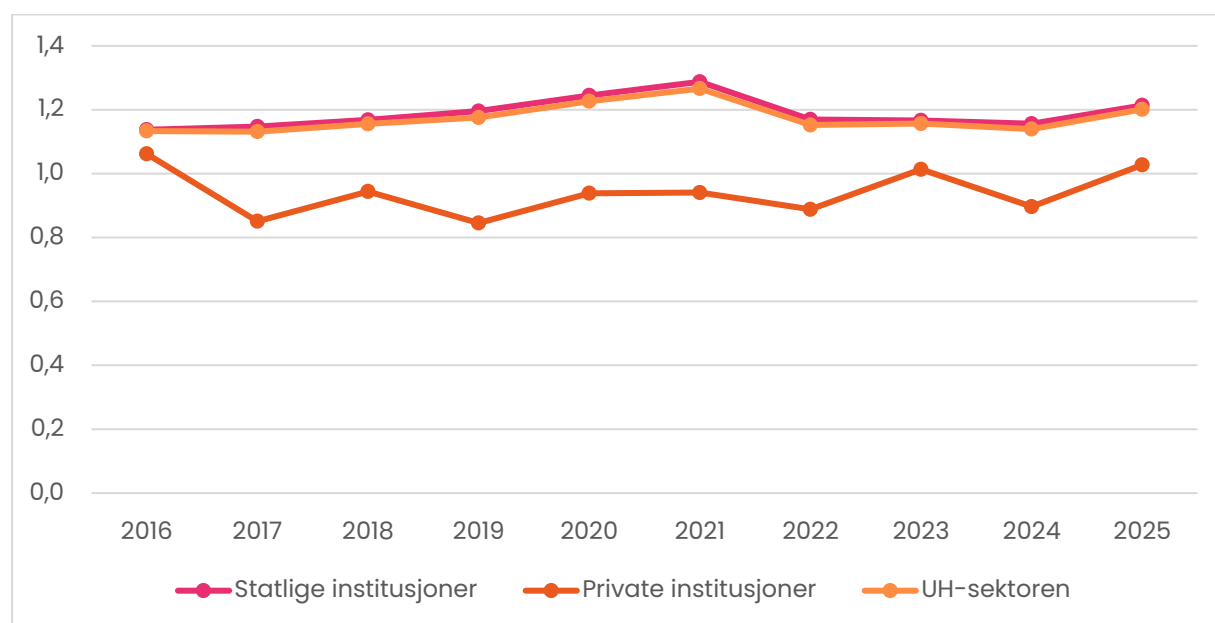
15 Vitenskapelig publisering

Kapittelet gir en oversikt over omfanget av vitenskapelig publisering ved universiteter og høyskoler og belyser utviklingen over tid både for sektoren samlet og for de enkelte institusjonene. Andelen forskningsresultater som publiseres i kanaler som er åpent tilgjengelige for allmennheten omtales også. Publiseringsaktiviteten blir målt i publiseringspoeng, en sammensatt indikator basert på forfatterens andel av publikasjonen, type publikasjon og publikasjonskanalens kvalitetsnivå.³⁸

I 2025 produserte de faglig ansatte ved universiteter og høyskoler i gjennomsnitt 1,2 publiseringspoeng per årsverk. Det er 5 prosent mer enn året før, og 5 prosent mindre enn toppåret 2021 (Figur 15.1). De siste ti årene har tallet på publiseringspoeng per faglige årsverk vært nokså stabilt for sektoren sett under ett.

Samlet er antallet publiseringspoeng per faglige årsverk lavere ved de private institusjonene enn ved de statlige. I 2025 produserte de private høyskolene 15 prosent færre publiseringspoeng per faglige årsverk enn statlige UH-institusjoner. De siste ti årene har de private institusjonene i snitt ligget 11 prosent lavere enn de statlige på denne indikatoren.

³⁸ Publiseringspoeng beregnes etter Den norske publiseringsindikatoren (NPI), som tar hensyn til publikasjonsform, publiseringskanalens nivå (1 eller 2), forfatterandeler mellom institusjoner og internasjonalt medforfatterskap. Kvadratrotten av forfatterandelene benyttes for å dempe effekten av samarbeid, og internasjonale publikasjoner gis høyere uttelling. For detaljer, se [Norsk publiseringsindikator NPI](#)

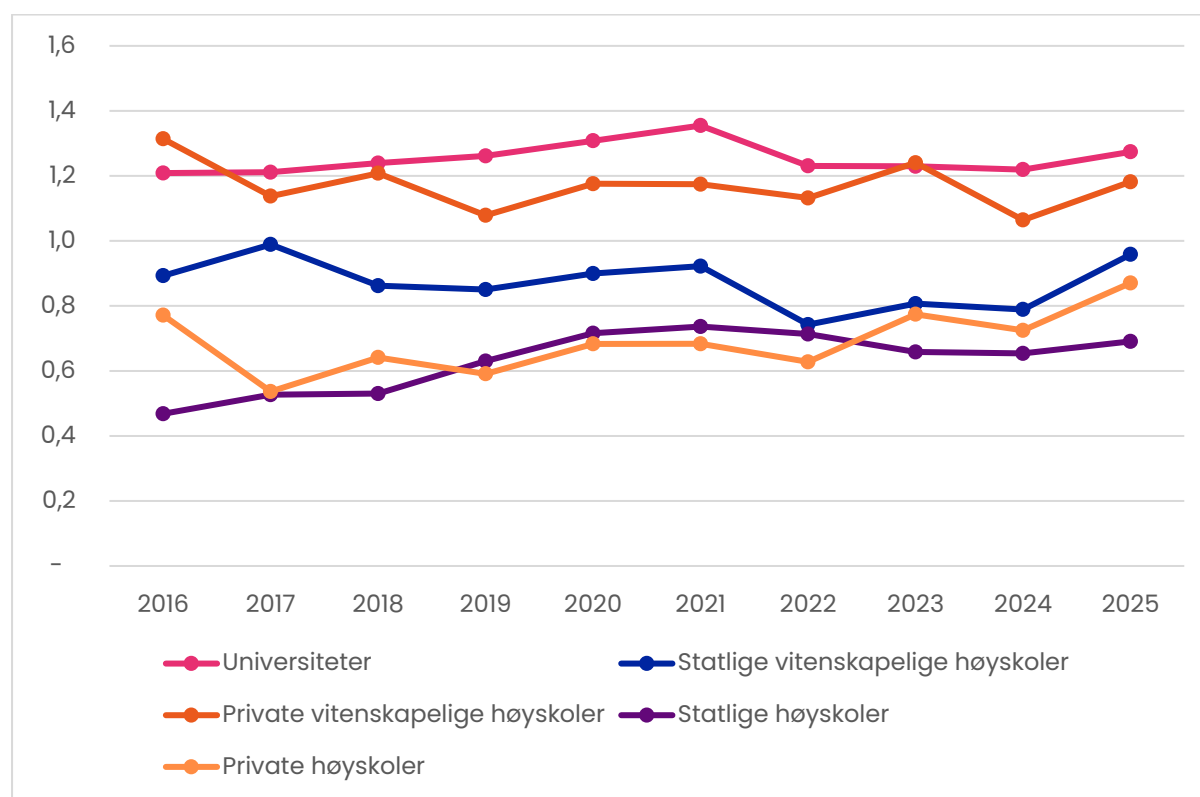
Figur 15.1 Publiseringspoeng per faglig årsverk, 2016–25

Kilde: HK-dir/DBH

Årets tilstandsrapport benytter data om publisering hentet fra Nasjonalt vitenarkiv (NVA), det nasjonale systemet for dokumentasjon av forskning. NVA erstatter Cristin og lokale vitenarkiv som én samlet tjeneste for registrering, lagring og deling av forskningsresultater. Formålet er en mer enhetlig registreringspraksis, bedre datakvalitet og enklere tilgang til oppdaterte data på tvers av institusjoner. Overgangen innebærer imidlertid at sammenligninger av nivået med tidligere år bør tolkes med en viss varsomhet, ettersom endringer i registrerings- og valideringsrutiner kan påvirke publiseringsnivået i en overgangsperiode.

For 2025 viser statistikken at både de private og de statlige institusjonene samlet sett har økt antall publiseringspoeng per faglige årsverk det siste året. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til om økningen reflekterer reell vekst i publiseringsaktiviteten, eller om den helt eller delvis kan skyldes nevnte registreringstekniske forhold.

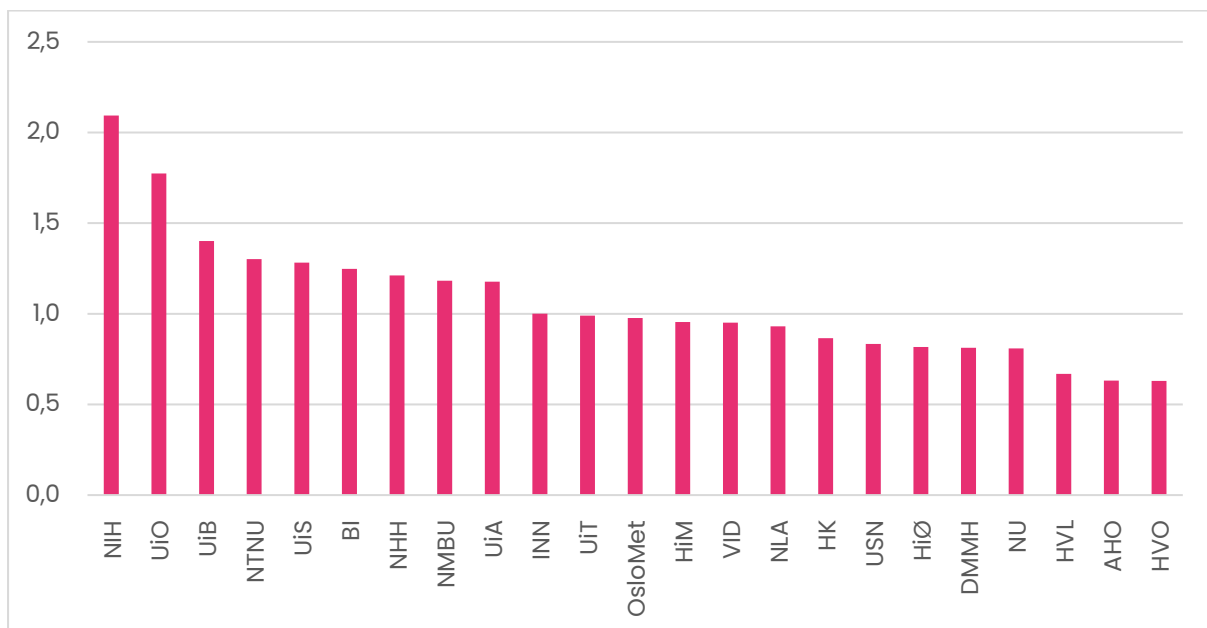
Skillet mellom publiseringsaktiviteten i private og statlige institusjoner er mer nyansert når vi bryter ned tallene på institusjonstype (Figur 15.2). De faglig ansatte ved universitetene produserer flest publiseringspoeng i 2025 (1,3 poeng per faglig årsverk), tett fulgt av de private vitenskapelige høyskolene (1,2 poeng per faglig årsverk). Lavest ligger de statlige høyskolene i 2025 (0,7 poeng per faglig årsverk), men disse har hatt størst vekst de siste ti årene samlet (0,2 poeng per faglig årsverk).

Figur 15.2 Publiseringspoeng per faglige årsverk, fordelt på institusjonstype, 2016–2025

Kilde: HK-dir/DBH

Også *innenfor* de ulike institusjonskategoriene er det til dels stor variasjon. Forskjellene er i 2025 størst mellom de statlige vitenskapelige høyskolene. Forskningsintensive, spesialiserte institusjoner som NIH og NHH har et relativt høyt antall publiseringspoeng per faglige årsverk, mens kunsthøgskoler som KHiO, NMH og ADO ligger lavt på indikatoren. For de tre sistnevnte er kunstnerisk virksomhet og kunstnerisk utviklingsarbeid sentrale deler av kjerneaktiviteten, og omfanget av tradisjonell akademisk forskning er mer begrenset.

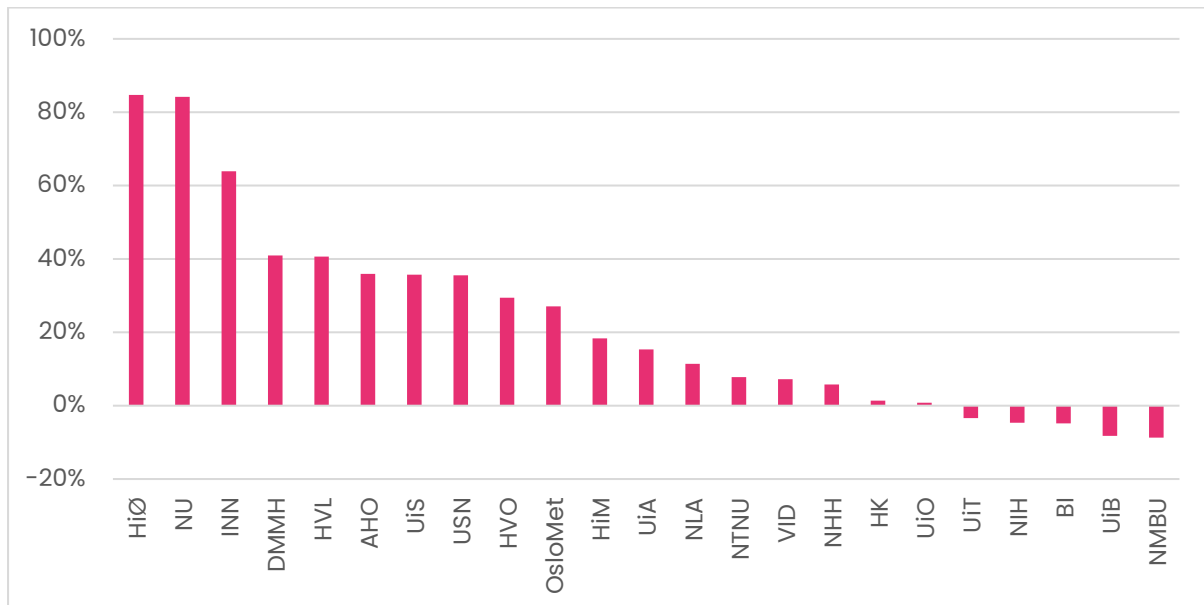
Blant universitetene ligger UiO høyest, med 1,8 publiseringspoeng per faglige årsverk i 2025, etterfulgt av UiB, med 1,4 poeng (Figur 15.3). Lavest av universitetene ligger USN og NU med verdien 0,8. Overordnet er det de forskningstunge breddeinstitusjonene og mindre, spesialiserte institusjoner som har de høyeste publiseringsverdiene. Et tilsvarende mønster går igjen langs andre forskningsindikatorer i denne rapporten.

Figur 15.3 Publiseringspoeng per faglige årsverk, fordelt på institusjon, 2025

Merknad: Figuren omfatter institusjoner med flere enn 100 faglige årsverk og mer enn 0,6 publiseringspoeng per faglige årsverk.

Kilde: HK-dir/DBH

Blant institusjonene med sterkest relativ vekst i publisering de siste ti årene finner vi både private og statlige høyskoler og nye universiteter (Figur 15.4). Felles for disse er at veksten har kommet fra et lavt utgangspunkt, og at de fortsatt i 2025 har relativt lavt publiseringsnivå. Dette gjelder både HiØ, NU, INN og DMMH, som til tross for at de har hatt sterkest relativ vekst i publiseringen de siste ti årene, alle produserte 0,8 poeng per faglige årsverk i 2025. Mange av institusjonene som ligger lavest i Figur 15.4 er derimot institusjoner som allerede ligger høyt på publiseringsindikatoren. Samlet kan vi si at forskjellene i publiseringspoeng i sektoren har blitt mindre de siste ti årene, en utvikling som i stor grad skyldes at institusjoner med lavt utgangspunkt har hatt sterk relativ vekst.

Figur 15.4 Publiseringspoeng per faglige årsverk. Prosentvis endring per institusjon, 2016–2025

Merknad: Figuren omfatter institusjoner med flere enn 100 faglige årsverk og mer enn 0,6 publiseringspoeng per faglige årsverk i 2025.

Kilde: HK-dir/DBH

Gradvis mer åpen publisering

Åpen tilgang til forskningsresultater er en sentral målsetting i norsk forskningspolitikk, og har vært et viktig premiss for etableringen av NVA som felles nasjonal løsning for dokumentasjon og tilgjengeliggjøring av forskning. NVA gjør det enklere for forskere å registrere, dele og gjenbruke vitenskapelige artikler, kunstneriske utviklingsarbeid og annen forskning. De siste årene har det skjedd betydelige endringer i omfanget av åpen publisering, blant annet som følge av økt politisk oppmerksomhet og målrettede tiltak fra myndighetene, herunder nasjonale avtaler med forlag og utvikling av felles infrastruktur.

Omfanget av åpen publisering økte betydelig fram mot 2020. I 2016 var halvparten av UH-sektorens publikasjoner «lukket». Fire år senere var andelen publikasjoner i lukket kategori 19 prosent (Figur 15.5). Etter 2020 har andelen lukkede publikasjoner fortsatt å gå ned, til 12 prosent i 2025. Nedgangen det siste året var på noe over 1 prosentpoeng.

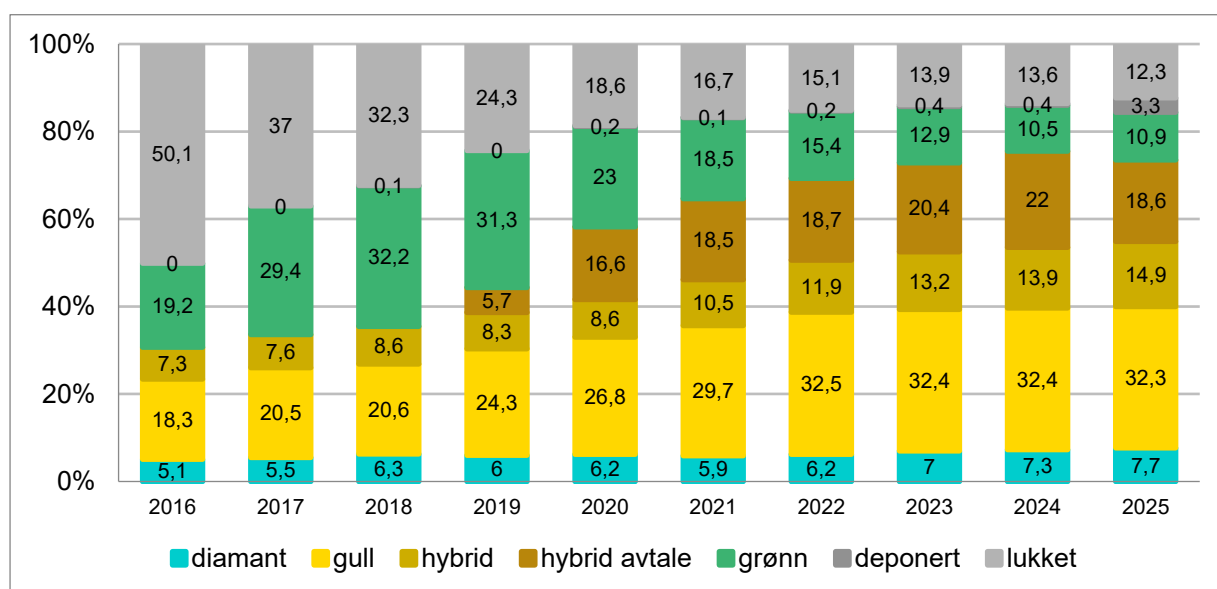
Utviklingen de siste årene varierer vesentlig mellom ulike tilgangskategorier. Det finnes i hovedsak fire typer åpen tilgang: Grønn, hybrid, gull og diamant. Hovedforskjellen mellom disse tilgangskategoriene gjelder hvilken publiseringskanal som er brukt (åpen vs. abonnementsbasert), hvordan åpen tilgang oppnås (arkivering vs. publisering), og om publisering medfører direkte kostnader for forfatter

eller institusjon.³⁹ Hybrid åpen tilgang omfatter også hybridpublisering innenfor publiser-og-les-avtaler (hybridavtaler). En detaljert beskrivelse av hva som karakteriserer hver kategori, er å finne under Figur 15.5, hvor utviklingen innen åpen publisering siden 2016 blir framstilt.

Figur 15.5 viser at særlig tilgangskategoriene gull og hybrid (inkludert hybrid avtale) har økt i omfang de siste ti årene. Dette innebærer at en stadig større andel av forskningen blir publisert med umiddelbar åpen tilgang, enten i tilgangsåpne tidsskrift (gull) eller som enkeltartikler i abonnementsbaserte tidsskrift gjennom hybridpublisering. Utviklingen sammenfaller med myndighetenes mål om økt bruk av publiseringsmodeller som gir umiddelbar åpen tilgang til offentlig finansiert forskning, men reiser samtidig spørsmål om kostnader og finansiering for institusjonene.

En vesentlig endring i forhold til tidligere tilstandsrapporter gjelder kategorien "deponert", som omfatter artikler avlevert til et vitenarkiv, men som enda ikke er gjort tilgjengelige i en utstrekning som tilsvarer "grønn". I forbindelse med overgangen fra Cristin til NVA har denne kategorien blitt nullstilt, og tabellen viser derfor kun deponeringer foretatt etter sommeren 2025. Sikt rapporterer at deponerte artikler fra tidligere statistikk nå trolig er en del av "lukket"-segmentet.

Figur 15.5 Åpen publisering i UH-sektoren, 2016–2025. Andel av alle publikasjoner

Kilde: Sikt/NVA

³⁹ En beskrivelse av hvilke kilder og metode som er brukt for å identifisere status for åpen tilgang, finnes her <https://www.openscience.no/oa-barometer/metode-beregning-av-åpen-tilgang>

Kategorier innen åpen publisering – begrepsforklaring

Diamant åpen tilgang: Publisering i tilgangsåpne tidsskrift og kanaler uten at det er en publiseringsavgift involvert. Disse er dermed gratis å både lese og publisere i.

Diamanttidsskrift blir finansiert på annet vis enn gjennom tradisjonell forlagsvirksomhet, som for eksempel gjennom støtte fra UH-institusjoner eller faglige og profesjonsbaserte organisasjoner.

Gull åpen tilgang: Publisering i tidsskrift og kanaler som i sin helhet er åpent tilgjengelig for leserne. Forretningsmodellen til denne typen tidsskrift er oftest basert på en form for publiseringsavgift per artikkel.

Hybrid åpen tilgang: Åpent tilgjengelige enkeltartikler i abonnementsbaserte tidsskrift, som ellers ikke gjør publikasjoner åpent tilgjengelig. Hybrid innebærer som regel en høy publiseringsavgift.

Hybrid avtale: Åpent tilgjengelige enkeltartikler i abonnementsbaserte tidsskrift, men som i motsetning til vanlig hybrid er publisert innenfor norske publiser-og-les-avtaler. Dette er avtaler mellom institusjoner og forlag som regulerer både publisering og lesetilgang til forlagets tidsskriftportefølje.

Grønn åpen tilgang: Ved publisering i abonnementsbaserte tidsskrift kan en tidligere fagfellevurdert versjon av artikkelen tilgjengeliggjøres gjennom et vitenarkiv. Dette innebærer oftest en sperrefrist på 6–12 måneder.

Vedleggstabeller:

[V15.1 Publiseringspoeng per faglig årsverk per institusjon 2016–25. Antall og prosentvis endring](#)

[V15.2 Publiseringspoeng per institusjon i 2016–25. Antall og endring siste år](#)

[V15.3 Forfatterandeler på nivå 2, 2016–25. Prosent](#)

[V15.4 Forfatterandeler av kvinner per institusjon 2016–25. Prosent](#)

[V15.5 Artikler med internasjonalt samforfatterskap per UH-institusjon 2016–25. Prosent og antall](#)

[V15.6 Antall publiseringspoeng per museum 2016–25](#)

[V15.7 Museenes andel av universitetenes publiseringspoeng 2016–25. Prosent](#)

[V15.8 Publiseringspoeng per faglig årsverk ved universitetsmuseene 2016–25. Antall og endring i prosent](#)

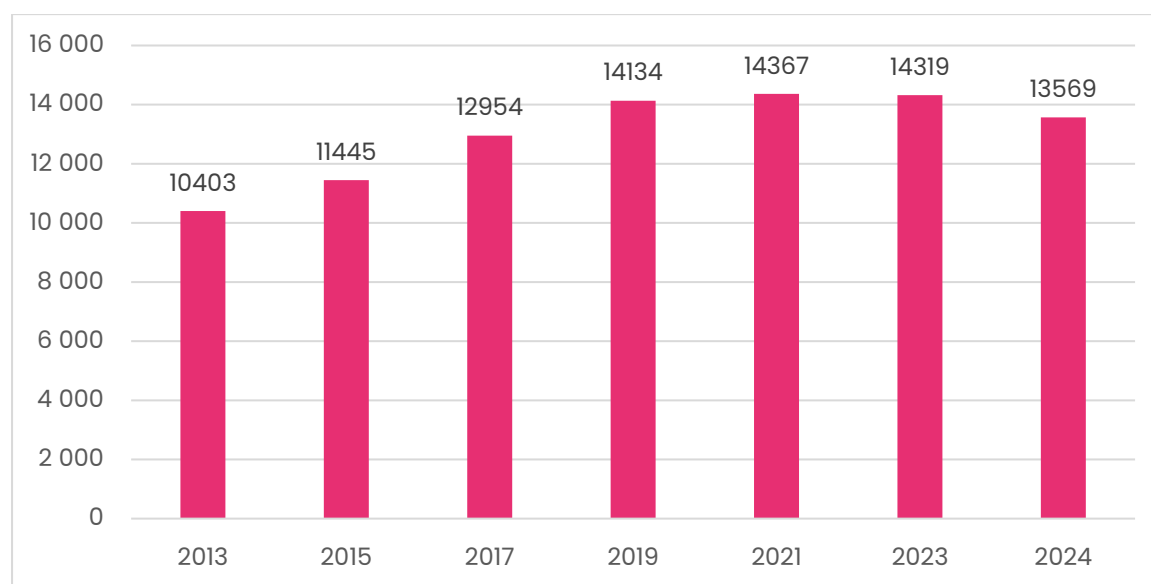
16 Forskning og fagområder

Kapittelet presenterer statistikk fra Statistisk sentralbyrå om universiteters og høyskoleers FoU-aktivitet målt ved driftsutgifter og årsverk. Statistikken viser hvordan sektorens FoU er fordelt på fagområder og institusjoner. I tillegg vises utviklingen i FoU-årsverk i forhold til tallet på studenter.

Fra 2013 til 2019 økte antallet FoU-årsverk ved universiteter og høyskoler med om lag 35 prosent. Dette var en betydelig sterkere vekst enn økningen i studenttallet, som var på 13 prosent⁴⁰ i samme periode. Etter 2019 holdt antallet FoU-årsverk seg relativt stabilt fram til 2023, før det gikk noe ned i 2024.

FoU-statistikken er i hovedsak basert på spørreundersøkelse hvert oddetallsår. For partallsår har det normalt bare blitt utarbeidet noen få hovedtall, men for 2024 har Statistisk sentralbyrå for første gang brukt regnskapsdata til flere og mer detaljerte beregninger (fagområde, finansiering, mv.). Dette skal være en varig endring for partallsårene.

Figur 16.1 FoU-årsverk ved universiteter og høyskoler, 2013–2024

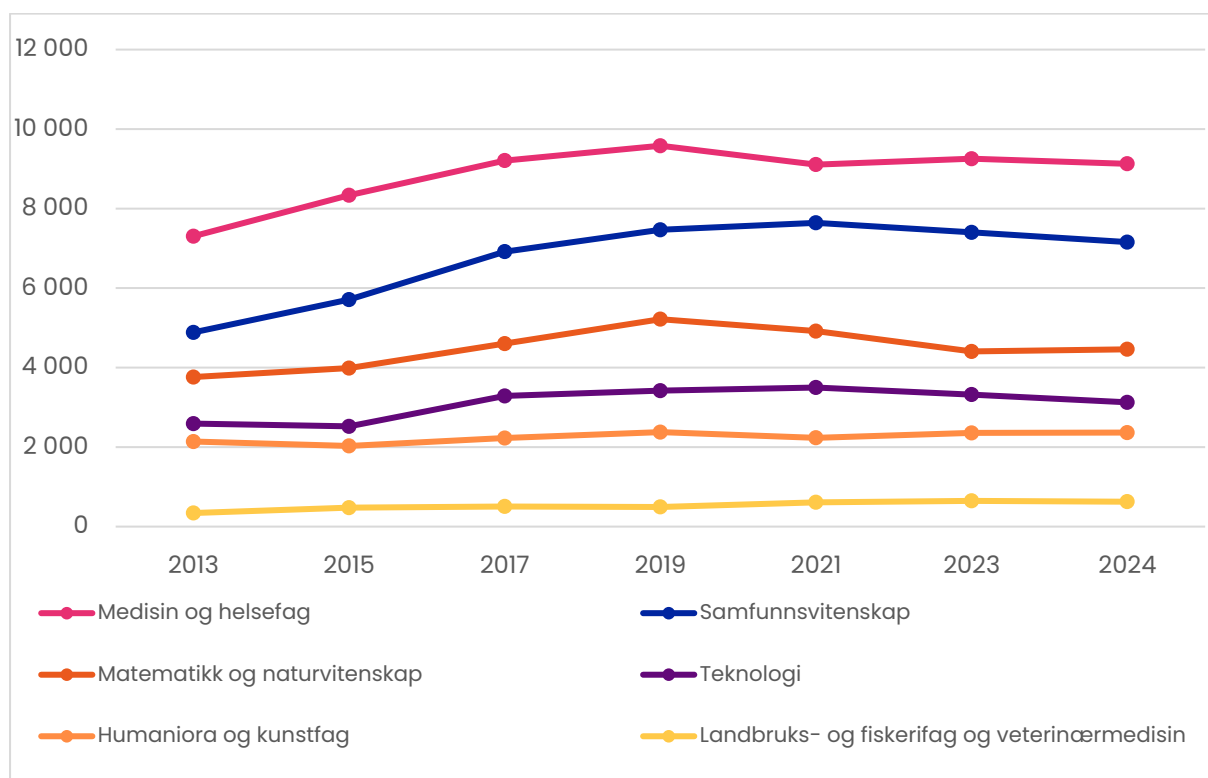
Merknad: Omfatter UiB, UiO, NTNU, UiT, NMBU, UiS, UiA, NU, OsloMet, USN, AHO, HiM, KHiO, NHH, NIH, NMH BI, MF, VID, INN, HVL, HVO, HiØ, SH, UNIS, PHS, FHS, KRUS, NLA, HK, DMM, LDH og ONH.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanken, 13911

⁴⁰ Antall studenter målt i heltidsekvivalenter, uavhengig av finansieringskilde

Figur 16.2 viser hvordan universitetenes og høyskolenes driftsutgifter til FoU har vært fordelt mellom fagområder i perioden 2013–2024. Medisin og helsefag har gjennom hele perioden vært det største fagområdet målt i slike utgifter.⁴¹ Fordelingen mellom fagområdene har samtidig vært relativt stabil. Den mest markante endringen er at samfunnsvitenskap har økt sin andel fra 23 prosent i 2013 til 27 prosent i 2024. Denne veksten har kommet uten at noe enkelt fagområde har hatt en tilsvarende tydelig nedgang.

Figur 16.2 Driftsutgifter til FoU i universitets- og høyskolesektoren (mill. kr, prisjustert), etter fagområde, 2013–2024

Merknad: Beløp er prisjustert til 2024-verdier med SSBs konsumprisindeks

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanken, 13513

NTNU og UiO er de klart største institusjonene målt i antall FoU-årsverk. I 2024 stod hver av dem for 21 prosent av de samlede FoU-årsverkene ved universiteter og høyskoler. Deretter fulgte UiB, med 11 prosent, og UiT, med 8 prosent av sektorens FoU-årsverk.

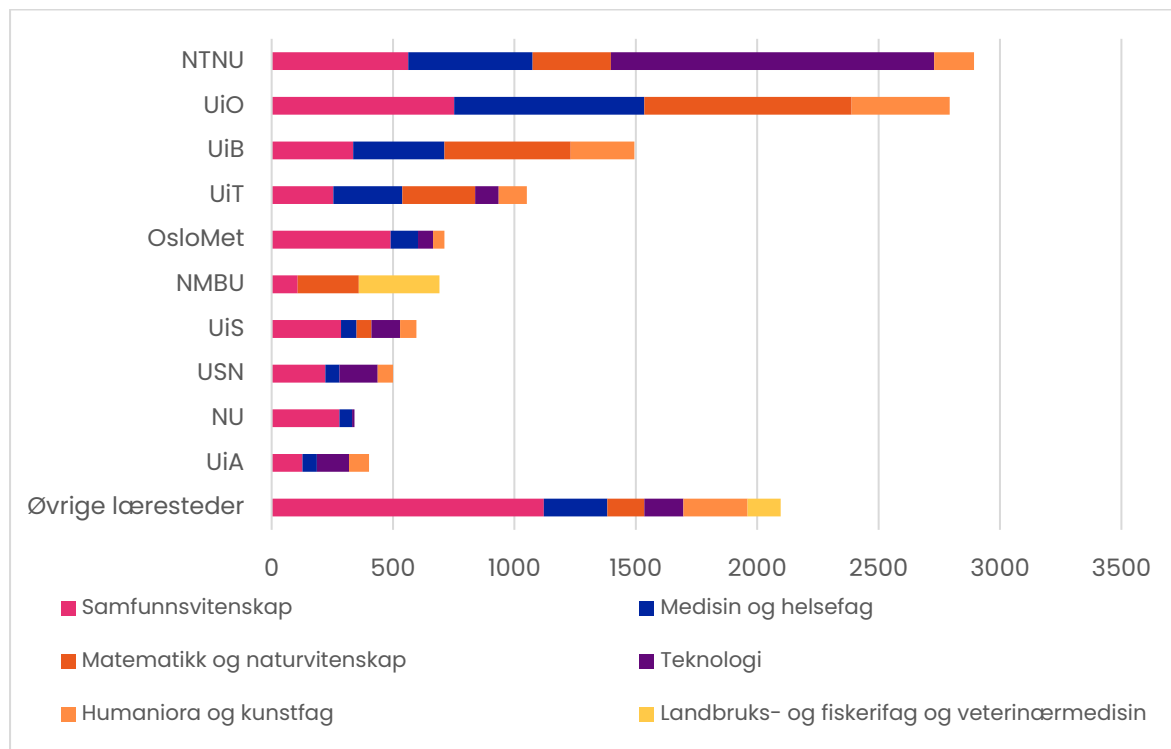
⁴¹ Tallene inkluderer universitetssykehusene.

Figur 16.3 viser også den faglige FoU-profilen ved universitetene i 2024, og illustrerer en tydelig arbeidsdeling i sektoren.⁴² NTNU skiller seg ut med et klart tyngdepunkt innen teknologi. UiB og UiO – og i stor grad også UiT – har derimot preg av breddeuniversiteter, der samfunnsvitenskap, matematikk og naturvitenskap utgjør omtrent like store andeler, mens humaniora og kunsthøgskolen har en noe mindre plass.

Ved de nyere universitetene og institusjonene samlet under «øvrige læresteder» er samfunnsvitenskap det største fagområdet målt i FoU-årsverk. Dette bidrar i stor grad til veksten i FoU-årsverk innen samfunnsvitenskap, som ble omtalt ovenfor.

[Indikatorrapporten](#) fra Forskningsrådet inneholder omfattende FoU-statistikk om både universiteter og høyskoler og andre FoU-sektorer, og gir blant annet oversikt over finansieringskilder, FoU-utgifter og -inntekter, samt utviklingstrekk i ekstern forskningsfinansiering fra nasjonale og internasjonale aktører.

Figur 16.3 Antall FoU-årsverk per institusjon og fagområde, 2024

Merknad: Følgende institusjoner inngår i sist tilgjengelige år: AHO, HiM, KHiO, NHH, NIH, NMH BI, MF, VID, INN, HVL, HVO, HiØ, SH, UNIS, PHS, FHS, KRUS, NLA, HK, DMM, LDH og ONH.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanken 13911

⁴² INN inngår i SSBs statistikk her i «øvrige læresteder».

Vedleggstabeller:

[V16.1 Andel forskningsinnsats i MNT-fag, per institusjon 2011–2023 \(oddetallsår\). Prosent](#)

17 Finansiering av UH-sektoren

Kapittelet presenterer statistikk om finansieringen av universiteter og høyskoler, inkludert omfang og fordeling på ulike kilder. Det ser særlig på finansiering fra Norges forskningsråd og EU, og viser hvordan disse bidrar til driftsutgiftene til FoU i sektoren, samt inntekter per faglig årsverk fra disse kildene. For statistikk basert på Statistisk sentralbyrås FoU-data er 2024 det siste tilgjengelige året.⁴³

Etter mange år med vekst har finansieringen av universiteter og høyskoler falt reelt siden 2021. Korrigert for prisutviklingen har de samlede inntektene gått ned hvert år siden toppåret i 2021. Til tross for nedgangen ligger inntektsnivået i 2025 fortsatt høyere enn før pandemien, da sektoren i 2020 og 2021 mottok store, midlertidige tilleggsbevilgninger. Dette må ses i sammenheng med den ekstraordinære ressurstilførselen under Covid-19-pandemien og senere utfasing av tiltakene (Oslo Economics & NIFU, 2025).

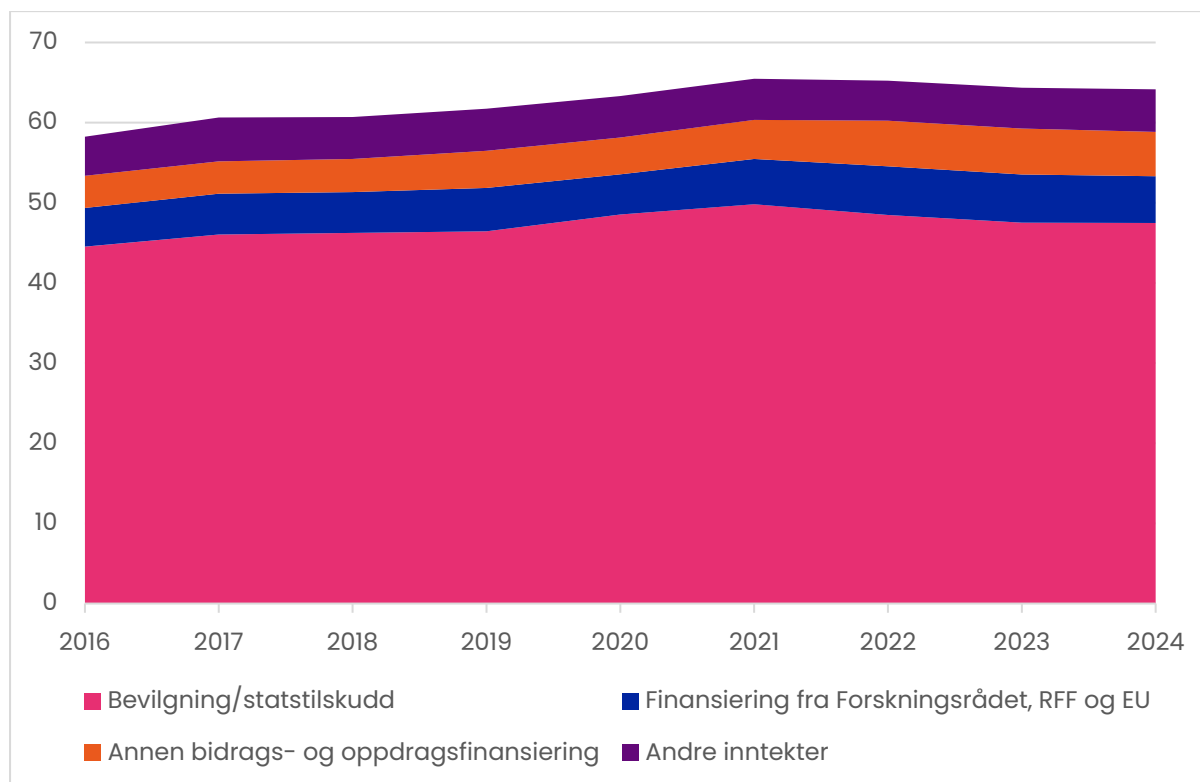
For de statlige institusjonene falt alle hovedkildene til finansiering fra 2024 til 2025 – både bevilgningen, inntektene fra Forskningsrådet, EU-finansieringen og «andre BOA-inntekter».⁴⁴ Bevilgningen var i 2025 på sitt laveste nivå siden 2016 når tallene justeres for prisvekst. For de private institusjonene samlet var statstilskuddet lavere i 2025 enn i 2024 i prisjusterte størrelser.

Fordelingen mellom finansieringskildene har likevel vært relativt stabil. Bevilgningen er fortsatt den klart viktigste inntektskilden for statlige institusjoner, og utgjorde 78 prosent av de resultاتفørte inntektene i 2025 – om lag på linje med nivået gjennom det siste tiåret. Det er innen eksternfinansieringen at bildet har endret seg mest. Inntektene fra Forskningsrådet har falt betydelig siden toppåret 2022, og var i 2025 på sitt laveste nivå i hele perioden 2016–2025. Samtidig har inntektene fra EU økt jevnt. I 2016 utgjorde størrelsen på EU-midlene bare 17 prosent av størrelsen på utbetalingene fra Forskningsrådet – i 2025 var forholdstallet økt til 45 prosent. Det er likevel ikke gitt at denne utviklingen vil fortsette. Nedenfor omtaler vi nærmere hvordan returandel og suksessrate i Horisont Europa har sunket som følge av økt konkurranse.

⁴³ FoU-statistikken i Statistisk sentralbyrå (SSB) er i hovedsak basert på spørreundersøkelse hvert oddetallsår. For partallsårs har det normalt bare blitt utarbeidet noen få hovedtall, men for 2024 har SSB for første gang brukt regnskapsdata til flere og mer detaljerte beregninger (fagområde, finansiering, mv). Dette skal være en varig endring for partallsårene.

⁴⁴ Posten «andre BOA-inntekter» består av bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet utenom Forskningsrådet, regionale forskningsfond og EU. Inntektene deles inn etter om finansieringskilden er næringsliv, organisasjoner og stiftelser, offentlige eller andre

Figur 17.1 Finansielle ressurser universiteter og høyskoler 2016–25. Beløp i mrd. kr (justert til 2025-kroner)

Merknad: Tallene er hentet fra note 1 i årsregnskapet. Statstilskudd er hentet fra bevilgningsoppstillingen (BRIII.1).

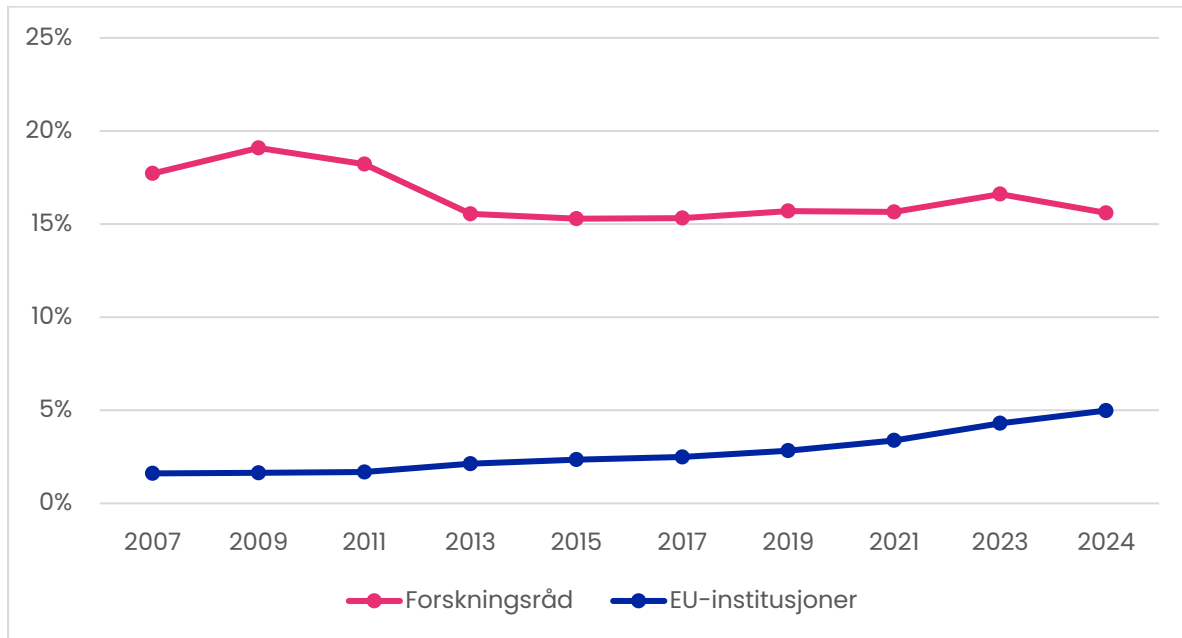
Kilde: HK-dir/DBH

Økte inntekter fra Horisont Europa

Forskningsrådet er en viktig finansieringskilde for FoU-virksomheten ved universiteter og høyskoler. Siden 2013 har slik finansiering årlig utgjort litt over 15 prosent av institusjonenes samlede FoU-virksomhet, se Figur 17.2. I 2024 utgjorde Forskningsrådets finansiering 4,1 milliarder kroner i institusjonenes regnskap.

EU har gradvis blitt en viktigere finansieringskilde for norske universiteter og høyskoler. I 2024 finansierte EU-institusjoner 5 prosent av FoU-virksomheten ved disse institusjonene, tilsvarende 1,4 milliarder kroner.

Figur 17.2 Driftsutgifter til FoU i universitets- og høyskolesektoren, andel finansiering fra Forskningsrådet og EU, 2007–2024

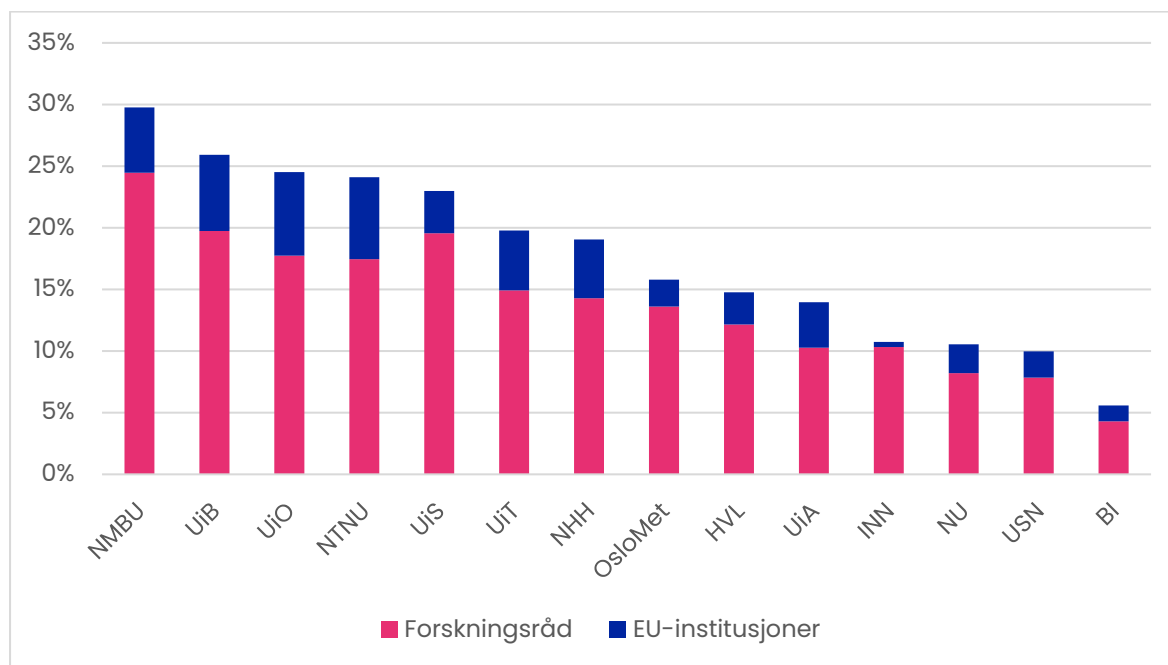

Merknad: Periodiserte inntekter i institusjonenes regnskap, hentet fra note 1 i regnskapet

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanken, 13513

Figur 17.3 viser store forskjeller mellom institusjonene i hvor stor rolle den eksterne finansieringen spiller for FoU. For NMBU finansierte Forskningsrådet nesten 25 prosent av FoU-virksomheten, mens de tradisjonelt mest forskningstunge institusjonene ellers hadde en andel på mellom 15 og 20 prosent. Blant de nyere universitetene skiller UiS seg ut med en andel på 20 prosent, det samme som UiB.

Figur 17.3 Andel av samlede driftsmidler til FoU finansiert av Forskningsrådet og EU-institusjoner, per institusjon, 2024

Merknad: Periodiserte inntekter fra institusjonenes regnskap. 2024 er foreløpig sist oppdaterte år
Kilde: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanken, 13512

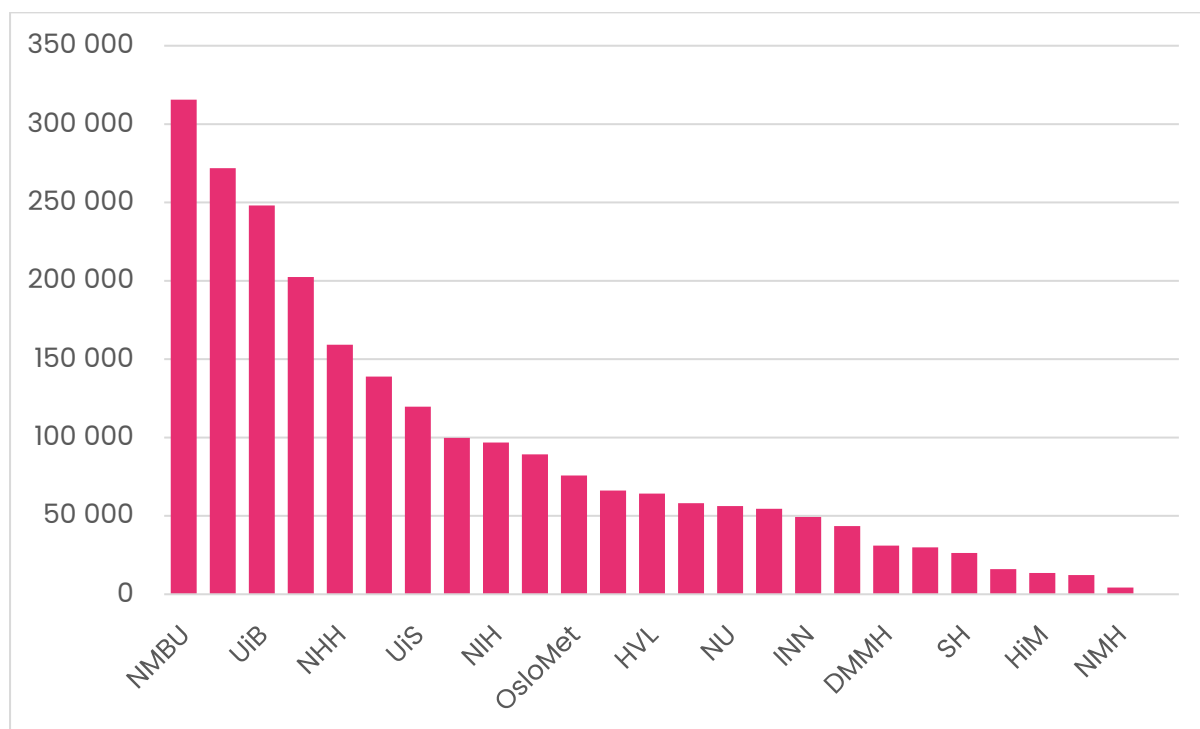
Figur 17.4 viser institusjonenes periodiserte inntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk. Mens de foregående figurene er oppdatert til 2024, viser denne også tilstanden i 2025. For sektoren samlet sett gikk inntektene fra Forskningsrådet ned med 9 prosent i 2025. De aller fleste institusjonene, både statlige og private, hadde nedgang. Blant unntakene finner vi HiØ og UiA, som begge har hatt relativt jevn vekst de siste ti årene.

Forskningsrådet selv peker på at nedgangen i institusjonenes periodiserte inntekter for 2025 kan skyldes flere forhold. Reduserte tildelingsrammer ga relativt få nye tildelinger i 2023, noe som trolig preger regnskapstallene for 2025. Tildelingsnivået tok seg betydelig opp i 2024-messen og har steget ytterligere i 2025, og Forskningsrådet tror derfor utbetalingene til universiteter og høyskoler vil ta seg opp de kommende årene. Forskningsrådet peker imidlertid på at også regnskapstekniske forskjeller og Forskningsrådets omlegging til bruttobudsjettering kan ha påvirket tallene (Khrono, 2026).

De fire institusjonene med høyest inntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk i 2025 var også de fire øverste i 2016. Forskjellen mellom de fire øverste og de øvrige har endret seg relativt lite de siste ti årene.

Det er betydelig forskjell mellom de nyere universitetene. UiS hadde i 2025 mer enn dobbelt så store inntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk som NU og INN.

Figur 17.4 Inntekter fra Forskningsrådet og regionale forskningsfond per faglig årsverk, 2025.
Beløp i kroner

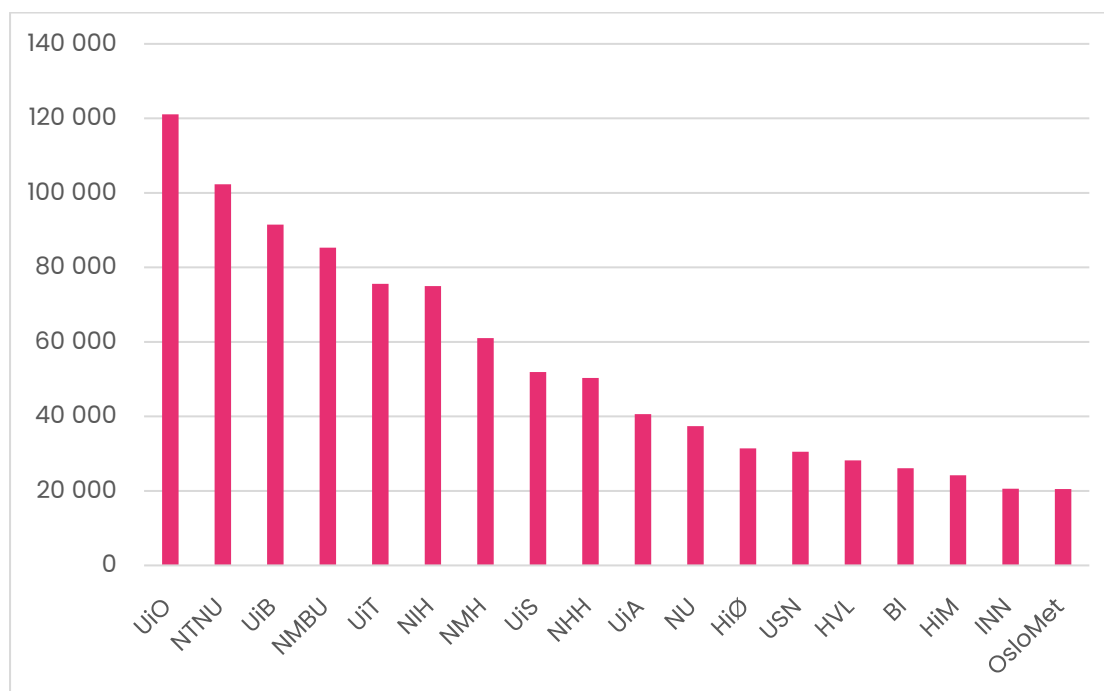

Merknad: Inkluderer NFR- og RFF-midler, hentet fra note 1 i regnskapet. Faglig årsverk, se https://dbh.hkdir.no/dbh-old/dokumentasjon/stillingstype.action?stil_id=1. Midlene fra regionale forskningsfond (RFF) utgjorde i 2025 bare 0,2 prosent av sektorens samlede inntekter fra Forskningsrådet og RFF.

Kilde: HK-dir/DBH

I 2025 mottok statlige institusjoner samlet 73 000 kroner per årsverk i finansiering fra EU.⁴⁵ Disse EU-midlene omfatter også støtte til utdanningssamarbeid, men finansiering av forskning utgjorde om lag 90 prosent av totalbeløpet for 2025. Fire institusjoner hadde EU-inntekter på mer enn 200 000 kroner per faglig årsverk. De fire institusjonene med høyest EU-inntekter per faglig årsverk i 2025 – UiO, NTNU, UiB og NMBU – har over tid hatt et betydelig og relativt jevnt økende omfang av EU-finansiering. Det samme gjelder NHH, UiS og UiT. For øvrige institusjoner har EU-inntektene over tid kunnet variere mye fra år til år.

⁴⁵ Referer ikke til tildelinger for kalenderåret, men hvordan tildelinger fra EU framtrer periodisert i institusjonenes regnskap.

Figur 17.5 Inntekter fra EU per faglig årsverk, 2025. Beløp i kroner.

Merknad: Institusjoner med minst 100 faglige årsverk i 2025. Hentet fra note 1 i regnskapet. Faglig årsverk, se https://dbh.hkdir.no/dbh-old/dokumentasjon/stillingstype.action?stil_id=1.

Kilde: HK-dir/DBH

Forskningsrådets vurdering av deltakelse i Horisont Europa⁴⁶

Fall i norsk returandel

Norsk returandel i Horisont Europa viser hvor mye norske aktører får tilbake av de konkurranseutsatte midlene, målt akkumulert over programperioden. Norges samlede, akkumulerte returandel har falt fra 3,31 prosent i oktober 2024 til 3,08 prosent i oktober 2025. Den ligger fortsatt godt over regjeringens mål om 2,8 prosent.

I likhet med den norske returandelen har også returandelen for de fleste andre land falt i samme periode. Den viktigste forklaringen er den sterkt økende konkurransen fra Storbritannia etter at landet igjen fikk full adgang til Horisont Europa som assosiert land i 2024. Det vil si at Storbritannia fra dette tidspunktet kunne delta i programmet på samme vilkår som EU-landene. Storbritannia har sammen med Tyskland tradisjonelt vært de landene med høyest deltakelse i rammeprogrammet. Første del av Horisont Europa var et unntak, siden Storbritannia da kun deltok som tredjeland med begrensede rettigheter.

⁴⁶ Tekstbidrag fra Forskningsrådet

Sveits, som fikk tilsvarende assosiert status i 2025, er et annet land som nå øker sin returandel. I tillegg har flere tidligere tredjeland blitt, eller er i ferd med å bli, assosiert til søyle 2 (Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv), noe som ytterligere skjerper konkurransen om midlene.

Konkurransen om midlene i siste halvdel av Horisont Europa forventes derfor å tilspisse seg betydelig. Storbritannia står særlig sterkt i Det europeiske forskningsrådet (ERC) og MSCA (Marie Skłodowska-Curie-aktiviteter), områder der norske universiteter og høyskoler tradisjonelt er svært aktive. I Horisont 2020 mottok Storbritannia mer midler enn noe annet land i begge disse programmene. Også Sveits var blant de aller mest konkurransedyktige landene i ERC og MSCA, og vil igjen være en betydelig aktør etter å ha oppnådd assosiert status.

Effekten av de store tildelingene til CEPI (Coalition for Epidemic Preparedness Innovations), som Norge mottok i begynnelsen av Horisont Europa, svekkes etter hvert som dataomfanget øker, og Norge ikke mottar nye like store tildelinger. Dette har også påvirket den norske returandelen.

Land som assosieres til Horisont Europa, skal vanligvis betale en «kontingent» for deltagelsen som over tid skal være i balanse med det landene får ut i prosjektmidler. Det gjelder imidlertid ikke Norge og Island, der kontingenten for deltagelsen er fastsatt gjennom EØS-avtalen. Historisk har Norge betalt mer for assosiering til EUs rammeprogram for forskning og innovasjon enn det norske aktører har hentet tilbake i prosjektmidler. For Horisont Europa ligger vi etter alt å dømme an til å hente mer tilbake i prosjektmidler enn det vi vil betale inn, men fasiten for det vil ikke foreligge før flere år etter at det nåværende Horisont Europa-programmet er avsluttet. Det er en viss forsinkelse i innbetalingen av «kontingenter», men etter hvert vil økningen i antall assosierte land medføre at budsjett for utlysningene vil øke. Når det blir flere land som skal dele på midlene som er tilgjengelige i utlysningene, vil returandelen for det enkelte land gå ned, men nivået på tildelte midler vil likevel kunne holde seg på samme nivå fordi budsjettene øker.

Redusert suksessrate

Den norske suksessraten, det vil si hvor stor andel av søknadene som blir innvilget, har også gått ned det siste året. Nedgangen følger i hovedsak av den samme utviklingen som påvirker returandelen: en markant økning i konkurransen, særlig som følge av at flere sterke forskningsnasjoner igjen deltar som assosierte land. Suksessraten for Norge ligger imidlertid fortsatt over gjennomsnittet for alle innsendte søknader.

Det har vært en sterk vekst i tallet på søknader de siste årene, noe som blant annet kan handle om økt bruk av KI-verktøy i søknadsarbeidet. Dette kan også være med på å redusere kvalitetsforskjeller mellom søknader.

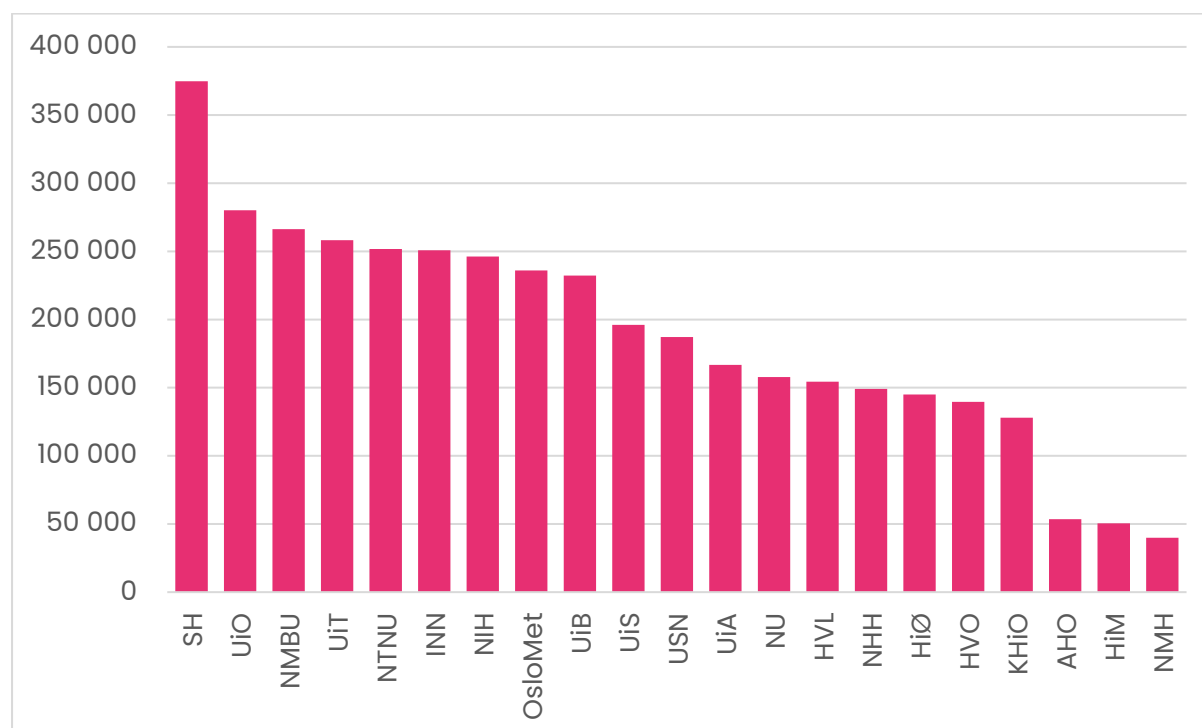
Utviklingen varierer mellom delprogrammene. UH-sektoren har hatt fall i flere store deler av programmet, inkludert ERC og MSCA, men har styrket sin relative posisjon i klynge 6, EIE (European Innovation ecosystems, Eurostars, Innnowwide) og WIDERA (tiltak på tvers av de tre hovedsøylene i Horisont Europa). Enkelte institusjoner skiller seg ut med særlig sterk konkurranseevne det siste året, blant annet UiB, UiT og UiA. Til tross for en lavere samlet suksessrate er UH-sektoren fortsatt den FoU-sektoren i Norge som mottar mest finansiering fra Horisont Europa.

Synkende inntekter fra annen bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet

«Andre BOA-inntekter» er inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet utenom Forskningsrådet, regionale forskningsfond og EU. Dette kan være oppdrag for offentlige aktører, næringsliv, organisasjoner og stiftelser. Omfanget av slike inntekter er et uttrykk for sektorens samspill med samfunnet omkring. Statlige institusjoners inntekter fra slik virksomhet har økt i et tiårs perspektiv, også målt i prisjusterte beløp. Til tross for nedgang de to siste årene ligger inntektene i 2025 nesten 35 prosent høyere i 2025 enn i 2016.

Blant de statlige institusjonene har SH den høyeste andelen slike inntekter av totale inntekter (12 prosent), etterfulgt av UiO, NTNU og INN (11 prosent). For statlige institusjoner samlet utgjorde andre BOA-inntekter 9 prosent. Mens fordelingen av inntektene fra Forskningsrådet og EU mellom institusjonene reflekterer tydelige skillelinjer i institusjonslandskapet, gjelder dette i mindre grad for andre BOA-inntekter, se Figur 17.6

Figur 17.6 Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk 2025, statlige institusjoner. Beløp i kroner

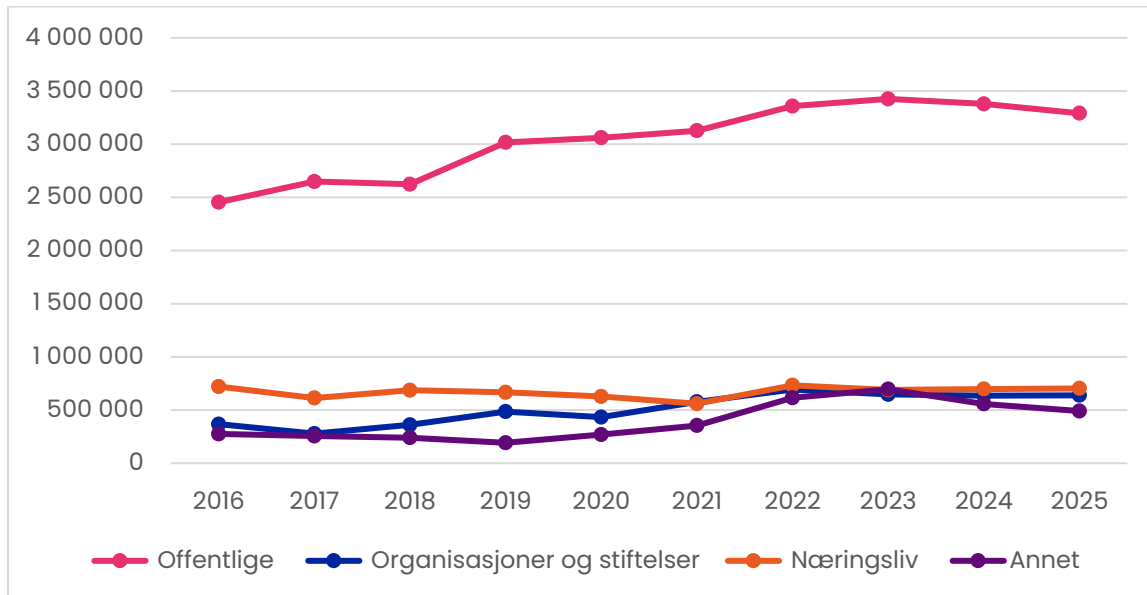
Merknad: Hentet fra note 1 i regnskapet. Faglig årsverk, se https://dbh.hkdir.no/dbh-old/dokumentasjon/stillingstype.action?stil_id=1.

Kilde: HK-dir/DBH

Målt i prisjusterte beløp økte de statlige institusjonene samlet sett slike inntekter med mer enn 40 prosent fra 2016 til 2023. De siste to årene har inntektene sunket noe, men de er fortsatt klart høyere enn i første del av tiårsperioden.

Offentlige virksomheter har i hele tiårsperioden stått for noe under to tredeler av institusjonenes inntekter fra annen bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet, se Figur 17.7. Derimot har forholdet mellom næringsliv og organisasjoner og stiftelser endret seg. I 2016 var inntektene fra næringslivet nær dobbelt så høye som inntektene fra organisasjoner og stiftelser. I årene etter har finansieringen fra slike virksomheter økt med nær 75 prosent i prisjusterte beløp, mens inntektene fra næringslivet var lavere i 2025 enn i 2016. I 2025 var disse to finansieringskildene tilnærmet jevnstore.

Figur 17.7 Andre BOA-inntekter, fordeling per kilde, 2016–2025. Statlige institusjoner. Beløp i kroner. Prisjustert til 2025-verdi

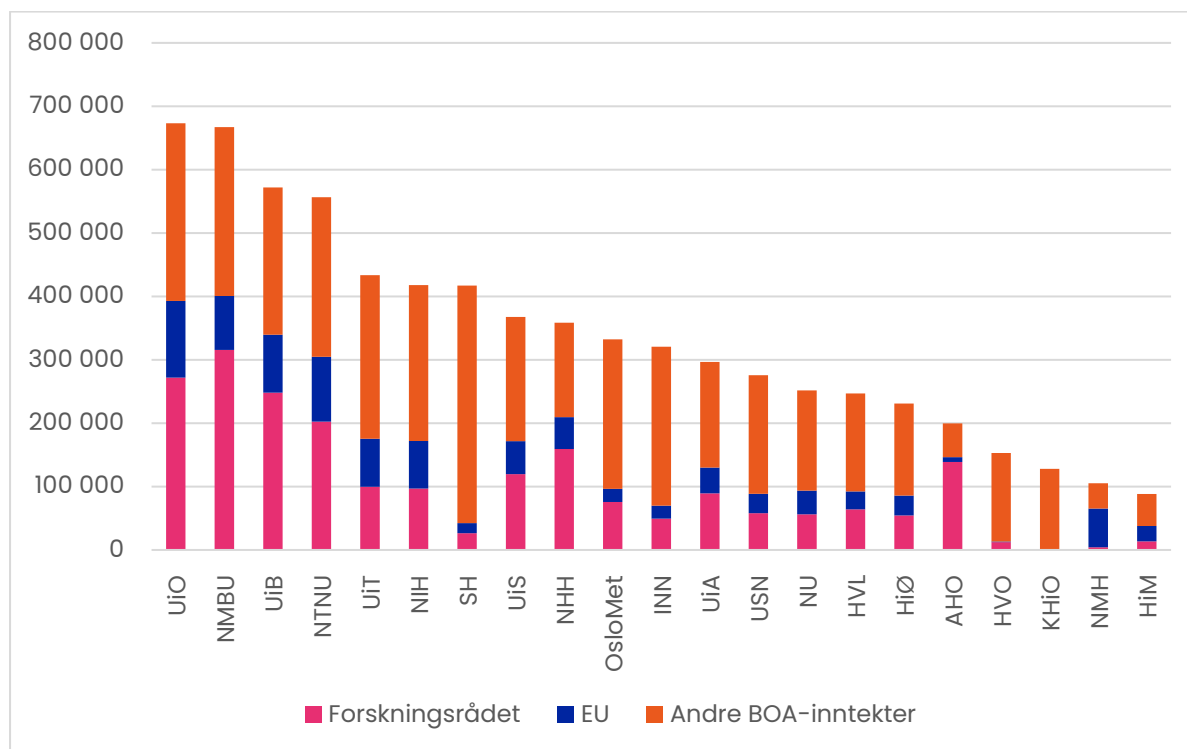

Merknad: Hentet fra note 1 i regnskapet

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 17.8 viser de statlige institusjonenes inntekter per årsverk fra Forskningsrådet, EU og annen bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet samlet. Figuren illustrerer både betydelige forskjeller i omfanget av eksterne midler institusjonene mottar, og ulikheter i sammensetningen av denne finansieringen.

Figur 17.8 Inntekter fra Forskningsrådet og EU og andre BOA-inntekter per faglig årsverk 2025, statlige institusjoner. Beløp i kroner

Merknad: Hentet fra note 1 i regnskapet

Kilde: HK-dir/DBH

Vedleggstabeller:

[V17.1 Tildeling fra Forskningsrådet per faglig årsverk 2016–25. 1000 kr og endring i prosent](#)

[V17.2 Tildeling fra EU per faglig årsverk 2016–25. 1000 kr og endring i prosent](#)

[V17.3 Forskningsrådets tildeling til UH-sektoren per hovedvirkemiddel 2020–24. 1000 kr](#)

[V17.4 Forskningsrådets tildeling til UH-sektoren per hovedvirkemiddel 2025. 1000 kr](#)

[V17.5 Norske returandeler i innstilte søknader til Horisont Europa per program og mottaker, per 2025. Prosent.](#)

[V17.6 Norske institusjoners søknader og inngåtte kontrakter, hele Horisont Europa og f.o.m. 1.7.2024. Antall, suksessrate og støttesum](#)

[V17.7 Fordeling av deltakelser og innvilget støtte på programmer i signerte kontrakter, hele Horisont Europa og f.o.m. 1.7.2024, per universitet](#)

[V17.8 Fordeling av deltakelser og mill. euro på programmer i signerte kontrakter, hele Horisont Europa og f.o.m. 1.7.2024, per høyskole](#)

[V17.9 Resultater i signerte kontrakter per institusjon i UH-sektoren per kontraktssigneringsår, Horisont Europa*. Antall og innvilget støtte i mill. Euro](#)

[V17.10 Andre bidrags- og oppdragsfinansierte inntekter per faglig årsverk 2016–25. 1000 kr](#)

[V17.11 Andre BOA-inntekter, gjennomsnittlig fordeling per kilde. Statlige institusjoner. 2016–25](#)

[V17.12 Andre BOA-inntekter, statlige institusjoner 2016–25. 1000 kr og prosent](#)

[V17.13 Finansielle ressurser universiteter og høyskoler 2016–25, 1000 kr og prosent](#)

[V17.14 Studie- og eksamensavgifter per student, private institusjoner 2016–25. 1000 kr](#)

[V17.15 Studie- og eksamensavgifter private institusjoner totalt i 1000 kr og som prosentandel av totale driftsinntekter 2022–25](#)

[V17.16 Samlede investeringer, husleie og andre driftskostnader statlige institusjoner 2022–25. I 1000 kr og andel av totale driftsinntekter i prosent](#)

[V17.17 Avsetninger statlige institusjoner 2016–25, i 1000 kr og i prosent av bevilgning](#)

[V17.18 Avsetninger til andre formål og investeringer fra KD 2025. 1000 kr og prosent](#)

[V17.19 Virksomhetskapi tal i prosent av bevilgning 2016–25, årsresultat for 2025 i 1000 kr og resultatgrad. Statlige institusjoner](#)

[V17.20 Totalkapital, egenkapital og årsresultat private høyskoler 2016–25. 1000 kr og prosent](#)

[V17.21 Fire økonomiske indikatorer 2025. Private høyskoler](#)

[V17.22 Totalkapital per statlig institusjon 2016–25. 1000 kr](#)

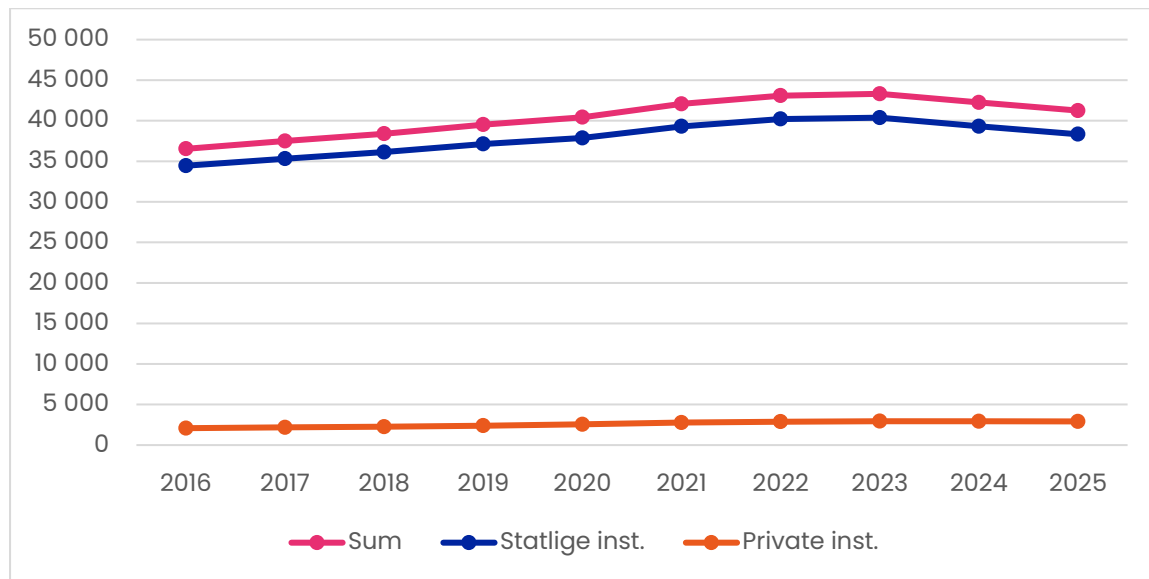
18 Årsverk, stillingstyper og kompetanseprofil

Her vises statistikk om ansatte ved universiteter og høyskoler, primært i form av årsverk. Vi ser på utviklingen i antall årsverk totalt, og hvordan de er fordelt på stillingstyper og kompetansenivå.

Lavere bemanning ved universiteter og høyskoler

Nedgangen i totalt antall årsverk ved universiteter og statlige høyskoler fortsatte i 2025, se Figur 18.1. Totalt ble det utført 41 200 årsverk i sektoren i 2025, mot 43 300 i toppåret 2023, en nedgang på 5,1 prosent. Antall årsverk i 2025 var noe høyere enn i 2020. Nedgangen må blant annet ses i sammenheng med strammere økonomiske rammer og mer forsiktig rekruttering ved flere institusjoner. Ved private institusjoner er endringene små.

Figur 18.1 Antall årsverk totalt, alle stillinger, 2016–2025

Kilde: HK-dir/DBH

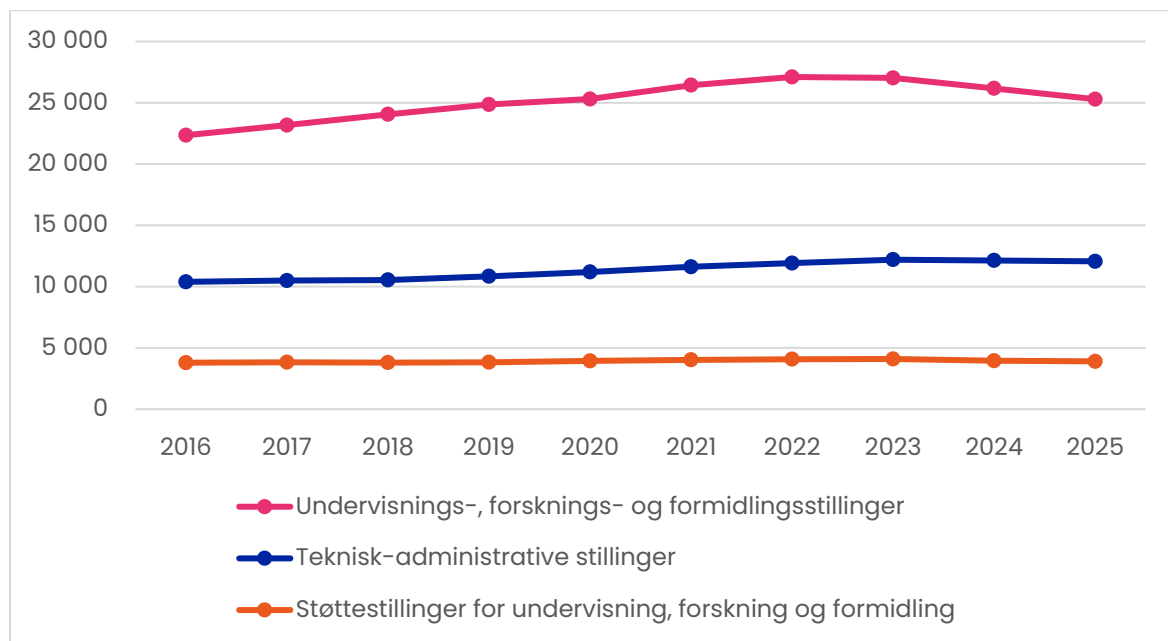
Figur 18.2 viser utviklingen i antall årsverk i ulike stillingsgrupper. Sammenliknet med 2020 er antallet i 2025 omtrent uendret for undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger og for støttestillinger for undervisning, forskning og formidling. Antallet teknisk-administrative stillinger, derimot, har økt med 8 prosent i perioden.

For sektoren samlet utgjør antall årsverk i faglige stillinger omkring 62 prosent av alle årsverk, se Figur 18.3. For de statlige institusjonene har andelen ligget relativt stabilt på dette nivået siden 2016, se Figur 18.3. Den svakt synkende tendensen i andel faglige årsverk som figuren viser, henger trolig mye sammen med nedgangen i

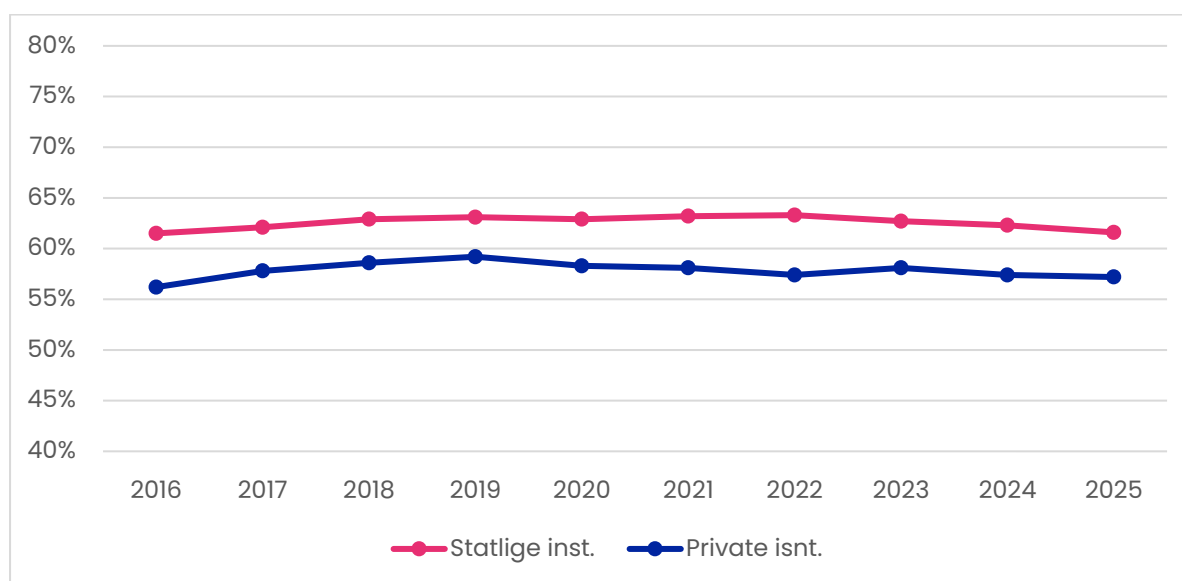
rekrutteringsstillingene stipendiat og postdoktor, som vi omtaler nærmere nedenfor. Samtidig har det også vært nedbemanningsprosesser i sektoren (Mikkelsen, 2024). De fleste statlige institusjonene har en andel faglige årsverk på mellom 60 og 70 prosent, se Figur 18.4 nedenfor.

Figur 18.3 viser at andelen faglige stillinger er lavere for de private institusjonene samlet enn for de statlige. Her er det imidlertid en enkelt institusjon, BI, som står for hele forskjellen. For de øvrige private institusjonene samlet er andelen tilnærmet den samme som for statlige institusjoner som gruppe.

Figur 18.2 Antall årsverk i ulike stillingsgrupper, 2016–2025

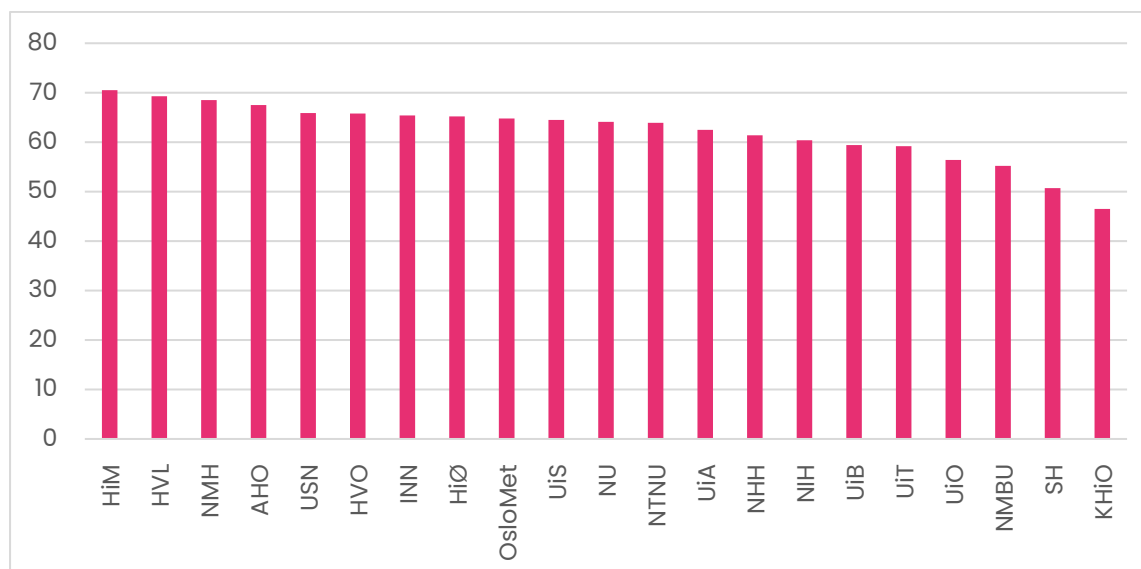

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 18.3 Andel årsverk i faglige stillinger av totalt antall årsverk, 2016–2025

Merknad: Faglige stillinger inkluderer faglige-administrative lederstillinger. Se <https://dbh.hkdir.no/datainnhold/kodeverk/stillingskoder> (UN1–UN4, nyeste inndeling).

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 18.4 Andel årsverk i faglige stillinger av totalt antall årsverk, 2025. Statlige institusjoner

Merknad: Faglige stillinger inkluderer faglige-administrative lederstillinger. Se <https://dbh.hkdir.no/datainnhold/kodeverk/stillingskoder> (UN1–UN4, nyeste inndeling).

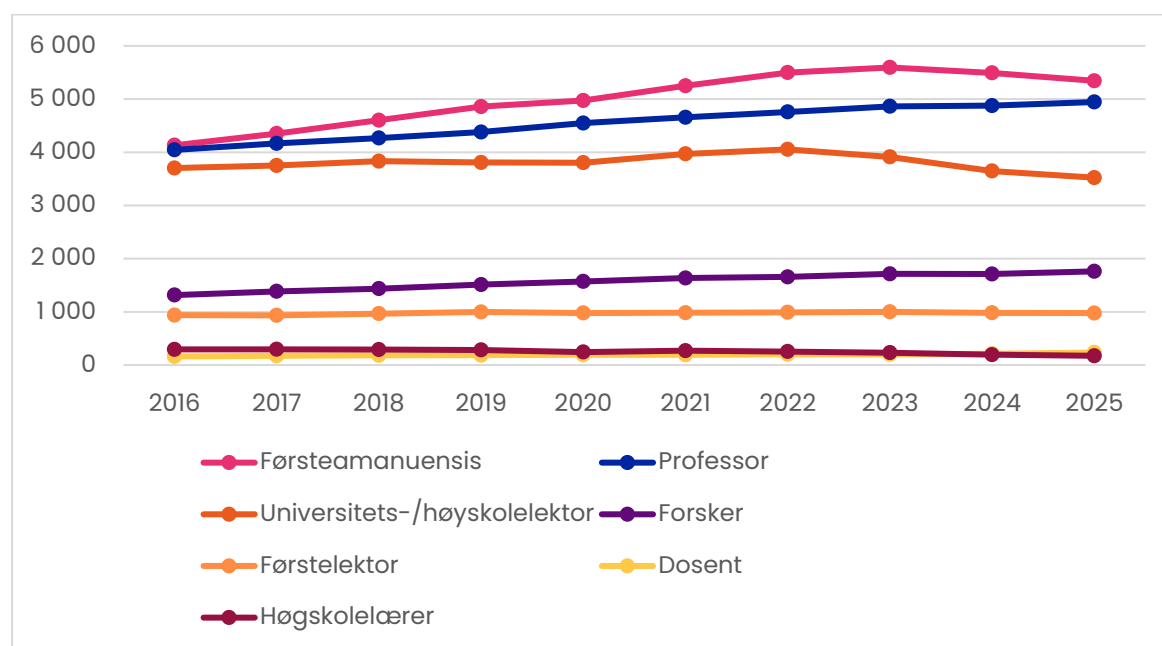
Kilde: HK-dir/DBH

Flere med forskerkompetanse

Figur 18.5 viser antall årsverk i faglige stillinger de siste ti årene, mens rekrutteringsstillingene vises særskilt i Figur 18.6. Samlet sett har tallet på årsverk i faglige stillinger sunket med 3 prosent i 2025 sammenliknet med det foreløpige toppåret i 2023. Derimot var antallet i 2025 6 prosent høyere enn før pandemien i 2019. Nedgangen fra 2024 til 2025 var på 1 prosent, eller om lag 160 årsverk.

Den tydelige veksten i tallet på førsteamanuenser fra 2016 til 2023 er et uttrykk for oppbygging av forskningskapasitet ved høyskoler og nyere universitet. I samme periode har tallet på universitets- og høyskolelektorer vært relativt stabilt, før det har falt de siste årene. Fra 2023 til 2025 er antall årsverk blant universitets- og høyskolelektorer redusert med om lag 10 prosent. Dette innebærer en gradvis forskyvning i retning av flere stillinger med forskerkompetanse.

De siste to årene har også tallet på førsteamanuenser gått noe ned. Dette må blant annet ses i lys av en mer krevende ressursituasjon og lavere rekruttering til faste vitenskapelige stillinger. Samtidig har tallet på professorer fortsatt å øke. Den jevne veksten i professorårsverk gjennom perioden henger blant annet sammen med opprykksordningen, der førsteamanuenser kan kvalifisere seg og søke om opprykk til professorstilling. Samlet sett har antallet årsverk i faglige stillinger som krever forskerkompetanse, økt fram til 2023, og gått litt ned etter det. Sammenlignet med 2016 er antallet nesten 25 prosent høyere i 2025.

Figur 18.5 Antall årsverk i utvalgte faglige stillinger, 2016–2025

Merknad: Bistillinger er inkludert

Kilde: HK-dir/DBH

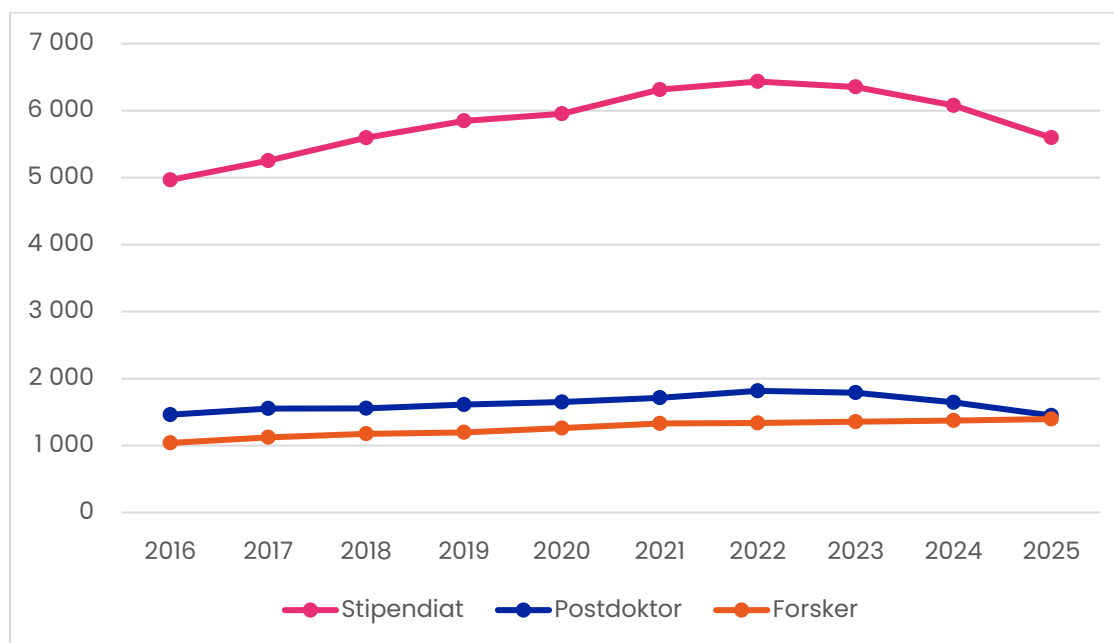
Både stipendiat- og postdoktorstillingene økte betydelig i perioden fra 2016 til 2022. Antall stipendiatårsverk var om lag 30 prosent høyere i 2022 enn i 2016, mens antallet postdoktorårsverk økte med nær 25 prosent i samme periode.

De siste tre årene har utviklingen snudd, og antallet årsverk i begge stillingskategoriene har gått ned. Nedgangen har vært særlig sterk for postdoktorstillingene, og i 2025 var det færre postdoktorårsverk enn ti år tidligere. Det virker naturlig å se dette i sammenheng med ny forskrift, der postdoktorstillingen har fått strengere krav til oppfølging og lengde. I den forbindelse har det vært en antakelse at bruken av postdoktorstillinger kunne gå ned og at antall forskerstillinger kunne øke. Figur 18.6 kan tyde på at dette også har skjedd: I 2022 var det 1,4 ganger så mange årsverk i postdoktor- som i forskerstillinger, mens de i 2025 var omtrent jevnstore.

Utviklingen henger trolig også sammen med en mer presset ressursituasjon i sektoren og større forsiktighet i opprettelsen av nye rekrutteringsstillinger. Dessuten er mange rekrutteringsstillinger finansiert gjennom eksterne tildelinger. De to siste årene har de samlede tildelingene fra Forskningsrådet og EU til sektoren sunket, noe som også har konsekvenser for antallet stillinger i disse kategoriene. Særlig postdoktorstillinger er ofte basert på ekstern finansiering, noe som kan bidra til å

forklare at nedgangen er sterkere i denne stillingskategorien. Se også kapittel 14 med vedleggstabeller.

Figur 18.6 Antall årsverk i rekrutteringsstillinger og forskerstillinger, 2016–2025

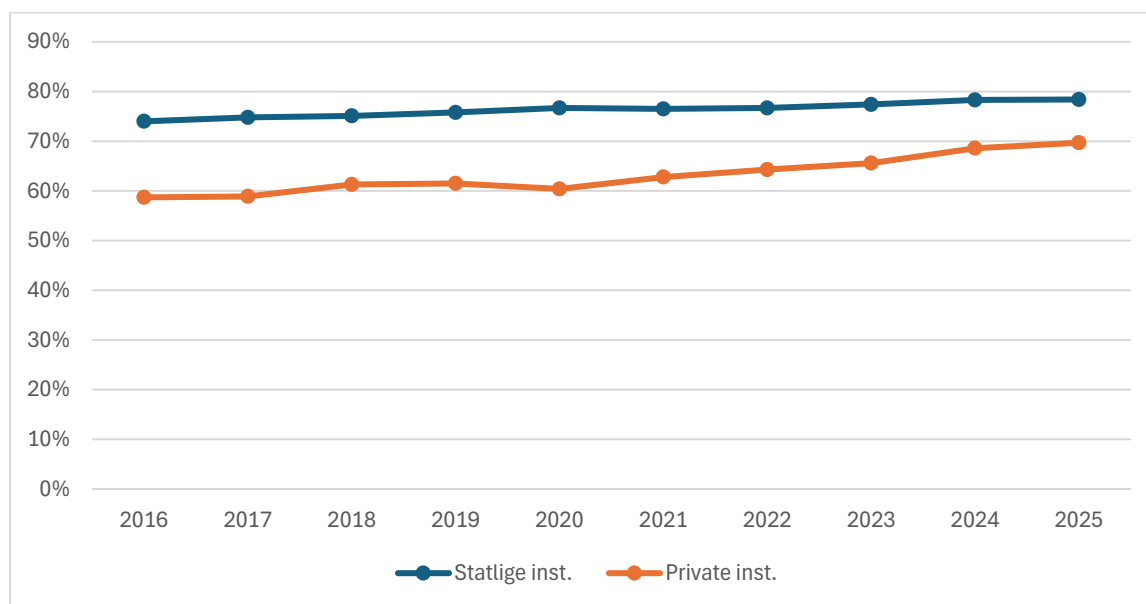

Kilde: HK-dir/DBH

For universiteter og statlige høyskoler samlet har andelen årsverk med førstestillingskompetanse økt over tid, og øker videre i 2025, se Figur 18.7 og merknad. Ved de mest forskningstunge institusjonene har andelen lenge vært stabil omkring eller over 90 prosent. Andre institusjoner med lavere utgangspunkt har økt andelen betydelig over tid.

Økningen gjelder særlig enkelte høyskoler og de nyere universitetene. Ved HVL, INN, OsloMet og USN er andelen nå om lag 70 prosent. HVL har økt andelen fra 59 prosent til 68 prosent bare fra 2022 til 2025. Ved UiA og UiS, som fikk sin universitetsstatus tidligere, er andelen henholdsvis 77 og 78 prosent. NU ligger lavest blant universitetene, med 64 prosent, det samme nivået som i 2020. [VedleggsV18.3](#) viser utviklingen på institusjonsnivå.

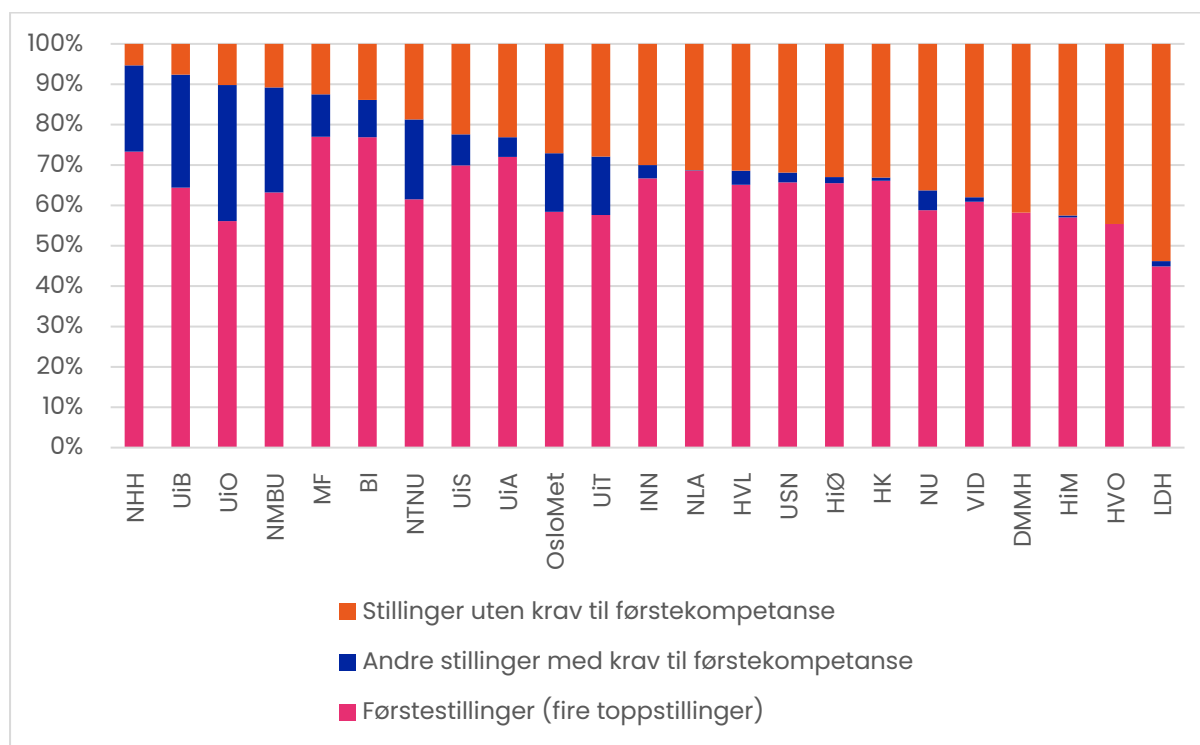
Forskjellen mellom private og statlige institusjoner har blitt mindre over tid. I 2025 var andelen samlet sett 70 prosent ved private institusjoner, og 78 prosent ved statlige.

Figur 18.7 Andel årsverk med førstestillingskompetanse, 2016–2025

Merknad: Stillinger som krever førstestillingskompetanse defineres som følgende: professor (1013, 1404, 8013, 9301), dosent (1532), høyskolelektor (1012), undervisningsdosent (1483), førsteamanuensis (1011, 8028), førstelektor (1198), forskningssjef (1111), forskere på førstestillingsnivå (1109, 1110, 1183) og postdoktor (1352). Følgende stillinger inngår som «nevner» i beregning av andel førstestillingskompetente årsverk: professor (1013, 1404, 8013, 9301), dosent (1532), høyskolelektor (1012), undervisningsdosent (1483), førsteamanuensis (1011, 8028), førstelektor (1198), amanuensis (1010), universitetslektor (1009, 8029), høyskolelektor (1008), høyskolelærer (1007), forskningssjef (1111), forskere på førstestillingsnivå (1109, 1110, 1183), forsker (1108) og postdoktor (1352).

Kilde: HK-dir/DBH

For flertallet av institusjonene består årsverkene med førstestillingskompetanse i hovedsak av de fire toppstillingene professor, dosent, førsteamanuensis og førstelektor, se Figur 18.8. Ved de mest forskningstunge institusjonene, som UiO, UiB, NMBU og NTNU, utgjør imidlertid postdoktor og forsker også en betydelig del av årsverkene som blir regnet som «førstestillingskompetente». Disse institusjonene har større forskningsaktivitet og flere prosjektfinansierte forskerstillinger. Det samme gjelder NHH, og i noe mindre grad UiT og OsloMet. Ved OsloMet henger dette blant annet sammen med at institusjonen inkluderer flere forskningsinstitutter, hvor mange ansatte er i forskerstillinger.

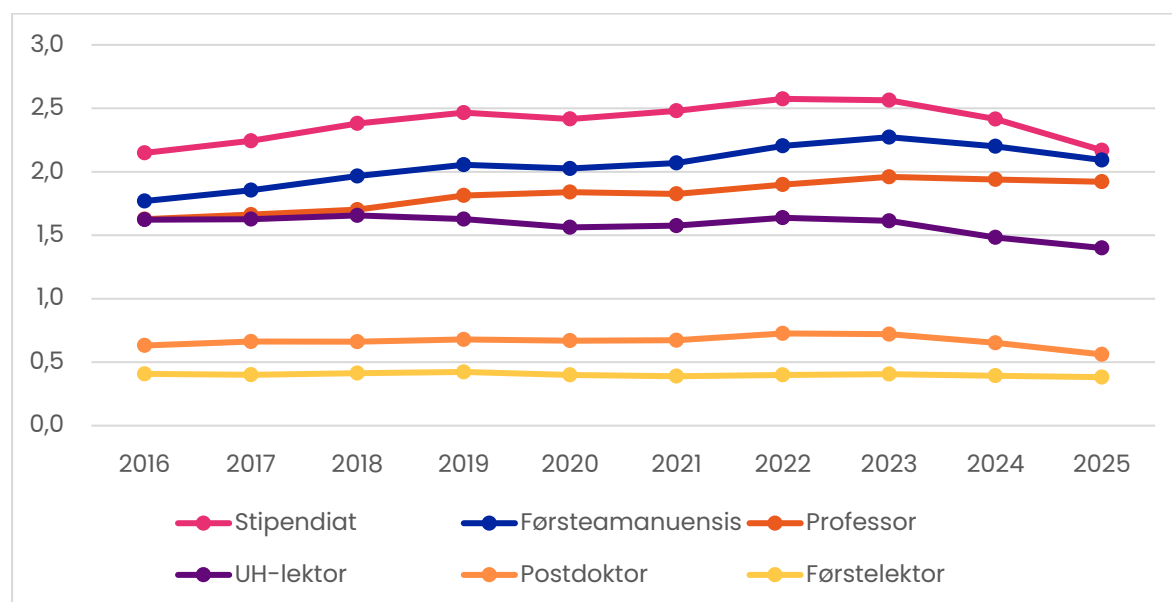
Figur 18.8 Årsverk i faglige stillinger fordelt på kompetansenivå, 2025. Andel av faglige årsverk

Merknad: Førstestillinger blir definert som følgende: professor (1013, 1404, 8013, 9301), dosent (1532), høgskoledosent (1012), undervisningsdosent (1483), førsteamanuensis (1011, 8028) og førstelektor (1198).

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 18.9 viser antall årsverk i de viktigste faglige stillingene relativt til studentmassen de siste ti årene. Fra 2016 til 2025. Samlet sett økte antallet årsverk i disse stillingene relativt til studentmassen med 11 prosent fra 2016 til 2023. Deretter har forholdstallet gått ned, og var i 2025 det laveste siden 2017.

Figur 18.9 Antall årsverk i utvalgte faglige stillinger per 100 studenter (egenfinansierte heltidsekvivalenter), 2016–2025. Statlige institusjoner

Kilde: HK-dir/DBH

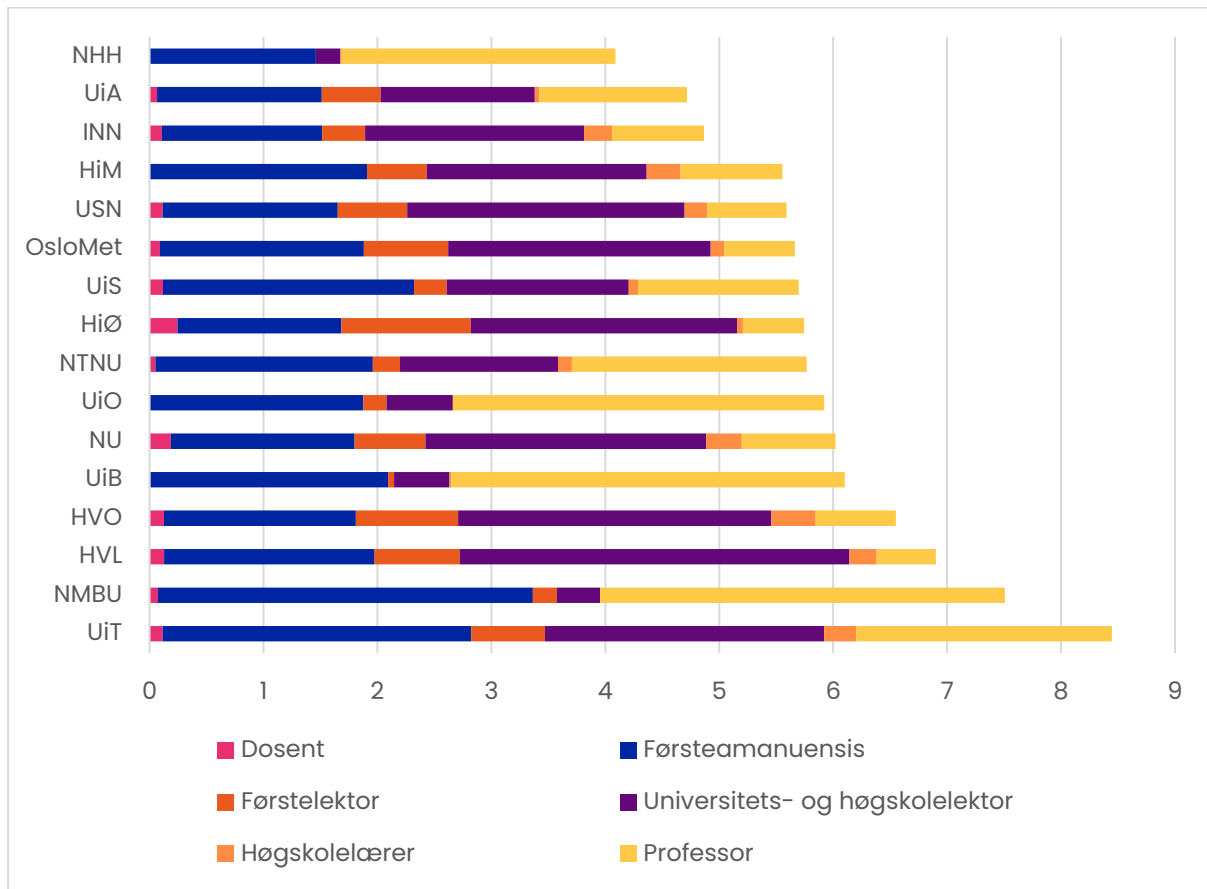
Forskjeller i undervisningsårsverk per student

Figur 18.10 og 18.11 viser antallet årsverk i de viktigste undervisningsstillingene relativt til antall studenter for statlige institusjoner. De viser at førsteamanuenser og professorer ved mange institusjoner utgjør en større andel av stillingene i 2025 enn i 2016.

Det er samtidig betydelige forskjeller mellom institusjoner i hvor mange årsverk de har i undervisningsstillingene samlet sett relativt til studentmassen. Forskjellene kan være store også mellom institusjoner med forholdsvis lik faglig profil. I 2025 var for eksempel den relative forskjellen mellom UiA og UiT nesten 75 prosent.

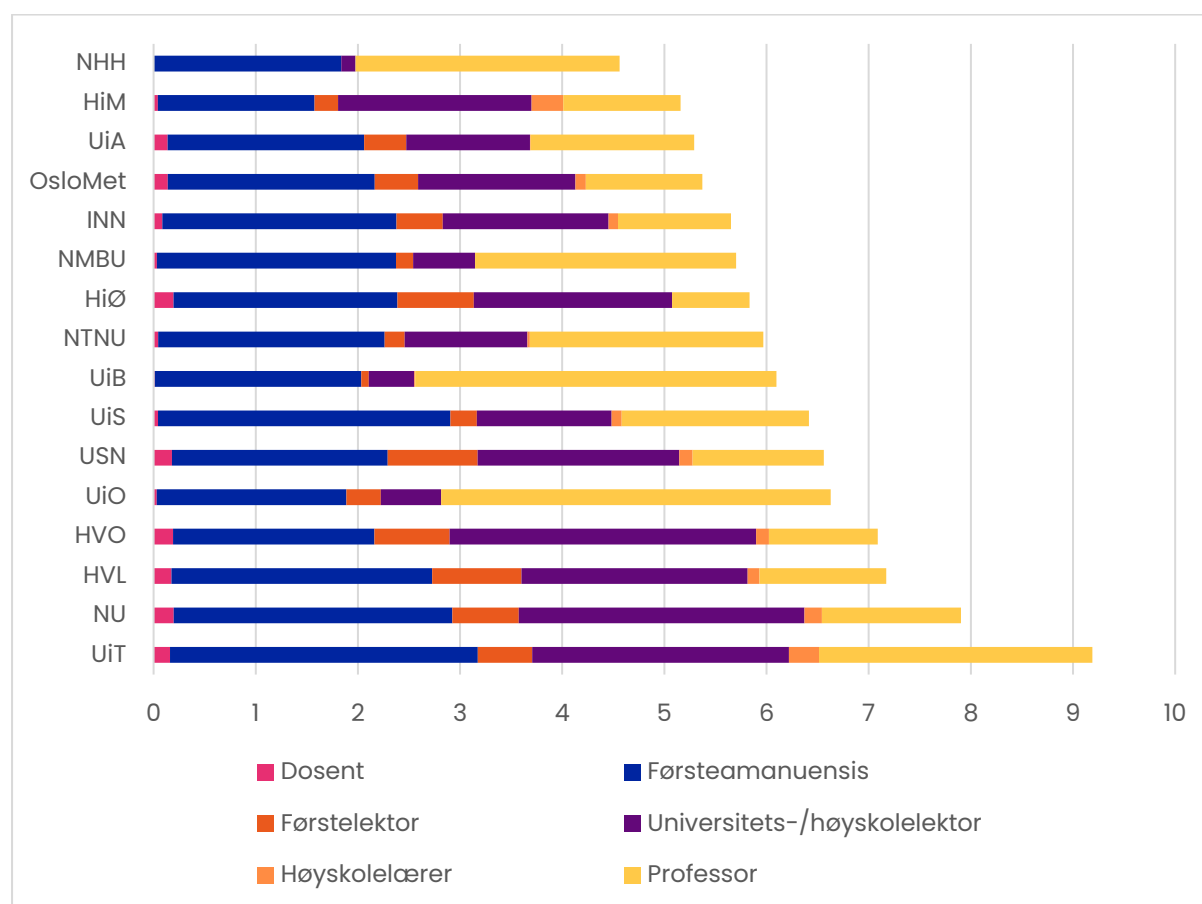
Institusjonene har hatt ulik utvikling i perioden 2016–2025. Noen har flere undervisningsårsverk relativt til studentmassen i 2025 enn i 2016, mens andre har færre. Den mest markante endringen finner vi ved NU, som hadde mer enn 30 prosent flere årsverk i undervisningsstillinger relativt til studentmassen i 2025 enn i 2016. Dette må ses i sammenheng med at tallet på studenter⁴⁷ sank med 9 prosent fra 2016 til 2025.

⁴⁷ Antall studenter målt som heltidsekvivalenter, finansiert av KD.

Figur 18.10 Antall årsverk i ulike faglige stillinger per 100 studenter, 2016

Merknad: Antall studenter beregnet som egenfinansierte heltidsekvivalenter

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 18.11 Antall årsverk i ulike faglige stillinger per 100 studenter, 2025

Merknad: Antall studenter beregnet som egenfinansierte heltidsekvivalenter

Kilde: HK-dir/DBH

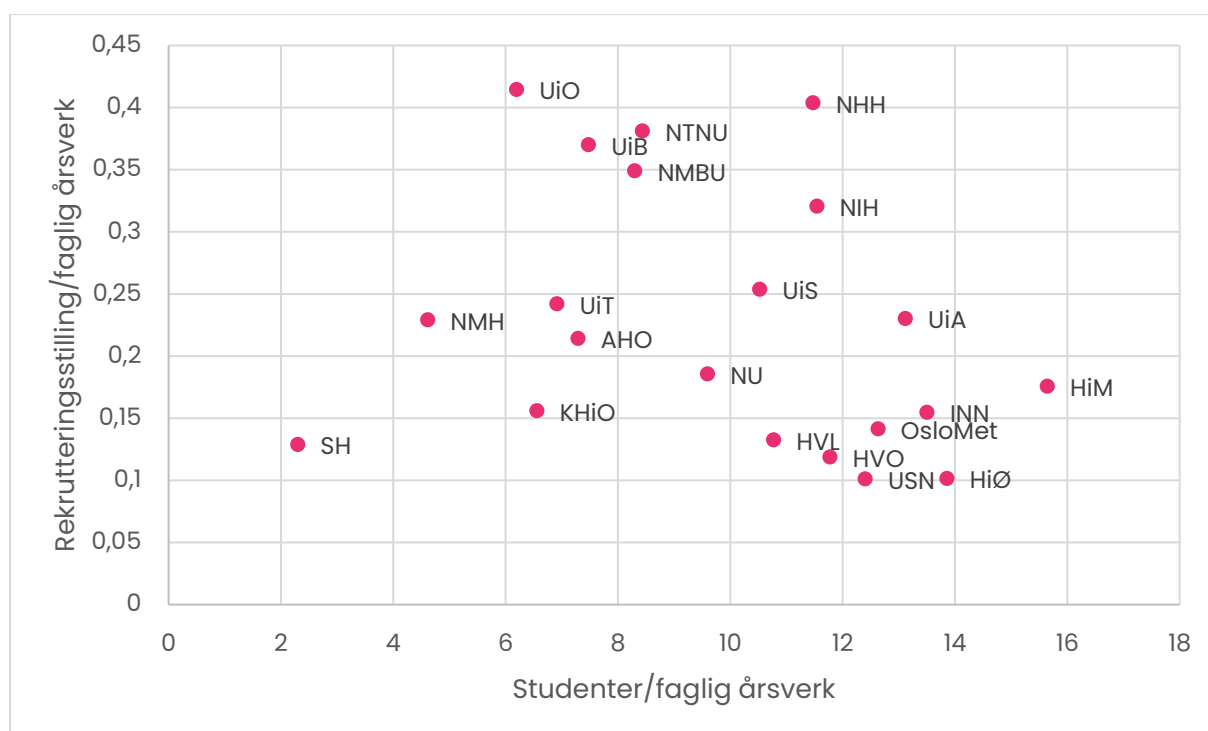
Kapittel 19 ser nærmere på utviklingen av forholdet mellom størrelsen på fagstaben om antallet studiepoeng studentene avlegger.

Figur 18.12 indikerer hvordan statlige institusjonene fordeler seg langs to sentrale dimensjoner. Y-aksen viser forholdet mellom rekrutteringsstillinger per faglig årsverk, mens x-aksen viser antall studenter per faglig årsverk.

Figuren viser et mønster som i stor grad samsvarer med en klyngeanalyse i Tilstandsrapporten for høyere utdanning, 2022 (HK-dir, 2022). Analysen var basert på et utvalg variabler for utdanning, forskning og samfunnskontakt, og identifiserte tre hovedgrupper av institusjoner i sektoren. Grovt sett besto de tre gruppene av forskningstunge breddeinstitusjoner, universiteter og høyskoler med omfattende profesjonsutdanning, samt mer spesialiserte institusjoner. Gruppene var imidlertid ikke klart avgrenset, og enkelte institusjoner inntok mellomposisjoner.

Et tilsvarende mønster kan også observeres i Figur 18.12. UiB, UiO, NTNU og NMBU danner en tydelig gruppe med mange rekrutteringsstillinger og relativt få studenter per faglig årsverk. Nede til høyre i figuren finner vi samlet statlige høyskoler og noen av de nyere universitetene, med forholdsvis mange studenter per faglig årsverk og lavt antall rekrutteringsstillinger.

Figur 18.12 Antall årsverk i rekrutteringsstillinger og antall studenter per faglig årsverk, per institusjon, 2025. Statlige institusjoner

Merknad: Rekrutteringsstillinger er stipendiat- og postdoktorstillinger. Faglige stillinger inkluderer faglige-administrative lederstillinger. Se <https://dbh.hkdir.no/datainnhold/kodeverk/stillingskoder> (UNI–UN4, nyeste inndeling). Studenter er egenfinansierte heltidsekvivalenter.

Kilde: HK-dir/DBH

Vedleggstabeller:

[V18.1 Årsverk i ulike faglige stillinger 2016–25. Antall og prosent](#)

[V18.2 Førstestillinger \(de fire toppstillingene\) per institusjon 2016–25. Andel og antall](#)

[V18.3 Årsverk med førstestillingskompetanse per institusjon 2016–25. Andel og antall](#)

[V18.4 Antall årsverk totalt i alle stillinger per institusjon 2016–25](#)

[V18.5 Antall årsverk i faglige stillinger og andel av totalt antall årsverk per institusjon 2022–25](#)

[V18.6 Antall årsverk i adm. stillinger og andel av totalt antall årsverk per institusjon 2022–25](#)

[V18.7 Antall årsverk i øvrige stillinger og andel av totalt antall årsverk per institusjon 2022–25](#)

[V18.8 Forholdstall årsverk i faglige stillinger og i administrative stillinger 2016–25](#)

[V18.9 Aldersfordeling professorer per institusjon, 2022 og 2025. Antall årsverk og andel](#)

[V18.10 Årsverk i bistillinger per institusjon 2016–25. Antall og endring siste år](#)

[V18.11 Årsverk totalt, universitetsmuseene 2016–25. Antall](#)

[V18.12 Årsverk faglige stillinger, universitetsmuseene 2016–25. Antall](#)

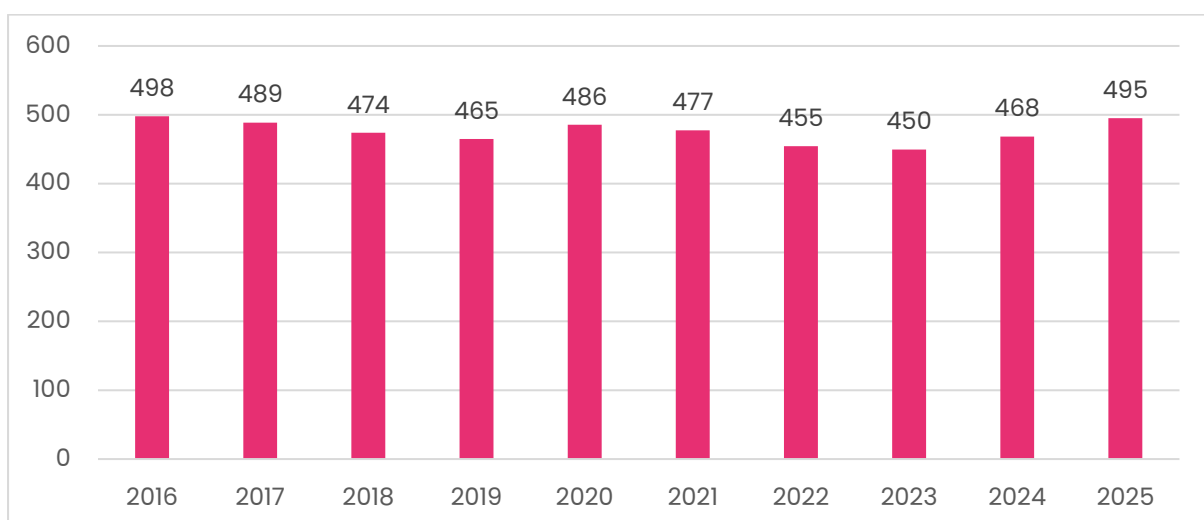
19 Studiepoeng per faglig årsverk

Studiepoeng per faglig årsverk belyser forholdet mellom utdanningsaktiviteten ved institusjonene og de faglige personalressursene som står til rådighet. I dette kapittelet presenterer vi utviklingen siste år og over tid, både for sektoren samlet og på institusjonsnivå. Kapittelet gir dermed et overordnet bilde av hvordan omfanget av utdanning utvikler seg i relasjon til fagstabens størrelse.

I 2025 er det samlet sett produsert 495 studiepoeng per faglige årsverk i sektoren. Det tilsvarer en utdanningsaktivitet på om lag 8,25 normerte heltidsstudenter (heltidsekvivalenter) per faglige årsverk. Dermed er antallet studiepoeng per faglige årsverk tilbake på samme nivå som for ti år siden, etter et svakt fall i årene fram mot 2023. Pandemiårene 2021 og 2022 skiller seg riktignok noe ut i tidsserien med en forbigående vekst (Figur 19.1).

Veksten de siste to årene tilsvarer en økning i utdanningsaktiviteten på om lag 0,75 normerte heltidsstudenter per faglig årsverk. Utviklingen må ses i sammenheng med at antall faglige årsverk i sektoren har gått tilbake (se kapittel 18), særlig innenfor rekrutteringsstillinger. Samtidig har studentbefolkningen vokst med over 10 000 studenter de siste to årene (se kapittel 4), og med den også antallet avlagte studiepoeng. Den totale økningen i studiepoeng er tre prosent de siste to årene (se V2.18). Antall studiepoeng *per student* har derimot gått ned år for år siden toppåret 2020, og er nå tilbake på 2019-nivå, det vil si siste år før Covid-19-pandemien.

Figur 19.1 Antall studiepoeng per faglig årsverk, 2016–2025

Merknad: Nye studiepoeng (egenfinansierte) for studentkategoriene studenter (S) og andre (A). Studenter på nivåene forskerutdanning (FU) og videregående skoles nivå (VS) er utelatt. Det tas

utgangspunkt i studieprogrammet som studenten er tatt opp på, ved eksamenstidspunktet. Faglig årsverk, se https://dbh.hkdir.no/dbh-old/dokumentasjon/stillingstype.action?stil_id=1.

Kilde: HK-dir/DBH

Det er stor variasjon mellom lærestedene i antallet studiepoeng per faglig årsverk. Institusjonenes verdi må imidlertid ikke tolkes som høyere eller lavere kvalitet, produktivitet eller måloppnåelse. Indikatoren er et strukturelt mål som belyser tyngdepunktet mellom utdanningsaktivitet og faglige personalressurser, og reflekterer i stor grad institusjonenes oppgaveprofil og balansen mellom utdanning og forskning.

Figur 19.2 rangerer de statlige institusjonene etter studiepoeng per faglig årsverk i 2025. Institusjonene med høyest verdi har gjennomgående et tydelig utdanningsoppdrag, relativt sett lite forskningsintensive profiler sammenliknet med breddeuniversitetene, samt mange profesjons- og praksisnære utdanninger. Dette gjelder både statlige høyskoler (HiØ, HVO, HVL), nye universiteter (INN, UiA, USN, OsloMet) og vitenskapelige høyskoler med undervisningstygnde (NHH, HiM).

Læresteder med lav verdi på indikatoren har i større grad disiplinutdanninger og mange små emner med lav studenttetthet, samt høyt omfang av forskerutdanning og eksternfinansiert FoU som ikke er knyttet til undervisning og studiepoengproduksjon. Dette gjelder blant annet de store breddeuniversitetene som UiO, UiT, UiB og NTNU. Også flere små, spesialiserte institusjoner har lave verdier på indikatoren, men av til dels andre årsaker. Ved de kunstfaglige høyskolene KHiO, AHO og NMH henger nivået i stor grad sammen med ressurskrevende undervisningsformer med utstrakt én-til-én-undervisning og svært små studentkohorter. For SH er lave verdier i større grad knyttet til institusjonens særskilte språk- og samfunnsoppdrag rettet mot en begrenset målgruppe, noe som gir små studentvolum, mange små emner og et avgrenset rekrutteringsgrunnlag.

Figur 19.2 Antall studiepoeng per faglig årsverk, per institusjon (statlige), 2025

Kilde: HK-dir/DBH

[VedleggsV19.1](#) viser utviklingen for institusjonene de siste ti årene. I løpet av perioden har forskjellene mellom de statlige institusjonene samlet sett blitt mindre. Selv om endringene for det meste er moderate, og følger etablerte strukturelle skillelinjer i sektoren, er det enkelte institusjoner som skiller seg ut. Blant de statlige lærestedene gjelder dette særlig NU, som siden fusjonen og overgangen til universitet i 2016 har falt med 28 prosent på indikatoren. Endringen kan blant annet ses i sammenheng med en målrettet styrking av institusjonens forskningsaktivitet, med oppbygging av ph.d.-programmer, flere ansatte i førstestillinger og økt FoU-innsats, samtidig som har NU hatt en nedgang i studenttallet på 4 prosent i perioden.

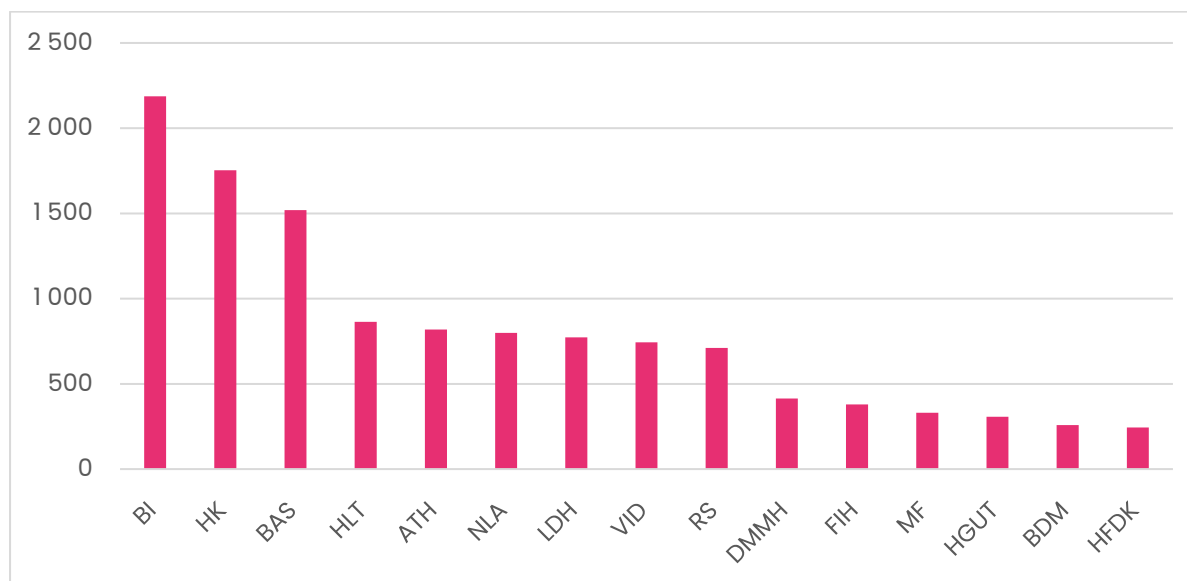
Også INN har falt betydelig, først og fremst i årene 2020–2023, noe som peker mot kraftige strukturelle tilpasninger, blant annet knyttet til arbeidet med universitetsstatus. Til tross for dette ligger INN stadig høyest av de statlige institusjonene, med 688 studiepoeng per faglig årsverk i 2025.

De private høyskolene produserer samlet nær tre ganger så mange studiepoeng per faglig årsverk som de statlige lærestedene. I 2025 ble det avlagt 1 285 studiepoeng per faglig årsverk ved de private institusjonene, mot 439 ved de statlige, se [vedleggsV19.1](#). Forskjellen reflekterer i hovedsak systematiske ulikheter i oppgaveprofil og organisering mellom de to institusjonsgruppene. Private høyskoler har gjennomgående mer undervisningsintensiv virksomhet, begrenset FoU-aktivitet og i liten grad nasjonalt sektoransvar for fag og disipliner.

Figur 19.3 viser at de private institusjonene har et langt større spenn i studiepoeng per faglig årsverk enn de statlige. Tre høyskoler skiller seg ut med særlig høye verdier. Dette gjelder både BI og HK, som til sammen har nær tre av fire studenter i de private institusjonene. Begge karakteriseres av store studentkull og studieprogrammer med felles undervisning, noe som legger til rette for lavere undervisertetthet per student. I tillegg gjelder det BAS, som har verdier mange ganger høyere enn det sammenlignbare læresteder har, både i privat og statlig del av sektoren. BAS benytter i stor grad undervisere på deltid og engasjement, noe som i begrenset grad inngår i beregningsgrunnlaget for faglige årsverk i DBH.⁴⁸ Slik sett kan verdien på indikatoren for studiepoeng per faglige årsverk for BAS framstå som kunstig høy.

Mellom de øvrige private høyskolene er variasjonen i studiepoeng per faglig årsverk moderat og mer lik fordelingen i statlig sektor. De private kunstfaglige høyskolene BDM og HFDK ligger i 2025 lavere enn samtlige av de statlige kunstfaglige høyskolene NMH, AHO og KHiO.

Figur 19.3 Antall studiepoeng per faglig årsverk, per institusjon (private), 2025

Kilde: HK-dir/DBH

⁴⁸ BAS oppgir i årsrapporten sin for 2025 et langt lavere antall studiepoeng per faglig årsverk (684) enn det som framkommer i tallene fra DBH (1519). Antallet er beregnet ut fra antallet reelle undervisningsårsverk ved BAS, som anfører at knapt halvparten av de faglige årsverkene ved institusjonen framkommer i DBH

Generelt reflekterer institusjonsplasseringene i Figur 19.2 og Figur 19.3 hvor uensartet både den private og statlige delen av universitets- og høyskolesektoren er. Den private delen spenner fra svært små og faglig smale institusjoner som HFDK og HGUT, med henholdsvis 16 og 23 registrerte studenter i 2025, til store og brede høyskoler som BI og HK, med henholdsvis 22 500 og 15 000 studenter. Også innen statlig sektor er variasjonen betydelig, fra SH med 187 studenter til NTNU med 43 500. Målt i absolutt antall studenter har den statlige delen av UH-sektoren det største spennet, fra svært små institusjoner til landets største universitet.

Overordnet kan vi si at skillelinjene mellom institusjonene følger mange av de samme mønstrene som vi ser for flere andre indikatorer i denne rapporten, og kan forstås i lys av institusjonenes ulike roller i sektoren.

Vedleggstabeller:

[VI9.1 Antall studiepoeng per faglig årsverk, per institusjon 2016–25](#)

20 Kjønnsbalanse blant ansatte

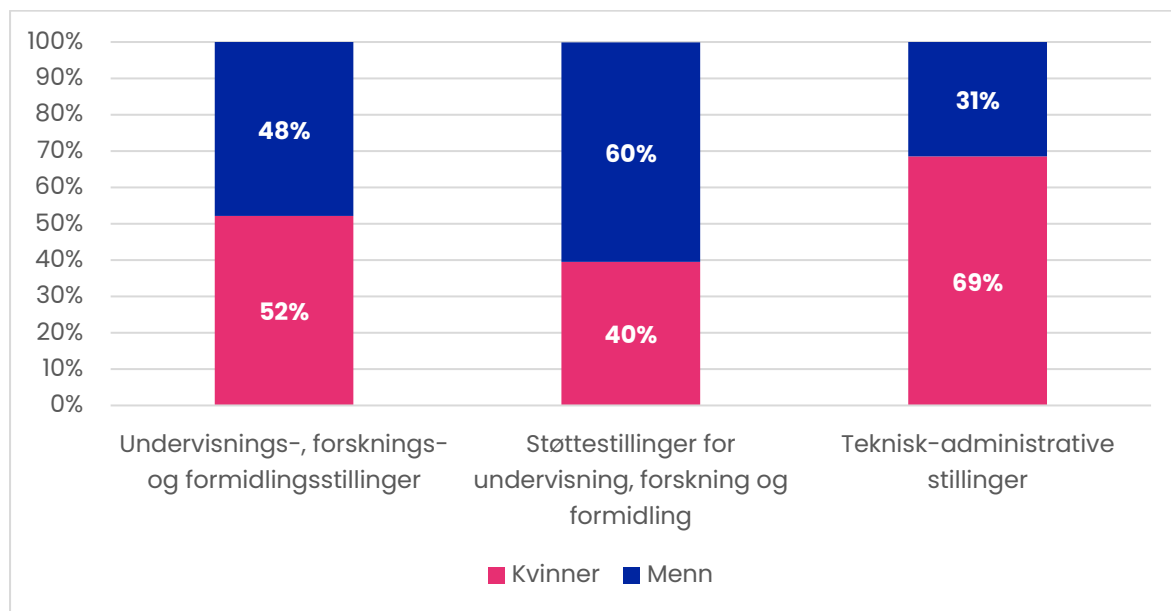
Her vises statistikk om fordelingen mellom kvinner og menn blant ansatte ved statlige og private institusjoner. Figurer og tabeller viser kjønnsfordeling for ulike stillingstyper og -kategorier og hvordan dette endrer seg over tid.

Av alle årsverk ved universiteter og høyskoler i 2025 stod kvinner for 56 prosent og menn for 44 prosent. I undervisnings-, forsknings og formidlingsstillinger samlet sett er det nær kjønnsbalanse med 52 prosent kvinner og 48 prosent menn.

Kvinneandelen økte jevnt fra 47 prosent i 2016 til 52 prosent i 2023. Siden da har fordelingen mellom kjønnene vært uendret.

Teknisk-administrative stillinger er i 2025, som tidligere, kvinnedominert. Her har kvinner utgjort i underkant av 70 prosent i hele tiårsperioden. For støttestillinger er det motsatt, der er om lag 60 prosent menn.

Figur 20.1 Andel kvinner og menn per stillingsgruppe, prosentandel av årsverk, 2025

Merknad: For inndeling av stillingsgrupper, se:

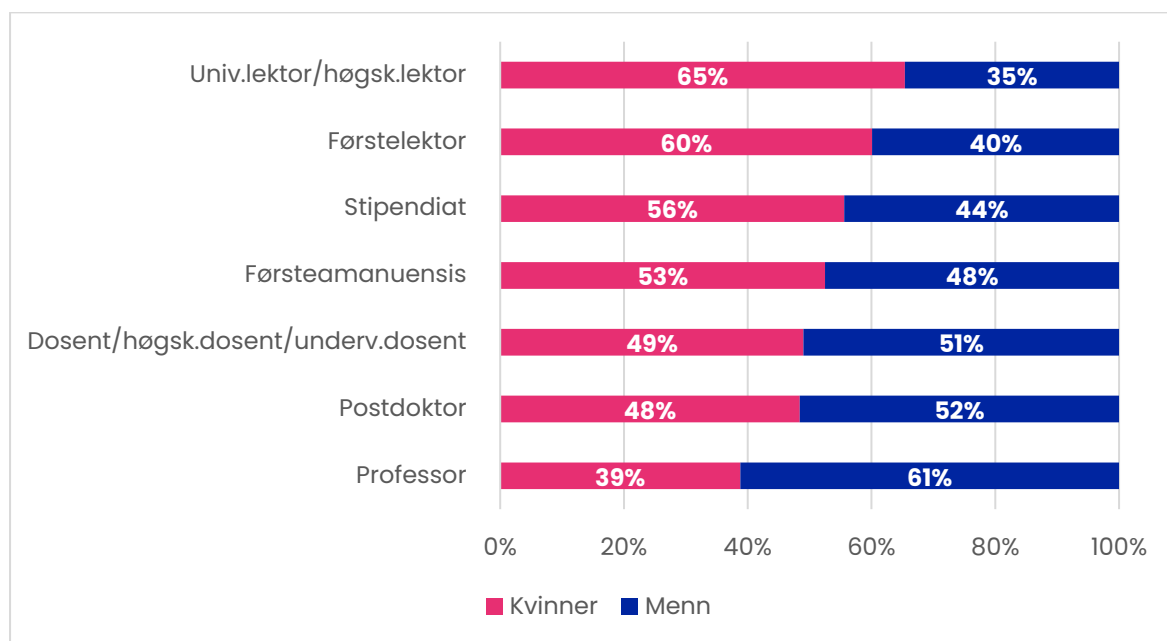
<https://dbh.hkdir.no/datainnhold/kodeverk/stillingskoder>

Kilde: HK-dir/DBH

Kvinner utgjør flertallet i flere av de faglige stillingskategoriene (Figur 20.2). I 2024 var kvinneandelen høyest blant universitets- og høyskolelektorer (65 prosent) og førstelektorer (60 prosent), og også blant stipendiater (56 prosent) og førsteamanuenser (53 prosent) var kvinner i flertall. I postdoktorstillinger er kjønnsfordelingen nær jevn, med en svak overvekt av menn (52 prosent). Blant

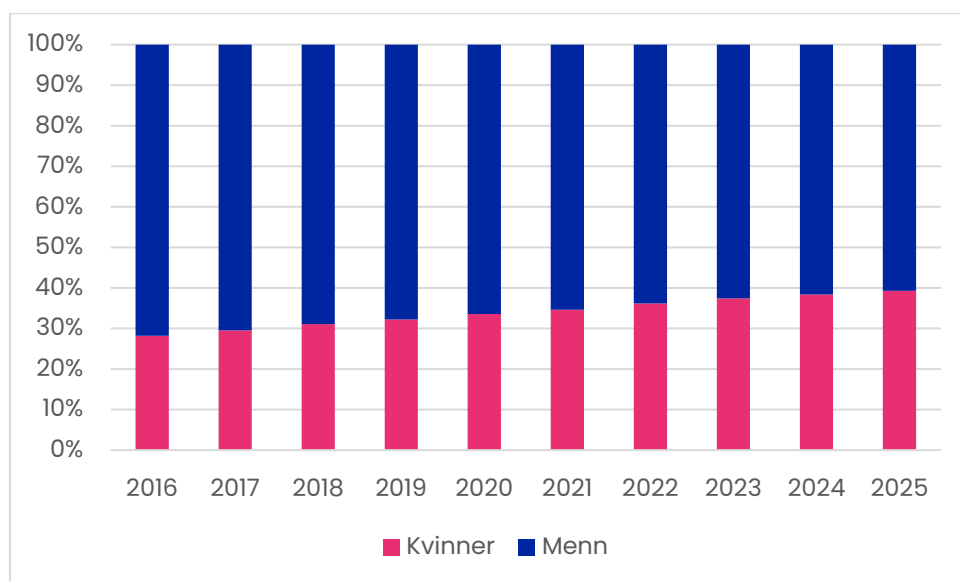
professorer er menn fortsatt i klart flertall, med 61 prosent. I 2016 var andelen 72 prosent.

Figur 20.2 Andel kvinner og menn i ulike faglige stillinger, 2025. Andel av årsverk per stillingstype

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 20.3 Andel kvinner og menn i professor- og dosentstillinger samlet, 2016–2025. Andel av årsverk

Merknad: Tallene i figuren omfatter alle institusjoner

Kilde: HK-dir/DBH

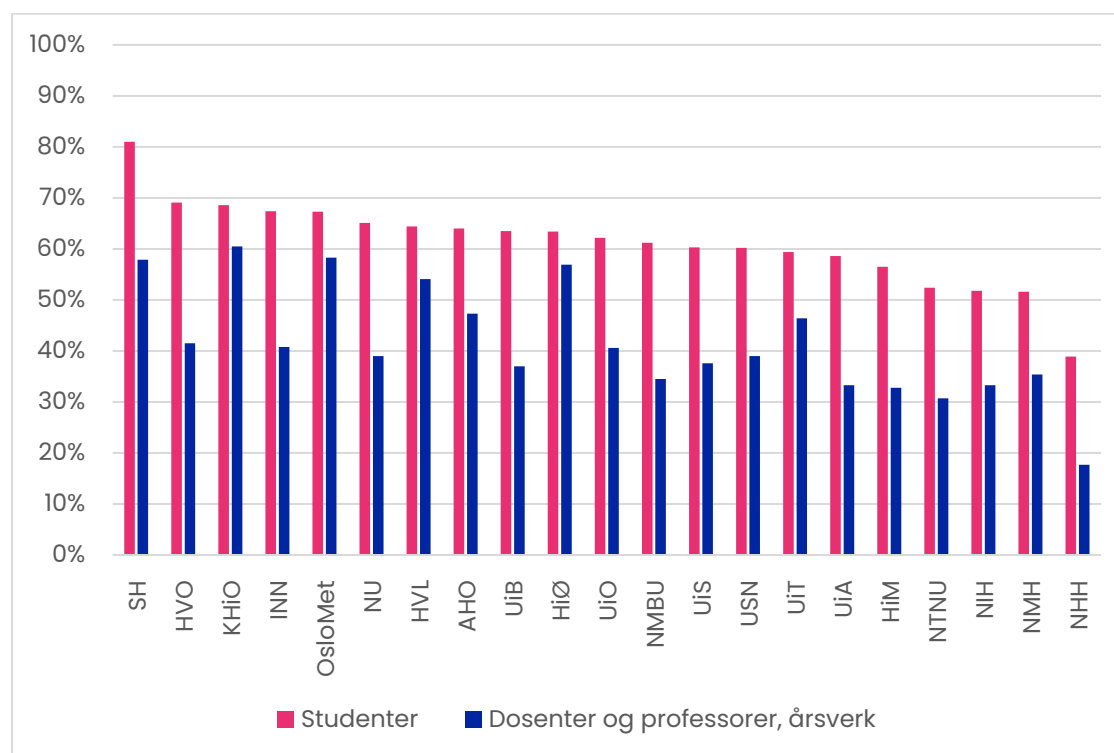
Figur 20.4 viser kvinneandelen i professor- og dosentstillinger ved statlige institusjoner. For å kunne sammenligne med studentmassen viser figuren også kvinneandel blant registrerte studenter. Kvinner står for et flertall av årsverkene i professor- og dosentstillinger ved tre av de større institusjonene: OsloMet, HiØ og HVL. Ved de fleste institusjonene er kvinneandelen mellom 30 og 40 prosent. Som tidligere skiller NHH seg ut, med en kvinneandel på bare 18 prosent.

Det er en sammenheng mellom institusjonenes faglige profil og kjønnsbalansen blant professorer og dosenter, men sammenhengen er ikke entydig. Det er relativt store forskjeller også mellom institusjoner med relativt lik profil.

Ved alle institusjonene er kvinneandelen lavere enn i studentmassen, men differansen varierer betydelig mellom institusjonene. Ved HiØ, KHiO, OsloMet og HVL er kvinneandelen blant professorer og dosenter ikke langt unna den i studentmassen. Ved flere institusjoner er kvinneandelen i professor- og dosentstillinger bare halvparten av kvinneandelen blant studentene. NHH er eneste institusjon der kvinneandelen blant professorer og dosenter er mindre enn halvparten av kvinneandelen blant studenter.

Selv om professor- og dosentstillinger er slått sammen i framstillingen, utgjør professorstillingene hovedtyngden av årsverkene. I 2025 sto dosentstillinger for om lag 5 prosent av de samlede årsverkene i disse stillingskategoriene.

Figur 20.4 Kvinneandel blant registrerte studenter og av årsverk i professor- og dosentstillinger, 2025. Statlige institusjoner

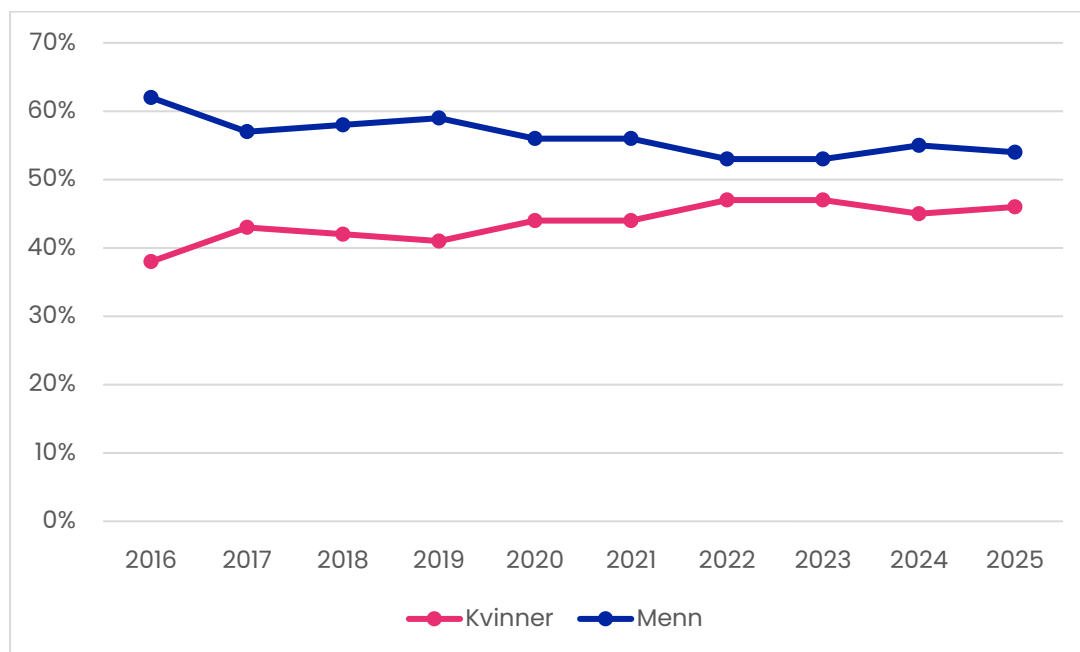
Kilde: HK-dir/DBH

Av nye professorer ved universiteter og høyskoler i 2025 var 54 prosent menn og 46 prosent kvinner (Figur 20.5). Andelen kvinner blant nye professorer har økt over tid, men har siden 2020 ligget på omkring eller noe over 45 prosent. Det er imidlertid store forskjeller mellom fagområdene.

I humaniora og samfunnsvitenskap er kjønnsfordelingen tilnærmet jevn, mens Medisin er det eneste fagområdet med flere kvinner enn menn blant nye professorer i 2025. Her har kvinner over tid vært i flertall. Innenfor Matematikk og naturvitenskap og teknologi⁴⁹ er mannsdominansen derimot fortsatt tydelig. I 2025 var hver fjerde nye professor innenfor teknologi en kvinne, og noe mer enn hver tredje innen matematikk og naturvitenskap. Det relativt lave antallet nytilsettelser per fagområde innebærer at andelen kan variere fra år til år.

⁴⁹ Inndelingen av fagområder i denne statistikken skiller seg fra den som er brukt i utdanningsstatistikken, Standard for utdanningsgruppering (NUS), se <https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/36>

Figur 20.5 Andel kvinner og menn blant nye professorer ved universiteter og høyskoler, 2016–2025

Merknad: Foreløpige tall for 2025

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Forskerpersonalregisteret

Vedleggstabeller:

[V20.1 Kvinner i dosent- og professorstillinger 2016–25. Andel og antall](#)

[V20.2 Kvinner i ulike faglige stillinger 2016–25. Andel og antall](#)

[V20.3 Kvinner av nye professorer ved universitetene og høyskolene i 2016–2025 etter fagområde. Andel og antall](#)

[V20.4 Kvinner av nye professorer ved universitetene og høyskolene i 2015–2024* etter lærested og lærestedstype. Prosentandel](#)

[V20.5 Kvinner med førstestillingskompetanse, per institusjon 2016–25. Andel og antall](#)

21 Midlertidighet

Her vises statistikk om forholdet mellom faste og midlertidige ansatte ved universiteter og statlige høyskoler. Tallene viser midlertidighet i ulike stillingskategorier fordelt på finansieringskilder.

I universitets- og høyskolesektoren er midlertidigheten framfor alt knyttet til eksternt finansierte stillinger. Figur 21.1 viser midlertidigheten i henholdsvis undervisnings- og forskerstillinger og støttestillinger etter finansieringskilde. For eksternt finansierte stillinger sank midlertidigheten sterkt fram mot omkring 2019, deretter har andelen være relativt stabil, med svakt synkende tendens for undervisnings- og forskerstillinger.

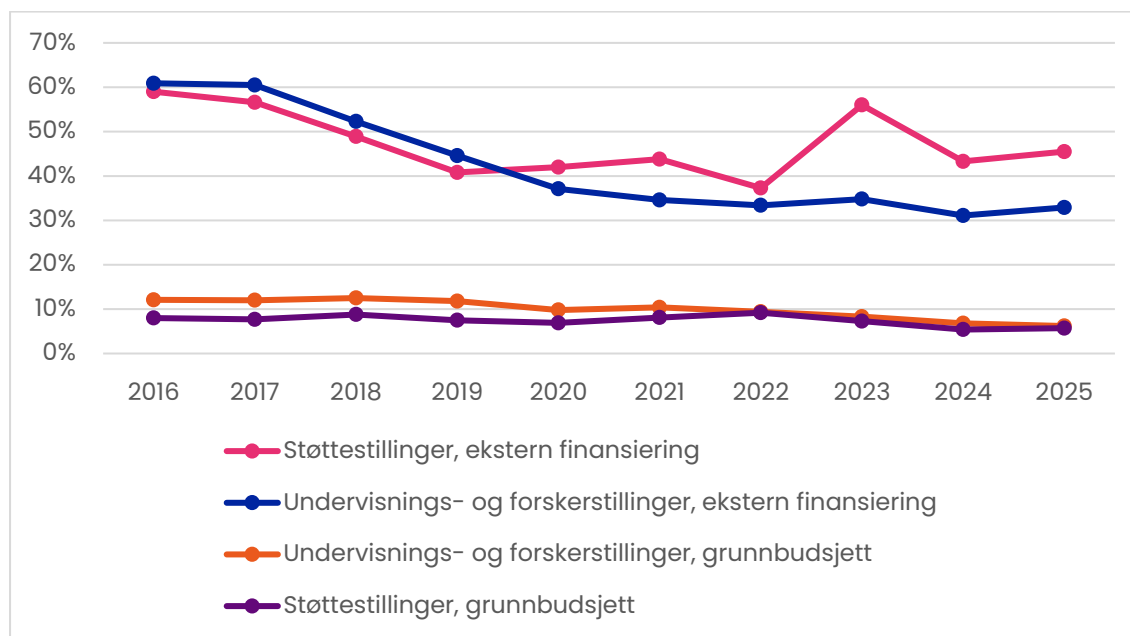
For undervisnings- og forskerstillinger finansiert over grunnbudsjettet har andelen midlertidige sunket kontinuerlig de siste ti årene. Med en nedgang fra 6,8 til 5,7 prosent fra 2024 til 2025 er andelen klart lavere enn i arbeidslivet sett under ett. Også for støttestillinger finansiert over grunnbudsjettet var andelen midlertidige 5,7 prosent i 2025, etter en svak økning fra året før.

Beregningen av midlertidighet i Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) bygger på anbefalingene fra arbeidsgruppen Kunnskapsdepartementet nedsatte i 2020 (Dyrkorn et al., 2020). I tråd med disse anbefalingene er enkelte stillingstyper utelatt fra beregningene, blant annet doktorgradskandidater, postdoktorer og andre åremålsstillinger.

Statistikken om midlertidige ansettelser skiller mellom tre stillingskategorier: undervisnings- og forskerstillinger, administrative stillinger og støttestillinger til undervisning og forskning. Samlet sett har omfanget av midlertidighet i de tre stillingskategoriene sunket jevnt de siste ti årene, fra 15,4 prosent i 2016 til 8,8 prosent i 2025. Det tilsvarer en relativ nedgang på 43 prosent. Andelen var tilnærmet den samme i 2025 som i 2024. Til sammenlikning utgjorde midlertidig ansatte i 8,3 prosent av alle ansatte i alle næringer i 2025.⁵⁰

⁵⁰ Statistisk sentralbyrå tabell 07204, <https://www.ssb.no/statbank/table/07204>

Figur 21.1 Andel midlertidige årsverk etter stillingskategori og finansieringskilde, 2016–2025. Statlige institusjoner

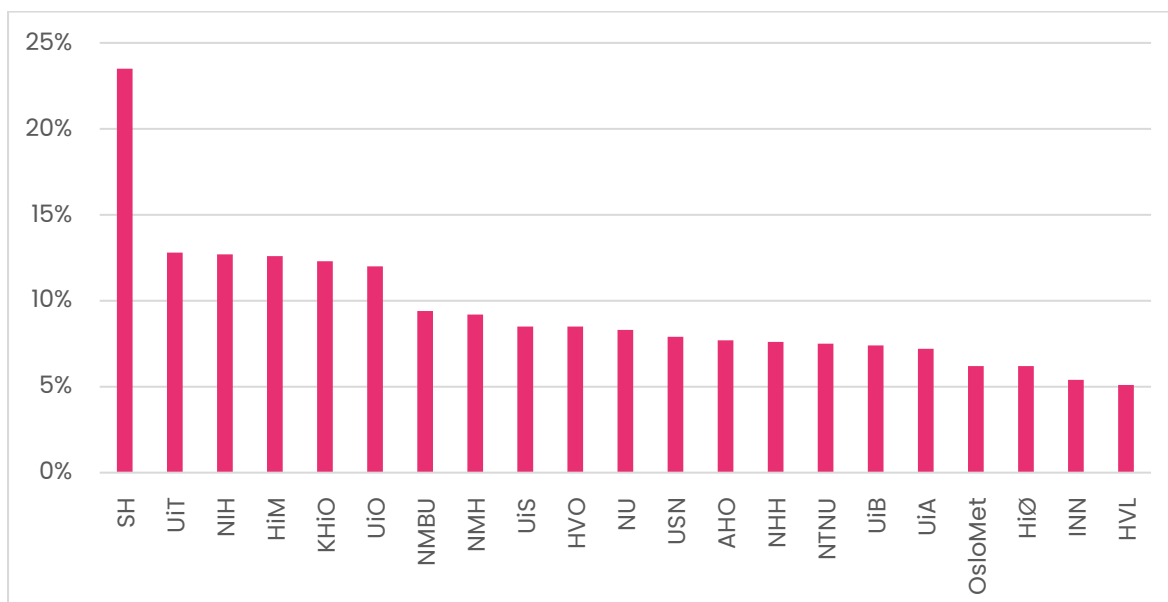
Merknad: Beregningen er justert på bakgrunn av anbefalinger fra arbeidsgruppe som har sett på midlertidighetsstatistikken i UH-sektoren. Den inkluderer stillingskoder i kategoriene UN1, AD2, ST1, ST2 og ST3 (nyeste inndeling). Bistillinger holdes utenfor. Noen undervisnings- og forskerstillinger er på åremål, jf. lov om universiteter og høyskoler § 7-6 første ledd bokstav d og e. Dette utgjør i 2025 146 årsverk. Disse holdes også utenfor.

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 21.2 viser andelen midlertidige årsverk per institusjon uten å skille mellom kilder til finansiering. Det er relativt stor forskjell mellom institusjonene. Fem institusjoner har 12–13 prosent midlertidig ansatte om man ser bort fra stillingenes finansieringskilde. Like mange institusjoner har en andel på omkring halvparten av dette. Blant institusjonene med lavest andel midlertidighet finner vi særlig høyskoler og nyere universiteter. Relativt lavt omfang av eksternt finansierte forskning kan bidra til mindre midlertidighet. Institusjonene med relativt høy midlertidighet utgjør en mer heterogen gruppe, her finnes både breddeuniversitet og mer spesialiserte institusjoner.

Tilstandsrapport for høyere utdanning 2024 (HK-dir, 2024) viste at skillet mellom «fast» og «midlertidig» ikke alltid er tydelig. I eksternt finansierte prosjekter er begge ansettelsesformene brukt, og også faste stillinger kan være avhengige av finansiering, og dermed betingede. Dette bør tas i betraktning ved tolkning av statistikken.

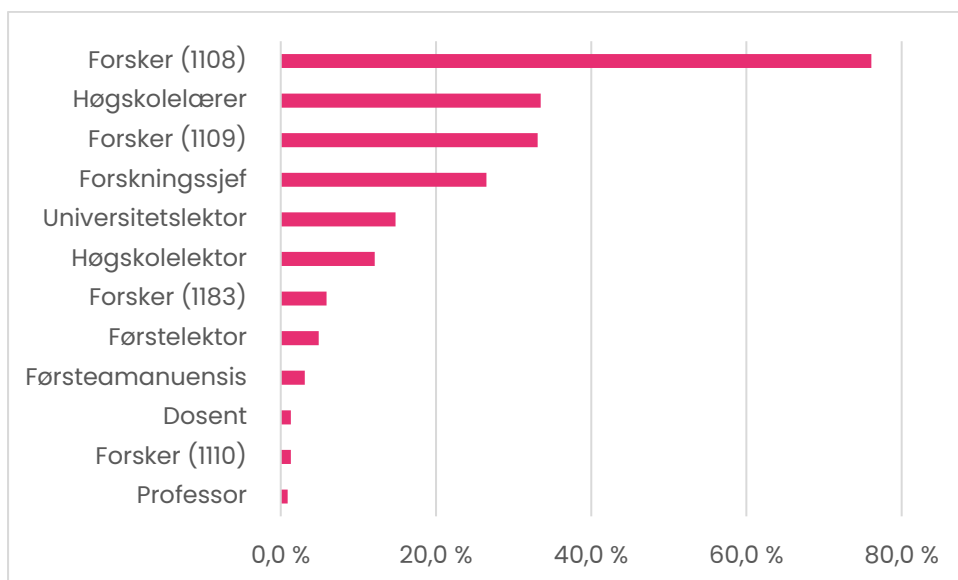
Figur 21.2 Andel midlertidige årsverk i undervisnings- og forskerstillinger, administrative stillinger og støttestillinger til undervisning og forskning, per institusjon, 2016–2025

Merknad: Se merknad til Figur 21.1

Kilde: HK-dir/DBH

Figur 21.3 Andel midlertidige årsverk i undervisnings- og forskerstillinger, per stilling, 2025. Statlige institusjoner

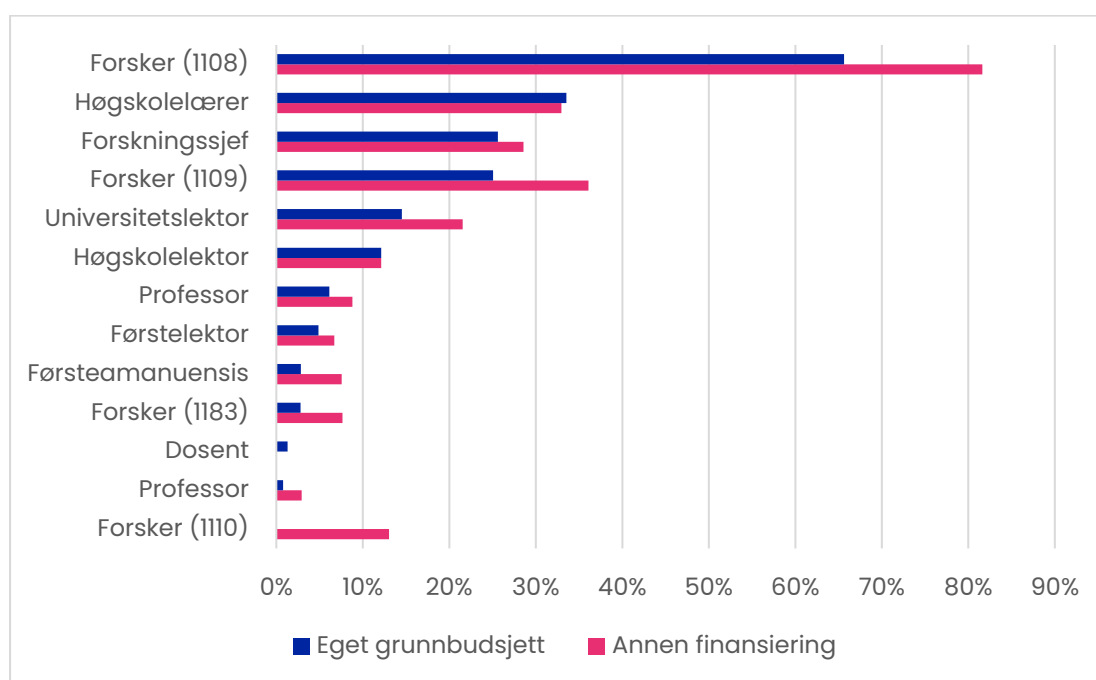

Merknad: Undervisnings- og forskerstillinger er stillingskodene i kategorien UN1 (nyeste inndeling). Bistillinger og stillinger på åremål holdes utenfor.

Kilde: HK-dir/DBH

I Figur 21.4 vises midlertidigheten i undervisnings- og forskerstillinger fordelt på stillinger finansiert over eget grunnbudsjett og stillinger med annen finansiering. Midlertidigheten er gjennomgående høyere i eksternt finansierte stillinger enn i stillinger finansiert over grunnbudsjettet. For forskerstillinger ser vi at midlertidigheten er betydelig også i stillinger finansiert over grunnbudsjettet. For undervisningsstillinger som førsteamanuensis og professor er midlertidigheten lavere, og forskjellen mellom finansieringsformer mindre.

Figur 21.4 Andel midlertidige årsverk i undervisnings og forskerstillinger per stiling og finansieringsform, 2025. Statlige institusjoner

Merknad: Undervisnings- og forskerstillinger er stillingskodene i kategorien UNI (nyeste inndeling). Bistillinger og stillinger på åremål holdes utenfor.

Kilde: HK-dir/DBH

Vedleggstabeller:

[V21.1 Andel midlertidige årsverk i undervisnings- og forskerstillinger, per institusjon 2016–25. Prosent](#)

[V21.2 Andel midlertidige årsverk i administrative stillinger, per institusjon 2016–25. Prosent](#)

[V21.3 Andel midlertidige årsverk i støttestillinger til undervisning og forskning, per institusjon 2016–25. Prosent](#)

[V21.4 Andel midlertidige årsverk i underv.- og forskerstillinger, adm. stillinger og støttest. til undervisning og forskning, per institusjon 2016–25. Prosent](#)

[V21.5 Andel midlertidige årsverk etter finansieringskilde og stillingsgrupper, statlige institusjoner 2016–25](#)

[V21.6 Midlertidige årsverk i underv.- og forskerstillinger, adm. stillinger og støttest. til undervisning og forskning, per stilling 2016–25. Prosent og antall](#)

Sektorbilde

	2019	2023	2024	2025
Høyere utdanningsinstitusjoner med finansiering fra KD				
Statlige institusjoner	21	21	21	21
Private institusjoner	15	15	15	15
Søking til høyere utdanning				
Antall førstevalgssøkere	135 161	132 504	138 869	138 995
Antall kvalifiserte førstevalgssøkere	112 709	114 537	119 255	122 527
Kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass	1,9	1,8	1,9	1,9
Antall studenter				
Antall registrerte studenter (egenfinansiert, KD)	261 411	276 693	282 357	291 204
Antall studenter alle inst. (inkl. ikke finansiert av KD)	281 702	299 062	301 879	311 150
Ph.d.-studenter	11 046	12 176	12 151	11 708
Mastergradsstudenter	48 041	56 451	58 769	60 887
Studenter på integrert master og lange profesjonsutd.	37 971	42 816	42 317	42 565
Bachelorstudenter	129 434	130 361	131 643	134 007
Studenter på årskurs	24 028	23 157	23 545	25 013
Studenter på korte programmer	21 112	23 064	25 360	28 075
Andre	825	844	723	657
Innvandrere i høyere utdanning	29 308	37 185	37 397	40 710
Andel studenter på fleksible (inkl. deltid) studieprogram (%)	25,1	26,7	27,6	28,3
Gjennomstrømming				
Nye studiepoeng per heltidsstudent	46,1	46,5	46,2	46,0
Gjennomføring iht. utdanningsplan (%)	86,7	86,8	86,8	86,4
Mastergradsstudenter gj.ført på normert tid (%)	55,7	55,9	59,6	62,7
Bachelorgradsstudenter gj.ført på normert tid (%)	49,8	53,5	52,0	53,7
Master, gj.ført normert tid + ett år (%)	71,4	71,6	71,7	76,0
Bachelor, gj.ført normert tid + ett år (%)	60,8	67,2	64,7	63,7
Uteksaminerte kandidater				
Antall uteksaminerte kandidater	48 333	55 044	54 699	55 917
Sykepleierutdanning	4 119	4 398	3 852	3 944
Grunnskolelærerutdanning (1–7 og 5–10)	2 156	2 212	2 250	2 052
Ingeniørutdanning	2 746	2 595	2 487	2 532
Karakterer				
A og B (%)	40,3	41,2	41,8	43,4
Stryk (%)	7,1	7,4	7,5	7,6
Doktorgrader				
Antall avlagte doktorgrader	1 583	1 612	1 850	1 878
Andel kvinnelige doktorander (%)	49,9	53,8	53,5	53,1

	2019	2023	2024	2025
Stipendiater i kunstnerisk utviklingsarbeid				
Antall stipendiater	106	130	136	144
Fullførte kandidater (delvis overlapp med doktorgrader)	12	19	20	20
Vitenskapelig publisering				
Antall publiseringspoeng	27 667	29 719	28 341	28 876
Publiseringspoeng per faglige årsverk	1,18	1,16	1,14	1,20
Andel publisering på nivå 2 (%)	23,0	24,3	23,4	24,8
Finansiering av forskning (i kroner)				
Finansiering fra EU, jf. note 1 årsregnskap	691 mill.	1,24 mrd.	1,49 mrd.	1,67 mrd.
EU-tildeling per faglige årsverk	29 400	48 300	60 100	69 400
Tildeling fra Forskningsrådet og Regionale forskningsfond (RFF)	3,66 mrd.	4,40 mrd.	4,17 mrd.	3,67 mrd.
Tildeling Forskningsrådet per faglige årsverk (inkl. RFF)	155 400	171 300	167 700	152 700
Bidrag- og oppdrag utenom EU, Forskningsrådet og RFF	3,72 mrd.	5,40 mrd.	5,38 mrd.	5,38 mrd.
Bidrag- og oppdrag utenom EU, Forskningsrådet og RFF per faglige årsverk	158 200	210 300	216 400	223 800
Kommersialisering av forskning				
Mottatte forretningsideer	784	491	578	611
Inngåtte lisensieringskontrakter	66	38	54	70
Nye foretak etablert	21	9	12	15
Antall patentsøknader	167	164	130	130
Internasjonalisering				
Fremmedspråklige emner	6 298	7 503	7 736	7 669
Internasjonale fellesgrader	40	52	47	47
Norske gradsstudenter i utlandet	15 859	13 782	13 499	13 150
Utreisende utvekslingsstudenter (tre måneder)	7 681	8 085	7 993	8 159
Utreisende utvekslingsstudenter (én til tre måneder)	1 622	1 188	1 512	1 614
Innreisende utvekslingsstudenter (tre måneder)	8 893	10 610	11 146	11 619
Utenlandske statsborgere blant doktorander (%)	40,1	43,8	42,1	40,7
Antall ansatte, statlige og private institusjoner (årsverk)				
Totalt antall ansatte	39 519	43 314	42 246	41 248
Faglig ansatte (ekskl. utdanningsstillinger)	18 644	20 392	19 837	19 494
Utdanningsstillinger (stipendiat, vit.ass., spes. kandidat)	6 217	6 636	6 334	5 798
Administrativt ansatte	9 400	10 628	10 620	10 571
Øvrige stillingsgrupper	5 258	5 658	5 455	5 385
Midlertidighet (statlige institusjoner)				
Midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (%)	15,0	11,1	9,6	9,4
Midlertidig ansatte i administrative stillinger (%)	12,0	8,8	8,1	7,5
Midlertidig ansatte i støttetst. til undervisning og forskning (%)	10,2	11,4	8,2	9,0
Likestilling (kvinner/menn)				
Andel kvinner/menn % studenter	59,2/40,8	60,2/39,8	60,4/39,6	60,6/39,4
Andel kvinner/menn % alle ansatte	53,9/46,1	55,4/44,6	55,5/44,5	55,7/44,3
Faglig ansatte (ekskl. utd.still.) (% kvinner/menn)	48,0/52,0	50,4/49,6	50,7/49,3	51,1/48,9
Dosent- og professorstillinger (% kvinner/menn)	32,2/67,8	37,4/62,6	38,3/61,7	39,3/60,7
Stipendiatstillinger (% kvinner/menn)	53,7/46,3	55,6/44,4	55,3/44,7	55,6/44,4

	2019	2023	2024	2025
Stillingsstruktur blant faglig ansatte				
Professorer %	23,3	23,9	24,7	25,7
Førstestillinger (de fire toppstillingene) %	59,0	60,3	61,5	62,4
Førstestillingskompetanse %	74,9	76,6	77,6	77,8
Stipendiater % (av faglig ansatte inkl. stipendiater)	23,9	23,8	23,5	22,3
Styre- og ledelsesmodell				
Statlige institusjoner med valgt rektor	11	8	8	9
Statlige institusjoner med ansatt rektor og ekstern styreleder	10	13	13	12
Private institusjoner med statstilskudd, ekstern styreleder	15	15	15	15
Finansielle ressurser (i mrd. kroner)				
Statlige institusjoner				
Bevilgning	35,8	42,5	43,8	43,8
Sum driftsinntekter	45,9	55,4	56,9	56,5
Private institusjoner				
Statstilskudd	1,6	2,3	2,3	2,3
Sum driftsinntekter	3,7	5,2	5,4	5,6

Figurliste

Figur 2.1 Søkere gjennom Samordna opptak, 2015–2024. Statlige og private institusjoner	14
Figur 2.2 Kvalifiserte førstevalgssøkere til grunnutdanninger gjennom Samordna opptak per fagfelt, 2015–2024	15
Figur 2.3 Antall kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass etter institusjon, 2025.....	16
Figur 3.1 Opptatte studenter per gradsnivå, 2016–2025	18
Figur 3.2 Opptatte studenter på grunnutdanninger etter fagfelt, 2016–2025	19
Figur 3.3 Opptatte studenter på 2-årige og kortere masterutdanninger etter fagfelt, 2016–2025.....	20
Figur 3.4 Opptatte studenter på grunnskolelærerutdanningen (1.–7. trinn) etter opptakskarakterkvintil	23
Figur 3.5 Opptatte studenter på grunnskolelærerutdanningen (5.–10. trinn) etter opptakskarakterkvintil	24
Figur 3.6 Opptatte studenter på sykepleieutdanningen etter opptakskarakterkvintil	24
Figur 4.1 Registrerte studenter etter gradsnivå, 2016–2025.....	26
Figur 4.2 Registrerte studenter etter fagfelt, gradsgivende og ikke-gradsgivende utdanninger, 2025	28
Figur 4.3 Heltid og deltid blant gradsstudenter, fordelt på fagfelt, 2025	29
Figur 4.4 Heltid og deltid blant ikke-gradsstudenter, fordelt på fagfelt, 2025.....	30
Figur 4.5 Registrerte studenter per institusjon, fordelt på grad og ikke-grad, 2025.....	31
Figur 4.6 Andel heltidsstudenter på gradsgivende utdanning per institusjon, 2025.....	32
Figur 4.7 Andel heltidsstudenter på ikke-gradsgivende utdanning per institusjon, 2025.....	33
Figur 5.1 Studenter på fleksible studieprogrammer, 2015–2024	35
Figur 5.2 Andel registrerte studenter etter organisering av studieprogrammet, 2016–2025.....	36
Figur 5.3 Registrerte studenter etter organisering av studieprogrammet og nivå. Fleksible studieprogrammer, 2025.....	37
Figur 5.4 Antall opptatte studenter på fleksible grunnutdanninger etter fagfelt og studieprogrammets organisering, 2025.....	38
Figur 5.5 Prosentvis fordeling av opptatte studenter på fleksible grunnutdanninger etter fagfelt og studieprogrammets organisering, 2025.....	39
Figur 5.6 Antall opptatte studenter på fleksible enkeltutdanninger etter studieprogrammets organisering, 2025.....	40
Figur 5.7 Antall opptatte studenter på fleksible grunnutdanninger per institusjon etter studieprogrammets organisering, 2025.....	41
Figur 5.8 Opptatte studenter på fleksible grunnutdanninger per institusjon etter studieprogrammets organisering, 2025. Andel	42
Figur 6.1 Studenter på videreutdanningsprogram etter fagfelt, 2016–2025	44
Figur 6.2 Studenter på videreutdanningsprogram etter gradsnivå og krav for studierett, 2025	46
Figur 6.3 Studenter på videreutdanningsprogram etter gradsnivå og studieprogrammets organisering, 2025.....	47
Figur 6.4 Studenter på videreutdanningsprogram etter fagfelt og gradsnivå, 2025	48
Figur 6.5 Studenter på videreutdanningsprogram etter institusjon og fagfelt, 2025.....	49
Figur 7.1 Andel frafalte når normert studietid er utløpt. Opptakskull 2013–2023 etter gradsnivå.	51

Figur 7.2 Gjennomføring på 2-årige masterprogrammer per opptakskull, 2013–2023. Andel.....	52
Figur 7.3 Gjennomføring på 3-årige bachelorprogrammer for opptakskull, 2013–2022. Andel	53
Figur 7.4 Gjennomføring på 4- og 5-årige utdanninger for opptakskull, 2013–2020. Andel	53
Figur 7.5 Gjennomføringsandel på normert tid for 3-årig bachelorgrad etter fagfelt. Opptakskull 2013–2022.....	55
Figur 7.6 Gjennomføringsandel etter normert tid, fire store bachelorutdanninger. Opptakskull 2013–2022	59
Figur 7.7 Andel frafaltet når normert studietid er utløpt, fire store bachelorutdanninger. Opptakskull 2013–2022.....	60
Figur 7.8 Gjennomføring på normert tid for 3-årig bachelorgrad etter fleksibilitet. Opptakskull 2016–2022	61
Figur 7.9 Gjennomføring på normert tid på 2-årige masterutdanninger. Opptakskull 2014–2023	63
Figur 7.10 Gjennomføring på normert tid. 5-årige mastergrader og 4-årige lærerutdanninger etter studium. Opptakskull 2011–2020.....	64
Figur 8.1 Uteksaminerte fra gradsstudier etter gradsnivå og år, 2016–2025.....	65
Figur 8.2 Uteksaminerte fra grunnutdanninger etter fagfelt, 2016–2025.....	66
Figur 8.3 Antall uteksaminerte fra syv store grunnutdanninger, 2016–2025.....	67
Figur 8.4 Antall uteksaminerte fra 2-årige og kortere masterutdanninger etter fagfelt, 2016–2025	69
Figur 8.5 Antall uteksaminerte fra gradsstudier etter gradsnivå og institusjon, 2025.....	70
Figur 9.1 Utekslingsstudenter til og fra Norge, 2016–2025	73
Figur 9.2 Andel uteksaminerte med gjennomført utveksling 2020–2025, totalt og per utdanningstype	75
Figur 9.3 Andel uteksaminerte studenter med utveksling, per institusjon, 2025.....	76
Figur 9.4 Utreisende utvekslingsstudenter, topp fem land, 2016–2025.....	77
Figur 9.5 Utveksling til prioriterte land, 2016–2025	78
Figur 9.6 Utveksling fra prioriterte land, 2016–2025	79
Figur 10.1 Antall internasjonale fellesgrader per institusjon, 2025	82
Figur 11.1 Antall gradsstudenter og utvekslingsstudenter fra Norge, 2016–2025	86
Figur 11.2 Gradsstudenter i utlandet 2015/2016–2024/2025, mest populære land per 2024/2025	89
Figur 11.3 Internasjonale studenter i Norge fordelt på verdensdel, 2016–2025.....	90
Figur 11.4 Internasjonale studenter i Norge. Åtte største opprinnelsesland, 2016–2025	91
Figur 11.5 Internasjonale studenter i Norge fordelt på prioriterte samarbeidsland, 2016–2025.....	92
Figur 11.6 Internasjonale studenter i Norge per fagfelt, 2016–2025	93
Figur 12.1 Andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre av norske studenter 2016–2025.....	95
Figur 12.2 Andel studenter blant personer i alderen 19–24 etter kjønn og innvandringskategori, 2025.....	96
Figur 12.3 Studenter etter fagfelt og innvandrerkategori, 2025.....	97
Figur 13.1 Andel studenter på emner der planlagt undervisningsspråk var norsk, per fagfelt, 2016–2025	100
Figur 13.2 Antall masteroppgaver fordelt på språk, 2016–2025.....	101
Figur 14.1 Antall avlagte doktorgrader fordelt på kjønn, 2016–2025.....	103
Figur 14.2 Antall nye doktorgradsavtaler og aktive doktorgradsavtaler, 2015–2024	103
Figur 14.3 Nye doktorgradsavtaler per fagområde, 2016–2024	104
Figur 14.4 Antall personer med doktorgrad per 1000 innbyggere i aldersgruppen 25–34 år.....	105
Figur 14.5 Avlagte doktorgrader per institusjon, 2019 og 2025	106
Figur 14.6 Antall avlagte doktorgrader per fagområde, 2016–2025.....	107
Figur 14.7 Kandidater med doktorgrad innen naturvitenskap, matematikk, IKT, ingeniørfag, produksjon og bygg- og anleggsfag, etter kjønn. Per 1000 av befolkningen i alderen 25–34 år.....	108
Figur 14.8 Andel doktorgrader avlagt av utenlandske statsborgere per fagområde, 2016–2025	109

Figur 14.9 Utenlandske statsborgere blant doktorandene fordelt på region for statsborgerskap, 2016–2025.....	110
Figur 15.1 Publiseringspoeng per faglig årsverk, 2016–25.....	114
Figur 15.2 Publiseringspoeng per faglige årsverk, fordelt på institusjonstype, 2016–2025.....	115
Figur 15.3 Publiseringspoeng per faglige årsverk, fordelt på institusjon, 2025.....	116
Figur 15.4 Publiseringspoeng per faglige årsverk. Prosentvis endring per institusjon, 2016–2025.....	117
Figur 15.5 Åpen publisering i UH-sektoren, 2016–2025. Andel av alle publikasjoner.....	118
Figur 16.1 FoU-årsverk ved universiteter og høyskoler, 2013–2024.....	121
Figur 16.2 Driftsutgifter til FoU i universitets- og høyskolesektoren (mill. kr, prisjustert), etter fagområde, 2013–2024.....	122
Figur 16.3 Antall FoU-årsverk per institusjon og fagområde, 2024.....	123
Figur 17.1 Finansielle ressurser universiteter og høyskoler 2016–25. Beløp i mrd. kr (justert til 2025-kroner).....	126
Figur 17.2 Driftsutgifter til FoU i universitets- og høyskolesektoren, andel finansiering fra Forskningsrådet og EU, 2007–2024.....	127
Figur 17.3 Andel av samlede driftsmidler til FoU finansiert av Forskningsrådet og EU-institusjoner, per institusjon, 2024.....	128
Figur 17.4 Inntekter fra Forskningsrådet og regionale forskningsfond per faglig årsverk, 2025. Beløp i kroner.....	129
Figur 17.5 Inntekter fra EU per faglig årsverk, 2025. Beløp i kroner.....	130
Figur 17.6 Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk 2025, statlige institusjoner. Beløp i kroner.....	133
Figur 17.7 Andre BOA-inntekter, fordeling per kilde, 2016–2025. Statlige institusjoner. Beløp i kroner. Prisjustert til 2025-verdi.....	134
Figur 17.8 Inntekter fra Forskningsrådet og EU og andre BOA-inntekter per faglig årsverk 2025, statlige institusjoner. Beløp i kroner.....	135
Figur 18.1 Antall årsverk totalt, alle stillinger, 2016–2025.....	137
Figur 18.2 Antall årsverk i ulike stillingsgrupper, 2016–2025.....	138
Figur 18.3 Andel årsverk i faglige stillinger av totalt antall årsverk, 2016–2025.....	139
Figur 18.4 Andel årsverk i faglige stillinger av totalt antall årsverk, 2025. Statlige institusjoner.....	139
Figur 18.5 Antall årsverk i utvalgte faglige stillinger, 2016–2025.....	141
Figur 18.6 Antall årsverk i rekrutteringsstillinger og forskerstillinger, 2016–2025.....	142
Figur 18.7 Andel årsverk med førstestillingskompetanse, 2016–2025.....	143
Figur 18.8 Årsverk i faglige stillinger fordelt på kompetansenivå, 2025. Andel av faglige årsverk.....	144
Figur 18.9 Antall årsverk i utvalgte faglige stillinger per 100 studenter (egenfinansierte heltidsekvivalenter), 2016–2025. Statlige institusjoner.....	145
Figur 18.10 Antall årsverk i ulike faglige stillinger per 100 studenter, 2016.....	146
Figur 18.11 Antall årsverk i ulike faglige stillinger per 100 studenter, 2025.....	147
Figur 18.12 Antall årsverk i rekrutteringsstillinger og antall studenter per faglig årsverk, per institusjon, 2025. Statlige institusjoner.....	148
Figur 19.1 Antall studiepoeng per faglig årsverk, 2016–2025.....	150
Figur 19.2 Antall studiepoeng per faglig årsverk, per institusjon (statlige), 2025.....	152
Figur 19.3 Antall studiepoeng per faglig årsverk, per institusjon (private), 2025.....	153
Figur 20.1 Andel kvinner og menn per stillingsgruppe, prosentandel av årsverk, 2025.....	155
Figur 20.2 Andel kvinner og menn i ulike faglige stillinger, 2025. Andel av årsverk per stillingstype....	156
Figur 20.3 Andel kvinner og menn i professor- og dosentstillinger samlet, 2016–2025. Andel av årsverk.....	156

Figur 20.4 Kvinneandel blant registrerte studenter og av årsverk i professor- og dosentstillinger, 2025. Statlige institusjoner.....	158
Figur 20.5 Andel kvinner og menn blant nye professorer ved universiteter og høyskoler, 2016–2025	159
Figur 21.1 Andel midlertidige årsverk etter stillingskategori og finansieringskilde, 2016–2025. Statlige institusjoner.....	161
Figur 21.2 Andel midlertidige årsverk i undervisnings- og forskerstillinger, administrative stillinger og støttestillinger til undervisning og forskning, per institusjon, 2016–2025	162
Figur 21.3 Andel midlertidige årsverk i undervisnings- og forskerstillinger, per stilling, 2025. Statlige institusjoner.....	162
Figur 21.4 Andel midlertidige årsverk i undervisnings og forskerstillinger per stilling og finansieringsform, 2025. Statlige institusjoner.....	163

Tabelliste

7.1 Gjennomføring på normert tid på sykepleiestudiet etter institusjon og opptakskull. Prosent.	57
10.1 Deltakelse i Erasmus+ Sentraliserte tiltak 2021–2025	84
10.2 Deltakelse i Erasmus+ Samarbeidsprosjekt (Småskalapartnerskap og Samarbeidspartnerskap) 2021–2025	84
11.1 Gradsstudenter i utlandet per fagretning. Antall.....	87
14.1 Andel disputerte av kandidater opptatt på doktorgradsprogram seks år tidligere, 2019–2025. Prosent	111

Referanser

- Dyrkorn, S., Larsen, R. L. & Elmrhari, L. J. (2020). *Om midlertidighetsstatistikken i UH-sektoren. Rapport fra arbeidsgruppen som har sett på mulige endringer/forbedringer i midlertidighetsstatistikken for UH-sektoren.* https://dbh.hkdir.no/static/files/dokumenter/arbeidsgrupper/personaldata/rapport_arbeidsgruppe_2020.pdf
- Eurostat. (2026, 22. april). *Eurostat Data Browser.* <https://ec.europa.eu/eurostat>
- HK-dir. (2022). *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2022.* Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. <https://hkdir.no/rapportar/tilstandsrapport-for-hoyere-utdanning-2022>
- HK-dir. (2024). *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2024 (06).* Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. <https://hkdir.no/rapporter-undersokelser-og-statistikk/tilstandsrapport-for-hoyere-utdanning-2024>
- HK-dir. (2025a). *Studentar på fleksible grunnutdanninger (4/2025).* <https://hkdir.no/rapporter-undersokelser-og-statistikk/studentar-pa-fleksible-grunnutdanninger>
- HK-dir. (2025b). *Tilstandsrapport for høyere utdanning (06/2025).*
- HK-dir. (2026). *Samfunnets kompetansebehov og dimensjonering av høyere utdanning (02/2026).* Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. <https://hkdir.no/rapporter-undersokelser-og-statistikk/samfunnets-kompetansebehov-og-dimensjonering-av-hoyere-utdanning>
- Haakens, M. & Torgersen, N. (2026). *Fra karakter til kapasitet. Hva skjer når vi åpner dørene? Analyser av dispensasjon fra opptakskrav på grunnskolelærerutdanningene (1/2026).* NOKUT. https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/nasjonal-deleksamen7/glu/fra-karakter-til-kapasitet_hva-skjer-nar-vi-apner-dorene_1-2026.pdf
- Jones, H. & Høgestøl, A. (2025). *International students in Norway 2025 (11/2025).* Ideas2evidence. https://ideas2evidence.com/sites/default/files/International%20Students%20in%20Norway%202025_0.pdf
- Jones, H., Marti, A. R., Haukanes, S. & Gleinsvik, A. (2026). *Bruk og nytte av Erasmus+ i utviklingen av utdanningstilbud i høyere utdanning (7/2026).* Ideas2Evidence. <https://ideas2evidence.com/nb/publications/bruk-og-nytte-av-erasmus-i-utviklingen-av-utdanningstilbud-i-hoyere-utdanning>
- Khrono. (2026). *Universiteter og høyskoler fikk 711 millioner mindre fra Forsknings-rådet. Khrono.* <https://www.khrono.no/universiteter-og-hogskoler-fikk-711-millioner-mindre-fra-forskningsradet/1053162>

- Kunnskapsdepartementet. (2021). *Panorama. Regjeringens strategi for forsknings- og høyere utdanningssamarbeid med Brasil, Canada, India, Japan, Kina, Russland, Sør-Afrika, Sør-Korea og USA (2021–2027)* [Strategi]. Kunnskapsdepartementet.
https://www.regjeringen.no/contentassets/13e7862e6c064321af97fe0c58a8f7cb/f-4462-b_panorama_strategi.pdf
- Mikkelsen, S. (2024, 12. desember). *NTNU har kuttet 260 årsverk på ett år*. Khrono.
<https://www.khrono.no/ntnu-har-kuttet-260-arsverk-pa-ett-ar/927607>
- Norges forskningsråd. (2025). *Indikatorrapporten*.
<https://www.forskningsradet.no/indikatorrapporten/>
- Oslo Economics & NIFU. (2025). *Analyse av økonomien i UH-sektoren*. Oslo Economics, NIFU. <https://www.forskningsradet.no/siteassets/publikasjoner/2026/analyse-okonomien-uh-sektoren-2026.pdf>
- Solberg, E., Hovdhaugen, E., Gulbrandsen, M., Scordato, L., Svartefoss, S. M. & Eide, T. (2021). *Et akademisk annerledesår. Konsekvenser og håndtering av koronapandemien ved norske universiteter og høyskoler* (NIFU-rapport 2021:9; Nummer NIFU-rapport 2021:9). NIFU. <https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/handle/11250/2737339>

